marate ori, în funcție de durata purtării lentilelor și de gradul de respectare a regulilor de igienă.

■ **„Canabis sativa" — hașiș, cînepa indiană sau pur și simplu „iarba" — este consumată de numeroase persoane din Japonia, în special de pescari. Ea este absorbită direct sau sub formă de decoct în rom. Și drept urmare, cei ce o consumă, cu prudență desigur, dobîndesc o extraordinară acuitate vizuală în timpul nopții, acuitate favorabilă pescarilor care ies în larg și după apusul soarelui. Cînepa indiană are proprietatea de a reduce presiunea intraoculară : un produs farmaceutic avînd la bază această substanță, este folosit chiar în lupta împotriva glaucomului.**

tă puterea de pămînt și a luat foc. Din relatarea martorilor oculari imaginea a fost cumplită.

În jurul orei 12,00 Ustinov a raportat situația lui Brejnev care se afla în acel moment la Karlovy Vary la o consfătuire a partidelor comuniste, iar apoi s-a ocupat de redactarea comunicatului TASS. Opinia publică a recepționat știrea cu neîncredere : exista convingerea că nimic rău nu putuse să i se întîmple cosmonautului. După o săptămînă, prin țară umbla încă zvonul că acesta trăiește și că ar fi aterizat fie în R.F.G. fie în Bulgaria.

Moartea cosmonautului Vladimir Komarov apăsa conștiința vîrfurilor nomenclaturii, a lui Brejnev însuși, a secretarului C.C. Ustinov și membrilor comisiei care își dăduseră acordul pentru zbor. Vinovat este și constructorul principal, Mișin, care nu a reușit sau poate nu a știut să anuleze ordinele ilogice venite de sus.

Se naște întrebarea : în ce scop s-a realizat acest program cosmic „grăbit", în numele cui a murit Komarov ? Răspunsul era unul singur : în numele bolboroselilor propagandistice despre succesele socialismului și politicii de mare putere. Cu alte cuvinte pentru satisfacția conducătorilor.

În prezent, adepții continuării zborurilor cosmice — scrie săptămînalul „Moskovskie Novosti" — trag semnalul de alarmă asupra „morții" programului cosmic. Așa să fie ? Sistemele cosmice care sînt de un real folos își găsesc clienți — oamenii au nevoie de comunicațiile prin satelit, cercetările de zbor și meteorologice, cercetarea resurselor naturale ale Pămîntului. Și este necesar ca specialiștii de înaltă clasă să se împotrivească programelor inutile și costisitoare în favoarea celor eficiente, necesare din punct de vedere economic.

MIHAELA DOROBANȚU

...FEL ...AI DE RĂU!

cu multe secole înainte de a se aduce tutunul în Europa : „Prea des tot ce începe cu fericirea, sfîrșește cu suferința..."

ION ȚUGUI

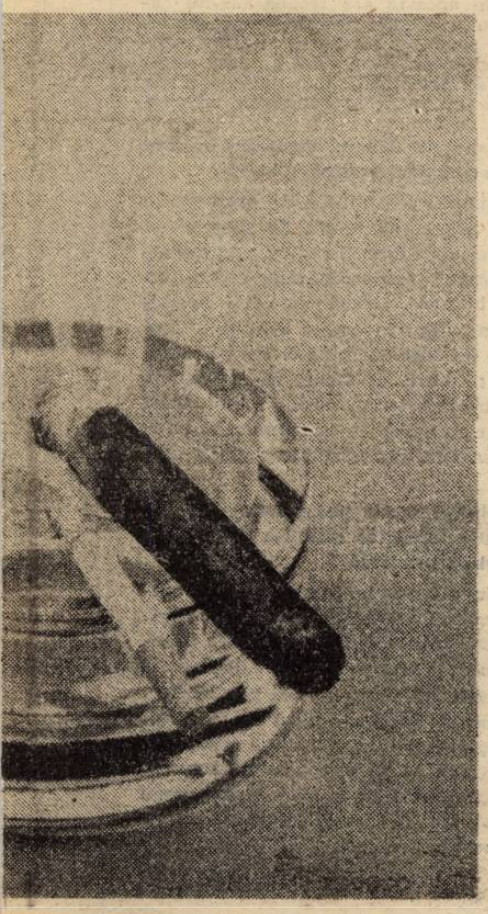

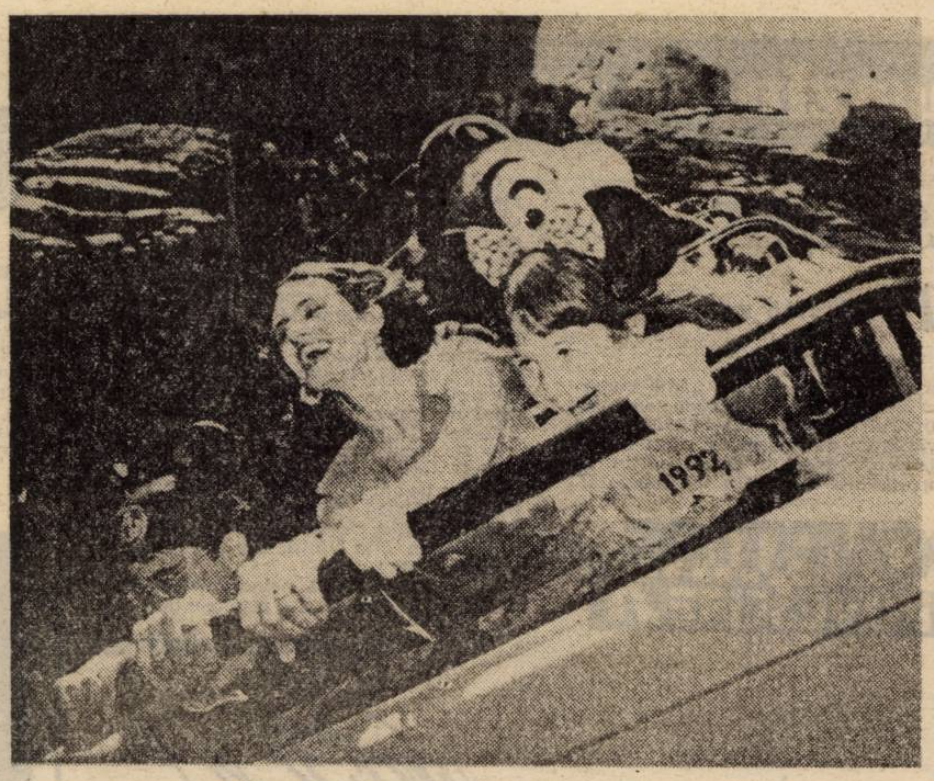

Corespondență specială din Franța. În exclusivitate pentru revista „Magazin"

O ALTĂ ZI ÎN „ȚARA MINUNILOR"

O perioadă înrustată în memoria americană, căreia Eurodinoylandul îi consacră o „țară" a aducerilor aminte : FRONTIERLAND.

Printr-un realism minuțios sînt evocate imagini legendare, atît de cunoscute nouă din filmele de gen : marile preerii, canioanele, rîurile traversate de canoele indienilor, animația unui orășel de Far West — Thunder Mesa — cu salonul, frumoasa Diamond Lil și can-canul de rigoare, cu atacul diligenței, cu împușcături peste capetele noastre, cu cowboy-cascadori și cu șeriful care restabilește ordinea și calmul... Dacă vreți și voi să vă încercați precizia tirului, arme vechi vă stau la dispoziție într-un depozit dezafectat (10 franci cartușul, singurul loc unde se plătește !). Am lăsat pe alții să ochească tot felul de ținte aiurite : găini ouătoare, usa magaziei de dinamită care explodează...

Cele mai cunoscute arii de jazz interpretate de Riverboat Gamblers Dixiland Band ne vor acompania urcarea pe vasul cu zbaturi „Mark Twain". Înconjurăm insula muntelui Thunder : stînci roșiatice roase de vînt, canioane, cascade, un geyzer își saltă apa la peste 20 de metri...

EURODISNEY ★ LA PARIS ★

Flora și fauna sînt refăcute întocmai. Dacă ascultăm bine încă mai răsună ecoul exploziilor de dinamită provocate de căutătorii de aur.

Sîntem tentați să luăm trenul de mină. Un vechi miner poliglot (iarăși minerii ?!) ne previne asupra pericolelor posibile. Trenulețul intră în munte plonjînd pur și simplu în puțul unei mine. Ni se oprește respirația. Stalactite și ape fosforescente se derulează nebunatic, traversăm o pădure de pini, ocolim în ultima secundă o cascadă ca să trecem mai apoi pe sub riul de-adineauri intrînd într-un labirint de galerii. Iată avertismentul „No smoking" lîngă cutiile de dinamită. E clar, catastrofa e pe-aproape ! O primă explozie, urmată de altele fac să tremure totul în jurul nostru, o parte din pereții minei se surpă ca să ni se dezvăluie cel mai mare filon de aur ! Pudrați de o pulbere aurie, ieșim la lumină fericiți c-am scăpat teferi...

Pe o colină, un vechi castelaș în paragină — „Pantom Manor". Instalați într-un mic vehicul pătrundem în acest loc lugubru. Porțile se-nchid brusc în spatele nostru, zidurile se deformează, coșmarul începe : capete singuratice cîntă, pianistul se transformă în schelet, fantome albastre și verzi au inimi roșii care pulsează... Trecem din încăpere în încăpere pătrunși de senzația unui film de groază. Iată-ne și pe noi proiectați într-un perete-oglindă. Da, sîntem chiar noi. Ne facem semne, cînd de-odată, deasupra noastră apare o stafie. Speriați, ne-ntoarcem. Nimic. Risul sardonic și strigătul „Pe curînd !" ne rămîn impregnate în auz. Ieșirea nu putea fi decît, natural, într-un cimitir. Glumele sinistre sînt atît de bine puse la punct cibernetic încît fiecare dintre vizitatori este supus aceluiași bombardament de imagini și sunete ce parodiază filmele de senzații tari. Aici pînă și „mecanismul groazei" funcționează perfect !

AVENTURELAND încearcă să ne ofere o lume de emoții inspirată din „O mie și una de nopți", din aventurile piraților mărilor Caraibe din misterele insulelor tropicale... „Mi se pare că aici fantezia debordantă a „imaginerilor" Disney a scăzut în intensitate. Desigur, lumea-i atît de diversă încît vor fi destui care să-și delecteze clipele și cu astfel de momente. Chestie de gust ! Dar, oricum, aici e mai evidentă ca în alte părți ale planului Disney dorința de a stoarce bani cu orice preț. Comerțul cu nimicuri e prioritar în detrimetrul „atracțiilor".

Urmărim cele cîteva peripeții mai mult sau mai puțin „cinematografice" care ni se ivesc în cale pînă la Insula Comorilor. În nordul insulei, imaginîndu-ne personajele poveștii adaptate în 1950 de Walt Disney, descoperim cavernele cu lingourile de aur, gluvaerurile... Mai spre sud, urcăm în arborele în care Robinson și-a instalat coliba, mai bine zis, apartamentul. Sus, în crengile gigantescului banian vizităm cele patru „etaje" unde parcă nimic nu s-a schimbat : barometrul, orga, lămpile și mobilele recuperate de pe vasul naufragiat. Chiar și roata care conduce apa la nivelurile superioare funcționează. În jur, de la 27 metri, priveliștea e magnifică.

OCTAVIAN GREAVU

(Va urma)

Miliardar pe viață

Revista italiană „Stop" a publicat o știre interesantă privind cazul unui mecanic american, Harold Williamson (52 ani) din orașul Las Vegas, care a fost eroul unei întîmplări deosebit de norocoase. Jucînd la unul din cazinourile din oraș la o mașină slot, el a reușit să cîștige fantastica sumă de șase miliarde de lire (n.n. un dolar este egal cu circa 1 300 de lire italiene). Proprietarul cazinoului a fost pur și simplu copleșit de acest eveniment întrucît un asemenea rezultat se înregistrează o dată la cîțiva ani. Conform legislației americane, fericitul cîștigător nu va putea intra în posesia imediată a întregii sume, ci va primi (el sau moștenitorii săi) în fiecare an o rată de 300 de milioane de lire, timp de 20 de ani. Neavînd încotro, Harold Williamson a fost nevoit să accepte respectiva lege, care-i asigură chiar în această situație un trai îmbelșugat pînă la capătul vieții.

Mărturii din „depozitul glaciar"

O știre provenită din orașul Montreal (Canada) a făcut cu repeziciune înconjurul lumii : o echipă de geologi din localitate, a făcut o descoperire științifică de excepțională importanță. Ei au descoperit resturile fosile ale celor care, în mod justificat, sînt considerate animalele cele mai vechi de pe Terra : este vorba de minuscule creaturi asemănătoare anemonelor de mare care populau oceanele acum șase sute de milioane de ani. Resturile fosilate au mărimea unui bob de mazăre și au fost găsite la picioarele marelui „depozit glaciar" reprezentat de munții McKenzie. După opinia acestor geologi este vorba de primii „locuitori" pluricelulari ai Terrei. Viitoarele cercetări (care se află în plină desfășurare), vor avea menirea de a constata și parafa veridicitatea acestei emoționante versiuni !

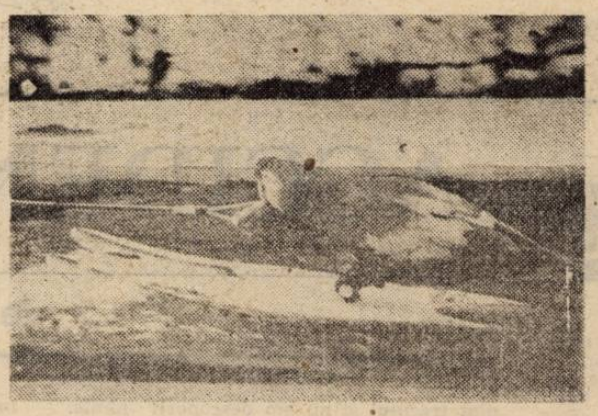

Performanțe

Pe cînd era pui, Super-Coco a fost găsit la Miami de către un gardian american, care patrula coastele Floridei. Luat în grijă de către administrație, papagalul a fost dresat timp de șase luni, iar astăzi, iată-l la treabă, după cum îl înfățișează și fotografia noastră. Pe schiuri trase de un vapor, papagalul se simte la fel de bine ca un pește în apă ! S-ar putea ca în curînd să-l vedem și la... volan ! (M.S.).

BMW : Prima mașină electrică

Cunoscuta firmă germană BMW a făcut cunoscut că a realizat prima sa mașină electrică cu o autonomie de 250 de kilometri la o singură încărcare a bateriilor. Automobilul, care a primit indicativul E1, este capabil să dezvolte o viteză maximă de 120 de kilometri pe oră.

Mașina este construită aproape în întregime din materiale plastice, folosindu-se o tehnologie de viitor, care va fi prezentată abia peste cîțiva ani. Firma precizează că mai sînt de rezolvat destule probleme înainte ca mașina să fie produsă pe scară industrială. Una dintre cele mai nevralgice probleme este cea a bateriei, care urmează să fie mai ușoară dar și mai puternică. Mașina E1 cîntărește 900 de kilograme, iar bateria 200 kg.

Înger păzitor

În Franța, în fiecare an, circa 20 de copii sînt victime ale înecului, cel mai adesea în piscine particulare. O clipă de neatenție declanșează drama...

Pentru a ameliora securitatea acestor copii, Michel Matry, un inventator din Nisa a pus la punct un colier antiînec pe care l-a denumit „Vigie-piscine" și care se pune foarte ușor la gîtul copilului. În loc de pandantiv, pe colier se găsește un emițător care se află în contact permanent cu o mică stație receptoare situată la cîțiva metri. Îndată ce emițătorul atinge apa, receptorul declanșează alarma.

Inventatorul precizează că : „acest sistem ameliorează într-o manieră foarte eficace, însă nu înlocuiește, în totalitate, supravegherea umană". Oricum, două precauții nu strică!

Biblioteca magazin de proză scurtă

SCURTĂ POVESTIRE CU REMBRANT (Ultimul episod)

Împăcat cu acest trist gînd, Rembrant, spălat și în scutece, începu să zbiere ca din gură de șarpe. Viitorul chimist era nounăscut. Se vedea mic, neajutorat, cu calota craniană moale ca o pastă de dinți neexpirată. Văzu cum l-au luat doctorii, a văzut-o pe mama sa care plîngea de emoție, el fiind primul ei copil.

Au urmat inevitabil : botezul și prima aniversare. Dar el nu vroia să crească. Vroia înapoi. Dar cine avea timp să-l asculte ? Nimeni.

Unchi, bunici, prieteni, părinți, toți erau fericiți privindu-l schimonosindu-se, prostindu-se cu zurgălăi, țiriitoare, castaniete.

Rembrant plîngea ca un copil. **Era copil.** Părinții tineri ; el cel mai tînăr.

Primii pași, primele cuvinte, primele jucării complicate, Viața se derula ca un film netradus de pe o casetă VHS, Pal Secam, de trei ore.

Dar cine avea timp să-l vadă ? Nimeni...

Primii prieteni din cărucior, a șasea aniversare, otită, rujeolă. Operație de amigdalită. Rembrant trăia aievea durerea neanesteziată. Din nou acasă. Școală. Plînsete și bețișoare aplecate, întortocheate, fără ieșire. Colinde. Moș Crăciun. Primii prieteni adevărați. Prima dragoste. Clasa a opta, examene, liceul, examene, facultatea, căsătoria examene, slujba, examene, munca nevasta, căsnicia, examene, copiii examene, explozia, examene.

Rembrant se clătina pe scaunul devenit primitiv. Își văzu rîsul, grimasele, reacțiile. Într-adevăr, pentru așa ceva merita să trăiești.

— Ei, ți-a plăcut ? întrebă Stăpînul.

— Actorul principal excelent. Așa, da, rol de compoziție. Acțiunea alertă. Însă muzica, prea anemică.

— Trecem la altceva, „întrevederea" se apropie de sfîrșit. Iată că în viața ta s-au întîmplat multe. Dar tu ai venit aici pentru altceva. Vezi clădirea aia ? Mă bucur. De altfel, dragă, ia comută tu pe 14 CR. Mersi. Uite, vezi numai cilindre opace. Ce sînt ? Tocmai asta vroiam să-ți spun. Noi avem nevoie pentru imperiul nostru de tot felul de produse rezultate din, da, ai ghicit, carnea voastră. De aceea ați fost creați.

Tot Pămîntul este o imensă provizie. De carne. Stopește-l, dragă, cu fluorină, ca să-și revină. Tu vei intra acolo și, nu doare, vei fi transformat în să zicem „Ingrediente fine de Rondie" sau în „Aramă naturală de Galama". Fluorină. Așa. Acum du-te.

Și se duse, deschise ușa cilindrului și intră. Așteptă. Pînă la urmă a adormit. Apoi s-a trezit.

A deschis ușa încăperii, fiind nevătămat, a ieșit. A vrut să respire, dar și-a dat seama că nu are nevoie. „Altă invenție", s-a gîndit în timp ce cădea în lateral. Cilindrul rămînea undeva sus, ca un avion văzut de un parașutist aflat în cădere liberă. A picat în picioare, într-o sală vopsită într-o culoare necunoscută.

POVESTIRE © POVESTIRE

Cineva stătea în fața unui ecran fără margini. De nicăieri pornea un microfon spre misteriosul personaj. Cel ce stătea cu spatele îi aducea aminte chimistului de colegii lui de facultate care acum aveau la radio emisiuni științifice. Dar lui îi răsunau în urechi versurile și notele unei melodii. „The Show Must Go On", repeta Rembrant ca o mașină stricată, cu toate că el vroia înapoi. Dar cine-l asculta ? Ca de obicei, nimeni.

Pe ecran apărură două persoane fără aripi de înger, nealbe. În fața lor stătea o femeie. Discutau.

— Da, totul merge OK, spuse necunoscutul —din—fața—ecranului—fără—margini. Ar trebui să le mai tai însă din exuberanță. Abuză de puterea lor, dar sărmanii nu știu că sînt doar niște legături de paie, în fața Vieții. Eu sînt puterea, eu sînt viața !

— Oare ? întreabă neîncrezător Rembrant. El nu era decît o provizie de carne.

VADIM GEORGE CUȘNARENCU

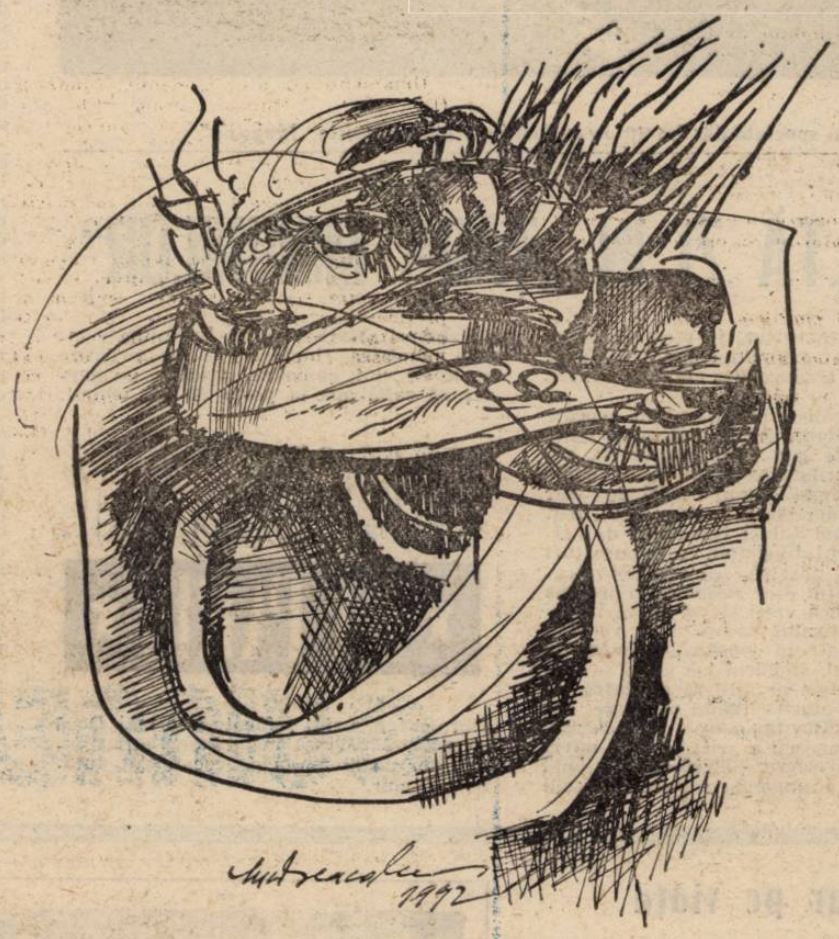

Grafica de MARIAN DEACONU

POLIȚIST

ACCIDENTUL (II)

de AGATHA CHRISTIE

Tot ceea ce am spus pînă acum. În profesia mea și noi am făcut teste cu privire la diverse crime. Se strîng faptele la un loc, se cîntăresc, se analizează cu luarea în considerare a prejudiciilor și erorilor generale ale martorilor. Dar există și un alt test al crimei, unul care este cît se poate de precis, dar extrem de periculos. Rareori criminalul se mulțumește cu o singură crimă. Dați-i timp și încetați să-l mai bănuiți și el va comite alta. Ați prins un bărbat — și-a asasinat sau nu soția ? — poate că faptele nu spun prea multe împotriva lui. Priviți-i trecutul — și dacă veți constata că a avut mai multe soții și că toate au murit, ca să zic așa — într-un mod destul de curios — atunci știți ! Eu nu vorbesc din punct de vedere al legii, mă înțelegeți. Vorbesc din punct de vedere moral. O dată ce știți, veți putea merge mai departe, căutînd dovezi.

— Ei ?

— Încep să înțeleg unde bateți. Este foarte bine cînd există un trecut care poate fi cercetat. Dar să presupunem că ați prins criminalul sau criminala la prima lor faptă. Atunci acest test va fi unul dintre cele de la care nu veți obține nimic. Dar acuzatul achitat începe o nouă viață sub un alt nume. Oare criminalul va repeta crima ?

— Este o ideie oribilă.

— Acum mai spuneți că este o chestiune care nu ne privește.

— Da, am să spun. Nu aveți nici un motiv să credeți că doamna Merrowdene ar putea fi altfel decît perfect nevinovată.

Fostul inspector tăcu cîteva clipe. Apoi **zise încet : — V-am spus că noi i-am studiat trecutul și nu am descoperit nimic.** Dar nu este chiar așa. A avut un tată vitreg. Pe cînd era domnișoară în vîrstă de 18 ani s-a îndrăgostit de un tînăr, dar tatăl ei vitreg a făcut uz de autoritatea sa pentru a-i ține la distanță. Ea și tatăl său vitreg au făcut o plimbare de-a lungul părții celei mai periculoase a unui mal abrupt. A avut loc un accident : tatăl vitreg mergea prea aproape de marginea malului, acesta a cedat, el a căzut în gol și și-a pierdut viața.

— Nu credeți...

— A fost un accident. Un accident ! Doza prea mare de arsenic a lui Anthony a fost un accident. Ea n-ar fi încercat niciodată dacă n-ar fi început să se răspîndească zvonul că există și un alt bărbat, care oricum nu se mai afla acolo. Arăta de parcă n-ar fi fost satisfăcut, chiar dacă juraților fuseseră. Îți spun, Haydock, că în ceea ce o privește pe această femeie, mă tem de un alt accident !

Bătrînul căpitan dădu din umeri.

— Bine, nu știu cum ai de gînd să te aperi împotriva acestui lucru.

— Nici eu nu știu, spuse Evans mîhnit.

— Ei, am să plec de unul singur, zise căpitanul Haydock. Nu iese nimic bun din amestecul în afacerile altor oameni.

Dar acest sfat nu era valabil pentru fostul inspector. El era un om calm și ferm. Luîndu-și rămas bun de la prietenul său, merse agale pînă în sat, analizînd în minte posibilitățile de a întreprinde o acțiune care să poată fi încununată de succes.

După ce trecu pe la poștă să cumpere niște timbre, se îndreptă cu pași mari și repezi spre obiectul preocupărilor sale, George Merrowdene. Fostul profesor de chimie era un om scund, visător, cu o înfățișare plăcută și amabilă și, de obicei, din cale afară de distrat. Îl recunoscu pe fostul inspector și îl salută amical, se opri să adune de pe jos scrisorile pe care din cauza șocului întîlnirii le scăpase din mînă. Evans se opri și el, dar fiind mai sprinten decît profesorul le ridică primul, înapoindu-le posesorului cu scuzele de rigoare.

În timp ce le aduna, se uită la plicuri și văzu adresa din antet care îi trezi brusc toate bănuielile anterioare. Plicurile purtau numele unei cunoscute firme de asigurări.

Luă imediat o hotărîre. Sincerul George Merrowdene realiza destul de greu cum de s-a putut întîmpla ca el și fostul inspector să cutreiere satul împreună și cu atît mai puțin putea spune cum s-a ajuns la faptul că discuția a început să se poarte în jurul subiectului referitor la asigurările pe viață.

Traducere de VASILE OROIAN

(Va urma)

SPORT UNIVERS

AFACEREA KRABBE. Continui, în acest număr, să extrag din interviul pe care **Jean-Paul Picaper** l-a realizat cu avocatul atletei germane acuzată de dopaj și suspendată, împreună cu două colege de echipă, Breuer și Moeller de Federația germană de atletism, pe o perioadă de 4 ani. Discuția a pornit de la niște flacoane de urină care trebuiau testate la Stellenbosch (Africa de Sud) și care, s-a constatat, conțineau aceeași urină, fără însă urme de dopaj. S-a emis supoziția că flacoanele au fost manipulate, că cele trei atlete sînt implicate și deci, suspendarea pe 4 ani. Kristin Krabbe (în fotografie) a protestat, iar sponsorul principal al atleților, firma NIKE, le-a susținut prin vocea lui Thomas Clarke, directorul international de marketing. Apoi avocatul **Reinhardt Rauball** s-a angajat să susțină cauza celor trei atlete, invocînd nevinovăția și neimplicarea lor în manipularea flacoanelor. Dar dr. **Donicke**, expert, transformă în afacere personală „cazul Krabbe". Un lucru nedemn de un expert spune avocatul. Și mai departe adaugă : „El trebuia să analizeze ceea ce i s-a cerut și să se abțină de la comentarii, oferind celor interesați doar rezultatele cercetării lui. În mod normal, acțiunea lui ia sfîrșit în acest moment. Dar nu, el se exibă în public la Altberville ca și cum ar fi fost problema lui, devine acuzator public, mai pretinde, în plus, că „mai are și alte probe", de parcă era la tribunal, iar el procuror. Nu aceasta era treaba lui nu aceasta este concepția noastră despre drept. Există o separare a puterilor între acuzator și judecător. Nu-l acuz că face o vînătoare de vrăjitoare, dar modul lui de a acționa nu intră în concepția despre drept.

— Ce spuneți despre condițiile în care s-a făcut controlul la Stellenbosch ?

— În timpul acestui gen de examene, o doctoriță stă la un metru de sportivă și urmărește procedura. Sportiva este îmbrăcată în timpul examenului doar într-o bluză de bumbac. Deci ar fi posibilă o manipulare în aceste condiții ? Trei persoane au fost examinate. Pentru a sta ceva în picioare, ar trebui să se spună care dintre cele trei persoane a manipulat flacoanele cu urină. În ce moment și cum? La Tribunal nu pot fi reținute decît faptele.

— Faptul că aceste trei sportive sînt din fosta RDG, unde se practica dopingul, poate fi luat în seamă ?

— În luna ianuarie, întreaga opinie publică germană a fost sensibilizată de campania dusă în presă de o oarecare dnă. Beerendonk, à propos de riscul dopingului la sportivele est-germane. Iar noi în Germania, ne aflăm într-o fază foarte delicată de apropiere umană, după realizarea unificării politice. A discuta astfel înseamnă suspiciuni gratuite pe care eu nu vreau să le mai iau în seamă. **(finalul interviului în numărul viitor).**

GEORGE CUȘNARENCU

HOROSCOP

Săptămîna 04.05 — 10.05

BERBEC (21.03—20.04)

Luni : O veste foarte bună de la soț (soție).
Marți : Noi obligații profesionale, surmenaj.
Miercuri : Zi cenușie, monotonă, neproductivă.
Joi : Aveți de luat o decizie foarte delicată.
Vineri : O surpriză sentimentală deosebită.
Sîmbătă : Retragere în singurătatea lecturii.
Duminică : Împrejurări favorabile pe plan financiar.

TAUR (21.04—21.05)

Luni : Toate vă merg din plin.
Marți : Sănătatea vă dă puțin de furcă.
Miercuri : Consecințe neplăcute ale unei indiscreții.
Joi : Solicitări din toate părțile, zi aglomerată.
Vineri : Primiți bani.
Sîmbătă : Mici conflicte familiale.
Duminică : O veste excelentă de departe.

GEMENI (22.05—21.06)

Luni : Dispoziție sufletească deosebită.
Marți : O zi romantică cu parfum erotic.
Miercuri : Un amic își ia o revanșă spirituală.
Joi : Apatie, somnolență, incertitudine.
Vineri : O întîlnire senzuală, amor și numai amor.
Sîmbătă : Două evenimente contradictorii.
Duminică : Agresiv, temperamental, dominator.

RAC (22.06—22.07)

Luni : O veste îngrijorătoare vă deprimă.
Marți : Nu vă vedeți capul de treburi.
Miercuri : Suprasolicitările nervoase vă copleșesc.
Joi : Disensiuni familiale.
Vineri : Se încheie o afacere deosebit de rentabilă.
Sîmbătă : O nouă zi de infern psihologic.
Duminică : O vizită neașteptată pune capăt calvarului.

LEU (23.07—22.08)

Luni : Atenție la o decizie pripită luată anterior.
Marți : Două întîlniri cu efecte opuse.
Miercuri : Confort psihic, creativitate și inspirație.
Joi : Finalizați un proiect mai vechi.
Vineri : Zi foarte norocoasă, pe toate planurile.
Sîmbătă : Mare bucurie în familie.
Duminică : Călătorie de afaceri ratată.

FECIOARA (23.08—21.09)

Luni : Sînteți cooptat într-o nouă afacere, dar ezitați.
Marți : Ghinion sentimental neașteptat.
Miercuri : Bun prilej de afirmare profesională.
Joi : Polemici colegiale, triumfați.
Vineri : Zi plină de evenimente contradictorii.
Sîmbătă : Solicitări conjugale deosebite.
Duminică : Petrecerea mult așteptată vă dezamăgește.

BALANȚA (22.09—22.10)

Luni : Stare incertă a afectivității.
Marți : Suprasolicitări nervoase, irascibilitate.
Miercuri : O decizie importantă nu suferă amînare.
Joi : Primii pași într-o nouă afacere.
Vineri : Disponibilități sufletești deosebite, relații cordiale.
Sîmbătă : Mari cheltuieli neprevăzute.
Duminică : Complicații sentimentale trecătoare.

SCORPION (23.10—21.11)

Luni : Solicitări din toate direcțiile, incertitudini.
Marți : Zi norocoasă pe plan afectiv.
Miercuri : O gafă se răzbună cu vîrf și îndesat.
Joi : Două motive de bucurie.
Vineri : O scrisoare de departe vă pune pe gînduri.
Sîmbătă : Întrevedere neașteptată cu un vechi amic.
Duminică : Soare, zîmbet, armonie.

SĂGETĂTOR (22.11—20.12)

Luni : O decizie înțeleaptă și promptă.
Marți : Labirint sentimental foarte sinuos.
Miercuri : O veste foarte bună pe plan profesional.
Joi : Mici conflicte colegiale, previzibile.
Vineri : Abandonați ideea unei noi afaceri.
Sîmbătă : O migrenă nu vă iartă toată ziua.
Duminică : Intransigență și dominare într-un conflict conjugal.

CAPRICORN (21.12—19.01)

Luni : Ziua dv. norocoasă.
Marți : Două motive de pesimism.
Miercuri : O surprinzătoare schimbare profesională.
Joi : Suportați cu greu o jignire nemeritată.
Vineri : Farmecul dv. triumfă într-o nouă afacere.
Sîmbătă : Evenimente foarte agreabile în familie.
Duminică : O aniversare cu mult fast.

VĂRSĂTOR (20.01—18.02)

Luni : Apatie, totul vă pare derizoriu.
Marți : Refugiu în intimitatea iubirii.
Miercuri : Încercați-vă neapărat norocul.
Joi : Zi de meditație, planuri de viitor apropiat.
Vineri : Dispută aprigă pe plan profesional.
Sîmbătă : Zi imprevizibilă ca și vremea.
Duminică : Armonie sufletească, relaxare totală.

PEȘTI (19.02—20.03)

Luni : O veste ce vă pune serios pe gînduri.
Marți : Trebuie să vă onorați o promisiune mai veche.
Miercuri : Primiți bani, mai puțini decît vă așteptați.
Joi : Inspirație, creativitate, productivitate.
Vineri : Două evenimente fericite.
Sîmbătă : Digresiuni sentimentale fără urmări.
Duminică : Prospețime, dispoziție sufletească excelentă.

cartea RECORDURILOR NAȚIONALE

Premieră tipografică

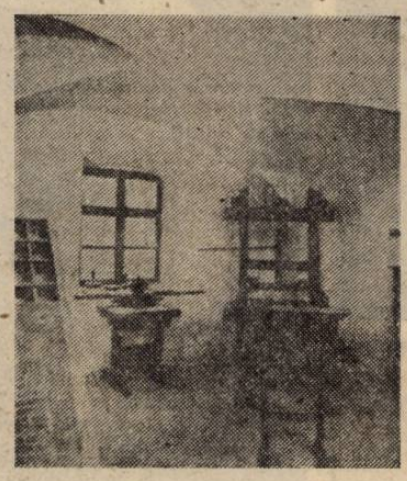

Umanistul sas Ioan (Johann) Honterus (1498—1549) — autorul lucrării „Chrographia Transylvaniae" (care conține cea mai veche hartă a Transilvaniei) — pune bazele la Brașov pentru prima tipografie (tiparniță) românească în 1535. El a depus ulterior o bogată activitate publicistică, tipărind 37 de cărți în limbile latină, greacă și germană. La această tipografie istorică din Scheii Brașovului diaconul Coresi (1510—1581) a tipărit diverse cărți cu caracter religios, lucrări extrem de prețioase pentru acea vreme, considerate adevărate monumente de limbă veche românească (unele texte aveau și un text paralel în slavonă). Printre cele mai celebre cărți se remarcă în primul rînd „Psaltirea", prima carte cu caracter literar-religios a limbii române (1570). Mai amintim „Cazania" (1581), „Tîlcul Evangheliilor" (1564) și „Octoihul" (1557).

Prioritate mondială

În anul 1978 s-a desfășurat primul concurs din lume cu caracter speologic, destinat cunoașterii mai amănunțite și descoperirii de noi peșteri pe teritoriul țării. Organizarea se datorează comisiei centrale de speologie sportivă (secție independentă a Federației de turism și alpinism de atunci). Astfel, dacă în catalogul cavităților naturale din România publicat în 1975 figurau 1600 peșteri și avene, cu prilejul primului concurs de profil s-au descoperit încă 600 de peșteri (într-un singur an). Ulterior, la concursurile ce au urmat s-au descoperit numeroase alte cavități naturale, numărul lor ridicîndu-se la peste 8 000 la sfîrșitul anului 1983.

Prima sesiune a Academiei Române

După ce printr-un decret al Locotenenței domnești se înființează la 1 aprilie 1866 Societatea Literară Română, la prima sa sesiune din data de 31 august 1867 aceasta ia numele de Societatea Academică Română. La acea sesiune de maximă importanță pentru destinele ei, Academia Română (cum se va numi din data de 29 martie 1879) avea 21 de membri și trei secțiuni : literar-filologică, istorică și de arheologie și de științele naturii. Primul președinte a fost Ion Heliade Rădulescu.

Colecție de cochilii rare

Cu prilejul primei expoziții organizate de Clubul Colecționarilor de Curiozități din București (1981), s-a remarcat colecția doamnei Genoveva Herțeg, alcătuită din sute de cochilii provenind din mările și oceanele globului. Printre altele, erau prezente cochiliile celui mai răspîndit melc din Marea Neagră, Rapana Thomasiana, cea mai valoroasă fosilă vie fiind cea a unui Nautilus pompilius (din Oceanul Indian). Cea mai interesantă formă de cochilie din colecție a fost aceea a unui Lambris chiagra , originar din recifurile coraliere ale Oceanului Indian.

GUINNESS BOOK

VEHICULE PE ȘINE

Uneori sîntem nevoiți să atragem atenția realizatorilor Guinness despre priorități românești în domenii foarte importante ale științei și tehnicii. Așa se întîmplă și la capitolul dedicat vehiculelor pe șine, fie ele de lemn sau metal. O întîietate incontestabilă o reprezintă vagonetii pe șine de lemn de la mina de aur de la Brad, județul Hunedoara, considerată ca aparținînd începutului secolului XVI (deși unele cercetări o datează în secolul XIV). Acel sistem cu vehicul deplasat pe șine — al cărui model original se află la Muzeul Comunicațiilor din Berlin — a devansat ceea ce Guinness consemnează ca fiind vagoanele pe șină de la minele din Leberthal, Alsacia, și din regiunea Nürnberg, datate în jurul anilor 1550. Tot ca pionierat se încadrează, după autorii Cărții Recordurilor Lumii, și sistemele pe șine din Anglia (care au debutat în funcționare în 1605, în comitatul Shropshire, la Broseley Colliery). În aceeași zonă a fost construită în 1803 prima locomotivă autopropulsată, de către Richard Trevithick (1771—1833).

După Guinness, prima locomotivă funcțională a fost a doua realizată de Trevithick. Evenimentul s-a desfășurat la Penydarren, Țara Galilor, la 22 februarie 1804 (dar respectivele șine plate au cedat sub greutatea sarcinii). Dar Anglia deține totuși întîietatea în ceea ce privește locomotiva propulsată de forța aburului care a desfășurat o activitate economică eficientă. Este vorba de locomotivele care au funcționat între Middlton Colliery și Leeds Bridge, comitatul Yorkshire.

Rămînînd puțin la nostalgia locomotivelor cu abur, Guinness amintește recordul lumii stabilit de o astfel de străbunică ; este vorba de memorabila cursă nebunească a locomotivei „Mallard" Nr. 4 468, care pe distanța de 430 de metri a atins 201,6 km/oră ! La cîrma istoricului bolid au fost englezii Joseph Duddington și Thomas Bray. Era 3 iulie 1938, iar cazanele aproape că au făcut explozie. Cei doi s-au salvat cu greu.

Zodiacul chinezesc pe înțelesul tuturor

EPISTOLAR

ZAMFIRESCU ELVIRA, Drobeta-Turnu Severin : (26.07.1953). V-ați născut în anul Șarpelui de Apă, fără Lap Chun, luna Maimuței, ora Dragonului. Ecuația vieții este : Apă + Foc + Metal + Lemn + Foc (echilibru sufletesc de invidiat). Șarpele este un semn karmic (destin tensionat, cu meandre foarte pronunțate), dar Apa tinde să tempereze excesele, cîci nu este mediul său preferat. Fiind un semn sudic ,anotimpul cel mai prielnic este vara, iar organul sensibil este inima. Metamorfoza principală a Șarpelui este Focul, de aceea Șarpele de Apă poate avea neplăceri în anii de Foc (doi ani la rînd, de exemplu, între 19.02.1997 și 28.01.1998, Șobolan și Bou) și mari reușite în anii de Lemn (1994 și 1995, Cîine și Mistreț). Afinități : Cocoș, Bou. Adversități : Mistreț, Maimuță, Tigru.

GRIGORE V., Vaslui : (n. 5.09.1959). V-ați născut în anul Mistrețului de Pămînt, luna Cocoșului, ora Tigrului (fără Lap Chun). Aveți o ecuație a vieții demnă de invidiat, foarte rar întîlnită, și anume : Pămînt + Apa + Metal + Lemn + Foc, deci toate elementele fundamentale ale universului calendarului chinezesc. Concretizarea acestei armonii depinde numai de dv., trebuie să știți să profitați de această temă a destinului. Ceea ce trebuie să aveți permanent în vedere este păstrarea echilibrului Yin și Yang (excesele de toate tipurile). Mistrețul este un semn nordic și metamorfoza lui principală este Apa ; organele sensibile sînt cele uro-genitale, anotimpul cel mai propice este iarna, iar pentru dv. anii cei mai importanți sînt cei de Lemn și Pămînt. Afinități : Oaie, Iepure. Adversități : Șarpe, Maimuță, Tigru.

AL. FINEȚEANU, Ploiești : (n. 30.03. 1972). V-ați născut în anul Sobolanului de Apă, fără Lap Chun, luna Dragonului, ora Cocoșului. Ecuația vieții este : Apă + Apă + Lemn + Metal + Foc (care îmi sugerează o fire inteligentă, descurcăreață în orice împrejurare, cu o gîndire analitică foarte fină). Șobolanul este și el un nordic, o fire retrasă și puțin sociabilă, dar un prieten de nădejde atunci cînd are încredere în partener. El nu suportă dominația cuiva și nici regulile stricte ale societății, își face propriile legi ale spiritului său. Principiile sale sînt bine justificate și greu de combătut. Afinități : Maimuță, Dragon. Adversități : Cal, Cocoș, Iepure.

LUIZA M., Craiova : (n. 22.12.1970). V-ați născut în anul Cîinelui de Metal, fără Lap Chun, luna Boului, ora Șobolanului. Ecuația vieții este : Metal + Metal + Apa + Apă + Foc (sînteți pregătită pentru orice împrejurare, inteligența și maleabilitatea apei compensează aliajul Metalului care concură la arhitectura spiritului dv. ; faptul devine primejdios dacă aplicați și altora aceleași reguli după care vă ghidați dv.). Cîinele este un semn vestic, operează cel mai bine toamna, iar metamorfoza lui principală este Metalul (care pentru a rezista anotimpului ploilor trebuie să fie unul prețios, de sorginte Yang). Afinități : Cal, Tigru. Adversități: Dragon, Oaie, Bou (atenție la anii Dragonului ,următorul fiind 06.02.2000 — 24.01. 2001).

BOGDAN MINTULEASA, București : (n. 4.10.1968). V-ați născut în anul Maimuței de Pămînt, doi Lap Chun, luna Cîinelui, ora Boului. Ecuația vieții este : Pămînt + Metal + Metal + Apă + Foc (ca și mai sus, de două ori Metal poate însemna un aliaj cu mare tenacitate la atacurile exterioare). Și Maimuța este vestică, cu organul sensibil plămînii. Prezența Pămîntului în ecuația vieții poate însemna o generozitate copleșitoare, sau o ambiție de a culege roade care nu vă aparțin. Afinități : Dragon, Șobolan. Adversități : Șarpe ,Mistreț, Tigru. Atenție la anii Focului, el este dușmanul neîmpăcat al Metalului „cu punct de topire scăzut".

Începînd cu numărul următor, „Epistolarul" își încetează apariția, urmînd ca rubrica să-și reia menirea inițială.

Rubrici realizate de PAUL IOAN

CERF '92

COMTEK EXPOSITIONS, INC. din S.U.A. organizează, în perioada 11 – 15 mai 1992 la Sala Polivalentă, expoziţia internaţională profilată pe tehnologii de vîrf din domeniile electronicii, telecomunicaţiilor, tehnicii de calcul şi informaticii

• AGEXIMCO • ALFA BIT • APPLE COMPUTER • AUDIOVOX • BTI • CANON • CITIZEN • COMPUTERLAND • CONTROL DATA • CROWN • DATASYST • DIGITAL EQUIPMENT CORP. • DELTA DESIGN • EUREKA • FELIX TELECOM • FISHER • GEOSYS • HEWLETT PACKARD • HITACHI • ICE FELIX COMPUTERS • I.D.&T.E. • INNOVATOR COMPUTER • KONTRAX • LASER COMPUTER • LECOM • MARCO POLO • MINOLTA • MISACO • MITA • MOTOROLA • NEC • ORACLE • PELIKAN • RECAL REDAC • REAL SOFT • ROM CONTROL DATA • ROMTRUST • ROTRING • SABA • SANTA CRUZ OPERATIONS • SANYO • SMITH CORONA • SONY • SYSCAD • SYSGRAPH • SYSTEMS PLUS • TENSAI • TREND • TULIP • UNISYS • WALTHAM ELECTRONICS • WESTEC • WHIRLPOOL •

Relaţii la: telefon 33.72.82; fax 12.12.03

POSTA by Air Mail

CĂTĂLIN OGRINJEA, Domneşti-Argeş: Totul ţine de noroc şi de posibilitatea ca destinul d-stră să ia un curs nou. Ce putem face, fiind vorba de două componente ale indeterminărilor destul de abstracte şi imprevizibile — norocul şi destinul ! —, nu ne rămîne decît să vă transmitem în lumea largă, — care ţine exact cît este tiraiul revistei noastre —, mesajul explicit: „Am fost ofiţer de poliţie şi datorită inactivităţii care mă plictiseşte îngrozitor, caut distracţie prin corespondenţă. (Răspuns asigurat 100 la 100 inclusiv la scrisori în franceză !)" Deci repetăm adresa : Cătălin Ogrinjea, Domneşti-Argeş, 0465, România.

Ar fi cu putinţă să aveţi noroc — dacă scoatem din ecuaţie destinul. Vremurile sînt destul de tulburi şi de agitate pentru a rămîne indiferente la plictiseala unui profesionist din poliţie. Şi n-ar fi exclus să fie nevoie chiar de un „politist pentru export". Ne permitem această ingenuă ironie pentru că d-stră însăvă dovediţi un sănătos simţ al umorului. Dar din umor în umor, ce-ar fi să sară iepurele ? Eu nu ştiu să trag nici măcar într-un iepure, dar d-stră îl veţi dobori cu siguranţă. Mai scrieţi-mi, neapărat !

PETRU PARDĂU, Botoşani : Vă mulţumim sincer pentru careurile trimise revistei noastre. Cum o ştiţi de altfel, 7 au fost publicate. Ceea ce înseamnă că ele au răspuns rigorilor „jocului" atît de gustat de cititori. Vestea mai puţin gustată de d-stră este că noi nu plătim cuvintele încrucişate : criteriul este al concurenţei între pasionaţii acestui joc de perspicacitate şi ingeniozitate, şi nu-i urmează acestui criteriu o remunerare. Ne facem o datorie din a-i populariza în revistă pe cei ce-şi dedică timpul liber careurilor şi altor jocuri incluse în revistă în penultima pagină. Dacă ne acceptaţi tradiţia, ne vom bucura să primim în continuare careuri Rebus interesante şi stimulative, gestul d-stră altruist fiind reţinut ca atare, cu mulţumiri sincere.

SABINA STĂNICĂ, Dolj : Dorinţa de a comunica direct cu spiritele nu-i este străină nici unui muritor ! Unii reuşesc, alţii nu cred că ar putea reuşi. Ne interesează asadar cei ce reuşesc : dar stînd de vorbă cu ei, ascultîndu-i, uimindu-ne, uneori, de revelaţiile trăite aievea, tot nu ajungem la un numitor comun. De unde se vede că acest tip de comunicare nu este deloc democratic ! Dar dacă doriţi să-i scrieţi d-lui Silviu Georgescu, puteţi să o faceţi pe adresa revistei noastre. Scrisoarea d-stră va ajunge sigur la destinatar.

AURORA COLIBABA, Tîrgu Mureş : Nu mă îndoiesc să s-a comis o injustiţie, care vă afectează profund şi vă frustrează de multe lucruri în sfera socialului. Aş fi vrut să vă fiu de folos, dar redacţia noastră, formată dintr-un număr restrîns de oameni, se află în imposibilitatea de a efectua o cercetare serioasă privind aspectele pe care ni le relataţi. Pentru a vă rezolva problemele cred că este nevoie de intervenţia unui cotidian şi de înţegerea celor ce au datoria să vă asculte. Trebuie mai întîi revăzut diagnosticul de către specialişti şi vă doresc din inimă să reuşiţi...

ION ŢUGUI

PROGRAM TV

LUNI, 4 mai. Programul 1 : 14,00 Actualităţi 14,20 Worldnet Usia 15,40 Copiii noştri — viitori muzicieni 16,00 Cheia succesului 16,30 Muzica pentru toţi 17,00 Actualităţi 17,05 Emisiunea în limba maghiară 18,35 Televiziunea vă ascultă ! 19,05 Studioul economic 19,30 Desene animate. Casa zburătoare 20.00 Actualităţi 20,35 Tezaur 21,00 Teatru TV. Pavilionul cu umbre 22,30 Cronica Parlamentului Actualităţi 23,00 Revista presei 23.10 Confluenţe. Messia — oratoriul lui G. F. Händel 23,40 Campionatul mondial de hochei (grupa A) : Canada — CSI. **Programul 2 :** 16,00 Actualităţi 16,15 Desene animate 17,10 Video-clipuri 17,25 Campionatul mondial de hochei 20,45 Programul Televiziunii Naţionale din Republica Moldova. Poveste de seară 21,30 TVE Internacional 22.00 TV 5 Europe 22,35 BBC World Service.

MARŢI, 5 mai. Programul 1 : 7,00 Programul Televiziunii Naţionale din Republica Moldova. Tele-matinal 10.00 Actualităţi. Meteo 10,30 TVE Internacional 12.10 Ora de muzică 14.00 Actualităţi 14.20 Tradiţii 14,55 Preuniversitaria 15,30 Teleşcoală 16,00 Agenda muzicală 16,30 Convieţuiri — Magazin 17,00 Actualităţi 17,05 Repere transilvane 18,00 Salut prieteni! 19,00 Studioul economic 19.30 Desene animate 20,00 Actualităţi 20.35 Sport 20.45 Telecinemateca. Tentaţia (SUA, 1950) 22.15 În faţa naţiunii 22,40 Cultura în lume 23.10 Cronica Parlamentului. Actualităţi 23.40 Revista presei 23,50 Meridianele dansului. **Program 2 :** 16.00 Actualităţi 16.10 Recomandări din program 16.15 Desene animate. Stan şi Bran 16,40 Documentar ştiinţific 17,10 Studioul de literatură 18,10 Film serial. Marc şi Sophie 19,10 Euro-Gol 19,45 Expo '92 — Sevilla 20,45 Programul Televiziunii Naţionale din Republica Moldova 21,30 TVE Internacional 22,00 TV5 Europe 22,30 BBC World Service.

MIERCURI, 6 mai. Programul 1 : 7.00 Programul Televiziunii Naţionale din Republica Moldova 10,00 Actualităţi 10,30 Film serial. Familia Polaniecki 11,15 Worldnet Usia 12.20 Ora de muzică 13,10 Vîrsta a treia 13,40 Divertisment internaţional 14.00 Actualităţi 14.20 SOS Natura! 14,55 Preuniversitaria 15,30 Teleşcoală 16,20 Lumea sportului 17.00 Actualităţi 17.05 Arte vizuale 17,30 În obiectiv : Adrian Riza 18.00; 15, 16, 17, 18 18.20 Studioul economic 18,50 Fotbal : România — Insulele Feroe 20,50 Actualităţi 21,10 Fotbal : Finala Cupei cupelor. Transmisiune directă de la Lisabona 23,05 Cronica Parlamentului. Actualităţi 23.35 Revista presei 23,45 Festivalul Internaţional „Bucureşti '92". Concursul de interpretare. Recital : Boy George. **Programul 2 :** 16.00 Actualităţi 16.15 Desene animate 16,40 Emisiunea în limba maghiară 18.10 Teatru TV. 115 ani de la Războiul de Independenţă. „Curcanii" de Grigore Ventura 19,30 Super Channel 20,45 Programul Televiziunii Naţionale din Republica Moldova 21.30 TVE Internacional 22,00 TV5 Europe 22,35 BBC World Service.

JOI, 7 mai, Programul 1 : 7,00 Programul Televiziunii Naţionale din Republica Moldova 10.00 Actualităţi 10.30 Worldnet Usia 12.10 Ora de muzică 13.30 Jazz-Magazin 14,00 Actualităţi 14.50 Preuniversitaria. Limba şi literatura română 16,00 Cîntece de vitejie — 1877 16.15 Femeia în viaţa socială 17.00 Actualităţi 17,05 Repere moldave 17,35 Lumea ideilor 18,05 Film serial. Dallas 19.00 Desene animate 19,30 Actualităţi 20,00 Festivalul Internaţional „Bucureşt '92" (I) 21,30 În faţa naţiunii 22,00 Festivalul Internaţional „Bucureşti '92" (II) Recital la Toya Jackson 23,30 Cronica Parlamentului. Actualităţi 24,00 Revista presei 0,10 Reflecţii rutiere 0,25 Gong ! 0.55 Campionatul mondial de hochei. **Programul 2 :** 15,30 Actualităţi 15.45 Desene animate 16,40 Emisiunea în limba germană 17,40 Campionatul mondial de hochei 18,15 Concertul extraordinar organizat de Radioteleviziunea Română în colaborare cu Asociaţia România—Israel 20,15 Club SF 20.45 Programul Televiziunii Naţionale din Republica Moldova 21,30 Campionatul mondial de hochei

VINERI, 8 mai. Programul 1 : 7.00 Programul Televiziunii Naţionale din Republica Moldova 10,00 Actualităţi 10.30 Film artistic. Mîna lui dreaptă (SUA, 1940) 12.05 Super Channel 13.00 Ora de muzică 14,00 Actualităţi 14,20 Mondo-muzica 14,40 Tîmpla bisericii 15.20 Preuniversitaria 16,25 Muzica pentru toţi 16,50 Actualităţi 16,55 Emisiune în limba germană 17,55 Pro patria 18,40 Viaţa parlamentară 19.00 Desene animate. Casa zburătoare 19,30 Actualităţi 20.00 Festivalul Internaţional „Bucureşti '92" (I) 21,30 Mapamond 22.00 Festivalul Internaţional „Bucureşti '92" (II) Recital : Bonnie Tyler 23.30 Cronica Parlamentului. Actualităţi 24 ,00 Revista presei 0,55 Sport. **Programul 2 :** 15.55 Actualităţi 16,05 Desene animate 17.00 Campionatul mondial de hochei 20,45 Programul Televiziunii Naţionale din Republica Moldova 21,30 TVE Internacional 22.00 TV5 Europe 22,35 BBC World Service.

SÎMBĂTĂ, 9 mai. Programul 1: 9.00 Bună dimineaţa ! 9.50 Sahul de la A la Z 10.00 Actualităţi 10.10 Feriţi-vă de măgăruş ! 11,10 Descoperirea Planetei 11.30 Alfa şi Omega 12.30 Ora de muzică 13.30: 7 X 7 14,00 Actualităţi 14,10 Magazin TV. Toţi pentru 1/4 pentru toţi 16,55 Fotbal: Dinamo — Rapid 19.10 De joc, de dragoste, de dor 19.30 Actualităţi 20,00 Festivalul Internaţional „Bucureşti '92" (I) 21,30 Drumuri în memorie 22.00 Festivalul Internaţional „Bucureşti '92" (II) Sidney Youngblood 23.30 Eurovision '92. Transmisiune de la Malmö (Suedia). **Programul 2 :** 13,55 Campionatul mondial de hochei 16,45 Film artistic. Amintiri din necunoscuta Japonie (Japonia, 1984) 18,30 Campionatul mondial de hochei 20,45 Programul Televiziunii Naţionale din Republica Moldova 21,30 TVE Internacional 22,00 TV 5 Europe.

DUMINICĂ, 10 mai. Programul 1: 8,30 Bună dimineaţa ! 9,30 Întreabă-mă ! 10,20 Film serial. Operaţiunea „Mozart" 10,50 Actualităţi 11,00 Lumină din lumină 12.00 Viaţa satului 14,00 Actualităţi 14.10 Atlas 14,30 Video-Magazin 18,05 Convorbiri de duminică 18,40 Film serial. Dallas 19.30 Actualităţi 20,00 Festivalul Internaţional „Bucureşti '92" (I). Gala laureaţilor 21,30 Actualităţi 21,45 Duminica sportivă 22.00 Festivalul Internaţional „Bucureşti '92" (II) Recital : „Technotronic" 24.00 Film serial. Eu spionez 0,50 Finala campionatului mondial de hochei. **Programul 2:** 16.00 Actualităţi 16,15 Desene animate 17,30 Oraşe şi civilizaţii 18,00 Varietăţi internaţionale 18,25 Finala campionatului mondial de hochei 20,45 Programul Televiziunii Naţionale din Republica Moldova 21.00 Actualităţi 21.30 TVE Internacional 22,00 TV5 Europe 23,35 BBC World Service.

(După PANORAMIC TV)

În funcţie de evenimentele la zi, Radioteleviziunea îşi rezervă dreptul de a efectua unele modificări ale programului.

medicina la zi

CANCERUL ȘI ALIMENTAȚIA (II)

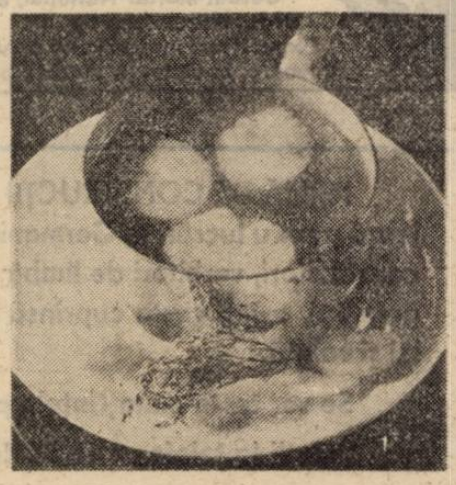

Cum în articolul trecut am trecut în revistă o serie de alimente implicate în favorizarea apariției și dezvoltării anumitor localizări canceroase, în cel de față ne vom referi la o serie de alimente care, dimpotrivă, ne protejează de boala canceroasă, în speță de anume localizări ale ei. În primul rînd, vom avea în vedere din acest punct de vedere fructele și în special pe cele bogate în vitamina C, apoi legumele de culoare verde-închis, cele de culoare galbenă, prin definiție bogate în caroten, ca și cele din familia verzei. În al doilea rînd, vom avea în vedere cerealele, cu specificarea că acestea să fie folosite integral.

Localizările canceroase considerate a fi prevenite pe calea acestei alimentații profilactice sînt acelea care vizează sînul, tubul digestiv, plămînii, rinichii și în mai mică măsură vezica urinară. Astfel, studii epidemiologice recente și de mare amploare vin să demonstreze că incidența cancerului de stomac, de exemplu, scade cu cel puțin o treime în perimetrul marilor consumatori de fructe și de varză. Medicul japonez Hirayama din Tokio, este de părere, pe baza cercetărilor îndelungate pe care le-a efectuat, că marii fumători, prin definiție predispuși de a contracta un cancer pulmonar și chiar esofagian, dar care sînt și mari consumatori de varză, prezintă un risc incomparabil mai scăzut de a contracta localizările menționate. Se pare că vitamina C, care se găsește din abundență în fructe și în varză, asigură acest net rol protector.

Care este contribuția fibrelor alimentare, respectiv a celulozei din zarzavaturi și din fructe, cel puțin în ceea ce privește cancerul de colon și de rect? Epidemiologii ne-au făcut demonstrația certă că această localizare este foarte rară în țările Africii și ale Asiei, în comparație cu ceea ce se întîmplă din acest punct de vedere în țările Europei sau ale Americii de Nord. În India, de exemplu, această localizare are un procent de 14,6 la sută, iar în Uganda chiar de 3,5 la sută în vreme ce în SUA procentul în cauză trece de 50 la sută!

Explicația semnificativei diminuări a incidenței cancerului colo-rectal în cazul unui consum bogat de fibre alimentare, ține de faptul că aceste fibre, accelerînd tranzitul intestinal, accelerează implicit și evacuarea acizilor biliari din cadrul colic, acizi care, degradați de către anume microorganisme intestinale, se transformă în derivați metabolici. Acești derivați dispun de virtuți cancerigene. Aceleași fibre alimentare mai reduc și timpul de contact cu mucoasa intestinală și a altor produși cancerigeni cum sînt hidrocarburile din afumături, aflatoxine, le din alimentele mucegăite, etc.

Vitamina care însă pare a fi cel mai mult implicată în prevenirea anumitor forme de cancer este vitamina A. Cercetări recente efectuate la Oxford și Londra (Anglia), demonstrează că **există o certă legătură între un nivel scăzut de vitamina A în sîngele anumitor persoane și anume cancere pe care le fac acestea.** Pe de altă parte, cercetări efectuate în Norvegia indică că bărbații beneficiari ai unei alimentații mai sărace în vitamina A, se află într-un mai mare pericol de a se îmbolnăvi de cancer pulmonar și de tub digestiv. Teste efectuate în Japonia pe 10 000 de suspecți timp de 5 ani au arătat că aceia care aveau un nivel scăzut de vitamina A în sînge, erau de trei ori mai expuși de a se îmbolnăvi fie de cancer pulmonar, fie de o localizare digestivă. Din nefericire, un consum ridicat de vitamina A pe cale medicamentoasă, nu ne previne de aceste îmbolnăviri, după cum am fi tentați a crede. Și aceasta se datorează faptului că ficatul fiecăruia dintre noi controlează cantitatea de vitamină A din sînge, comportîndu-se din acest punct de vedere ca un termostat. Totuși, este în afară de orice îndoială, că o alimentație bogată în legume și fructe proaspete, ne asigură cantitățile de vitamina A asimilabilă de către organism și implicit protecția de localizările canceroase semnalate.

ARCADIE PERCEK

(Va urma)

Planeta vegetarienilor

În vreme ce părerile cu privire la „cum ne alimentăm" se extind în diversitate, iată că „partida vegetariană" pare să fi recrutat cei mai numeroși adepți. Dl. inginer Ionel Hiristea, din Cluj-Napoca, ne oferă un tablou complet al vegetarienismului mondial, răspîndit mai ales în țările cu tradiție cum sînt India, Anglia, Bulgaria și multe altele. Ceea ce se știa mai puțin, este aria asociațiilor vegetarienilor, locale, naționale, europene și, cum am spus, mondiale.

La nivelul întregii planete — ne scrie dl. Ionel Hiristea —, există organizația IVU (International Vegetarian Union — Asociația Internațională a Vegetarienilor). Tot la nivel mondial există organizația TEVA (**Tutmonda Esperantista Vegetarana Asocio** — Asociația Mondială a Vegetarienilor Esperantiști) cu limba de lucru Esperanto, una pentru toată lumea și a doua pentru fiecare după limbă maternă. TEVA editează revista **Esperantista Vegetarana** — Vegetarianul esperantist. La nivel european există organizația EVU (**European Vegetarian Union** — Asociația Europeană a Vegetarienilor) cu revista **EVU News** — EVU Actualități.

La nivel național, în țara noastră s-a înființat recent SVR (**Societatea Vegetarienilor din România**) care are ca limbă oficială limba română și limba Esperanto — în ultima expresie, asociația se numește REVA (**Rumana Esperantista Vegetarana Asocio** — Societatea Vegetarienilor din România de limbă Esperanto). Aceasta are sediul în Cluj Napoca (în atenția cititorilor interesați!), c.p. 372 Cluj 1, Cod. 3400, și este o societate deschisă tuturor vegetarienilor și simpatizanților de cetățenie română din țară și de peste hotare. SVR (REVA) întreține relații cu organizații naționale și internaționale.

Între 25 și 30 iulie 1991 a avut loc în Olanda cel de al 4-lea Congres European al Vegetarienilor, iar între 28 decembrie 1992 și 10 ianuarie 1993 va avea loc cel de al 30-lea Congres Mondial al Vegetarienilor, care se va ține în India. Așadar, „Vegetarieni din toate țările, uniți-vă!" Ce vor face „carnivorii" sau cei care din motive de sănătate sînt intoleranți la cruditați? Mă sperie gîndul că primii vor înființa și ei asociații și societăți planetare...

ION ȚUGUI

STRESUL, ÎN VARIANTE MODERNE

Cea mai recentă definiție a stresului, cea care îl consideră „o arsură internă a organismului" a fost lansată cu foarte puțin timp în urmă, la colocviul internațional „Stres, sănătate și management". Această „moarte prin exces de stres", cum numesc japonezii stresul profesional a devenit astăzi atît de răspîndit, încît întreprinderile trebuie s-o ia în calcul pentru a o trata... managerial. În Japonia tot mai frecvente sînt crizele cardiace fulgerătoare care curmă vieți consumate frenetic în instituții. De cealaltă parte a oceanului, în Statele Unite specialiștii se confruntă cu același fenomen. Mai puțin excesivi și ceva mai ponderați americanii stresați devin „amorfi", buimaci, deprimați fizic și psihic. Și în Franța specialiștii sînt preocupați de această maladie care face tot mai multe victime la acest sfîrșit de secol. Cu cîteva luni în urmă tineri de 30—40 ani, cu pregătire superioară, hiperactivi, șefi de colective își pierdeau viața în Franța, datorită formei extreme a stresului profesional, „rău" profund care nu încetează să progreseze după ce a debutat cu insomnii, palpitații sau ulcere. „La început stresul reprezenta capacitatea de adaptare la o situație dată, explică Nicole Aubert. Dar noi trăim într-o lume în care totul se schimbă foarte repede. Dacă avem în vedere specialiștii din informatică (cei ce au acum 40 de ani) ei ar trebui să se adapteze unui ritm de perimare a informațiilor de specialitate la intervale de 6 luni! Merită să se acorde atenția cuvenită exigențelor necesare atingerii performanțelor profesionale, programelor de lucru aberant de încărcate și chiar perspectivei somajului în caz de eșec.

„Cînd vorbesc despre stres cu un pacient, el începe întotdeauna prin a incrimina ritmul de lucru, călătoriile frecvente sau zgomotul, explică Jean-Claude Ringler, secretar general al Centrului internațional de cercetări asupra stresului. Dar adevăratele cauze sînt frica de ierarhie, rivalitățile interne, proastele raporturi umane...". Mărturisirea unei paciente, specialistă la o mare bancă pariziană este relevantă în acest sens. „Prefer să ratez un contract decît să urc cinci etaje în ascensor cu directorul meu general într-o liniște de înmormîntare". Colocviul internațional „Stresul, sănătatea și managementul" confirmă că dacă 33 la sută dintre pacienți se plîng de condițiile concrete de viață, 40 la sută invocă organizarea internă a instituțiilor, 14 la sută problemele comunicării interumane, iar 10 la sută au sentimentul pierderii ritmului vieții.

O altă concluzie interesantă a reuniunii științifice despre care vorbim este că sfîrșitul acestui mileniu care a generat varianta modernă a stresului, stresul profesional a influențat și managementul în condiții de stres. Cu ce riscuri, vom vedea într-un articol viitor.

ECATERINA BĂTRÎNEANU

IEPURII ȘI „TESTUL LUI DRAIZE"

O veste bună pentru... iepuri! Societatea de farmaco-toxicologie celulară din Franța a prezentat — în cursul unui recent colocviu — o impresionantă serie de „metode alternative la testul de iritare oculară". După cum se știe, acest test, numit „testul lui Draize", constă în instilarea în ochiul unui iepure viu a citorva picături din orice produs nou care necesită o evaluare exactă a caracterului iritant sau coroziv, prin observarea eventualelor efecte negative. Actualmente, acest test este de neînlocuit, ținînd seama de caracterul lui legal, obligatoriu și unanim recunoscut pe plan internațional. Orice medicament (colir sau pomadă), orice produs cosmetic, precum și toate produsele chimice de utilitate casnică sau fitosanitară, care riscă să intre în contact accidental cu ochiul nostru sau cu pielea, trebuie să fie supuse acestui test în laboratoarele de cercetare. Rezultatul este că în fiecare an mii de iepuri sînt supuși unor „torturi" — pentru binele omului! — în laboratoarele din întreaga lume, fapt ce încarcă foarte mult nota de plată a cercetărilor. Aceasta fără a mai aminti și de suferințele produse unor animale nevinovate. Noile metode alternative care se propun în locul acestui test se referă în principal la utilizarea oului de găină aflat în a zecea zi de incubație, a bacteriilor marine luminiscente (**Photobacterium phosphoreum**), care se sting treptat la contactul cu substanțe agresive, a culturilor de celule fibroplaste de șoareci și la utilizarea ochilor de pui de găină recuperați din abatoare. Multe din aceste noi substraturi de experiență au fost deja verificate în contact cu zeci de substanțe ale căror efecte asupra ochiului de iepure viu erau cunoscute de mult și rezultatele par să fie mai mult decît promițătoare, obținîndu-se, în marea majoritate a cazurilor, răspunsuri identice. Tocmai această similitudine de răspunsuri îngăduie să se avanseze concluzia că într-un viitor apropiat va fi posibil ca testul lui Draize să fie aproape complet abandonat.

A.H.

DIALOGURILE LAUREI

■ Vai, cît de patetic mă întrebi, draga mea **CRISTINA C. (Constanța)**, „De ce oare viața-i atît de crudă uneori, de ce oare a vrut Dumnezeu ca noi, cei ce suferim din diferite motive, să trăim!"... În prima clipă cînd am citit, am crezut că cine știe ce nenorocire cumplită ți s-a întîmplat. Dar la sfîrșitul lecturii, ce pot să zic, fată dragă, decît că Dumnezeu îți dă, dar nu-ți bagă și-n sac! Așa că lasă-l în pace pe Dumnezeu, în ce te privește el e ultimul vinovat de tot ce ți s-a întîmplat acum, cînd ai făcut „buff" la proba maturității tale sufletești. De ce ai făcut „buff"? Păi, ia să vedem. Îmi scrii, deci: „Au urmat săptămîni de vis, apoi au urmat certuri pe care, recunosc, eu eram cea care le provoca. (...) Atunci mă plictisisem de el, mi se părea că totul e prea monoton, mereu el, el, el și numai el. Certurile le provocam că eram prea «curtată» și-mi spuneam că-i pot avea la picioarele mele pe toți acei băieți care-mi făceau «curte» pe toți cei care mă admirau..." Nu-i de mirare că El, băiat se pare inteligent, lucid și cu mult bun simț, neacceptînd postura de preș, carpetă, covor, mochetă sau ce voiai tu sub picioarele tale, și-a călcat pe inimă, și ți-a trîntit un „bye-bye" de toată frumusețea! Acuma, ai doar ce-ai căutat. Acuma nu mai e nici „plictiseală", nici „monotonie", și mai ales nu mai e nici „el, el, el, și numai el"! Atunci de ce mai suferi?! Ah, îl vrei înapoi, lingă inima ta?! Ei bine, fată dragă, nu, nu te teme, **ție n-am să-ți spun** nici „încearcă să-l uiți" și nici „caută-ți alt băiat", așa cum îți dai cu presupusul. Vreau să cred că-ți va fi învățătură de minte ceai pățit pentru ca să nu te mai joci cu demnitatea celor care te iubesc. Chiar îți doresc să **nu uiți niciodată** exemplul de demnitate și seriozitate, pe care ți l-a dat El, iar pe viitor să știi să prețuiești sufletul, sentimentele celor din jur, mîndria lor, demnitatea și cinstea. În orice caz, mofturile și pueriismele de genul „poate voi dispare de atîta suferință" sau „mă gîndesc la viitoarea mea inexistență" (ce-o mai fi și asta?!) sînt pentru mine semne sigure că încă nu te-ai pîrguit de-ajuns la minte și suflet pentru a fi în stare să vorbești și să trăiești cu adevărat o iubire. Ce ai de făcut acum? Să cauți, să încerci să-l faci să priceapă că **te-ai schimbat, că ți-ai înțeles greșelile, că te-ai maturizat** și privești **cu toată seriozitatea** dragostea. Nu cu amenințări, nu cu provocări puerile vei reuși să ți-l reapropii. Șansa unei reapropieri nu este prea mare. **Dar ea există și depinde numai de tine dacă el va mai avea sau nu încredere în tine. Dovedește-i că poate avea!** Mai scrie-mi,

LAURA

Întîmplări adevărate

Evitarea unei tragedii

Secvențele fotografice pe care le prezentăm aici reprezintă adevărate documente ale unei întîmplări care putea deveni tragică dar în final, a putut fi evitată. Întîmplarea s-a petrecut deasupra aerodromului din Cambridge (Anglia) și a avut următoarea desfășurare : doi parașutiști, Richard Maynard și Mike Smith, se pregăteau să sară din avion legați unul de celălalt, dar cu o singură parașută. Ultimul, care avea și calitatea

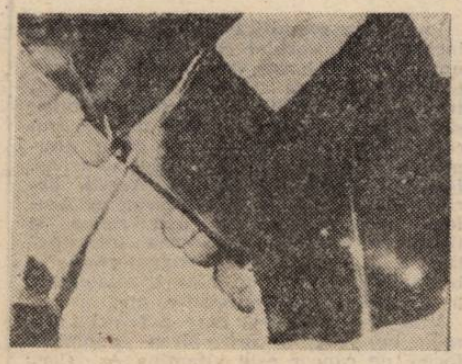

de instructor, dădea ultimile instrucțiuni elevului său. Apoi s-au lansat din avion. Din nefericire, din motive inexplicabile, parașuta nu s-a deschis, astfel că cei doi oameni erau amenințați de un sfîrșit tragic. Situația gravă în care se aflau cei doi parașutiști a fost sesizată prompt de Ronnie O'Brien care se lansase doar cu puțin timp înaintea lor, plana și avea drept sarcină să filmeze evoluția lor cu ajutorul unei aparat instalat pe cască. În mod cu totul fericit, Ronnie O'Brien a izbutit cu mari eforturi să se apropie de ei și să declanșeze parașuta de urgență care s-a deschis înlesnind aterizarea cu succes a celor doi parașutiști (unul dintre ei, probabil de spaimă, leșinase în timpul căderii). Aparatul de filmat a surprins numeroase secvențe cu adevărat dramatice ale acestei întîmplări neobișnuite... Eroul întîmplării Ronnie O'Brien.

O familie fericită, dar dubioasă

În aparență, familia Willets este un cuplu fără probleme, fericit chiar. Locuiesc în Tamarac, Florida. El, Jeff, este adjunct al șerifului din oraș. Ea, Kathy, este o blondă apetisantă, care seamănă cu celebra păpușă Barbie. În 1990, cînd Kathy i-a mărturisit soțului ei că este nimfomană, și că el nu-i poate îndeplini dorințele sexuale, cuplul s-a aflat într-un oarecare impas căruia trebuia să i se găsească o soluție. De comun acord cei doi soți au hotărît cum puteau salva fericirea familiei lor : Kathy își va oferi trupul și farmecele unor clienți care vor plăti între 300 și 900 franci „ședința". Kathy s-a dovedit a fi o devoratoare ; doza zilnică : opt bărbați. Totul părea re-

zolvat, numai că într-o bună zi familia Willets a fost acuzată de proxenetism. Avocatul angajat a prezentat în apărare un plan în care se dezvoltau trei puncte : Kathy este nimfomană, Jeff suferă de o impotență sexuală, hotărîrea celor doi soți era un scop terapeutic și nu... lucrativ. Jeff declară : „eu o iubesc, ea mă iubește, așa că de ce să nu-i înțeleg dorințele ?" Pare într-adevăr să nu-l deranjeze declarația pe care, la rîndul său, Kathy a făcut-o privind numărul amanților săi : 120. Doar populația din Tamarac se încăpățînează să nu înțeleagă acest original cuplu, și, desigur, justiția.

I-a trădat telecamera

Luigi Vera (51 ani), distribuitor la o stație de benzină în Vila Forze Armate Milano, s-a plîns poliției că este victima unor repetate incendii la stația lui de distribuire din partea unor concurenți care au și ei stații de benzină și încearcă prin acest sistem să-l elimine din cartier. Dînd curs acestei plîngeri, poliția a instalat o telecameră ascunsă la stația de benzină a lui Vera și așteptările lor au fost încununate de succes. Telecamera a înregistrat momentul cînd doi tineri, Luigi Siciliano și Massimo Emanuele La Bella, se pregătesc să dea foc

aparaturii instalate în stația de benzină. Arestați cu ușurință datorită telecamerii care a permis, o rapidă identificare, cei doi piromani angajați de adversarii lui Vera au recunoscut faptul că ei au fost la originea și a altor incendii „comandate"...

Record insolit

Olivier Thomanssen, din localitatea Namur (Belgia), a stabilit un nou record cu care va figura desigur în „Cartea recordurilor". Un record care denotă o capacitate uimitoare de consum, mai ales cînd este vorba de... stridii. În cadrul unei întîlniri oficiale (vă puteți închipui cum au decurs „antrenamentele"), el a reușit să consume în 60 de minute nu mai puțin de 1191 de stridii (!). Precedentul record era deținut de francezul Marcel Caron cu numai" 1106 stridii. Întrebat de ziariști cum a putut ajunge la această performanță, Olivier Thomanssen a declarat că are o mărturisită predilecție pentru consumul stridiilor și că ideea stabilirii unui record i-a venit atunci cînd și-a dat seama că pofta i-a venit... mîncînd mereu aceleași preferate stridii.

Urmări neplăcute

Un caz interesant petrecut la New York. Tînăra Julia Skolnick a obținut în fața justiției o despăgubire de 400 000 de dolari în urma procesului pe care l-a intentat unui laborator și unui medic aparținînd acestei unități. Ce a determinat această sentință ? Julia Skolnick, o tînără și frumoasă femeie albă, și-a dorit mult un copil de la soțul ei care se îmbolnăvise de cancer. Cum un tratament de chimioterapie care ar fi trebuit să-l înceapă putea să provoace o stare de sterilitate s-a convenit cu pacienta să fie fecundată artificial. Totul a decurs normal pînă în ziua nașterii cînd, spre surprinderea tuturor, Julia a născut o fetiță neagră. Cercetările care au urmat, au demonstrat că vina aparține atît laboratorului cît și medicului curant care, au „încurcat borcanele". Despăgubirea obținută i-a fost acordată pentru daunele morale provocate prin acest accident, ea fiind expusă acuzațiilor că și-a înșelat soțul bolnav.

Un „Superman" de 4 ani

Malika Bellemare se ocupa de schimbarea scutecelor micuței Elodie, cînd l-a auzit pe băiatul său, Eric, strigînd-o. Cu cîteva minute înainte fusese în camera lui, unde băiatul în vîrstă de patru ani privea cuminte la televizor. Auzindu-se chemată, Malika s-a grăbit spre camera lui Eric pentru a vedea ce se întîmplă. Dar iată că încăperea e goală iar fereastra deschisă. Apartamentul familiei Bellemare se afla la etajul opt. Dintr-un pas, Malika a ajuns la fereastră și a privit înspăimîntată în jos, spre stradă. De unde se afla a observat o femeie aplecată peste un gărduleț format din arbuști, dar n-a putut înțelege ce se întîmplă. Și-a căutat din nou prin încăpere băiatul, crezînd că s-a ascuns undeva, apoi s-a îndreptat iar spre fereastră. De data aceasta a rămas împietrită. Lîngă femeia aplecată, Malika a zărit o siluetă mică, alungită, îmbrăcată în albastru. A înțeles că e vorba de Eric. N-a mai așteptat liftul, a alergat pe scări, înnebunită de dezastru. Băiatul sîngera puternic la cap, iar un picior îi era pliat în mod nefiresc

sub el. Și totuși, cînd a văzut-o a rostit: „Mamă, mă doare..." De urgență, copilul a fost transportat la spital. Părinților săi, medicilor, nu le venea să creadă. Copilul nu și-a pierdut cunoștința iar radiografiile nu arătau o stare alarmantă, deși căderea s-a soldat cu o dublă fractură la un picior și alta la bazin. Dar organele și funcțiile vitale n-au fost afectate. Pare un miracol, de vreme ce copilul a făcut un salt de la 25 de metri. Norocul lui a fost că a căzut pe gardul viu, care a atenuat socul. Totuși, s-a izbit de o bară metalică. După trei săptămîni de ședere în spital, Eric spunea rîzînd și ignorînd pericolul de moarte prin care trecuse : „Am fost ca Superman din film!"

CASA DE LICITATIE
Cercul Militar National bd.Kogalniceanu 2
730 564 orele 17.00-20.00
Relatii: Cercul Militar National
Luni-Vineri, orele 10.00-18.00
Expertizari-evaluari obiecte de arta, gratuit
Consultatii cu personalitati in domeniu:
miercurea si simbata, 9.00-13.00
Cercul Militar National, intrarea prin
B-dul Kogalniceanu
Expertizari la domiciliu pentru mic mobilier stil
covoare, in vederea vinzarii prin licitatie
OBIECTE DE ARTĂ

FIRMĂ DE CONSTRUCȚII ROMÂNO-GERMANĂ angajează pentru lucrări în Germania : ingineri, maiștri și muncitori constructori, vorbitori de limbă germană, de preferință etnici germani, avînd vîrsta cuprinsă între 25 și 50 de ani. Plata în lei și valută.

Se vor testa cunoștințele profesionale și de germană.

Relații la telefon : 13 34 26 între orele : 19–22.

magazin publicitate

Societatea comerciala FEPER S.A. ofera noi produse pentru gospodariile agricole:

MINI-INCUBATOR. Capacitatea: 70 oua

TOCATOR FURAJE. Capacitate: 120 kg/ora

MOARA PENTRU UZ CASNIC. Capacitate: 15-25 kg/ora

Informatii la telefon: 87.67.14

verificati-vă cunoștințele

COROZIUNEA

Toate obiectele metalice din bronz sau fier dezgropate de arheologi sînt corodate mai mult sau mai puțin și este o adevărată performanță și artă, spre a se reda cît de cît aspectul lor inițial. Datorită acțiunii oxigenului din aer, a umidității și în alte cazuri a apei, în special a celei din mări și oceane, mai ales obiectele din fier, ruginesc, acoperindu-se cu un strat de oxizi hidratați, a căror grosime crește cu timpul. O situație asemănătoare se produce și cu alte metale sau aliaje, precum cuprul, bronzul, alama etc., care, după cum se spune în popor „coclesc".

Cele mai tributare coroziunii sînt industriile chimică, a petrolului, petrochimică, farmaceutică etc. S-a constatat că pînă și navele cosmice, stațiile orbitale, sateliții artificiali etc., suferă de asemenea de un anumit gen de corodare, în cosmos, datorită impacturilor cu micrometeoriți și a prafului cosmic.

Referitor la coroziune, vă propunem cîteva întrebări :

1. Lupta contra coroziunii trebuie desfășurată cel mai bine, ca și în cazul bolilor, de la început. Ce metode de laborator se folosesc în acest scop preventiv ?

2. Ce metode se întrebuințează în industriile care sînt în plină producție ?

Ing. LIVIU MACOVEANU

(Răspunsurile în numărul viitor)

RĂSPUNS LA ÎNTREBAREA PUBLICATĂ ÎN NUMĂRUL TRECUT

James Watt

1. Deși Watt nu a lucrat în domeniul electricității, numele său a fost folosit ca unitate de măsură în acest domeniu, în memoria sa, el fiind acela care, prin inventarea mașinii cu abur a pus bazele electricității de mai tîrziu.

2. Între unitățile de măsură watt, volt și amper există o relație foarte simplă:

P = V X A, în care, puterea P, exprimată în wați, este egală cu produsul dintre volți și amperi.

3. Între Watt și alte unități de măsură mecanice există următoarele relații:

J = N/m = 27,78 X 10^{-8} kWh, adică un joul este egal cu un newton pe metru;

1 kgf = 9,80665 N, adică 1 kilogram forță este egal cu 9,80665 newton;

1 kgfm = 9,80665 J, adică 1 kilogram-forță-metru este egal cu 9,80665 joule.

1 CP = 735,499 W = 75 kgfm/s, adică 1 cal putere este egal cu 735,499 wați = 75 kilogram-forță-metru pe secundă.

Mărimea cal putere, care este mai puțin folosită azi, ea fiind doar tolerată, are valori diferite însă în alte țări. De exemplu, în Franța sub denumirea „Cheval Vapeur" (notată CV) este egală cu 736 W, iar în Anglia și alte țări anglofone, sub denumirea „Horse Power" (notată HP), este egală cu 715 W.

În prezent, wattul se definește ca fiind puterea care corespunde schimbului de energie de 1 joule pe secundă, adică 1 W = 1 j/1s = 1 m^2 X kg X s^{-3}.

— Cu sănătatea mulțumitor, iar, în general, împușc francul...

● *Într-o zi, un glumeț primește de la mecanicul său o factură cu următorul comentariu : „Domnule această factură împlinește azi un an !"*
Glumețul îi trimite înapoi factura cu urarea : „La mulți ani" !

● *Cît îți datorez, doctore, că m-ai vindecat de surzenie ?*
— O sută de lei.
— Două sute de lei ?
— Am spus : trei sute !

cînd ați rîs ultima oară

● *...Și susțineți că, dacă voi cumpăra și voi folosi această soluție, îmi va crește părul ?*
— Evident ! Sigur ! Nu de mult două picături mi-au stropit creionul și acum îl folosesc ca pe o periuță de dinți ! Observă farmacistul.

● *Dimineața, încă buimac, Nae se destăinuie soției :*
— Fantastic, draga mea : azi noapte am visat că eram un micuț mops, care lătra foarte furios...
— Ba nu-i fantastic deloc : chiar ai lătrat !

Auzite și pătite de DUMITRU VASI-ȘOIMOȘANU

RĂSPUNS LA PSIHOTESTUL PUBLICAT ÎN NUMĂRUL TRECUT

AVEȚI ÎNCREDERE ÎN OAMENI?

Se acordă cîte un punct pentru fiecare DA la întrebările : 2, 3, 4, 5, 7, 10, 12, 14, 16. Pentru fiecare NU cîte un punct la întrebările : 1, 6, 8, 9, 11, 12.

12 puncte și mai mult

Aveți poate prea multă încredere în oameni. Nu v-au înșelat oare niciodată ? Timpurile de acum nu prea favorizează un atare comportament. Deci luați aminte !

6—11 puncte

Denotați un discernămînt perfect. Știți cui și cînd să acordați încrederea. Distingeți cu ușurință adevărul de minciună. E greu să fiți înșelat !

5 puncte și sub 5 !

Sînteți o persoană mai greu de suportat. Aveți încredere în prea puțini oameni, sînteți bănuitor, puneți toate la îndoială. Poate vreodată ați decepționat profund pe cineva ! Și poate veți încerca să dobîndiți o încredere mai mare în oameni...

NUMĂR CURIOS

Numărul 453135 poate fi transformat într-o egalitate dacă între cifrele sale vor fi intercalate diferite semne aritmetice, ca de exemplu 45 X 3 = 135. Acum vă oferim numărul 131225 și vă invităm să repetați un exercițiu asemănător cu cel prezentat mai sus. Știți cum ?

(Soluția în numărul viitor)

DEZLEGAREA TESTULUI APĂRUT ÎN NUMĂRUL TRECUT

ÎN PATRU PĂRȚI EGALE

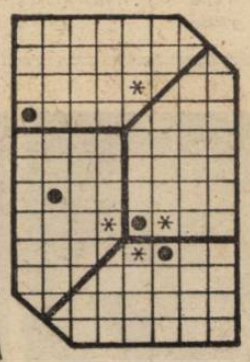

LE PUTEȚI IDENTIFICA?

Iată o listă de șase femei celebre și diverse titluri. Vă propunem să alcătuiți o a doua listă, reordonîndu-le și plasînd în dreptul fiecăreia titlul real pentru a completa identificarea.

A. Marguerite YOURCENAR
B. Violette NOZIERES
C. Florence ARTTHAUD
D. M.G. ZELLE (Mata-Hari)
E. Mama TEREZA
F. Camille CLAUDEL

1. Premiul Nobel
2. Spioană
3. Sculptoriță
4. Navigatoare
5. Prima femeie academician
6. Criminală

Răspunsul în numărul viitor.

INVITAȚIE LA MASĂ

ORIZONTAL : 1) Cu carne de miel e delicios — Garnitură la aperitiv 2) Vinul de butoi — Pahar de șampanie 3) Două macaroane — Lingură de supă 4) ...la fasole (sing) — Una din mesele zilei 5) Putin nesmet — O tigaie dată cu ulei — Intră în gură 6) Cinstită — Un pic de lămîie — Piuă (pop.) 7) Pune două inimi pe iăratec — Prăjitură servită ca desert 8) Cutițe pentru mămăligută — Masa pregătită 9) Felul întîi la masă — Parfumul prăjiturilor 10) Nume feminin — Cînd îți pui pielea la saramură — Îți stă pe limbă 11) Săturat în cele din urmă — Zarzavat care îi dă gust supei. 12) Soi de brînză — Pe mare și în inventarul bucătăriei (pl.)

VERTICAL : 1) Specialitate culinară... vieneză — Masă mare 2) Paste făinoase care concurează cu găluștele — Priveste 3) Unt lipsit de conținut — A da apă la animale 4) Ustensilă la bucătărie — Cap de peste 5) Măsură agricolă — Publicații anuale — Locuință păsărilor, vara. 6) Partener la o bere — Mă'aiul pentru mălai (pl.) 7) Restaurantul de pildă — Poate fi de peste sau de ficat 8) Lei ! — La vremea trecută 9) Plată făcută în avans — Maeștri bucătari — Radu Vasilescu 10) Ridichi... cu aluzie astronomică — Bomboană din aluat — Întrebarea cumplută 11) Prefixul cofetarilor zburători — Tobogan băuturilor la masă — Islaz (Mold.) 12) Tuburi

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
1	S	T	U	F	A	T	/	S	A	L	A	M
2	N	A	T	U	R	A	L	/	C	U	P	A
3	I	I	/	R	/	P	O	L	O	N	I	C
4	T	E	A	G	A	/	C	I	N	A	/	A
5	E	Ș	/	U	N	S	A	/	T	/	U	R
6	L	E	A	B	A	/	L	A	/	C	I	O
7	/	I	D	I	L	A	/	T	A	R	T	A
8	O	/	A	T	E	/	P	U	S	A	/	N
9	S	U	P	A	/	/	A	N	I	T	I	E
10	P	I	A	/	R	I	S	C	/	I	M	/
11	A	T	/	P	A	S	T	I	R	N	A	G
12	T	E	L	E	M	E	A	/	V	A	S	E

DICȚIONAR : PIO.

MARCEL RANȚZER
București

DEZLEGAREA JOCULUI APĂRUT ÎN NUMĂRUL TRECUT

PESCĂREASCĂ

ORIZONTAL : Scobar — Zăloc — Nadă — Ape — Inu — Er — Lac — Tipar — Păstrăv — Pi — M — Stavrizi — Ca — Ciur — Iro — Mal — O — Fel — Somoni — Plătică — ARO — Cap — NO — A — Unt — Acid — Lapon — I — Rosioară — ICR — Im — Răcită — Al

Nr. 18 (1802) din 2 mai 1992

Caleidoscop

magazin

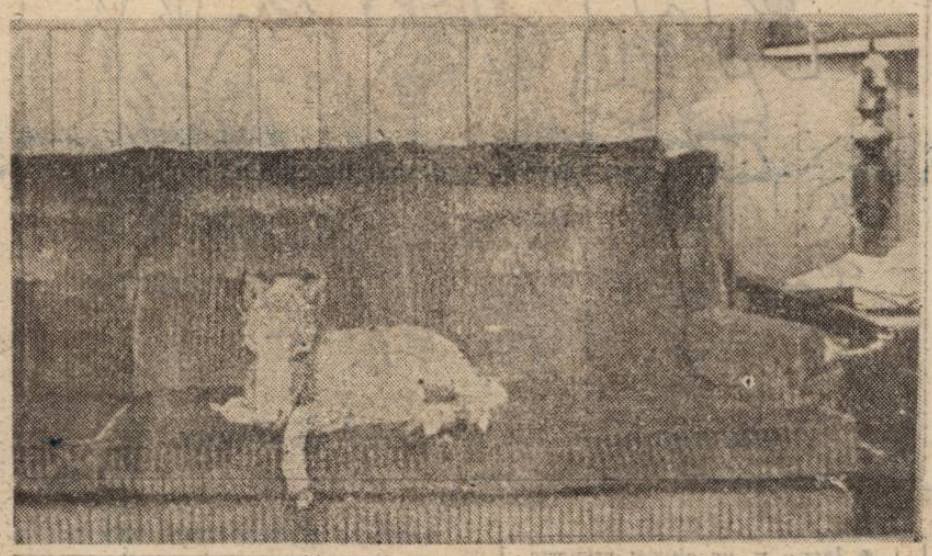

Animale miniaturale

În America au devenit o nebunie caii miniaturali, care sînt foarte căutați în magazinele de specialitate. Amatorii se înmulțesc. De la cîteva sute de membri, acum 10 ani, „Miniature Horse Asociation" numără în prezent 30 de mii. „Tatăl" acestor micuțe animale era argentinian și se numea Julio Caesar Falabela. În mîinile sale animalele s-au topit literalmente: „de la o generație la alta s-au economisit cîțiva centimetri", explica el.

Franța, care nu scapă modei, posedă o singură creșcătorie la Haute-Garonne, dar se poate mîndri că este unica țară europeană în care se găsesc cai cu o înălțime medie de 60—70 cm. Este vorba oare de jucării pentru copii? Poate pentru copii mari, deoarece clientela este în principal adultă și în plus, dacă cumpărătorul nu pare serios, nu i se vinde un măgar. Creșcătoria seamănă cu o arcă a lui Noe, fiește model redus, unde se întîlnesc vaci, măgari sau capre, toate miniaturale. Inconvenientul pare a nu fi talia, ci... prețul! Un cal miniatural se negociază la peste 30 de mii de franci și o vacă în jur de 10 mii de franci.

PROPUNERE ANTI-FANTOMĂ

Ce trebuie să facă un client al unui hotel care este trezit din somn de o fantomă în timpul nopții? Catherine Tay (36 ani), avocata din Singapore, a publicat recent un articol care a produs un viu interes. Ea consideră (pe baza experienței personale și a altor informații) că proprietarii hotelurilor trebuie în mod obligatoriu să afișeze un anunț prin care declară pe răspunderea lor că în camerele hotelurilor nu bîntuie nici o fantomă care ar putea să tulbure somnul pasagerilor!

VIOLONCEL MAMUT

Șapte metri înălțime, doi metri lățime și 400 kg în greutate, acestea sînt datele „personale" ale celui mai mare violoncel din lume, fabricat în Franța. Construit din brad și paltin, violoncelul este opera unui grup de meșteri lutieri din Toulouse, cărora le-au fost necesare 1 150 ore de lucru. În interiorul instrumentului mamut, se află un sofisticat sistem hi-fi care reproduce în mod perfect sunetul original al violoncelului.

■ **Plutoniul furnizează de trei milioane de ori mai multă energie decît o cantitate egală de cărbune. Plutoniul poate fi apreciat, de pe acum, un combustibil important al viitorului.**

■ **Circa 50 la sută din bugetul țărilor dezvoltate sînt cheltuite pentru acoperirea nevoilor de energie ale societății. Este evident că umanitatea cheltuiește aproape jumătate din eforturile sale pentru asigurarea surselor proprii de energie.**

■ **Pădurile lăsate în voia lor cresc lent, le trebuie peste 80—90 de ani comparativ cu 50—60 de ani, cît durează într-o pădure unde plantările sînt dirijate.**

TELEGRAME

■ **Japonia este cea mai mare importatoare de produse forestiere.**

■ **Vastele păduri din estul Rusiei reprezintă jumătate din pădurile de conifere ale globului. Lipsesc mijloacele de transport și utilajele necesare exploatării și prelucrării acestui „aur verde" la prețuri competitive.**

■ **La Moscova, unde numai o treime din fabrici sînt dotate cu aparatură de control a poluării, malformațiile congenitale printre nou-născuți sînt cu 50 la sută mai frecvente comparativ cu media națională, iar speranța de viață s-a redus cu circa 10 ani în ultimele două decenii.**

■ **Omar Sharif a părăsit Egiptul cu 31 de ani în urmă, dînd curs ofertei făcute de casa americană de filme „Columbia Pictures" de a juca în filmul lui David Leen — „Arabul Laurence".**

■ **Locomotivele cu aburi care predomină traficul feroviar din majoritatea regiunilor reprezintă ilustrarea cea mai frapantă a importanței ce revine cărbunelui în economia chineză.**

■ **În 1990, Statele Unite au vîndut țărilor în curs de dezvoltare mai multe arme decît oricare alt stat — echipamente în valoare de 18,5 miliarde dolari, dintre care cea mai mare cantitate, în valoare de 14,5 miliarde dolari, a fost achiziționată de țări din Orientul Mijlociu.**

UN ROBOT NEOBIȘNUIT

Un mare număr de automobiliști din Anglia s-au arătat foarte interesați de o invenție a lui Dennis Weston, care a realizat un robot neobișnuit: „specialist" în spălarea mașinilor auto. Experimentele la care a fost supus originalul robot au dat rezultate foarte bune ceea ce, în ultimă instanță, dovedește utilitatea lui. Cu atît mai mult, cu cît operațiile pe care le execută sînt de cea mai bună calitate. Inventatorul, ca și cei care l-au experimentat, afirmă că se apropie foarte rapid timpul cînd va dispare chiar sistemul de spălare cu mașini automate.

Picturile lui Achille

Aproape de frontiera franco-belgiană locuiește un vestit personaj: Achille. Acest domn vîrstnic, cu umor caustic, trăiește singur într-o casă moștenită de la părinți, în care și-a amenajat un palat imaginar. La el totul este pictat: solul, plafonul, mobilele și chiar îmbrăcămintea.

A început să picteze pe cînd era foarte tînăr din nevoi pecuniare, apoi n-a rezistat elanurilor creației! Achille pictează orice temă: dragoste, politică, război, religie... dar toate pline de umor. De 48 de ani, acest muncitor textilist își continuă opera sculptîndu-se la ora 2 după miezul nopții, căci după cum mărturisește el „aceasta este ora inspirației."

M. GORBACIOV

Regina ELISABETHA

GEORGE BUSH

ORA ȘEFILOR DE STAT

Dacă e să dăm crezare cotidianului englez „Today", printre șefii de stat care poartă ceasul cel mai ieftin este George Bush. Este vorba de un ceas marca „Timex" cu o brățară din coton elastic a cărei valoare este de numai de 200 de franci francezi. Mihail Gorbaciov, „împăratul roșu" al anilor '80, și soția sa, Raisa, poartă fiecare, cîte un model „Rolex" realizat din aur; un singur exemplar costă 65 000 de franci. Elisabetha, regina Angliei pare mai rezonabilă, fiind posesoarea unui ceas „Jaeger Lecoultre", de numai 35 000 de franci! François Mitterrand însă, nu poartă ceas, iar dacă dorește să știe ora se mulțumește să-și întrebe secretarii...

Așadar, mai mult sau mai puțin, timpul costă bani!

Mini-automobile

În prezent, vechile modele de automobile cu pedale produse pentru plăcerea celor mici sînt pe cale să dispară. Acum există o altă modă: cea a mini-automobilelor adevărate. Fotografia noastră ne înfățișează trei asemenea automobile înzestrate cu un motor inferior celor normale, care dau posibilitatea copiilor să-și însușească din timp o anume experiență în privința condițiilor corecte de circulație stradală, care, ulterior, le-ar putea fi de folos cînd vor deveni mai mari și vor poseda mașini corespunzătoare. Deocamdată, plăcerea lor se reduce la aceea de a se plimba în anumite zone rezervate cu mașinuțele lor care imită perfect pe cele mari. Este o singură problemă, întrucît costul unor asemenea mini-automobile este prohibit pentru majoritatea părinților.

În numărul viitor:

BARONUL NEGRU, UN AVENTURIER AL CERULUI?

magazin

SERIE NOUĂ – 53

ANUL XXXV • Nr. 19 (1 803) • SIMBĂTĂ 9 MAI 1992 16 PAGINI 20 lei

SĂPTĂMÎNAL CULTURAL - ȘTIINȚIFIC INDEPENDENT

Baronul neobosit și aventurier al cerului?

ARC PESTE TIMP ÎN "ERA DESCOPERIRILOR"

ERORILE ÎN MEDICINĂ SÎNT DEZASTRUOASE

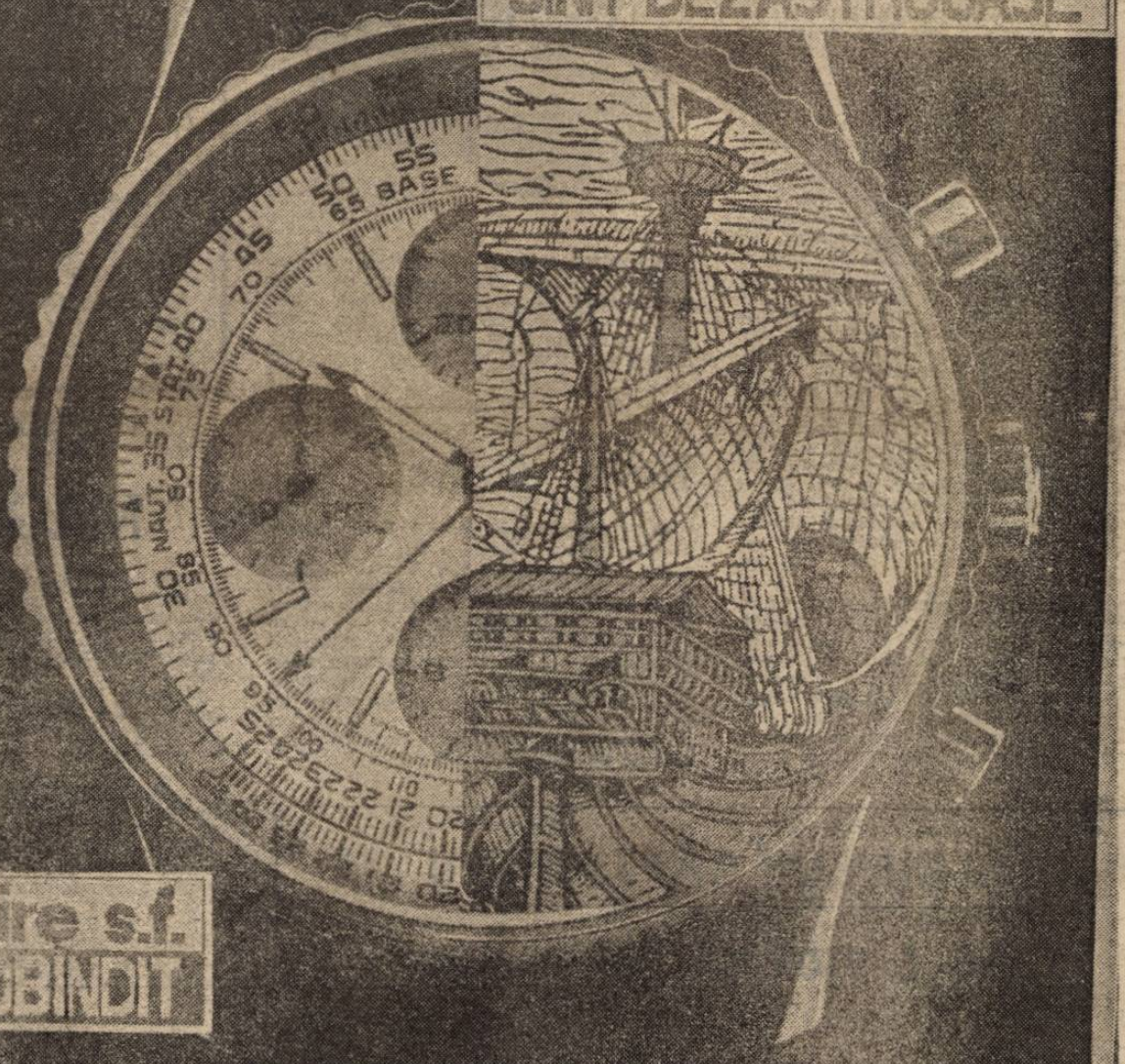

Povestire s.f. RAUL DOBÎNDIT

VIAȚA, O RONEĂ ÎN ALB-NEGRU

Dacă ni s-ar citi gîndurile...

Memoriile unui om invizibil

Biblioteca Județeană

music box

Rubrică realizată de MARIAN MINCULESCU

KRAFTWERK, PROMOTORII TEHNO-POP-ULUI

Pentru azi m-am gîndit să vă spun cîteva lucruri despre grupul german Kraftwerk, grup care a deschis drumul pe care, mai tîrziu, au pășit Depeche Mode, Erasure și KLF. Fondat la începutul anilor '70 de Rolf Hulter (44 ani), Florian Schneider (43 ani), Fritz Hilpert (41 ani) Fernando Abrantes (41 ani), grupul a avut în deceniul opt mari succese cu piesele Autobahn (1974), Radioaktivität ('75), Die Roboter (1978) și, în anii '80, Das Modell (1982). Cei patru apar pe scenă îmbrăcați, din cap pînă în picioare, în negru, fiind însoțiți de o lumină difuză și de o „rafală" de sunete lucrate pe computer. De remarcat faptul că cei patru își construiesc singuri aparatele electronice... Apariția lor scenică rămîne în memoria spectatorului care este „hipnotizat" de tuburile de neon, de jocurile de lumini (realizate cu ajutorul computerelor) dar și de glasul rece al lui Ralf. În cadrul unui interviu acesta a spus că : „muzica noastră vorbește singură despre noi iar puținele cuvinte pe care le rostim în cîntecele noastre sînt pentru a ajuta ascultătorul să înțeleagă, mai ușor, mesajul nostru sonor". Din cînd în cînd, cvartetul își lasă „tehnica" să lucreze singură pe scenă, cei patru roboți (ale căror chipuri se aseamănă cu ale „stăpînilor") descurcîndu-se de minune, putînd dansa chiar și break, partea muzicală fiind asigurată de numeroasele aparate electronice ale grupului, totul prezentîndu-se ca un sistem viu iar publicul este încîntat de spectacol.

Anul trecut, după o pauză de zece ani, Kraftwerk a efectuat un lung turneu mondial, iar în octombrie s-au întors în Germania, la Düsseldorf, unde au început lucrul la un album. În cei zece ani grupul nu a editat decît un LP, **The Mix**, care conține 11 hituri ale cvartetului. Așteptat cu nerăbdare noul album a cărui apariție va fi spre sfîrșitul verii '92.

SUSANNA HOFFS (conducătoarea grupului BANGLES), după succesul de anul trecut cu **By My Side Of The Bed**, a declarat că dorește să facă și film. Dacă va fi la fel de bună, ca la muzică atunci Hollywood-ul va fi cucerit cu siguranță.

News. News

● Frontman-ul grupului britanic Happy Mondays, Sean Rider, a dat în judecată ziarul The News Of The World, cerînd despăgubiri în valoare de 500 000 dolari deoarece în acest ziar a apărut un articol cu titlul : „Am vîndut droguri — spune starul de la Happy Mondays". Articolul este bazat pe un comentariu glumet făcut de Rider pe MTV, autoarea articolului luînd în serios cele spuse acolo, afirmînd, în plus, că el pierde zilnic un kilogram în greutate din cauza contactelor sexuale și că este dependent de droguri...

ALBUMUL SĂPTĂMÎNII

„NU E UȘOR SĂ FIM OAMENI"

TOTO CUTUGNO

Trubadurul din Milano a revenit în actualitate cu un LP intitulat, în italiană, Non è facile essere uomini, un amestec, cum numai el știe să facă, între muzica peninsulei și cea a restului continentului, un album destinat tuturor iubitorilor pieselor melodioase. De remarcat textele inteligente ale melodiilor ce compun acest LP. Începem cu Quelli Come Noi, o „bucată" lentă, trecem peste Voglio Che Tu Sia și ajungem la Ocio, o piesă în care Toto cochetează cu rock-ul. Vine seara, liniștea coboară în Quelle Sere și devine apăsătoare în Fino All Ultimo dar, în curînd, se va da deșteptarea cu un cîntec vesel (care îmi amintește de un alt hit al lui Toto — Una Domenica Italiana) C'è la RAI... A sosit clipa „să vorbim despre femei" deoarece urmează Sta Sera Parliamo Di Donne, o melodie cu un text excelent ! Vă propun, tot este sîmbătă, un Week-end în Cîtà pe care-l puteți dansa doi cu unu (mă refer la pași...) pregătindu-vă să ascultați excelentul L'Amore E, un adevărat imn al iubirii...

Trecem rapid peste Un Vecchio Appenanato, o melodie lentă și îi vom mai trage o repriză de dans cu Che Donna (să țineți ritmul cu armonica !). Ultima compoziție a acestui album (Producție '92) este „Cît e de greu să fim oameni" — Come è dificile essere uomini, asemănătoare cu Emozioni. Ascultați, cu atenție, textul acestui cîntec...

Albumul ține 51 minute, dar nu durata contează ci faptul că melomanii vor fi satisfăcuți, în mod sigur, de conținutul său. Ciao !

TOLBA CU SCRISORI

Încep răspunsurile de astăzi prin a vă spune că eu răspund TUTUROR scrisorilor adresate Music Box-ului (spun aceasta deoarece am primit unele „apostrofări" de la voi, cum că aș „neglija" unele scrisori...)

VASILE PITIGA — București : 1) topul nostru nu mi se pare a fi deloc monoton ; 2) ideea cu topul nostalgic este bună, dar, după cum vezi, spațiul nostru este limitat...

CRISTINA POPA — București : nu am adresa lui Alice Cooper. Poate mă ajută vreunul din prietenii nostri...

ISABELA IGNAT — Pitești : dorește să corespondeze cu fani Depeche Mode. Îi puteți scrie pe adresa : Str. 1 Decembrie 1918, bl. M4, sc. E, et. 4, ap. 12, cod 0300, Arges, Pitești.

CLAUDIA DRĂGHIA — Medgidia, str. Tudor Vladimirescu nr. 35, cod 8650, jud. Constanța, așteaptă scrisorile tuturor fanilor Roxette din țara noastră. Claudia are 15 ani.

VERONICA VARGA — Reghin : acel zvon este fals. Prieteni, Veronica îi roagă pe admiratorii lui Michael Jackson să îi scrie pe adresa : bd. Libertății, bl. 4, sc. 1, ap. 1, cod 1225 Mureș.

CRISTINA LUPU — București : nu am textele acelor melodii solicitate de tine. Oricum, din lipsă de timp, nu ți le-aș fi putut trimite. Sorry...

OANA UNGUREANU — Brașov, str. Aurel Vlaicu nr. 109, bl. 28, sc. A, ap. 10, cod 2200, Brașov, dorește să corespondeze cu fani Roxette, AC/DC și... Michele Placido.

LIVIU MAN — Ploiești : fii liniștit, voi înregistra recitalurile vedetelor de la București '92 și Cerbul de Aur. Mai scrie-mi.

TOP TEN MAGAZIN

Dacă în urmă cu trei săptămîni aveam în clasamentul nostru șase slow-uri, astăzi nu avem decît două. Din iunie inițiem un Top estival doar cu piese de dans renunțînd, pînă în septembrie, la slow-uri...

10. **Gary Moore** cu a lui „Zi rece în iad" — **Cold Day In Hell** cade trei locuri. Ați ascultat noul său LP, **After Hours ?**

9. New entry, **Erasure** cu recentul single **Breath Of Life**

8. De trei luni în topul nostru Shanice se îndreaptă spre ieșire cu **I Love Your Smile**, zîmbindu-ne din mers...

7. ... iar Sandra (al doilea new entry al acestei săptămîni) intră cu cea mai bună piesă (este părerea mea) de pe albumul **Close To 7, No Taboos.**

6. În cădere un loc Michael Jackson — **Remember The Time.** Îi va fi ajuns...

5. Un trio încrezut coboară trei locuri nereușind să ne convingă că este prea sexy. **Right Said Fred — I'm Too Sexy**

4 Regele neîncoronat al rap-ului face un salt de patru locuri spunîndu-ne că este „prea cunoscut pentru a renunța" atît de ușor. **Hammer — Too Legit To Quit.**

3 Number One-ul de săptămîna trecută pierde două poziții, slow-ul **To Be With You** al lui **Mr. Big** rămînînd la fel de „criminal"...

2. **Shakespear's Sisters — Stay.** Urcă două locuri. Piesa face parte de pe albumul **Hormonally Yours** (ce titlu !...)

1. Prima melodie rock ajunsă N.O. în topul nostru — **Def Leppard — Let's Get Rocked.**

PUNCTE

Actorul cu 1000 de fețe

Așa este numit, și poate fără exagerare, actorul Alec Guinnes, *unul dintre cei „mari" ai generației sale — John Gielgud, Tyrone Guthri, Laurence Olivier, Ralph Richardson, Michael Redgrave — față de care a rămas singurul supraviețuitor (împreună cu John Gielgud).*

Născut în anul 1914, Sir ALEC GUINNESS *a așteptat să împlinească 71 de ani pentru ca, în 1985, să ofere unei edituri prima sa carte de amintiri, intitulată „Binecuvîntări deghizate" și deci, primele destăinuiri. Dar pentru Alec Guinness cuvîntul „destăinuire" este prea mare. „Sînt un om foarte simplu. N-am nimic de ascuns, dar nu doresc ca lumea să știe totul despre mine. Țin la viața mea privată". De aceea, nu se știe aproape nimic despre copilăria sa nefericită, despre familia sa, despre aventurile sale ca ofițer de marină în timpul războiului, sau despre convertirea la catolicism. Și chiar atunci cînd vorbește despre meseria și pasiunea sa, scena, este foarte zgîrcit : „Sînt de fiecare dată încurcat atunci cînd îi aud pe tinerii actori vorbind despre metoda lor de joc. Pe scurt, nu-mi place să vorbesc despre jocul meu". Realmente, sir Alec Guinness este actorul care nu există în afara scenei.*

Dar atunci cînd încarnează un personaj,

ia-l asemenea unui cameleon, metamorfozat : „omul cu 1000 de fețe...".

Tînăr fiind, la 20 de ani, îi plăceau rolurile cu deghizări complicate. „Astăzi, spune actorul în cartea amintită, prefer ca acestea să vină din interior". Secretul său ? „Îmi place simplitatea jocului așa cum prefer o schiță în creion unui tablou în ulei."

Tinerilor care îl întreabă amănunte despre „metoda" sa de joc, le amintește citatul din Noel Coward : „Nu cer actorilor decît să-și cunoască replicile și să nu se împiedice de decor".

Cel care a întruchipat în 50 de ani de carieră, o gamă uriașă de roluri, de la colonelul Nicholson din Pod peste Riul Kwăi, la bătrînul înțelept din Războiul Stelelor, de la Hitler la Charles I, trecînd prin Smiley (spionul lui John le Carré), Dylan Thomas, Siegmund Freud pentru a cita doar cîteva, spune astăzi cu o modestie de invidiat : „Am dorit să fiu un artist, dar nu sînt decît un actor".

Iar un actor pentru sir Alec Guinness este „un suflet care încearcă să descopere lumea, dar nu îndrăznește ; este un artizan, un sac plin de trucuri și nimicuri, o fîntînă de vanitate, un observator rece al umanității, un copil, și, cea mai bună parte din el, un preot dezlănțuit care poate, timp de o oră sau două, invocînă cerul și iadul, să hipnotizeze un grup de inocenți". Cuvinte care nu sună deloc rău în gura unui mare actor.

Proză S.F.

Revista „Magazin" a premiat la sediul Radio Contact pe cîștigătorii locurilor 2 și 3 la Concursul literar de proză organizat de Asociația pentru arte și științe prospective din Buzău, secțiunea s.f. Aceștia au fost **Adrian Bănuță** și **Diana Burileanu.** În privința locului 1, acesta a fost „ocupat" de Mihai Grămescu și a fost premiat de revista Știință și Tehnică.

Rubrică realizată de GEORGE CUȘNARENCU

Revista Magazin este realizată de CASA EDITORIALĂ „MAGAZIN" SRL

Autorizată prin sentința civilă nr. 382 din 4 aprilie 1991 a Judecătoriei sectorului 1 București, înmatriculată la Oficiul Registrului Comerțului sub nr. J 40/2623/1991 din 8 mai 1991

CONT 40 10 10 85 00 (lei) 40 20 10 53 30 ($) 40 20 10 53 31 (D.M.) BANCA COMERCIALĂ „ION ȚIRIAC" S.A.

COMITETUL DIRECTOR : Dumitru FILIP (director general), George CUȘNARENCU, Ecaterina BĂTRÎNEANU, Paul IOAN, Mihaela DOROBANȚU (directori).

REDACȚIA : Piața Presei Libere, nr. 1, telefon : 17.60.10/17.60.20. Tiparul : Imprimeria „CORESI" — București.

CITITORII DIN STRĂINĂTATE se pot abona prin RODIPET S.A. — PO-BOX 33 57 ; telex 11995 sau 11034 ; telefax 90 — 18.56.73 — București — Piața Presei Libere nr. 1 — România".

ADMINISTRAȚIA „Editura Presa Națională S.A." SERVICIUL DIFUZARE : 18 24 27.

Redactor șef : DUMITRU FILIP

Secretar general de redacție : GEORGE CUȘNARENCU

REDACȚIA : Dorel Dorian (șef secție), Ion Țugui, Manuela Spătaru, Șerban Filip (1612) ; Ecaterina Bătrîneanu, Mihaela Dorobanțu, Paul Ioan (șef secție), Aurora Popescu (1630) ; Irina Stoica, Melania Constantiniu, Delia Costea, Adrian Hoajă (1282) ; Teodora Bujor-Panaitescu, Elena Ilie (1633).

SECRETARIAT DE REDACȚIE : Ionel Cojocaru, Dumitru Mateuță, Costea Spiru, Vasilica Mărgărita (1659) ; Dorin Măran (2692).

Manuscrisele și fotografiile nepublicate nu se înapoiază.

Expoziții universale

ARC PESTE TIMP ÎN „ERA DESCOPERIRILOR"

Fiesta sevillană inaugurată la 20 aprilie — Expoziția Universală de la Sevilla dedicată aniversării unei jumătăți de mileniu de la descoperirea Americii de către Cristofor Columb — se află în plină desfășurare. Expo '92, la care, după o lungă absență, participă și țara noastră, își va închide porțile la 12 octombrie. Pînă atunci ea va oferi desigur prilejul unei continue treceri în revistă a marilor evenimente care au marcat ultimele cinci secole ale istoriei lumii. Am prezentat și noi cîteva date privind alte expoziții universale ale epocii moderne. Revenim, invitîndu-vă să ne amintim, cu ocazia acestei impresionante comemorări a deschiderii „Erei Descoperirilor" de către istorica expediție a lui Columb, cîteva măcar din premierele științifice sau tehnice pe care le-au popularizat marile expoziții universale.

★

Expozițiile universale debutează la Londra, în 1851. Cu 60 de ani mai devreme, **Praga**, Orașul de Aur, găzduia **prima expoziție industrială din lume !** Realizînd importanța cu totul excepțională a unor asemenea manifestări pentru încurajarea industriei naționale și a „lansării" ei în concurența internațională, ministrul de interne al Directoratului organizează primele expoziții în Franța, pentru ca, după o oarecare stagnare, acestea să fie încurajate... de însuși Napoleon. Lui i se datorează o expoziție de amploare în anul 1806, la care au participat pe Esplanada Invalizilor peste 1 400 de expozanți.

Să revenim însă în **Londra** anului 1851.

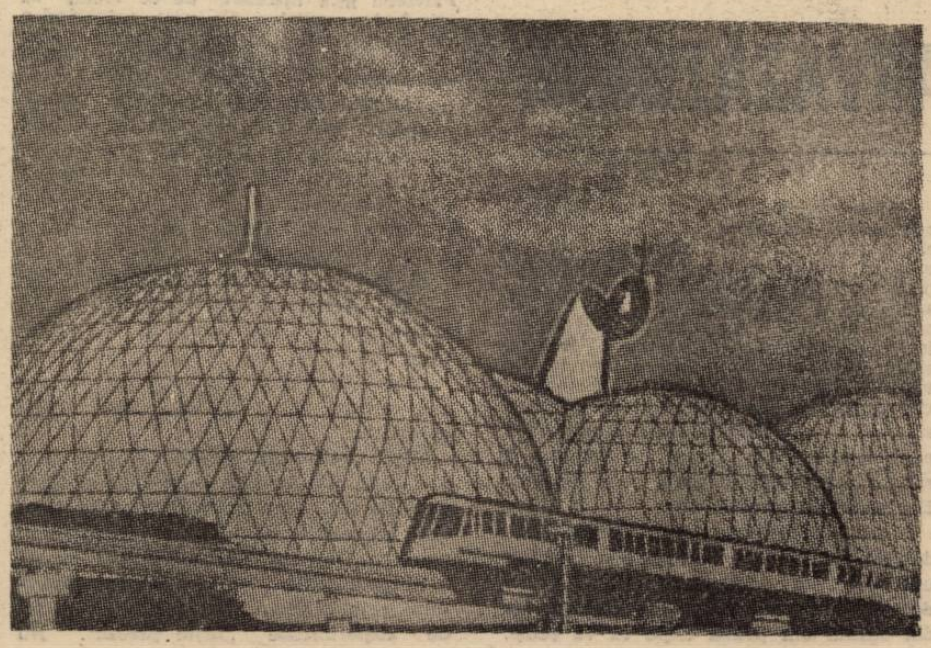

Prima expoziție universală a fost inaugurată la Crystal Palace — unul din simbolurile Londrei contemporane, ridicat cu acea ocazie — de către Prințul Albert, preaiubitul soț al Reginei Victoria. Expoziția a avut ca amplasament nu mai puțin decît celebrul Hyde Park. A ocupat o suprafață de peste 70 de mii de metri pătrați, iar șase milioane de vizitatori au admirat realizările prezentate de cei 17 000 de expozanți. Printre premiere — proteze dentare și ortopedice precum și... revolverul Colt.

1853, New York : prima expoziție universală organizată pe pămînt american. Și aici s-a construit un palat de cristal, după modelul londonez. S-a urmărit pentru prima oară cum funcționează un lift, iar expoziția poate fi considerată a fi favorizat adoptarea rapidă în America a realizărilor industriei europene.

1855, Paris : Pe 168 000 m², peste cinci milioane de vizitatori „defilează" la Palatul Industriilor de pe Champs Elysées prin fața produselor celor aproape 24 000 de expozanți. Pentru prima dată, pe lîngă produse industriale se expun și opere de artă.

După un nou popas la **Londra, în 1862,** cînd se prezintă în premieră mașini de găurit și moderne mașini de tipărit, expoziția universală revine în **1867 la Paris,** cînd pe Cîmpul lui Marte, pe o suprafață de 687 000 m², se pot vedea alte realizări tehnice care aveau să schimbe fața lumii, de la rulmenți, la becurile cu gaz (dar și impresionantul și cumplitul tun de 50 tone al lui Krupp). În **1873,** la Viena, expoziția se montează în Prater, folosindu-se pentru prima dată **macaraua.** Se prezintă spectacole și concerte. Europa vine în contact cu această ocazie cu arta Orientului.

Trei ani mai tîrziu, în **1876,** expoziția universală este din nou găzduită de continentul american, la Philadelphia, prilejuind o serie impresionantă de alte premiere : frîna pneumatică, telefonul, telegraful, mașina de cusut, mașina de scris, vagonul de dormit de tip Pullman. O parte din acestea trec oceanul, la **Paris, în 1878** (telefonul și mașina de scris), unde însă cea mai mare atracție o constituie balonul capabil să transporte 50 de persoane la o înălțime de 500 m, timp de cîteva ori pe zi și... gramofonul lui Edison. Expo '78 are un succes enorm, dar este falimentară din punct de vedere financiar. Și încă un amănunt : cu această ocazie a fost construit palatul Trocadero, cu magnificele sale parcuri și cascade.

În următorii 11 ani sînt organizate nu mai puțin de opt expoziții universale : în 1879 la Sydney și în 1880 la Melbourne ; în 1883 la Amsterdam și în 1885 la Anvers ; în 1885—1886 la New Orleans, iar în 1888 (anul în care la noi se inaugura Ateneul Român), au loc trei asemenea expoziții, la Barcelona, Copenhaga și Bruxelles.

Dar marele eveniment are loc cu un an mai tîrziu, din nou la Paris.

MIHAELA DOROBANȚU

(Va urma)

„Inteligența artificială" cîștigă noi tărîmuri

Ramurile de producție legate de informație au devenit o componentă purtătoare de viitor în domeniul tehnologiilor. Un loc esențial îl deține în acest context „inteligența artificială", domeniu în care, în Germania, au fost puse la dispoziție 300 de milioane de mărci pentru cercetare-dezvoltare. Nu mai puțin de 1 231 de întreprinderi din „locomotiva economică a Europei" au cerut aproape instantaneu accesul la fondurile menționate. Acest sistem permite ca toate operațiunile clasice ale unei întreprinderi să fie urmărite pe calculator, de la construcție la contabilitate, urmînd ca furnizările de piese pentru producție să fie regrupate și conectate în cadrul unui sistem unic de tehnică a informației. Toate planurile grafice de construcție vor putea fi atunci transportate direct în ordine și cu specificațiile de rigoare, la mașinile comandate prin ordinator.

Sectorul telecomunicațiilor se bucură de o atenție deosebită din partea specialiștilor, deoarece el deschide căi absolut noi aplicării tehnicilor numerice, precum și celor de transmitere a informațiilor bazate pe fibre optice. Specialiștii sînt unanimi în a aprecia că societatea complet informatizată de mîine (spre care tind toate țările industrializate, și nu numai ele) va depinde în mod esențial de sistemele rețelelor performante de telecomunicație, ele urmînd să constituie infrastructura fluxurilor informaționale aflate într-o continuă creștere. Telecomunicațiile vor deveni într-un viitor nu prea îndepărtat una din principalele sarcini de organizare ale statului. În acest context, videoradiotelefonia și radiotelefonia numerică constituie o componentă cu infinite posibilități din cadrul retransmisiei prin fibre optice, industria avînd absolută nevoie de conexiuni situate la un înalt grad de integrare și de circuite cu un foarte înalt grad de integrare, noi semiconducători și chip-uri, și chiar noi materiale, revoluționare. Revelatoare sînt rezultatele unui program întreprins în Germania la nivelul microelectronicii : între 1982 și 1984, au fost puse la punct și livrate pieței 2430 de produse de către 1740 de întreprinderi, pe baza alocării unor fonduri de 450 de milioane de mărci. 80 la sută dintre aceste unități productive aveau anterior aplicării programului mai puțin de 500 de angajați, 95 la sută aveau o cifră de afaceri situată sub nivelul a 200 de milioane de mărci anual, 25 la sută se ocupau în premieră cu realizarea unor produse cu aplicare în microelectronică, 40 la sută din proiecte își fixaseră drept obiectiv realizarea de inovații, iar 88 la sută dintre proiectele încurajate prin intermediul programului menționat s-au dovedit fructuoase. Programul a fost un succes deplin, contribuind de o manieră importantă la accelerarea aplicării microelectronicii în economia germană pe scară largă. Au fost consolidate, de asemenea, construcția mecanică, construcția de echipamente de tot felul, tehnicile de măsură și de reglaj și însăși electronica în ansamblul său.

Și programul „Tehnici de Producție" și-a atins obiectivele. În ce constă acest program ? Au fost alocate importante fonduri sectorului sistemelor informatizate, cum ar fi cel al comandei proceselor de fabricație, industrializare și punere la punct a roboților. Acest program a fost lansat pe baza unei puternice cereri preexistente în domeniu și a determinat întreprinderile să-și modernizeze structural instalațiile, promovînd puternic noi invenții. În prezent, Germania ocupă locul al treilea în ierarhia mondială în sfera aplicării roboților în industrie, după Japonia și Statele Unite.

ȘERBAN FILIP

„Lada de gunoi", o importantă sursă de venituri

Reciclarea materiilor prime, stoparea trosirii acestora, precum și evitarea blocării tuturor spațiilor deja supraaglomerate de deșeuri și resturi de tot felul constituie obiective de prim ordin ale „Deceniului economiei deșeurilor". Și în acest domeniu Germania se situează în avangarda inițiativelor, precum și în prizința importanței sumelor alocate.

Administrația marelui oraș hanseatic Hamburg a pus la punct un plan foarte ambițios de gestionare a deșeurilor în vederea unei reciclări termice și obținerii unor materiale necesare. Concomitent se trece la arderea acestora în vederea producerii de energie și a reciclării propriu-zise. Această cantitate refolosită va reprezenta în 1995 circa 94 la sută din cantitatea globală a deșeurilor strînse, adică circa 2,6 milioane tone pe an. Astfel, se va ajunge ca, la Hamburg, să se acopere de la „lada de gunoi", între 4 și 9 la sută dintre necesitățile orașului în privința energiei electrice, să se producă 250 000 de tone de materiale utilizabile în construcțiile rutiere.

Hîrtia, sticla și materialele plastice sînt menținute permanent, grație reciclării, în circulație în cadrul marilor circuite economice. Acest lucru este valabil și în cazul metalelor, lemnului, produselor chimice, cenușei și multor alte materiale provenind de pe șantierele de construcție. Așa că reputația de care se bucură sectorul reciclării, — domeniu complet nou în cadrul prestărilor de servicii — este perfect justificată. La Hamburg activează în acest sector 50 de uzine, cu un personal de circa 2000 de persoane. Sondaje efectuate în cadrul a 26 de exploatări industriale au permis să se constate că, în prezent, 77 la sută din totalul materiilor reziduale rezultate prin prelucrare industrială, artizanat și comerț sînt supuse reciclării materiale sau termice prin incinerare și tratamente speciale. Se estimează că, peste doi ani, această cotă se va ridica la 87 la sută.

Conform noii legislații intrate de curînd în vigoare în Germania, întreprinderile vor fi obligate să evite surplusul de deșeuri datorat ambalajelor, acestea urmînd să fie preluate de către fabricant sau de către comerciant, reutilizate sau reciclate. În prezent, firme specializate recuperează deja circa un sfert din hîrtia ce rezultă din deșeurile menajere ale orașului. În privința sticlei albe și a celei colorate cota ce este reciclată se ridică la 40 la sută. Va trebui ca, în cel mult patru ani, aceste cifre să fie dublate.

Industria automobilului se află în avangarda acestui gen de activitate, aici lansîndu-se inițiative interesante, printre care se numără și preluarea de către uzina producătoare a mașinii „vechi", demontarea pentru recuperarea și reciclarea anumitor piese și subansamble. În fotografie se prezintă un proiect pilot de recuperare și reciclare a vechilor carcase de automobile dintr-o întreprindere din localitatea Leer, situată în nordul Germaniei, în care muncitorii sînt pe cale să demonteze rezervorul (golit de benzină în prealabil) din material plastic al unei mașini avariate pentru a fi recuperat. (Ș. F.).

Longevitate

Florin Costăchescu, șeful fermei de fazani Cornești, aparținînd de Ocolul Silvic Ciurea (județul Iași), cu o activitate de peste 25 de ani în același loc de muncă, întreține ca amintire a anilor trecuți un cal, martor la multe evenimente și întîmplări din viața sa.

Calul a fost luat ca mînz de la tatăl său cu 34 de ani în urmă, preluarea este o scenă ce-i evocă și azi tabloul viu al celui plecat din mijlocul familiei pe alte meleaguri. Astăzi, pe cal l-a ajuns bătrînețea. De cîțiva ani el a fost scos din activitate și lăsat ca „pensionar" în incinta unității, unde își duce în liniște povara anilor trăiți. E îngrijit cu multă afecțiune și de fiul proprietarului. Cristinel Costăchescu, recent angajat în sectorul silvic, care și el își are propriile amintiri legate de acest animal lîngă care a și copilărit. Nu uită faptul că o dată calul l-a salvat și de la moarte.

Afecțiunea și atenția tatălui și fiului au contribuit în plus la longevitatea impresionantă a calului. În condițiile folosirii în teren, caii, depășesc destul de rar ca existență un sfert de veac. (Dr. Vadim Nesterob).

incursiune în paranormal

SPIRITUL CA IDENTITATE FIREASCĂ ŞI CLARVĂZĂTOARE

Din cînd în cînd se aude verdictul intonat de o suficienţă sceptică : „În lumea noastră nu se mai întîmplă minuni !" Dar minunile continuă să fie o prezenţă, ele fac parte dintotdeauna din viaţa oamenilor. Numai că ele durează puţin. Iar celor cărora li se revelează, le este dată aceeaşi soartă cu a tuturor muritorilor. Deci odată cu ei intră în uitare şi minunile.

Rămăsesem în ultimul episod al experimentelor efectuate de dl. Samson Bejan, din Mediaş, cu mulţi ani în urmă, la momentul cînd prietenul său, Chiruşa, reuşise în starea de hipnoză să-şi „trimită" spiritul la prietena lui. „Revenind", experimentatorului i-a trebuit un efort serios pentru a-l readuce pe prietenul său în starea de fapt, adică acolo unde era, alături de experimentator.

„Pentru verificare — continuă dl. Samson Bejan — l-am sfătuit să-i scrie fetei că în seara zilei de... el a avut un vis urît, că fata ar fi fost bolnavă şi doreşte ca ea să-i scrie amănunţit dacă este sau dacă a fost bolnavă, sau nu era acasă. După ce i-a expediat scrisoarea, la puţin timp fata i-a răspuns că în acea seară era acasă, nu fusese bolnavă, o vizitase colegul lor... şi s-au distrat în curtea casei (fără să spună că s-au sărutat).Asta a fost o dovadă puternică pentru mine de a fi reuşit o detaşare a spiritului prietenului meu, prin hipnoză. Dar au urmat şi altele :

În altă seară şi tot prin hipnoză i-am detaşat spiritul lui Chiruşa la locuinţa unei prietene, de data asta fiind vorba de prietena mea. Experimentul mi-am dat seama din prima clipă că va reuşi. Deşi se afla alături de mine, eram uimit cum putusem să-l desprind de spirit. Şi, într-adevăr, o vede pe prietena mea acasă, singură. Mai înainte citise mai multe texte literare. La un moment dat s-a aşezat pe genunchi, în faţa unei icoane, şi a început să spună rugăciunea înainte de culcare. După aceea s-a culcat. Mama fetei (prietena mea avea numai mamă) nu se afla în casă. Era plecată la un boier, vecin, căruia îi murise mama şi apelase la mama prietenei mele să-l ajute. Experimentul s-a încheiat cu aceste amănunte transmise de spiritul lui Chiruşa în starea lui de hipnoză.

După doar două zile am întîlnit-o pe prietena mea, şi am rugat-o, pentru a verifica în totul experimentul, să-mi spună, pentru confirmare, tot ce îşi aminteşte că făcuse în seara acelei zile. Prietena m-a întrebat de ce vreau să ştiu ? Am rugat-o din nou, asigurînd-o că doresc să-i spun mai multe, dar numai după ce îmi relatează ea despre seara acelei zile. Fata mi-a spus :

„Nu prea am ce să zic. Eram singură, mama era plecată la vecin să-l ajute că-i murise mama lui şi eu m-am culcat...".

„Dar înainte de culcare ce-ai făcut ? am întrebat eu.

„Dar ce vrei ? Crezi că am făcut prostii ?" a răspuns ea.

„Sigur că n-ai făcut prostii, am adăugat eu, dar amănuntele mă interesează foarte mult. După aceea îţi voi spune totul".

„Am citit din cărţile care mă interesau, mi-am făcut rugăciunea şi m-am culcat...".

După confirmare, nu-mi rămînea decît să-i spun adevărul. Şi i-am spus în toate detaliile lui. I-am mărturisit că vroiseм doar să verific adevărul experimentului meu cu Chiruşa. Am avut apoi cu ea o lungă discuţie despre detaşarea spiritului prin hipnoză. Ea considera astfel de experimente „nişte prostii". Nu puteam să o contrazic şi nici nu mai era nevoie, deoarece fără ca eu sau altcineva să fi fost de faţă în seara respectivă, îi detaliasem moment cu moment tot ce făcuse în acea seară. Prietena mea fiind studentă la Iaşi, ulterior a început să se informeze la rîndu-i despre tot ce discutasem cu ea. După un timp ne-am depărţit, eu fiind chemat să-mi fac serviciul militar şi a trebuit să mă prezint la regimentul 39 infanterie...".

În încheierea episoadelor dedicate experimentelor paranormale efectuate de dl. Samson Bejan, dumnealui ţine să mai adauge, acum, la o vîrstă respectabilă, cîteva amănunte noi, de fapt o mărturie de ordin moral şi sufletesc :

„Toate experimentele pe care le-am efectuat prin puterea hipnozei pe un medium adecvat, m-au determinat, chiar de la primele încercări, să nu mai fiu cum eram, un ateu, şi să caut în Biblie adevărurile, să citesc mereu această carte sfîntă. Asta fac şi azi, în fiecare zi...".

Ce ar mai fi de adăugat ? În acest caz inserat în rubrica noastră nu mai avem de-a face cu fenomene şi evenimente paranormale pretabile la comentarii circumspecte şi subiective. Interlocutorul nostru a experimentat pur şi simplu, iar rezultatele experimentului le-am descris în aceste episoade. Nu a efectuat un experiment ascuns, păstrat doar pentru el însuşi, ci unul cu acces larg, cunoscut de cei din jur şi verificat în toate elementele sale ca act real şi întîmplat aievea.

Cum acest sfîrşit de veac este, vorba unui cărturar român, al uimirii, al mirării, ne raliem şi noi acestui spirit fără a mai putea afirma, avînd atîtea probe la îndemînă, că în veacul nostru nu s-au petrecut şi nu se mai petrec încă minuni...

ION ŢUGUI

Punţi către lumea de dincolo

VIAŢA — O IRONIE ÎN ALB-NEGRU ?

Ce poate însemna „umorul cosmic" ? Cine s-ar putea amuza în imediata vecinătate a morţii ? Patrice Van Eersel, autorul acestei tulburătoare cărţi care se numeşte „Izvorul Negru" avea să afle un răspuns în întîlnirea sa cu reprezentanţii IANDS — Institutul de Studii în Vecinătatea Morţii — şi cu Ken Ring. Şi cu un nou personaj : Nancy Bush. Mamă a trei copii, căsătorită, apoi divorţată, încercînd să-şi îndeplinească cu pasiune rolul de şef al unui program de asistenţă socială în cadrul căruia lucrau 60 de oameni. Punînd prea multă pasiune şi astfel nemulţumind Administraţia Reagan. Concediată, nimerind din întîmplare peste o ofertă de serviciu a IANDS, intrigată, acceptînd de curiozitate, apoi luîndu-şi în serios rolul de „director executiv". Într-o mare măsură o activitate de rutină. Pe parcursul căreia întîmplarea face să intre în contact cu experiencer-i reîntorşi din stadiul cinci. Adică din ultima, cea mai tulburătoare şi neînţeleasă etapă a aventurii în vecinătatea morţii. Prima întrevedere cu aceştia îi provoacă un adevărat şoc. Rezistă cîteva minute, apoi fuge în camera alăturată şi se prăbuşeşte pe un scaun, zguduită de un plînş cumplit. Dacă ar fi ştiut... Ring nu înţelege nimic. Încearcă să o liniştească, el care a vorbit cu atîţia despre NDE, care ştie cît de greu le vine uneori să povestească despre incredibila lor experienţă, despre acea frumuseţe uluitoare, despre uriaşa iubire din care s-au împărtăşit... Reacţia lui Nancy este însă neaşteptată. Şi extrem de dură :

„...Mai taci din gură ! Iubire ? Frumuseţe ? Termină cu toate tîmpeniile astea ! Experienţa mea a fost pur şi simplu cumplită. De la un capăt la altul ! !".

Şi tremurînd îşi aminteşte de tot ce i s-a întîmplat — lucruri pe care încercase de atîţia ani să le uite, din cauza cărora o părăsise bărbatul, îşi pierduse familia, suferise peste măsură...

„Era în 1961. Naşterea celui de al doilea copil — dureri insuportabile... Contracţiile durau de zece ore, era pe jumătate sufocată, pradă unor dureri acute care păreau că nu se mai sfîrşesc... Inima nu mai rezista. Nu se mai putea forţa. La jumătatea drumului, copilul era în pericol de strangulare lentă. Prea tîrziu pentru o cezariană. Iar medicul intrase în panică.

Urmează o cădere de tensiune. Leşină. Într-o clipă se regăseşte „plutind în afara corpului ei", într-un întuneric ca de cerneală. Şi dintr-o dată le vede. Înconjurînd-o din toate părţile. Blestemată amintire ! Sute de cercuri albe şi negre se detaşează pe fondul întunecat clipind — alb, negru, alb, negru. Şi deodată îşi dă seama, ştie ! Îşi bătea joc de ea. Din clipitul lor se degajau o ironie şi o insolenţă de neimaginat.

— Cum adică, întrebă Ring ?

— Imposibil de explicat... Mesajul era însă clar. Îmi spuneau : Toată viaţa nu e decît o farsă. De altfel tu nici n-ai existat. Ai fost pur şi simplu autorizată să te imaginezi pe tine însuţi, ca o bulă de aer la suprafaţa unui lichid. Nu eşti decît o iluzie... Am încercat să mă agăţ de orice : dragoste, părinţi, primul meu copil, patria mea... Unul după altul argumentele mele se prăbuşesc sub privirea cercurilor sarcastice... Eram irremediabil singură.

În acest timp medicul se luptă cu disperare să-mi crească tensiunea. În fine mi-am revenit. Fiica mea se născuse. Îi era rău. Zile în şir toţi credeau că din cauza ei eram atît de abătută. Dar nu. Ştiam că ea o să scape. Eu eram cea care se simţea ameninţată. Coşmarul mă urmărea. Mă sfîşia pe dinăuntru. Viaţa mea era sfîrşită".

Timp de cinci ani încearcă să uite. Dar într-o seară, la nişte prieteni, în timp ce răsfoia un album de gravuri orientale, încremeneşte. Cartea îi scapă din mînă şi ea se prăbuşeşte. Toţi se strîng în jurul ei. Dar tot ce poate ea să spună este „Acolo, acolo". Cine să înţeleagă însă ? Cine să descifreze groaza pe care o citeşte ea în acel album ? Se aflau acolo figurile geometrice din viziunile sale. Cercul negru şi alb, de o ironie uriaşă şi distrugătoare... Era pur şi simplu semnul chinez al lui Yin şi Yang... Pentru ea însă el nu avea nume. Iar a descoperi că el există cu adevărat în cultura umană, că are un nume şi chiar un statut — asta o îngheaţă de groază... Era deci adevărat... Nu fusese doar o halucinaţie...

— Ce anume e adevărat ? o întreabă Ring.

— Existenţialiştii francezi (ce cuvinte !) aveau dreptate, strigă ea ! Sartre, Camus, toţi francezii ăştia trişti de după război, care ne-au spus că absurdul este regula. Aveau dreptate.

— Dar cum oare îţi poate spune aşa ceva semnul lui Yin şi Yang ?

— Dar e evident ! Alb, negru, alb, negru... N-am cunoscut niciodată o ironie atît de lugubră. Asta înseamnă adevărat, fals, adevărat, fals... Totul este în acelaşi timp adevărat şi fals. Deci inutil. Nu poţi conta pe nimic. Deci totul e absurd. Acesta este singurul lucru clar... Nu înţelegi ? Eu da, şi asta mi-a ruinat viaţa. Ce puteam face ? Să-i vorbesc altuia despre mine ? Copilul meu ? Ar fi fost prea crud. Nu. Trebuia să ţin toate acestea în mine. Eram definitiv singură".

MIHAELA DOROBANŢU

„MEMORIILE UNUI OM INVIZIBIL"

Prima ecranizare a povestirii omului invizibil a fost realizată în 1933. Deşi actorul Claude Rains, interpretul rolului titular, a apărut pe scenă preţ de doar cîteva secunde, a devenit celebru peste noapte. În această primă ecranizare după romanul lui H.G. Wells, „Omul invizibil", Rains este un om de ştiinţă care a descoperit o modalitate de a deveni invizibil, dar şi-a folosit această nouă calitate în scopuri distructive. Celelalte ecranizări ale romanului lui Wells au fost : „Reîntoarcerea omului invizibil" (1940) „Femeia invizibilă" (1941), „Răzbunarea omului invizibil" (1944) şi „Abbott şi Costello întîlnesc omul invizibil" (1951).

Dar iată că vine şi rîndul anului 1991, care aduce cu sine o nouă versiune a celebrei povestiri. Despre ce este vorba acum ? Chevy Chase şi Daryl Hannah (în fotografie) interpretează rolurile principale ale... comediei „Memoriile unui om invizibil". Chase este Nick Halliday, un agent de bursă în Wall Street, care devine invizibil ca urmare a unui accident petrecut într-o fabrică din New Jersey. Datorită profesiunii sale, lui Nick îi vine uşor ca, profitînd de pe urma invizibilităţii sale, să pătrundă în sălile unde marii afacerişti ţin şedinţe pentru a afla ponturi care să-i permită să facă averi de pe urma speculaţiilor la bursă. Curînd, însă, este prins şi dus de agenţi ai guvernului la un laborator pentru ca specialiştii să efectueze experienţe cu el. Nick reuşeşte să scape, ajunge la New York, unde se ascunde în cluburi şi clădiri nelocuite. Lucrurile se complică rău de tot atunci cînd se îndrăgosteşte de o tînără foarte frumoasă (Dary Hannah), care crede despre el că este o stafie.

Noua ecranizare, „Memoriile unui om invizibil", este o combinaţie de comedie şi dramă, exact ceea ce putea să-i convină cel mai mult lui Daryl Hannah. De-a lungul carierei sale a pendulat între cele două genuri. Argumente stau filmele sale: „Blade Runner", „Splash", „The Pope of Greenwich Village", „Roxanne", „Clan of the Cave Bear", „Steel Magnolias", „Crazy People", precum şi cel lansat de curînd — „At Play in the Fields of the Lord". Hannah a declarat că nu o afectează prea mult felul în care este receptată — ca o actriţă de dramă sau de comedie. Din modestie, ea nu aminteşte nimic despre acţiunile sale de binefacere, dar recunoaşte, în schimb, că a fost activă pe tărîmul politicii încă de pe vremea adolescenţei. A avut ocazia să vadă cu proprii ochi evenimentele ce aveau loc în Nicaragua şi Columbia. Este de mulţi ani membră a organizaţiei Greenpeace.

Daryl a avut şansa de a evolua în comedii alături de mari figuri americane ale genului, precum Tom Hanks (în „Splash"), Steve Martin (în „Roxanne") şi Dudley Moore (în „Crazy People"). Iar în „Memoriile unui om invizibil" evoluează alături de Chevy Chase, regele neîncoronat al sporovăielii. (Şerban Filip)

starea de VEGHE

VICTIMOLOGIA, NUMĂRĂTOARE INVERSĂ

Fusese în intenția noastră să dedicăm integral spațiul acestei rubrici Simpozionului franco-român în plină desfășurare, astăzi, 8 mai (cînd tocmai pornim rotativa), unui simpozion tulburător, pe tema victimologiei, ca știință și ceas tîrziu, dar nu și prea tîrziu, după noi, de reflecție psiho-socială. Și să dedicăm, totodată, acestor cîteva rînduri celui care ne-a prevenit — l-am numit pe regretatul VASILE V. STANCIU — că **macrocriminalitatea, continuu accelerată ca proces distructiv, în lavină, conjugă ca nicicînd absurdul cu cruzimea** (7 mai 1986, la deschiderea colocviului internațional de profilaxie criminală). Ne vom respecta intenția, dar o vom face cu totul altfel — mult mai puțin abstract — constrînși de actualitatea fierbinte a acestei dezbateri : sub semnul, deci, a tot ceea ce se întîmplă, practic sub ochii noștri, în acest „sat global", cum definise McLuhan lumea contemporană, și în această clipă prea scurtă „clipă cea repede", cum o numise Poetul, care e viața noastră...

■

Spre sfîrșitul săptămînii trecute, prin intermediul televiziunii, ne-am aflat îngroziți, minute în șir, în acel Los Angeles, părăsit parcă de toți îngerii săi, nu și de îngerul morții, în Atlanta și Seattle, dar nu înafara dementei sociale, ci în miezul ei, trăind-o într-un fel, solidari, prin însăși compasiunea spontană față de victime, ca și față de agresori, la rîndul lor victime ale altor agresiuni — discriminări, deznădejde și moarte. Și ne-am întrebat (cine nu s-a întrebat), dinlăuntrul aberației, nu pentru prima oară și nu pentru ultima oară, **ce sîntem, cine sîntem și de cîte sîntem în stare**, nu oamenii, în genere, «ceilalți», ci noi înșine, toți — azi, mîine, alți sau altundeva — în ceasul unei cumplite orbiri și al unor explozii colective de disperare și ură.. (...) fiind fisionarea irațională, mai periculoasă decît cea radioactivă, a nucleului de ordine și stabilitate pe care-l considerăm a fi, ori ni se păruse a fi, colectivitatea umană ?

Orice explozie de violență are un început, un sfîrșit, cauze mai vechi și mai noi, un preț — în morți, un altul — în răniți, în case incendiate, în mii de arestări ; dar victimele, nu cele alese acolo și atunci de hazard, ci victimele care-și așteaptă rîndul, prin timp, de a deveni, de la caz la caz, **victimele de mîine sau agresorii de mîine** — aceștia vor conlocui mai departe... Vor conviețui, într-un fel, se vor privi unii pe alții în ochi, se vor suspecta, ca și pînă acum, și se vor întreba **unde** și **cînd** va izbucni o nouă violență, cînd vor fi din nou agresați și din ce clipă se pot considera, eventual, într-o stare de legitimă apărare : atunci cînd arma o să-i aleagă drept țintă sau abia după ce arma s-a descărcat mortal ?

■

Vasile V. Stanciu observase pe bună dreptate că binomul „agresor-victimă" are o dialetică proprie, o dinamică și o interacțiune, o complementaritate care refuză departajările simple și nete. Pot exista imprudențe (și imprudențe însumate, sociale), lașități, concesii nepermise și derobări de răspunsuri, dar, mai ales, o nocivă pasivitate, o indiferență mai gravă decît ura, și un climat de non-ripostă morală care incită și declanșează, însumat, agresiunea, violența și crima. **Să fie cei naivi, cei prea încrezători în orice și oricine, cei imprudenți și cei prea curînd timorați, cei bolnavi și cei vîrstnici, cei stigmatizați pentru culoarea lor, pentru credință sau rasă, și toți cei cu un slab instinct de conservare — victime a priori** ale celor care le-au intuit slăbiciunea, le-au imprimat stigmatul, condiția victimală ? N-ar fi decît un pas pînă la a acuza inocența, slăbiciunea și teama (și a existat, mai persistă pe alocuri și acest **mod de abordare a victimologiei**).

Simpozionul ne invită să medităm din nou. Fără a uita însă că în victimologia pentru care a pledat Vasile V. Stanciu, profilaxia actului criminal trebuie să-și găsească un aliat în profilaxia condiției victimale. Ceea ce-i altceva ; nu ne mai îngrozește...

■

Dar admițînd că nu ești las deloc, că ai intuit agresiunea în curs, că l-ai văzut pe cel ce se apropie cu bidonul de benzină gata să-ți incendieze căminul, înțelegînd totodată că orice indecizie îți poate fi fatală — **ce-ți rămîne efectiv de făcut ?** Să-ți părăsești casa și bunurile ? Să încerci să îndupleci prin lamentări și cuvînt un om orbit de furie ? Te-ai putea apăra, evident, ripostînd cu aceeași violență, cu aceleași arme de foc... Dar vei impușca, într-adevăr, un criminal, un agresor ? Dacă, la rîndul său, agresorul nu e decît victima, tot o victimă, a unei injustiții sociale, victima unei discriminări insuportabile, un om care se considerase poate și el în legitimă apărare ?

Exploziile de violență din SUA de la sfîrșitul lunii aprilie ne-au reamintit într-un fel că morala și dreptul (justiția), ca și victimologia ca știință, sînt încă departe de a formula un răspuns fără de echivoc. Ar rămîne preceptul religios : **„Iubește-l pe aproapele tău ca pe tine însuți"...** Să se restrîngă însă iubirea față de cel aproape și noțiunea de ființă aproape de tine, ca tipologie umană, doar la frontiera tribului, a etniei, a unei rase sau a unei religii — cum se întrebase V.V. Stanciu în fundamentala sa carte „Drepturile victimei" ?

■

În literatura SF, citirea gîndurilor și comunicarea prin gînd ar îngădui ființelor umane nu numai să-și prevadă reciproc intențiile și acțiunile, ci să instituie salutar, un climat psihocorector la nivelul conviețuirii sociale ; să îngăduie, deci, în stările preconflictuale, acel răgaz minim de (re)instituire a normalității. Totul — ca ipoteză de lucru și (încă) utopie... Chiar dacă mult controversata Brain-Computer-Interface — BCI, după cum aflăm într-un recent articol apărut în Austria-Today („Computer können Gedanken lesen") se află într-o avansată fază de experimentare, în situații și cazuri de gravă invaliditate motrice. La o privire mai atentă, însă, în nici una din lumile imaginate de vizionarii SF-ului n-au dispărut, nici pe departe, conflictele acute de opinii și interese, nu lipsesc victimele, lumile se înfruntă pe viață și pe moarte și n-au dispărut agresorii, nu s-au interzis armele distrucției totale. Cei care învinge nu-s neapărat morali, iar învingătorii, ca și în lumea noastră, nu mai sînt judecați, sînt absolviți de orice vinovății anterioare.

Lucid și realist, V.V. Stanciu ne propune **să cercetăm factorii victimogeni** și să încercăm — în absența unor soluții salutare exhaustive — să **oprim escalada macrocriminalității printr-o resuscitată sinteză de „pozitivism umanizat", descinzînd din bravul Auguste Comte, și din acele trăiri și regăsiri de sine, prin remușcare, suferință și ispășire, cum ne incitase la timpul său, și peste timp Dostoievski.** Și în loc de a ura succes Simpozionului...

Elitabeth Kubleross, cercetînd fenomenul morții clinice, enunțase, încă acum cîțiva ani, încurajatoarea ipoteză a unei supraviețuiri a spiritului uman, a sufletului nostru, chiar și după pragul inevitabil al degradării biologice, al morții ireversibile. Un scriitor se întrebase atunci — se mai întreabă și azi — dacă n-am putea nădăjdui în ultimă instanță, printr-o cucerire supremă a științei și a filosofiei — la **o salutară regăsire a sufletului nostru.. încă în timpul vieții.** Ar fi o supraviețuire înainte de moarte.

DOREL DORIAN

Seherezada mai are de învățat

Dacă Guinness Book — pe care nu încetăm s-o răsfoim cu sufletul la gură, deghizați ori în Gulliver ori în Alice în Țara Minunilor — ar avea indecența să găzduiască un capitol al violurilor asta am fi știut încă de la ediția din 1985. De ce din 1985 ? Pentru că ar fi fost prima ediție care ar fi beneficiat de un caz cu adevărat demn de stupefacția cititorilor de pe toate meridianele. Dar fundația Guinness nu gustă astfel de picanterii, însă noi, legați de principiul gîlcevii ideilor, lăsăm la o parte falsa pudoare și relatăm la rîndul nostru ceea ce presa grecească a relatat la 12 septembrie 1983. (deși data, o să vedeți, nu mai are nici o importanță practică).

S-au asociat, întîmplător sau nu, un muncitor de 50 de ani și un soldat (încă în soldă) de 22 de ani. Numele lor nu contează. Decși să-și satisfacă cu oricine (atenție, cu oricine, dar femeie să fie) instinctele, au intrat fără dificultăți în locuința numitei Maria Kokaliotou și au violat-o, fără ca opunerea bătrînei să aibă cîtuși de puțin succes. E destul de jenant să relatezi un astfel de act aparținînd de domeniul bestialului, dar am încercat să ne imaginăm ce au „gîndit" violatorii cînd, prinși cu ajutorul fiicei victimei, au aflat că femeia prizonieră furiei lor sexuale are peste... 105 ani de viață !!! Într-adevăr, d-na Kokaliotou, din localitatea Plana, la sud de Salonic, este cea mai în vîrstă femeie violată vreodată. Acest jalnic record al condiției umane — pe cît de inuman, pe atît de adevărat, totuși — n-a putut fi evitat de cunoașterea publică. Găsită în stare de inconștiență, victima a fost dusă de urgență la spital, iar pentru a primi tratamentul adecvat, medicii au trebuit să știe cum a ajuns în starea respectivă...

Cum și ceea ce e reprobabil și inadmisibil pentru morala unanim acceptată de omenire trebuie cunoscut — pentru

gîlceava IDEILOr

a avea cît de cît puncte de referință negative, termeni de comparație etc — să remarcăm și extraordinara întîmplare din copilăria fetiței peruane Lina Medina, din Lima. La vîrsta de cinci ani, părinții Linei încep să fie îngrijorați de starea sănătății sale și pornesc într-un lung pelerinaj pe la diverși doctori. Majoritatea au opinat pentru existența unei tumori abdominale și o internare grabnică pentru operație. Să subliniem că faptele acestea incredibile se petreceau în anul 1939. Diagnosticul final i-a tulburat foarte mult pe părinți, căci la numai cinci ani și opt luni de la nașterea sa, Lina Medina urma să dea ea însăși viață altei ființe ! Fata fusese violată de un necunoscut, iar evenimentul fusese cît se poate mai bine ținut secret de victimă. La 14 mai 1939, această fetiță născută la 27 septembrie 1933 a născut un copil normal, cîntărind 2,700 kilograme ! Ne este destul de greu de imaginat cum mama și fiica au învățat să scrie, poate, împreună și cum, treptat-treptat, au învățat amîndouă anatomia și fiziologia omului (matur). Se pare, dacă vrem să fim malițioși, că cel mai cîștigat din toată istoria aceasta ce depășește fantezia Șeherezadei a fost medicul care a îngrijit-o și care nu a scăpat prilejul să scrie o carte de succes despre cea mai tînără mamă a lumii.

Unii cititori ar putea considera că cele două cazuri nu sînt complementare și că alăturarea lor nu este altceva decît rodul unei documentări exotice a autorului. Dar dacă tot am amintit de Șeherezada, să ne imaginăm că printr-o minune demnă de secolul XX, doamna Kokaliotou ar fi rămas însărcinată și... Nu, nimic nu este imposibil într-o lume în care cele mai grotești hapeninguri sexuale sînt accesibile copiilor prin intermediul casetelor video și al respectivilor scenariști pentru care Sigmund Freud este total depășit. Turcoaica Salma Bocha, mamă la nouă ani, și o belgiancă de zece ani din Anvers, mamă la rîndul ei (1968), ne duc cu gîndul la parabola cu Planeta maimuțelor a lui Pierre Boule. Acolo oamenii nu încetau să fie studiați de alte ființe...

PAUL IOAN

● **OFERTĂ RETRASĂ.** Un multimilionar saudit de origine libaneză a vrut să investească cîteva sute de milioane de dolari pentru reconstruirea centrului capitalei Libanului. În scurt timp, el a anunțat că și-a retras oferta. Care să fi fost motivul ? Mita și comisioanele cerute de unii deputați și miniștri libanezi. Beirutul a primit o lovitură puternică, iar piața financiară a orașului de la bordura estică a Mediteranei a fost cuprinsă de panică. Multimilionarul saudit i-a făcut mai circumspecți și pe alți investitori. Cine a avut de pierdut de pe urma rapacității celor aleși să conducă — orașul Beirut și locuitorii săi.

● **TURISMUL LA SFÎRȘIT DE SECOL.** Dorința oamenilor de a călători în alte țări este tot mai pregnantă. Turismul mondial se află în expansiune în acest ultim deceniu al secolului XX. Cheltuielile consacrate turismului au crescut substanțial, concomitent cu numărul călătoriilor efectuate în alte țări. De la 75 milioane de turiști în 1961 s-a ajuns la 182 milioane în 1971, la 284 milioane în 1981, iar anul trecut la 450 milioane de turiști. În 1961 turiștii au cheltuit în întreaga lume 7 miliarde dolari, iar 30 de ani mai tîrziu 278 miliarde dolari. Incredibil, dar adevărat. Anul acesta s-ar putea să fie un an record în materie de turism, avîndu-se în vedere Expoziția mondială de la Sevilla care și-a deschis de curînd porțile ea va putea fi vizitată timp de șase luni, dar și a alte manifestări sportive și culturale de anvergură.

● **TEZAURUL NATURAL.** „Speciile rare de plante și animale înzestrează plantele noastre agricole cu rezistență la boli, furnizează tratamente și joacă roluri cruciale în lanțurile alimentare, opinează cu îndreptățit temei John C. Sawhill, președintele Organizației Nature Conservancy. Respectiva organizație a reușit să contribuie în cei 40 de ani de cînd funcționează la ocrotirea a peste două milioane hectare de pămînt în zone de importanță ecologică. Țelul fundamental al organizației este să asigure perpetuarea diversității florei și faunei.

● **CHIAR ȘI PE PĂMÎNT.** Cristale de bună calitate au fost obținute în Franța supunîndu-le creșterii unei puternice gravități. Plasat într-o centrifugă, lichidele destinate cristalizării a dat, într-adevăr, naștere unui material cu o compoziție, deosebit de omogenă. Pînă la această performanță, asemenea rezultate nu se obținuseră decît în condiții de microgravitație. Huguette Rodat și Alain Chevy au fabricat un material cu înaltă valoare tehnologică, un monocristal semiconductor de germaniu dopat cu galiu, care se compară cu cel obținut cu mari cheltuieli în spațiul cosmic.

● **ESTE NEVOIE DE NOI IERBICIDE.** Produsele de apărare naturală ale vegetalelor au fost și sînt utilizate în combaterea dăunătorilor. În Brazilia, de pildă, s-au folosit mii de tone de rotenoide pentru a se curăța cursurile de apă de peștii de pradă piranha. În lume se încearcă producerea de noi substanțe ierbicide și produse capabile să perturbe comportamentul alimentar, echilibrul endocrin, sexualitatea, ouatul, organizarea-socială, creșterea, chiar și simțul olfactiv al paraziților. Este mare nevoie de pesticide noi și sigure, căci folosirea pesticidelor chimice de sinteză ridică numeroase probleme.

● **PASSTOP** Persoanele care lucrează în medii zgomotoase, caracterizate prin surse sonore care emit pe frecvențe bine definite, (ca de pildă un utilaj industrial sau un ciocan pneumatic) vor fi în măsură să „filtreze" sunetul care deranjează, grație unui aparat introdus în ureche, lăsînd să treacă celelalte frecvențe, cum ar fi cele ale vocii. Este vorba de un dispozitiv din silicon în formă de piine, numit „Passtop", pus la punct de audiologul francez François le Her..

Magazin Femina Club

Pagină realizată de ECATERINA BĂTRÎNEANU

RISCUL E PREA MARE

● În S.U.A. s-au interzis două tipuri de proteze mamare ● Timpul evaluării pericolului a sosit.

Forurile de specialitate din S.U.A. au decis interzicerea implantelor protezelor mamare avînd la bază gelul de silicon. O decizie urmată de Spania și de Austria. O decizie care a antrenat o legitimă teamă a sutelor de mii de purtătoare de proteze. Pentru că în acest moment nu se cunosc foarte exact implicațiile acestor produși chimici asupra organismului.

Care sînt riscurile? Cei mai mulți specialiști în chirurgie plastică încearcă să răspundă: benigne adesea, dar și foarte grave în unele cazuri. Se grăbesc să precizeze: o asemenea soluție este acceptabilă, fără rezerve, după o ablație a sînului, în caz de cancer, dar, cu foarte mari rezerve, cînd o femeie recurge la implant pentru că e nemulțumită de sînii ei prea... mici. Ce riscuri prezintă faimoasele geluri cu silicon? Cel mai grav este acela de a provoca maladii autoimune în cursul cărora „apărătorii" organismului se întorc împotriva unora dintre organe. Un tribunal din California a acordat despăgubiri în valoare de 7 milioane de dolari unei femei a cărei proteză s-a rupt declanșînd o afecțiune de acest tip. Accidente de o asemenea gravitate au condus la decizia de interzicere a unor tipuri de proteze mamare. În Franța, unde implantul mamar nu este supus unor norme de control, 94 la sută dintre chirurgi pledează pentru introducerea unor recomandări riguroase, similare cu regulile ce guvernea ă în zona medicamentelor.

Raportul de determinare dintre diversele proteze și maladiile autoimune reprezintă o certitudine argumentată cu noi dovezi. Recent, Societatea franceză de chirurgie estetică a semnalat pentru anul precedent 26 de cazuri de afecțiuni autoimune asociate acestor implante. Un procent ce trebuie să conducă la prudență. Să mai adăugăm faptul că hematoame uriașe observate la 5 la sută dintre femei după o lovitură sau o mișcare greșită le aduc din nou în sala de operație. Apoi, infecțiile, cea mai redutabilă complicație care afectează aproximativ 2 la sută dintre paciente. Este deci clar, proteza mamară ideală nu există încă. La fel, chirurgia fără risc. Dar adevărata problemă este că femeile nu cunosc riscurile reale ale implantelor mamare. Sau, de dragul esteticului uneori le ignoră.

Topul miliardarelor

Bijuteriile miliardarelor, locuințele, mașinile, iahturile lor fac să li se atribuie adesea vieți de excepție. Să continuăm deci incursiunea în acest strălucitor univers. Universul unui număr mic de alese ale zeiței Fortuna. Vorbisem în numărul trecut despre primele cinci clasate. Iată succesiunea următoarelor clasate: Locul 6. Franca Ferruzzii (53 ani) și Alessandra Ferruzzi (36 ani), din Italia, cu 15.08 miliarde franci.

Locul 7. Esther Koplowitz (41 ani) și Alicia Koplowitz (39 ani), Madrid (Spania), cu 14.5 miliarde franci.

Locul 8. Liliane Bettencourt (68 ani), Paris, cu 11.6 miliarde franci.

„Madam L'Oreal" cum a fost supranumită este femeia cea mai bogată din Franța. Atuurile sale: în afară de faptul că este norocoasă este de o inteligență și o sensibilitate aparte. Mai mult decît despre miliardele sale ea preferă să vorbească despre galeria sa de artă Artcurial sau despre Salonul Ruhlmann, un somptuos ansamblu de artă decorativă, amintire de la tatăl său Eugene Schueller, creatorul cosmeticii moderne. La peste 30 de ani după moartea fondatorului, „imperiul" său deține încă primul loc în lume la produse capilare și cosmetice, plasînd-o pe fiica sa a opta în Topul miliardarelor. Locul 9. Doris Fisher (60 ani), San Francisco, California, cu 11.02 miliarde franci. Locul 10. Heidi Horton (51 ani), Croglio (Elveția) cu 11.01 miliarde franci.

În numărul viitor:

SCURTĂ ISTORIE A UNUI GEST UMAN

Călătoriile unei octogenare

Pentru Suzanne Gelot, o octogenară din Franța, viața a început la 50 de ani, cînd a decis să străbată planeta. De atunci nu a pierdut nici o ocazie de a călători cu trenul, avionul și chiar pe spatele unei... cămile. „Mulți oameni se plîng că le-ar fi rău de la inimă pe o cămilă. Nu și eu. M-am întors dintr-o călătorie în deșertul algerian și niciodată nu am fost atît de în formă". La 82 de ani Suzanne are o fișă medicală la fel de albă cu a unui nou născut. Singurul său „virus" este... voiajul. „Am fost surprinsă în anii '60 cînd o prietenă mi-a propus să plec într-o expediție în India și în Himalaya. A fost o experiență de care și acum îmi amintesc cu emoție". Pentru a-și păstra forma, în fiecare săptămînă parcurge pe jos 15 km, înoată cîteva bazine și pictează. Secretul tinereții? „Pentru mine astăzi nu este ziua ce urmează după ieri, ci ajunul lui mîine..."

ȘASE ERORI DE EVITAT...

Nu este nevoie să fiți foarte experimentată pentru a vă reusi machiajul. Pentru a fi totuși impecabil machiată, obligatoriu trebuie să evitați cîteva erori. Vă dezvăluim în același timp și mici trucuri pentru a deveni și mai frumoasă decît sînteți.

● Dacă pielea dv. este grasă, o parte din pudră intră foarte repede în pori iar restul cade. Dacă este uscată, pudra nu aderă. În toate situațiile este bine să se folosească un suport hidratant. Pudra se va fixa perfect.

● Dacă gîndiți să vă machiați cu tonuri vii pentru a căpăta o mină bună, greșiți. Aceasta crează mici riduri și accentuează oboseala. Din contră, se recomandă să folosiți foarte puțin fond de ten cît mai apropiat de culoarea carnației. Aplicați-l cu un burete puțin umezit, apoi întindeți-l bine din mijlocul obrazului spre exterior. Pudrați-vă cu o pudră transparentă și peste ea cu o pudră de nuanța caisei.

● O altă posibilă eroare constă în a contura buzele cu un creion mai închis decît ruiul. Această linie întunecată, imposibil de ascuns chiar și de un ruj viu are tendința de a înăspri expresia figurii. Ideal ar fi să folosiți un creion în aceeași nuanță cu ruiul.

● Dacă aveți buze groase, evitați să vă ruiați. Paradoxal, ruiindu-vă atrageți atenția asupra lor. Și apoi buzele groase sînt de la natură frumoase și senzuale. Dacă țineți neapărat, folosiți un ruj natural, roze, mat, în strat foarte subțire.

● Evitați să folosiți fard de pleoape verde cînd sînteți obosite. În contrast cu nuanțele ce au la bază verdele, celelalte culori ale machiajului vor părea mai violente, iar ochii mai injectați. Semnele oboselii pot fi însă estompate dacă folosiți nuanțe de bej sau culoarea caisei. Machiajul va fi dulce iar ochii vor părea strălucitori. Pentru a părea mai mari aplicați rimel, însă numai pe genele pleoapei superioare.

● Încă o eroare: să armonizați machiajul ochilor cu culoarea irisului. Este cel mai ușor mijloc pentru a le estompa frumusețea. Folosind însă culori contrastante reușiți să-i puneți în valoare. Dacă aveți ochii albaștri, folosiți fard brun sau roșcat. Pentru ochii verzi, minunat este rozul. Pentru ochi căprui sau negri, preferați toate tonurile de violet.

Înghețată

Ingrediente: 3 ouă, 3 linguri zahăr, 300 g. frișcă sau smîntînă îndulcită cu două linguri de zahăr, o lingură de cacao sau o linguriță ness sau coaja de la o lămîie și zeama de la o jumătate de lămîie.

Se freacă gălbenușurile cu zahărul pînă-și dublează volumul și se adaugă esența (cacao, ness sau lămîie). Se incorporează albușurile bătute spumă și foarte încet, frișca sau smîntîna. Se toarnă în tăvitele congelatorului sau într-o tavă de chec și se pune în congelator cu cel puțin zece ore înainte de a fi servită. **(I.S.).**

CRONICA modei

Eurodisneyland-ul și-a răspîndit personajele și în lumea confecțiilor pentru copii. Fizionomia ghidușă, culorile vesele în care aceste personaje se prezintă și poposesc printre cei ce se află la vîrsta jocului se asortează cu zîmbetul fericit al copilăriei. (A.P.).

glob MAGAZIN

Baronul negru, un aventurier al cerului?

Francezii l-au denumit la un moment dat Baronul Negru. Dar numele său adevărat este Albert Maltret, cel care timp de cinci ani i-a terorizat pe responsabilii cu securitatea spațiului aerian al Parisului. Totul a început cînd a aterizat, în plină zi, cu avionul său de vînătoare pe Champs-Elysées. Doi ani mai tîrziu, acest „obișnuit al sectorului" a survolat pe timp de noapte reședința președintelui Republicii. Iar printre ultimele sale isprăvi, în plin embargou al războiului din Golf, s-a hotărît să-și vîndă talentele de pirat al aerului lui Saddam Hussein.

Dar să revenim și cu amănunte. În acea dimineață de 10 august 1986 circulația pe Champs-Elysées era interzisă, urmînd să se turneze un film. Din înaltul cerului, cel mai frumos bulevard din

lume părea probabil o veritabilă pistă de aterizare. Și nu mică a fost mirarea actorilor, cameramanilor, figuranților pregătiți pentru filmare cînd au văzut un mic avion albastru zburînd la foarte joasă altitudine și aterizînd în mijlocul lor. Pilotul avea aerul de a fi făcut un lucru foarte normal, era zîmbitor, chiar și cînd reprezentanții poliției aerului și frontierelor l-au luat cu ei pentru a-i cere cuvenitele explicații.

Albert Maltret, pe atunci în vîrstă de 50 de ani, dorea de mult să intre în legendă, să se numere printre „Cavalerii cerului". Cu o zi înainte, aflase că bulevardul va fi necirculat. De dimineață a expediat-o pe Mireille, soția sa, să se „infiltreze" pe teren. Îmbrăcată într-o fustă de un verde viu, tînăra femeie primise misiunea de-a aștepta aterizarea și, în cazul că un actor sau un figurant ar fi nimerit pe pistă în momentul „marelui evenimeni" să ia măsuri de alertare și de îndepărtare a acestora. Ulterior, Maltret a declarat că nu ar fi putut să pună în nici un fel viața cuiva în pericol, pentru că era pregătit să plonjeze în Sena ca să evite orice accident.

Cîndva, Albert Maltret fusese pilot aeronaval, plin de un șarm pe care niciodată nu și l-a ascuns și de care, dimpotrivă, a abuzat din plin, în ciuda staturii sale „petite taille" ce i-ar fi putut crea un oarecare complex de inferioritate. Acest „nebun al cerului" avea șase ani cînd tatăl său a fost împușcat de nemți, în 1944, într-un sat breton. Crescut de bunica sa, Maltret a avut un singur vis: să zboare ca Pierre Clostermann, asul francez al vînătorii aeriene. În fiecare seară, adolescentul recitea faptele de eroism ale idolului său. Urmîndu-și visul, a reușit ca la vîrsta majoratului să fie trimis în Tunisia, ca membru al bazei Karouba, unde a fost considerat unul dintre cei mai buni piloți ai escadrilei. Totul părea să fie minunat, primii pași spre legendă fuseseră făcuți, cînd, pe neașteptate, a fost revocat, acuzat fiind de furtul unei mașini. Aflîndu-se (după cum spune el mai tîrziu) în imposibilitatea de a se apăra, totul s-a prăbușit și pentru el a început degringolada. Face orice pentru a-și hrăni visul, pentru a-și întreține iluziile: cînd mercenar, cînd „taxi-avion", bîntuie de colo-colo(Libia, Gabon, Borneo, Orientul Mijlociu).

Prin 1972 se afla în Emiratele Arabe, ca instructor de zbor preferat de fiii șeicului. În Maroc, s-a hotărît să se căsătorească și părea gata să renunțe la himerele sale. După doi ani intervine un eveniment ciudat în viața sa. Fiul său, în vîrstă de două zile, moare în maternitatea din Casablanca. Din acest lucru, i se face un capăt de acuzare, se consideră că intenționat Maltret și-ar fi lăsat copilul să moară, i se crează în jur o atmosferă atît de neplăcută încît în 1977 este pus în situația de a părăsi Marocul. Stranietatea merge mai departe: la 23 iulie 1986, Maltret împreună cu soția sa, doresc să revină în Maroc pentru a se reculege la mormîntul fiului lor. Dar, după cum declară Albert Maltret mai tîrziu, la aeroport am fost oprit sub pretext că am furat 185 franci. M-au aruncat în închisoare pentru 36 de ore, lăsîndu-mă fără apă și hrană, devorat de insecte". Autoritățile marocane desfid, cel puțin formal această versiune. Important este că după 15 zile, pentru a protesta împotriva tratamentului nedemn, umilitor, ce i-a fost aplicat în Maroc, Albert Maltret a aterizat pe... Champs Elysées. De ce nu și-o fi ales o mare arteră din Casablanca pentru a face acest lucru? Probabil că s-a gîndit că acolo s-ar putea alege cu ceva mai mult decît o amendă de cîteva mii de franci și o suspendare pe trei ani a dreptului de a pilota.

AURORA POPESCU

(Va urma)

Un arsenal într-un ghiozdan!

Ian Moore, un elev de culoare din New York, a murit ucis... de un coleg. Cu mai mult timp în urmă, ducesa urmase la doamna Awad un tratament pentru dureri dorsale și blocaje musculare, datorate probabil, puternicelor tensiuni ale vieții sale particulare. Puțin cîte puțin, pretențiile sale au evoluat către un ajutor moral, căci pentru a-și părăsi oficial soțul a avut nevoie de curaj. Se prea poate ca Sarah să fi găsit astfel modalitatea de a-și formula nefericirea, fapt ce i-a permis apoi înfruntarea reginei și puterea de a o informa asupra irevocabilei și definitivei sale hotărîri.

De acum înainte ruptura este declanșată și provoacă o emoție fără precedent în țară. Ca să suporte această încercare și toate cîte vor urma, Sarah apreciază că are mai mult ca oricînd nevoie de sprijinul doamnei Awad.

MANUELA SPĂTARU

trecut, în statul New York, s-au înregistrat în școlile locale 56 de cazuri de folosire a armelor, fiind răniți cinci profesori,un polițist, doi părinți și 16 elevi, dintre care șase-mortal.

Aceasta a determinat introducerea unui control strict în școli, unde intrarea a început să semene mai curînd cu intrarea pe un aeroport. Și, tot ca și aici, pedagogii nu au nici o îndoială, dacă vor, copiii pot găsi metode de a introduce armele în școală!

Problema esențială este de fapt că, sub influența filmelor abundînd de violență, idealul unei societăți care să excludă violența este încă puțin probabil de atins în S.U.A. Iar procurarea armelor nu reprezintă, pentru majoritatea cetățenilor, o problemă cu caracter moral...

MIHAELA DOROBANȚU

O copie reușită

Ceea ce deosebește pe Kelly, un american de 21 de ani, de toate celelalte sosii masculine ale Madonnei, sînt sînii.

Kelly în versiune matinală și fără fard, alături de bărbatul cu care își împarte viața.

undeva, cîndva, în lume

Ducesa deprimată

La Buckingham bate vînt de nebunie. Anunțul divorțului dintre Sarah și Andrew a stupefiat pe englezi, a consternat familia regală, și a cauzat o profundă depresiune ducesei, care a ales totuși ruptura.

În ultima vreme scandalurile se întețiseră și pentru că poziția sa îi impunea prea multe sacrificii, că era mereu separată de soțul său care petrecea navigînd cea mai mare parte a timpului de cinci ani, de cînd erau căsătoriți și pentru că era mereu pîndită de o presă din ce în ce mai veninoasă, Sarah a preferat să plece...

Informată de separarea iminentă a cuplului, regina i-a cerut lui Sarah să aștepte cîteva săptămîni înainte de a da publicității ruptura. Decizia finală însă a fost luată prin descoperirea fotografiilor compromițătoare ale ducesei și „prietenului" său,, Steve Wyatt. Clișeele înfățișînd pe Sarah și tînărul bronzat, în mare tandrețe, la bordul unei piscine dintr-un palat marocan, au făcut să crească temperatura multora!

În timp ce oamenii legii dezbat procesul de partaj, ducesa de York caută să se recomforteze în preajma clarvăzătoarei-medium, Vasso Awad. Palidă și cu trăsăturile marcate de tristețe, Sarah și-a făcut un obicei din vizitele la doamna Awad. De mai multe ori pe săptămînă mediul" își asumă sarcina „de a încărca ducesa cu unde pozitive". Pentru aceasta, Sarah la loc sub o piramidă de sticlă, iar doamna Awad o... „magnetizează"! După aceste ședințe, pacienta se simte mai relaxată și mai capabilă să facă față dramaticei situații conjugale.

Și această tragedie se întîmpla cu doar o oră înainte ca primarul să deschidă un miting la care anunța intensificarea campaniei împotriva violenței în școli. De altfel acesta a fost și motivul pentru care moartea lui Ian Moore a căpătat

amploare. Altfel, ar fi rămas o notiță de cinci rînduri în josul unei pagini oarecare de ziar, așa cum se întîmplă adeseori în asemenea situații în S.U.A.

Statele Unite și-au cucerit o oarecare „celebritate" și prin ușurința cu care, dintotdeauna, aici s-au putut achiziționa orice fel de arme. De cîțiva ani încoace însă, înarmarea tineretului a devenit un fenomen îngrijorător. Din 1970 pînă în 1990, numărul copiilor împușcați a crescut cu sută la sută, ajungînd la 2 162 în cursul unui an. Și mai îngrijorătoare este însă statistica minorilor deținători de arme. Numai la New York s-au înregistrat 118 asemenea cazuri în 1985, pentru ca în 1988 ele să ajungă la 351, dublîndu-se pur și simplu trei ani mai tîrziu: 750 și 1991!

Între 80 și 90 de procente ale armelor aflate în posesia copiilor aparțin părinților. Dar chiar dacă „bătrînii" le țin sub cheie, minorul își poate cumpăra singur un pistol, la negru, sau se poate duce într-un stat vecin, unde legile sînt mai liberale decît la New York.

Așa s-a ajuns la situația că, potrivit informațiilor furnizate de poliție, fiecare al cincilea elev posedă o armă și fiecare al 12-lea o poartă asupra sa, chiar și în clasă. Așa că nu mai este cu nimic surprinzător că în prima jumătate a anului trecut, în statul New York, s-au înregistrat în școlile locale 56 de cazuri de folosire a armelor, fiind răniți cinci profesori,un polițist, doi părinți și 16 elevi, dintre care șase-mortal.

Aceasta a determinat introducerea unui control strict în școli, unde intrarea a început să semene mai curînd cu intrarea pe un aeroport. Și, tot ca și aici, pedagogii nu au nici o îndoială, dacă vor, copiii pot găsi metode de a introduce armele în școală!

Problema esențială este de fapt că, sub influența filmelor abundînd de violență, idealul unei societăți care să excludă violența este încă puțin probabil de atins în S.U.A. Iar procurarea armelor nu reprezintă, pentru majoritatea cetățenilor, o problemă cu caracter moral...

MIHAELA DOROBANȚU

O copie reușită

Ceea ce deosebește pe Kelly, un american de 21 de ani, de toate celelalte sosii masculine ale Madonnei, sînt sînii.

Kelly în versiune matinală și fără fard, alături de bărbatul cu care își împarte viața.

Un piept superb care a costat douăzeci de mii de franci și reprezintă o copie perfectă a tentantei „madone". Dorința de a încarna cu orice preț idolul său relevă, fără îndoială, o obsesie...

Kelly avea 16 ani cînd, privind o emisiune consacrată cîntăreței a simțit frisoane și o voce interioară i-a șoptit: „și tu vei fi Madonna". Punîndu-și îndată planul în aplicare, Kelly a început să se îmbrace în extravagante toalete purtate de Madonna, captînd privirile băieților... Plimbările devenind un obicei de mare amploare, exasperată și geloasă, prietena sa l-a părăsit, dar Kelly a continuat să se travestească. În scurt timp și părinții au aflat cu stupoare că băiatul lor se deghiza și la șase luni după aceasta, fiul nedemn a părăsit casa părintească. Din acel moment Kelly s-a angajat într-un bar din Miami, fiind vedeta unei reviste de travesti. Este îndrăgostit de un prieten cu care împarte existența într-un micuț și însorit apartament, iar Madonna ar putea să-i ceară rețete ca să păstreze și ea (în sfîrșit) un bărbat...

Kelly în pielea idolului său.

Nr. 19 (1 803) din 9 mai 1992

EURODISNEY ★ LA PARIS ★

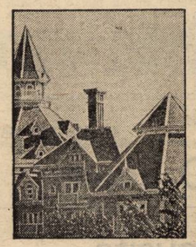

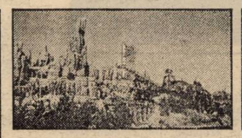

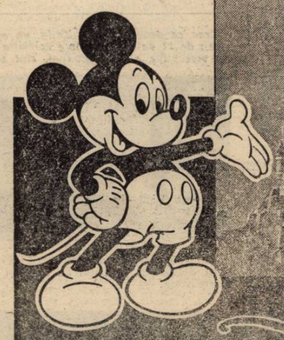

Euro Disney

ÎNCĂ O ZI ÎN „ŢARA MINUNILOR" (III)

Corespondenţă specială din Franţa. In exclusivitate pentru revista „MAGAZIN"

Traversăm poveştile şi aventurile unor timpuri revolute pentru a ne proiecta într-o altă „ţară" ce va fi tot timpul completată, îmbogăţită cu mereu ultimele invenţii. DISCOVERYLAND condensează o istorie a descoperirilor umanităţii, de la invenţiile Renaşterii la utopiile verniene ale secolului 19, de la explorarea spaţiului şi cunoaşterea universului pînă la cercetările actuale cele mai avansate.

Iată la „Visionarium" prototipurile vehiculelor concepute odată cu aventura tehnologică, Amabilul robot, Timekeeper este ghidul nostru în maşina care va reface timpul. Asistenta sa, Nine-Eye ne invita ca prin cei nouă ochi ai săi să ne lăsăm conduşi într-un voiaj spaţio-temporal instructiv. Într-o sală circulară de cinema cu 9 ecrane, înconjuraţi de imaginile filmului turnat în tehnica „Circle-Vision 360°", ne lăsăm instruiţi printre altii de un Jules Verne interpretat de Michel Piocoli.

Instalaţi mai apoi într-un aparat de două locuri ne transpunem în situaţia navigatorilor cosmici, pe drumuri interplanetare printre asteroizi de bronz şi oţel, pilotind maşinile zburătoare Orbitron.

Revenind iar pe pămînt conducem una din cele 120 de maşini ale viitorului pe o autostradă cu peisaje fantastice şi cu reglementări speciale. In altă parte, la Video polis, divertismentul domină : un spectacol de muzică şi dans, de 20 de minute, ce se repetă de 5 ori pe zi, susţinut de un material audio-vizual de cea mai înaltă tehnologie.

Nu peste mult timp ne îmbarcăm pe o navă a cărei destinaţie este planeta Endor. La invitaţia pilotului, un android, noi, cei patruzeci de pămînteni ne stăsăm centurile de siguranţă şi începem un voiaj de tipul celor din „Războiul stelelor". Dar cum prietenul nostru pilotul android, este şi el, săracul, tot la primul său zbor cum la viteza asta ameţitoare meteoriţii se năpustesc spre noi cu îndîrjire continuăm să facem adevărate zig-zaguri pînă cînd, iată-ne în mijlocul unui rărboi stelar. Pilotul ne întreabă dacă vrem să luăm parte la bătaie... Sincronizarea mişcării noastre, a navei cu proiectile înconjurătoare este perfectă. Tehnica de simulare a zborului este senzaţională.

Mickey, Minie, Donald sau Pluto, de astă dată în costume de aviatori, îşi găsesc de lucru cam peste tot la comandă a tot felul de lilieci, cu clice, de insecte cu aripi articulate, de ciudate maşini volanet care încearcă în zadar să decoleze spre amuzamentul copiilor.

La „Cine Magique" ne îmbarcăm într-o altă aventură de 16 minute : un film în trei dimensiuni intitulat „Captain EO", produs de Disney şi George Lucas (cel cu „Războiul stelelor"), regizat de Francis Ford Coppola (cel cu „Apocalips now") cu superstarul Michael Jackson şi Angelica Huston. Un subiect banal într-o realizare grozavă. Proiecţia unui film normal, obişnuit, de pînă acum, datorită ecranului lat îţi lasă impresia că asişti la spectacol, că doar urmăreşti o altă acţiune care se desfăşoară acolo, undeva în faţa ta. In actuala formulă de „3D", prin intermediul unor ochelari speciali care creează iluzia celei de a treia dimensiune, unghiul subiectiv atît se accentuează încît spectacolul pare integrat acţiunii respective. Coloana sonoră, cu o stereofonie bine dirijată, completează această senzaţie. După cîteva momente de proiecţie spectatorii reacţionează fizic. Unii de lîngă mine s-au ferit speriaţi din faţa zborului unui liliac din film. Ce să mai vorbim, mici şi mari, toţi sîntem pur şi simplu acaparaţi de iluzie.

Seara se-ncheie în superba feerie a parăzii electrice cînd pe Main Street începe defilarea carelor decorate cu 800 000 de becuri colorate, cînd sutele de muzicanţi se reunesc într-o uriaşă fanfară, cînd mulţimea personajelor întîlnite anterior formează un convoi vesel nesfîrşit, cînd fiecare contur arhitectural s-a aprins de lumină, cînd castelul emblematic al Frumoasei... se scaldă în strălucire şi cînd peste toţi începe ploaia jocurilor de artificii. Totul pare un incredibil vis adevărat.

Dintr-o dată cuvintele nu-şi mai găsesc locul. Ca-n basme...

OCTAVIAN GREAVU

(Va urma)

■ **Specialiştii din Breansk (Republica Belarus) au realizat un cultivator cu impulsuri de înaltă tensiune, destinat distrugerii buruienilor. Venind în contact cu buruienile, electrozii par să le perforeze cu impulsurile electrice de înaltă tensiune ; se distrug din interior ţesăturile baloane ale buruienilor, ceea ce duce, în chip firesc, la moartea lor. Interesant este şi amănuntul că plantele de cultură nu au suferit de pe urma acestui contact, căci pentru protecţia lor a fost prevăzut un ecran special. Cultivatorul este inofensiv din punct de vedere ecologic, electricitatea stimulînd dezvoltarea intensă a microflorei.**

■ **Broşa care disimulează o sonerie de alarmă ce poate fi auzită la o distanţă de 100—120 m, este destinată a fi purtată de copii, începînd dela 4 ani, de persoane în virstă sau handicapaţi. Realizată cu formula, broşa-minune permite semnalizarea unei dificultăţi intervenite sau rătăcirea celor ce o poartă. Este suficient să se tragă de un inel conectat la aparat printr-o panglică şi să se declanseze un semnal sonor de înaltă frecvenţă, fără pericol pentru auz, pentru a se solicita ajutor.**

TELEX • TELEX

■ **Majoritatea cazurilor de îmbolnăvire cu virusul SIDA sînt localizate în ţările în curs de dezvoltare, indeosebi în Africa de Sud. Cifra de un milion de pierderi de vieţi omeneşti reprezintă un număr relativ ridicat raportat la numărul total al locuitorilor planetei, care numără peste 5 miliarde de oameni. Pînă în anul 2000, în ţările lumii a treia se vor înregistra între 500 000—1.000.000 de morţi, iar media se va reduce cu cel puţin zece ani. Acestea sînt opiniile şi previziunile lui James Chin, expert al Organizaţiei Mondiale a Sănătăţii.**

■ **Satelitul ERS-1 de observare a Terrei care evoluează în Cosmos de peste şase luni, instrument perfecţionat de teledetecţie, din noua generaţie, funcţionează indiferent de vreme, graţie folosirii undelor radar şi „observă" orice chiar şi prin straturi dense de nori. El înregistrează imagini bidimensionale, ceea ce-i permite să măsoare acţiunea valurilor în timp real. ERS-1 studiază curenţii marini dar şi evoluţia uscatului, observă poluarea şi este capabil să furnizeze date importante despre calotele glaciare.**

CONSTRUCTORII NATURII LA LUCRU !

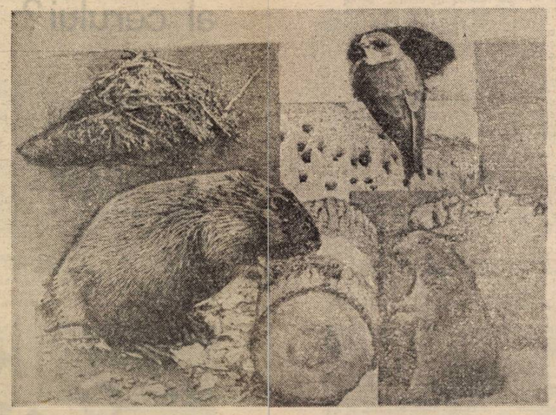

Omul nu este singura fiinţă de pe Terra care construieşte ; multe animale au talent de arhitect. Şi chiar dacă edificiile lor sînt mai modeste decît edificiile umane, animalele reuşesc adevărate miracole în materie de geniu civil cînd construiesc diguri, sapă galerii, clădesc culcuşuri etc.

Se pare că talia influenţează puternic această aptitudine pentru construcţie. Aşadar, la mamifere, numai la speciile mici întîlnim capacitatea de a construi, descoperindu-le talentul de a se simţi „ca acasă". Prin hărnicia şi talentul lor de meşter făurar, micuţele vieţuitoare se protejează atît de intemperii cît şi de prădători...

Primăvara, pe „şantierele neuvinătoarelor e multă animaţie, căci „locuinţele" trebuie să fie gata repede, pentru ca apoi să primească puii...

Numai cu pămînt şi o anumită secreţie, termitele îşi construiesc în scurt timp adăposturi care ating pînă la 10 m înălţime şi care pot găzdui peste zece milioane de locatari din neamul lor. In timp ce castorii, făcînd proba excelentei lor danturi, ridică un adevărat baraj din trunchiurile arborilor. Unele păsărele trec odată pur şi simplu culcuri, iar altele sculptează în piatră galerii, definitivîndu-şi astfel... domiciliul ! După cum se ştie, „imobilul" vulpii este vizuina, în care ea strînge cu grijă frunze, pene şi praf, formînd un culcuş cald pentru puii săi.

Prin păduri, pe faleze, pe cîmpuri, în subteran sau în suprafaţă e o agitaţie continuă şi „ing nerii naturii" fac dovada talentului lor. Avem încă multe de învăţat de la ei !

Protest ecologic

Problema poluării devine tot mai gravă în toate colţurile lumii şi lupta împotriva infestării apelor, a atmosferii etc. se accentuează, căutîndu-se soluţiile cele mai bune pentru a stopa primejdiile care ameninţă viaţa pe planeta noastră. Nici Olanda nu este ferită de asemenea probleme. Iar ecologiştii din această ţară nu stau cu mîinile în sîn cînd descoperă urmări nefaste ale poluării. Fotografia înfăţişează o manifestare întreprinsă de un grup alcătuit din membrii a şase diferite organizaţii, care n-au ezitat să pătrundă în apa canalului „Court Pund" aflat în vecinătatea Parlamentului, pentru a demonstra (cu ajutorul unor placarde) împotriva guvernului, care nu s-a decis să adopte măsurile cuvenite pentru epurarea apei canalului respectiv. Pe unul din afise se poate citi următorul text : „Realizaţi promisiunile electorale". Demonstranţii speră că prin acest original protest vor reuşi să determine guvernul să ia măsurile corespunzătoare.

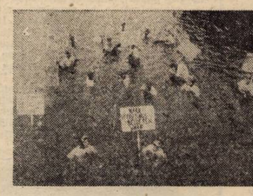

Coca Cola a învins

Pînă nu de mult, astronauţii aflaţi în navele lor spaţiale nu reuşeau să bea o cutie de Coca Cola. Din cauza stării de imponderabilitate, lichidul nu se scurgea pe gît. Se părea că este o problemă minoră, chiar dacă astronauţii americani îşi exprimau dorinţa să poată folosi băutura lor preferată (indiferent de marca fabricii). Iată că această lacună, aparent lipsită de interes, a înverşunat pe cei de la Coca Cola, pînă la sfîrşit, graţie unui specialist, a pus la punct un tip de cutie care poate fi folosită şi în zborurile spaţiale. Este vorba de o cutie metalică prevăzută cu o valvulă specială, care poate fi consumată fără să se piardă măcar o picătură din respectiva băutură. Este lesne de înţeles că inventatorul, John Wesley, a primit un premiu substanţial deoarece produsul Coca Cola s-a situat pe locul întîi în cadrul tradiţionalei întreceri cu marele său rival, Pepsi Cola...

„Geacă solară"

O întreprindere japoneză a prezentat la Tokio în premieră mondială un prototip de „geacă solară". Pe spate, ea are un fesut amorf capabil să absoarbă căldura solară şi s-o transmită unei baterii portabile. In zilele cu soare, această mică centrală este în măsură să acumuleze pînă la 10 unăţi de electricitate. In acest mod, bateria solară a geacăi poate produce energia necesară pentru folosirea unei camere de luat vederi, a unui aparat de radio sau a unui registrator portabil.

Animalele consumatoare de ...artă

In Franţa, aproape fiecare familie creşte un cîine, o pisică sau măcar un porumbel. Fabricile de mîncare au găsit o clientelă serioasă în protejaţii acestor familii. De curînd, unii artişti s-au gîndit la rîndul lor că-şi pot dedica operele prietenilor fideli oamenilor, deci necuvîntătoarelor. Nu de mult, Nina Childress a organizat în acest scop o expoziţie cuprinzînd lucrări ce reprezintă unele animale sau preferinţele acestora. Beneficiarii salonului de pictură ? Desigur, animalele ! In iubirea lor supremă, stăpînii i-au adus pe cătel, pisici, porumbei etc. chiar şi la o expoziţie de pictură. Pentru a le face viaţa mai plăcută...

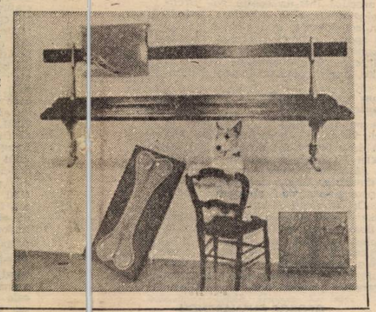

LYON, CENTRUL EUROPEAN AL MĂTĂSII

Acest calificativ aparţine oraşului Lyon încă din anul 1730. Aici se realizau stofe, mătăsuri, brocarturi de mare rafinament. Nu întîmplător astăzi, ţesăturile de Lyon din secolul 18 sînt printre cele mai căutate şi scumpe plătite de împătimiţii de frumos. Stilul Louis XV abundă în flori şi detalii, în timp ce stilul Louis XVI este ceva mai auster, lucrătura fiind mai puţin încărcată. Colecţionarii de artă sînt tentaţi în primul rînd de stilul Louis XV. Unele piese de ţesături lyoneze din mătase s-au vîndut cu 100 000 franci. Pînzele de Jouy, opera fraţilor Oberkampf şi a celor d'Alsace, realizate la Mulhouse, sînt deosebit de căutate.

In secolul 19 tehnica de fabricare a ţesăturilor a evoluat, dar acest fapt a dus la scăderea calităţii, un motiv fiind introducerea produsilor chimici acizi în procesul de productie. Multe din mătăsurile realizate atunci se destramă, se pulverizează la o simplă atingere.

Preţurile uriaşe la care se achiziţionează ţesăturile lyoneze de secol 18 sînt în mare măsură justificate. Starea de conservare e determinantă în valoarea unei asemenea ţesături. Restaurările sînt aproape imposibile şi adesea atît de scumpe încît nimeni nu se încumetă să le suporte din punct de vedere financiar. Or, pentru mătase în special, agresorii în timp sînt extrem de numeroşi : poluarea atmosferică, frecarea, lumina, căldura etc. Este şi motivul pentru care marii amatori conservă cele mai frumoase şi mai preţioase din piesele lor în camere reci, ferite chiar şi de privirea sau mîngîierea lor zilnică...

COMERŢUL INVADEAZĂ GĂRILE GERMANE

Ce poate face un călător în incinta sălilor de aşteptare din ultramodernele gări germane ? Evantaiul serviciilor şi al punctelor comerciale este impresionant. Diverse întreprinderi de prestări de servicii încheriate unor întreprinzători interesaţi constituie un nou cîmp de activitate pentru Deutsche Bundesbahn, societatea germană a căilor ferate. Ideea de a oferi călătorilor servicii cît mai adecvate este, însă, tot atît de veche ca şi căile ferate. Astfel, primul bufet de gară a fost deschis în anul 1836 la Fürth, iar, în 1856, urmîndu-se exemplul englez şi francez a fost inaugurată prima librărie, la Heidelberg. Aceştia au fost primii paşi...

Cifra de afaceri înregistrată astăzi este absolut impresionantă : în anul 1990, circa 3700 de unităţi comerciale făcînd parte din 16 sectoare diferite, au realizat vînzări de... două miliarde de mărci ! Jumătate din această sumă provine de la cele peste 1300 de bufete de gară, 350 de librării, 750 de tutungerii, drogherii-parfumerii şi magazine alimentare. Florile au avut o pondere de 60 de milioane de mărci din cifra totală, iar coaforul de 23 de milioane, relevă „Rheinischer Merkur". Pentru aceste unităţi, codul legislaţiei industriale, al muncii şi legea asupra restaurantelor nu funcţionează în principiu, dar Deutsche Bundesbahn le ţine sub un control strict. Ce înseamnă acest control strict ? Că semnifică, spre exemplu, că, pe parcursul orelor de funcţionare „speciale", nu este autorizată decît vînzarea unor produse bine specificate pentru necesităţile călătorilor. Deci, să spunem, între orele 6 dimineaţa şi 22, punctele de vînzare de pe suprinsul gărilor vînd, mai ales, ziare, tutun şi ţigări, flori, filme foto, suveniruri, produse alimentare şi produse de lux.

Este de la sine înţeles faptul că acest gen de comerţ caută să atragă cît mai mulţi clienţi, în special dintre cei care nu folosesc în acel moment calea ferată pentru a ajunge la o destinaţie sau alta. Statisticienii au remarcat faptul că ponderea numărului clienţilor din această categorie sporeşte necontenit în rindul numărului total de cumpărători, ei orientîndu-se, din ce în ce mai frecvent, spre produse de înaltă calitate, de lux, de prestigiu. Comerţul en detail este obligat să ţină seama de această tendinţă generală. Iată de ce tutunelele, şi cuioarele încă neatinse de „febra" comerţului trebuie transformate în pasaje cît mai atrăgătoare cu putinţă, într-un decor agreabil, pentru a-i determina pe potenţialii clienţi să petreacă mai mult timp aici şi să cheltuiască cît mai mulţi bani. Factorii responsabili din partea lui Deutsche Bundesbahn subliniază necesitatea conectării armonioase a serviciilor, găzduirii în hoteluri, a cinematografelor şi comunicaţiilor pentru a transforma gara într-un mic univers racordat căii ferate.

Cel mai elocvent exemplu în acest sens îl constituie gara centrală a marelui oraş Hamburg : în doi ani şi jumătate, ea a fost transformată într-un mare centru comercial, dispunînd de 34 de magazine, un supermagazin specializat în desfacerea de produse alimentare şi restaurante. Mareie investitor în această necesară şi reuşită transformare a fost societatea „Frankfurter DG Imobilien-Anlagesellschaft", cu circa 80 de milioane de mărci. Statisticienii au şi „contabilizat" numărul persoanelor ce beneficiază de pe urma serviciilor gării centrale din Hamburg : cei 250 000 de oameni ce se perindă zilnic în incinta sa contribuie la realizarea unei cifre anuale de afaceri de 65 de milioane de mărci. Cei mai numeroşi clienţi sînt dintre cei care sînt dispuşi să cheltuiască cel mai mult „în trecere" prin gară.

Micii comercianţi, cu o cifră de afaceri anuală situată sub 200 000 de mărci, plătesc fiscului o sumă aflată în raport direct proporţional cu vînzările efectuate. In schimb, marile firme varsă o sumă fixă, ce atinge o treime din valoarea totală a costului chiriei, la care se adaugă o sumă ce rezultă din valoarea vînzării. Astfel se ajunge la un preţ de închiriere de cel mult 500 de mărci pe metru pătrat. Fapt este că Deutsche Bundesbahn, care a înregistrat deficite importante pînă în prezent, a cîştigat numai în 1990 faimoasa sumă de 220 de milioane de mărci de pe urma chiriilor pe spaţiile comerciale. Iar dacă o unitate de talie mică sau mijlocie care face comerţ într-o gară nu se va îmbogăţi peste noapte, este sigur, în schimb, că nu va da faliment.

ŞERBAN FILIP

Cimitirul cîinilor

In localitatea Ascalon din sudul statului Israel, aşezare fondată în secolul XVII înainte de era noastră, arheologii au descoperit cel mai mare cimitir de... cîini. Insolitul cimitir numără circa 700 de asemenea morminte a căror vechime a fost stabilită ca datînd din secolul V i.e.n.

Se ştie că cimitire pentru cîini au mai existat şi la alte civilizaţii ca de exemplu în Vechea Grecie. In aceste cimitire însă erau înmormîntaţi cîinii având o virstă înaintată şi faţă de care stăpînii lor nutreau un ataşament deosebit. La cimitirul din Ascalon însă o astfel de înmormîntare onorifică le-a fost acordată şi căteluşilor ale căror morminte reprezintă aici o proporţie de 60—70 la sută, ceea ce corespunde şi nivelului actual de mortalitate înregistrat la aceste animale. Este cunoscut faptul că la Ascalon au existat colonii persane, greceşti, feniciene, egiptene şi evreieşti.

Multe din aceste popoare aveau sentimente de mare respect faţă de cîini, egiptenii mumificîndu-i după moarte. De un loc de onoare se bucurau cîinii şi la perşi fapt ce susţine ipoteza că cimitirul de la Ascalon a putut fi creat chiar de ei.

Biblioteca magazin de proză scurtă

RAIUL DOBÎNDIT

de THOMAS COGSWELL

Peter Anthos nici nu coborîse bine din transportorul de materie pe planeta Gheena că și fu înconjurat și percheziționat de gardieni. În prezența pazei, șeful de echipă Jennings începu să strige la el, dar cum ajunseră în baracă îi puse mîna pe umăr.

— Sînteți un om norocos, spuse Jennings. Iată ceva ce Anthos nici măcar nu bănuia. Gheena era populată de nebuni... Cincizeci de ani lumină de la pămînt, colonia de corecție de pe înfricoșătoarea planetă unde o înghițitură de aer din atmosferă provoca moartea în chinuri groaznice; munca istovitoare, șapte din cele șapte zile ale săptămînii; o cantitate infimă de produse vital necesare de pe Pămînt în schimbul cărbunelui extras... Locul era atît de primejdios, că numai existența lui a contribuit la eradicarea aproape totală a criminalității. Dar chiar în primele cinci minute ale detenției sale cu un termen de douăzeci de ani, șeful de echipă îi îmbrățișează și îi spune că este un om norocos! Anthos își ridică cu uimire privirea.

Jennings era un om îndesat, de statură mică. În pofida noroiului și a zdrențelor de pe el, omul inspira încredere, liniște și forță.

După cîte știm, sînteți specialist în cromatografia gazoasă? — întrebă Jennings.

Anthos dădu abia perceptibil din cap.

— Excelent. Din păcate nu vă putem da timp de gîndire. Răspundeți direct: sînteți de acord să evadați?

Anthos simți o strîngere de inimă. Înghițind convulsiv aerul și bîlbîindu-se, spuse cu greutate:

— Să evadez? Mi s-a părut... Prin transportul de materie? Abia am venit de la celălalt capăt — este cu desăvîrșire imposibil...

Jennings îi întrerupse torentul verbal printr-un gest nerăbdător.

— Desigur, dar fără să apelăm la transportul de materie. Am descoperit aici pe planetă un loc, unde se poate trăi în condiții naturale. Știu, știu — îl întrerupse el pe Anthos, care începuse iarăși să vorbească — ați auzit că pe cei care ies din cupolă fără costum de protecție îi așteaptă o moarte sigură. Așa este, dar... Am găsit aici un loc, o vale mică, deocamdată foarte puțin adecvată pentru viață. Dar cu timpul o vom transforma. Pentru aceasta este necesară multă muncă și avem nevoie de un specialist în cromatografia gazoasă. Săptămîna trecută, Al Chertsay a inhalat din ceața albă. Pămînții i-au luat pur și simplu foc. Doamne, cît s-a mai chinuit!

Anthos dădu din cap. Înainte de a fi condamnat la exil pe Gheena i se explicase totul în cele mai mici amănunte. Atmosfera planetei este toxică și nu oferă protecție împotriva radiațiilor solare dăunătoare. Trebuie să îmbraci un costum dotat cu aparat special de respirație, să porți baloane de oxigen în spinare și cască ermetică. Nici flora și nici fauna nu pot menține viața omului pe planetă, întrucît nu există microelementele necesare. Acesta era un mijloc suplimentar de presiune a Pămîntului asupra Gheenei.

POVESTIRE

Produsele alimentare erau expediate prin transportul de materie în cantități limitate, numai cu condiția îndeplinirii zilnice a normei de extracție. Toate acestea ascundeau o ironie amară: Pămîntul nu mai avea nevoie de multă vreme de acest cărbune, cu toate că al său se epuizase în întregime. Cărbunele constituie doar un simbol al statutului social: cei mai bogați dintre bogați îl ard în niște vaze mici așezate în mijlocul imenselor sufragerii din locuințele lor...

În baracă intră un grup de oameni neînchipuit de murdari. Jennings îi cuprinse pe toți cu privirea și continuă:

— La început nu o să ne fie deloc ușor. Dar muncind șapte zile pe săptămînă, cîte douăzeci de ore pe zi, vom transforma valea pentru noi, spre binele nostru și nu pentru o mînă de sibariți de pe Pămînt. Îl privi pe Anthos: — Sînteți alături de noi?

Anthos oscila. Gîndul la munca fizică grea îl îngrozea pe acest om firav cu o constituție fizică slabă. Dar el era un adevărat om de știință, cinstit și drept, un om care spunea lucrurilor pe nume, ceea ce și determinase trimiterea lui pe Gheena. În pofida schimbărilor care s-au produs pe Pămînt în rîndul oamenilor și animalelor, chiar și în anul 2688 mai era posibilă folosirea unor substanțe chimice pentru a revoca o vitalitate deosebită la un cal de curse. Anthos a contestat curajos și fără nici o precauție rezultatele analizei urinei calului cîștigător al derbiului rezultate anunțate oficial de către Comisia de verificare a hipodromului.

Jennings îi observă nehotărîrea și spuse:

— Permiteți-mi să vi-i prezint pe membrii grupului nostru: Ad Ackson, inginer mecanic. Colegul său Frank Stand — Anthos îi salută printr-o închinare a capului pe cei doi bărbați acoperiți de funingine. Milly Franks și Leonora Mayers —chimiste. Anthos nici nu bănuia că în fața sa se aflau niște femei. Sye Smith, electrician. Willy George, muncitor. Arny Helgart, biolog. Peat Standage, istoric. Lex Parker, profesor.

Jennings mai adăugă încă cîteva nume. Anthos avu impresia că îi fură prezentați cei mai buni reprezentanți ai coloniei.

— Merg cu dumneavoastră, hotărî el.

— Excelent, spuse Jennings. Acum o să vă prezint planul. Peste o jumătate de oră plecăm spre galeria epuizată care urmează să fie închisă în curînd. Am descoperit că la circa cinci kilometri de aici **ea este foarte aproape de o mină veche** și am săpat o trecere. Am stocat acolo substanțe explozive, provizii și echipament. Avem chiar și un compresor de gaze. În mină a pătruns ceața albă, dar sper să ne strecurăm cu bine. Iar de acolo vom ieși la suprafață.

Anthos îl privi cu atenție și adăugă:

— La moarte sigură...

— Nu. Vom nimeri într-o vale a naibii de stranie, izolată aproape total de cealaltă parte a planetei. Acolo se poate trăi... cu niște greutăți colosale. Vom lucra. După calculele noastre, în patru ani vom transforma valea într-un loc chiar mai frumos decît Pămîntul. Iată pentru ce avem nevoie de iscusința și măiestria acestor oameni. — Jennings îi îmbrățișă cu un gest larg pe cei prezenți. — Deci ne ascundem în mina cea veche și aruncăm în aer galeria epuizată. Gardienii vor vedea dărîmăturile, vor da de ceață albă și vor crede că am pierit. Aici viața nu face nici cît o ceapă degerată. Nici nu se vor sinchisi de moartea a circa două duzini de deținuți. Iar noi vom ieși în vale și o vom transforma în casa noastră.

Anthos își mîngîie mustața cu mîna tremurîndă, apoi dădu din cap și spuse:

— Presupun că doriți ca eu să supraveghez conținutul atmosferei... Ce echipament aveți?

— Avem tot ceea ce este necesar. — Jennings se uită la tovarășii săi și adăugă: Începem peste 15 minute.

Cei prezenți se împrăștiară, iar Anthos rămase singur. Examinînd cupola care servea drept locuință pentru deținuți, simți o singurătate apăsătoare. În aerul stătut persista un miros înțepător de ceață albă care pătrundea înăuntru. Pe perimetrul cupolei se aflau niște paturi înguste și tari. Totul era acoperit cu un strat de praf prezent pretutindeni. Anthos își vîrî mîinile în buzunarele goale și deodată simți că nu mai are nimic pe lume înafară de aceste haine murdare. Fu cuprins de o disperare atît de puternică încît începu să se sufoce. În acel moment apăru Jennings și îl cuprinse pe după umeri.

(Va urma)

ACCIDENTUL [III]

de AGATHA CHRISTIE

POLIȚIER

Evans nu întîmpină dificultăți în atingerea scopului său, pentru că Merrowdene îi oferi din proprie inițiativă informația că abia și-a asigurat viața în beneficiul soției sale, cerîndu-i lui Evans părerea despre respectiva companie de asigurări.

— Am făcut niște investiții nu prea inspirate, explică el. Drept urmare, veniturile mi s-au diminuat. Dacă mi se va întîmpla ceva soția mi-ar putea rămîne pe drumuri. Această asigurare va pune lucrurile la punct.

— Dînsa nu a obiectat împotriva unei asemenea idei? — întrebă Evans într-o doară. Unele doamne obiectează, știți bine. Sentimentele nu sînt sfetnici buni în asemenea ocazii.

— Oh, Margaret este foarte practică, spuse Marrowdene, zîmbind. Nu este deloc superstițioasă. De fapt, cred că inițial a fost ideea ei. Nu-i place să mă vadă supărat și necăjit.

Evans obținuse informația pe care o dorise. Puțin după aceea își luă rămas bun de la profesor și o urmă de amărăciune i se instală pe buze. Răposatul domn Anthony își asigurase viața în favoarea soției cu cîteva săptămîni înainte de a muri.

Obișnuit să se bizuie pe propriile instincte, avea mintea perfect lucidă. Dar modul de acțiune era cu totul altceva. Nu dorea să aresteze un criminal cu mîinile roșii de sînge, ci să prevină comiterea unei crime, iar acesta era un lucru total diferit și mult mai dificil.

Umblă toată ziua foarte îngîndurat. În acea după amiază, în piața locală a fost organizată sărbătoarea **Primrose League** Fete. Se duse la serbare, se amuză la tîrgul vesel, încercă să ghicească greutatea unui purceluș și să doboare o nucă de cocos, făcu totul cu aceeași mînă de concentrare lăuntrică pe chip. Își îngădui chiar plăcerea de a cheltui o jumătate de coroană la Zara, ghicitoare în bolul de cristal, zîmbind în același timp în sine pentru că își aminti propria activitate împotriva prezicătorilor pe cînd se afla în serviciul activ.

Nu dădu prea multă importanță cînteculuj interpretat de ea, nici vocii ei monotone pînă cînd sfîrșitul unui vers nu-i atrase atenția.

„— și pentru scurt, foarte scurt timp vei fi angajat într-o problemă de viață și de moarte, de viață și de moarte a unei persoane".

— Eh, dar asta ce mai este? — întrebă el brusc.

— O hotărîre, trebuie să luați o hotărîre. Trebuie să fiți foarte precaut, foarte, foarte precaut. Dacă o să faceți o greșeală, cea mai mică greșeală..."

Ghicitoarea se cutremură. Inspectorul Evans știa să toate acestea erau niște prostii și totuși fu impresionat.

— Vă previn că nu trebuie să faceți nici o greșeală. Dacă o faceți văd rezultatul foarte clar, e vorba de o moarte.

— Nemaipomenit de ciudat! O moarte. Închipuiți-vă că ea realiza aceasta.

— Dacă voi face o greșeală aceasta va avea ca rezultat moartea? Așa este?

— Da.

— În acest caz, — spuse Evans, ridicîndu-se și întinzîndu-i o jumătate de coroană. — Nu trebuie să fac nici o greșeală, of!?

Vorbea destul de degajat și în timp ce ieșea din cort își împinse cu hotărîre bărbia înainte. Ușor de zis, greu de făcut. Nu trebuia să faci nici o greșeală. Viața, viața prețioasă a unei ființe umane depinde de aceasta.

Și nu era nimeni să-l ajute. Se uită în depărtare la figura prietenului său, Haydock. De la el nu putea aștepta nici un ajutor. „Lasă lucrurile așa cum sînt" era expresia preferată a lui Haydock. Dar aceasta nu era valabilă și în acest caz.

Haydock vorbea cu o femeie. Aceasta îl părăsi și se îndreptă chiar spre locul unde se afla Evans, iar inspectorul o recunoscu. Era doamna Merrowdene. Un impuls îl făcu să i se așeze în cale.

Doamna Merrowdene era o femeie destul de frumoasă. Avea sprîncene groase, ochi căprui foarte frumoși și o înfățișare blajină. Avea privirea unei madone italiene pe care o intensifica pieptănîndu-și părul pe creștetul capului și ondulîndu-l peste urechi. Avea o voce profundă cam adormită.

Traducere de VASILE OROIAN

(Va urma)

SPORT UNIVERS

VINE, VINE, FOTBALUL...

Vedeți, sîntem în plină primăvară și atmosfera parcă s-a mai înviorat: cerul e senin, bate un vînt răcoritor și... s-a pornit fotbalul internațional. Lungul drum spre America început în urmă cu 500 de ani de Columb este reeditat într-o variantă modernă astăzi de echipele naționale de fotbal. Cei calificați în turneul final vor descoperi fotbalul din America așa cum e el. Pînă una alta, fotbaliștii noștri au pornit cu dreptul pe acest drum, e adevărat și într-o partidă care nu le punea nici un fel de probleme. În insulele Feroe nu sînt terenuri de fotbal pentru că mingea ar ajunge repede în ocean, acolo acest sport se practică în sală, iar fotbaliștii cunosc mult mai bine industria pescăritului. În aceste condiții, pe stadionul Ghencea din Capitală, miercuri a avut loc o partidă disproporționată: de o parte fotbaliștii români, cu cea mai „grea" garnitură de jucători — Hagi, Balint, Lăcătuș, Lupescu, Gică Popescu de cealaltă parte, modeștii fotbaliști feroezi, care s-au arătat dezorientați, ca niște pești mici într-o apă prea mare. Așa se și explică scorul fluviu înregistrat (7—0), pofta de gol, cheful de a alerga, de a juca ale tricolorilor. Balint, cel care ne exaspera cu ratările în partidele importante ne-a oferit în partida cu Feroe un recital de trei goluri, fiind cam cel mai bun de pe teren. De remarcat și Lăcătuș, care a avut chef de joacă, așa cum se spune. Hagi care a dovedit că rămîne un bun executant al loviturilor libere și, în general, echipa care a mers bine, e drept că era foarte greu să meargă altfel în fața acestei formații de jucători amatori. Scorul ar fi putut lua proporții, mai ales după cele 5 goluri din prima repriză, dar în repriza a II-a un sentiment de automulțumire s-a instalat confortabil în sufletele jucătorilor noștri și partida s-a încheiat în ovații. Acesta a fost primul joc din cadrul preliminariilor pentru CM din 1994 din SUA. A doua partidă urmează să se dispute pe 20 mai și atunci datele problemei vor fi cu totul altele. Țara Galilor nu sînt Insulele Feroe, acolo fotbalul se joacă nu se fluieră și chiar dacă partida se va disputa la București, aerul insular își va spune cuvîntul. Pînă atunci echipa națională a țării noastre are timp să uite această primă partidă de încălzire și să ajungă la forma necesară unei adevărate întîlniri fotbalistice.

AFACEREA KRABBE. Încheiem în acest număr extrasele din interviul pe care Jean-Paul Picaper l-a luat avocatului german Reinhardt Rauball cel care apără interesele celor trei atlete germane suspendate din activitate de Federația germană de atletism pe motiv de dopaj, decizie luată în urma expertizei dr. Donicke. Avocatul celor trei atlete respinge acuzațiile, considerînd că expertul și-a depășit atribuțiunile și a transformat cazul Katrin Krabbe într-o problemă personală.

— Ați avut acces la toate documentele dosarului?

— Mi s-au dat piesele dosarului, dar ele nu sînt complete după părerea mea. Și aproape totul se învîrte în jurul expertizei doctorului Donicke.

— Cum credeți că veți respinge acuzațiile?

— Demonstrația mea se întinde pe un document de 70 de pagini și cîteva argumente pe care le voi expune oral. Esențialul pentru mine este de a vedea dacă lanțul de probe despre care Federația spune că este fără lacune este chiar așa. Și dacă voi dovedi că nu este așa atunci atletele trebuie dezvinovățite.

— Veți solicita și daune?

— Prefer ca atletele să decidă asupra acestui lucru.

— Credeți că va veni o zi în care fiecare atlet să aibă un avocat alături de el?

— Trebuie să se înțeleagă că sportul nu se practică într-un spațiu gol. Drepturile elementare ale atleților trebuie luate în considerare mai ales în cazul în care sportul este pentru ei o meserie și fundamentul existenței lor. Iar pentru sportivii care cîștigă sume de bani considerabile, intrăm deja în domeniul dreptului muncii.

— Cum o situați pe Katrin Krabbe în acest context?

— Ca pe o campioană mondială în vîrstă de 22 de ani, a cărei viață a fost marcată de o interdicție de patru ani. Acest lucru nu poate fi posibil decît în situația că faptele care i se reprosează pot fi dovedite. Este o măsură care îi atinge profesiunea, deci un drept fundamental. Or, în cazul ei, nici măcar nu s-a putut dovedi că e vorba de dopaj. Există doar prezumția de manipulare a flacoanelor de urină, un element nou, fără precedent în jurisprudență. E un tărîm nou, necunoscut, în care intrăm. Și trebuie să fim prudenți, dacă nu, gheața pe care ne aventurăm se poate rupe.

GEORGE CUȘNARENCU

HOROSCOP

Săptămîna 11.05 – 17.05

BERBEC (21.03—20.04)

Luni : Mare bucurie în familie.
Marți : O întîlnire foarte profitabilă.
Miercuri : Suprasolicitări intelectuale.
Joi : Riscul unor digresiuni sentimentale.
Vineri : O veste care vă irită.
Simbătă : Conjunctură amoroasă favorabilă.
Duminică : intimitate, erotism.

TAUR (21.04—21.05)

Luni : Veste financiară proastă.
Marți : Sănătatea vă dă puțin de furcă.
Miercuri : Luciditate, ambiție, înțelepciune.
Joi : O nouă afacere debutează promițător.
Vineri : Nu sînteți deloc în apele dv.
Simbătă : Zi norocoasă pe toate planurile.
Duminică : Inspirație, creativitate, satisfacții morale.

GEMENI (22.05—21.06)

Luni : Tracasare, indispoziție, monotonie intelectuală.
Marți : O reușită profesională vă remontează.
Miercuri : O decizie cu bătaie lungă.
Joi : Obsesia unei iubiri neîmplinite
Vineri : Planuri realizate doar pe jumătate.
Simbătă : Gustul amar al unui eșec sentimental.
Duminică : Singurătate, lumea din jur nu mai există.

RAC (22.06—22.07)

Luni : Suportați cu greu o injustiție sentimentală.
Marți : Zi norocoasă.
Miercuri : Lămuriri și certitudini într-o veche dilemă.
Joi : Zi cu ritm sufocant, extenuantă.
Vineri : Deziluzie colegială de proporții.
Simbătă : Nonconformismul dv primește o grea lovitură.
Duminică : O eternă problemă conjugală capătă noi nuanțe.

LEU (23.07—22.08)

Luni : Apatie, confuzie după o tristă deziluzie.
Marți : Confortul unor confesiuni eliberatoare.
Miercuri : Noi obligații profesionale.
Joi : O întîlnire neașteptată va lasă un gust amar.
Vineri : O zi senină, optimism realist.
Simbătă : Polemici familiale destul de încordate.
Duminică : Sensibilitatea dv. e din nou rănită.

FECIOARA (23.08—21.09)

Luni : Mobilizare intelectuală deosebită.
Marți : Un compromis sentimental îndelung pregătit.
Miercuri : Vă luați revanșa într-o confruntare de principii.
Joi : Un dar prețios din partea partenerului.
Vineri : O inițiativă personală eșuează din față.
Simbătă : Două vești contradictorii.
Duminică : Tranșați o veche dispută.

BALANȚA (22.09—22.10)

Luni : Zi cenușie, insatisfacții morale și sentimentale.
Marți : Reușită profesională deosebită.
Miercuri : Discreție, farmec, erotism.
Joi : Surmenaj, noi obligații costisitoare.
Vineri : Satisfacții financiare importante.
Simbătă : Călătorii de afaceri cu bune rezultate.
Duminică : Întrevederi cu parfum nostalgic.

SCORPION (23.10—21.11)

Luni : Prospețimea gîndurilor și replicilor.
Marți : Scadența unor datorii morale.
Miercuri : Zi favorabilă pe plan material.
Joi : Un ghinion vă afectează profund.
Vineri : Discreție și izolare, evitați un conflict.
Simbătă : Probleme familiale fără rezolvare imediată.
Duminică : Vești bune de departe.

SĂGETĂTOR (22.11—20.12)

Luni : Drumuri obositoare.
Marți : O excelentă soluție la o problemă mai veche.
Miercuri : Un gest pripit compromite o legătură sentimentală.
Joi : O mare șansă la loterie.
Vineri : Sînteți agitat, instabil.
Simbătă : Încă o zi cu nuanțe foarte pesimiste.
Duminică : Întrevedere parfumată, cu deznodămînt erotic.

CAPRICORN (21.12—19.01)

Luni : Înțelepciune și tact într-o situație delicată.
Marți : Vă implicați într-o afacere destul de subțire.
Miercuri : Mare bucurie pe plan familial.
Joi : Muncă încordată, creativitatea pe maxim.
Vineri : Două vești formidabile.
Simbătă : Zi plină de peripeții.
Duminică : Sub sclavia corvezilor casnice.

VĂRSĂTOR (20.01—18.02)

Luni : Un gest măgulitor din partea unui amic.
Marți : Reușita financiară se amînă o săptămînă.
Miercuri : Decizie sentimentală foarte urgentă.
Joi : Detașare, contemplare, planuri de viitor.
Vineri : Suprasolicitări profesionale.
Simbătă : Influențe negative ale vremii, melancolie.
Duminică : Dominator și intransigent, temperamental și irascibil.

PEȘTI (19.02—20.03)

Luni : Impasibil și neimplicat în agitația generală.
Marți : Ispita unei aventuri amoroase vă trezește la viață.
Miercuri : O idee năstrușnică vă obsedează toată ziua.
Joi : Luciditate și înțelepciune într-un conflict profesional.
Vineri : O veche presimțire se confirmă.
Simbătă : Inspirație, creativitate.
Duminică : Satisfacții morale deosebite.

cartea RECORDURILOR NAȚIONALE

Titani ai culturii

Considerat a fi unul dintre cei mai mari istorici ai lumii, Nicolae Iorga (1871—1940) a fost un adevărat titan al culturii românești, înscriindu-se în glorioasa înlănțuire de somități : D. Cantemir — I. H. Rădulescu — B. P. Hașdeu. Savant cu o inepuizabilă activitate științifică, istoric și filolog, poet și dramaturg, memorialist și traducător, editor și conducător de reviste, om politic și orator, Nicolae Iorga a fost un profesor de excepție. Uriașa sa operă, trecută prin radiografia statisticii, se compune din peste 25 000 de articole și peste 1 250 de cărți și broșuri. În 1913, împreună cu G. Murgoci și V. Pârvan, înființează Institutul de Studii Sud-Est Europene, iar în 1929 organizează primul Congres Internațional de Bizantinologie. Lucrarea sa de căpătîi este „Istoria românilor", în 11 volume, apărute între 1936 și 1939. În 1935 apare „La place des Roumains dans l'histoire universelle" (3 vol.). Alte „Istorii" scrise de marele savant sînt „Istoria lui Mihai Viteazu", „Istoria Bucureștilor", „Istoria literaturii românești" (în două părți), „Istoria comerțului românesc, epoca veche și mai nouă", „Istoria românilor prin călătorii", „Bréve Histoire des Croisades" (Paris, 1924) etc., etc. La 17 mai 1911 rostește discursul de recepție ca membru activ al Academiei Române, cu titlul „Două concepții istorice" (îi răspunde A. D. Xenopol). A fost membru a numeroase Academii străine și societăți științifice internaționale. La 27 noiembrie 1940 este asasinat de o bandă de legionari, la marginea pădurii Strejnicului, lîngă Ploiești.

Prima rafinărie

În anul 1897, societatea „Steaua Română" înființează la Cîmpina, județul Prahova, prima rafinărie de petrol din România. Capacitatea acestei unități industriale istorice era de 1 200 tone prelucrate pe zi ; produsele principale realizate erau petrol lampant rafinat, uleiuri și parafină. Tot la Cîmpina, din inițiativa lui Constantin Alimănișteanu (1865—1911), se inaugurează prima școală de maiștrii sondori — în anul 1904. Acestia au înlocuit treptat pe maiștrii străini ce lucrau în această industrie.

Debutul biografiilor domnești

Prima biografie în limba latină a unui domnitor român a fost „Viața lui Iacob Heraclide, despotul Moldovei", avînd drept autor pe umanistul Johannes Sommer (1542—1574). Acesta a fost conducătorul Colegiului academic înființat de domnitorul Ioan Iacob Eraclid (supranumit „Despot Vodă", 1561—1563) la Cotnari, județul Iași, în 1562.

Automobilism

La 15 aprilie 1901 se înființează Automobil Clubul Român, care a avut inițial 51 de membri. La 22 septembrie, în același an, acesta organizează prima cursă de automobile din România, între București și Giurgiu (și retur). Cîștigătorul acestei curse istorice a fost George Valentin Bibescu, care a înregistrat și un record european al soselelor, cu 66 km/oră, el a pilotat o mașină tip Mercedes, cu 40 CP. Cu acest prilej memorabil, țara noastră a devenit a șasea din lume care organizează astfel de curse (după ce Franța fusese prima, în 1894).

GUINNESS BOOK

Motociclete

Cu o prezență revigorată de generațiile tinerilor „furioși" — avînd drept reprezentant de marcă pe regretatul James Dean, acest Rimbaud al Hollywood-ului —, motocicleta pune și ea în lumină personalitatea lui Gottlieb Daimler (1834—1900). Acesta a realizat prima motocicletă din lume, actionată de un motor cu ardere internă, în lunile octombrie-noiembrie ale anului 1885. Istorica piesă avea cadru de lemn și s-a născut la Bad Cannstett, Germania. Primul pilot al ei a fost Wilhelm Maybach (1846—1929). Viteza maximă a acestei „Eve" a fost de 19,2 kilometri pe oră, dezvoltînd o putere de 0,5 CP (avea un singur cilindru de 264 cc). Din păcate, această mostră unică a fost mistuită de un incendiu în 1903.

Prima fabrică de motociclete (cu producție de serie) a fost înființată în 1894 de frații Heinrich și Wilhelm Hildebrand și de Alois Wolfmüler, la München, Germania. În primii doi ani de funcționare, aici au fost produse peste 1 000 de bucăți, avînd următoarele caracteristici : răcire cu apă, doi cilindri gemeni de 1 438 cc și o putere de 2,5 CP.

Cea mai scumpă motocicletă din lume a fost vîndută la o licitație în iunie 1980, în S.U.A. S-a obținut pentru un model Henderson A din 1912 prețul de 18 mii dolari. Cea mai îndelungată perioadă de funcționare non-stop a unei motociclete a fost de 500 de ore (aproape 21 de zile), iar performerii au fost Owen Fizgerald, Richard Kennet și Don Mitchell, care au parcurs fără oprire 13 492 kilometri, în Australia de Vest, între 10 și 31 iulie 1977. Au fost probabil și cei mai prăfuiți oameni ai Terrei.

Deși recordurile de viteză nu au viață lungă, să amintim totuși pe cel înregistrat de o Honda Magna : 276,8 kilometri/oră, urmată de o Dunstall Suzuki cu 246,8 kilometri/oră, într-un circuit test.

Zodiacul chinezesc pe înțelesul tuturor

LEMNUL ȘI JUPITER

Avînd nuanțe cultural-filozofice mult mai evidente decît alte tipuri de calendare cu caracter premonitoriu, zodiacul chinezesc cunoaște la rîndul lui asocierea elementelor fundamentale ale universului cu cinci planete ale sistemului solar. Dacă pentru Lemn, Foc, Pămînt, Metal și Apă (în această ordine se derulează ciclul de 60 de ani) există interpretări care ne lasă (doar aparent) imaginația să călătorească, pentru planetele respective astrologia clasică pune etichete cu însușiri nealterabile.

Lemnului din calendarul chinezesc îi corespunde planeta Jupiter. În concepția orientală, Lemnul implică verticalitatea arborelui, ținuta lui impecabilă în fața stihiilor, longevitatea principiilor sănătoase ale societății. Ce legătură poate fi între aceste calități și planeta Jupiter? Calitățile conferite de aceasta pentru cei născuți în zodiile dominate de ea (Săgetător și Pești) sînt: spirit justițiar, mari șanse de ascensiune socială, puterea de a străbate dificultățile soartei fără consecințe negative, înțelepciune, sinceritate, generozitate. Într-adevăr, arborii (Lemnul) știu să ofere ospitalitate, știu să reziste intemperiilor ; generozitatea lor mîngîie cu căldura focului de vreascuri pe om, iar înțelepciunea adună norii deasupra pădurilor și alimentează cu umiditatea atît de necesară pe cei din jur. Și totuși...

Atît Săgetătorul, cît și Peștii aparțin — în concepția tradițională a astrologiei — unor zodii cu alte metamorfoze cosmice. Astfel, Săgetătorul este o zodie a Focului, iar Peștii este o zodie a Apei. Cum se poate explica o astfel de deosebire, atît de categorică? Nu există nici o punte de legătură, măcar la nivelul filozofic al celor două concepții ce leagă omul de universul în care trăiește?

O legătură care poate fi considerată ca fiind deosebit de semnificativă este acel triunghi al armoniei elementelor fundamentale ale zodiacului chinezesc. Triunghiul în cauză stabilește că atunci cînd o persoană s-a născut sub semnul Apei (deci un Pește, de exemplu) legăturile sale cele mai trainice și perioadele cele mai fructuoase ale vieții îi sînt conferite în combinație cu Focul (Săgetător, de exemplu) și Lemn (categorie neinclusă în astrologia clasică). Sub dominația Apei (Rac, Scorpion și Pești), Focul (Berbec), Leu și Săgetător) și Lemnul vor face o casă îmbelșugată și vor parcurge anii cei mai favorabili. Iată deci, pentru nativii din zodiile amintite mai sus, care sînt anii Lemnului ce vor urma: 10.02.1994 — 30.01.1995 ; 31.01.1995 — 18.02.1996 23.01.2004 — 09.02.2005 ; 10.02.2005 — 28.01.2006 ; 01.02.2014 — 20.01.2015; 21.01.2015 — 09.02.2016 etc. (anii fiecărui element fundamental din calendarul chinezesc sînt pereche, deoarece aparțin unei necuvîntătoare din ramura activă și uneia din ramura pasivă).

Atît simbolurile Lemnului, cît și ale lui Jupiter posedă valențe negative și pozitive, sau altfel spus influențe Yin și respectiv Yang. Lemnul poate fi și găunos, copacii pot fi egoiști, făcînd umbră și împiedicînd afirmarea altor specii, el poate adăposti animale cu interese vitale adverse etc., etc. La rîndul ei, Jupiter este recunoscută pentru dominarea unor defecte precum aroganța și ipocrizia, infidelitatea și ușurința căderii în patimă, viciile de orice natură ar fi ele... Într-un cuvînt, esență tare și esență moale. Iată deci, cum cea mai pertinentă legătură filozofică dintre elementul fundamental oriental Lemn și planeta Jupiter poate fi stabilită la nivelul unității contrariilor, la echilibrul existențial al nativilor sub aceste semne. Este tocmai invitația la meditație pe care v-o oferă această rubrică.

Rubrici realizate de PAUL IOAN

CERF '92

COMTEK EXPOSITIONS. INC. din S.U.A. organizează, în perioada 11 – 15 mai 1992 la Sala Polivalentă, expoziţia internaţională profilată pe tehnologii de vîrf din domeniile electronicii, telecomunicaţiilor, tehnicii de calcul şi informaticii

• AGEXIMCO • ALFA BIT • APPLE COMPUTER • AUDIOVOX • BTI • CANON • CITIZEN • COMPUTERLAND • CONTROL DATA • CROWN • DATASYST • DIGITAL EQUIPMENT CORP. • DELTA DESIGN • EUREKA • FELIX TELECOM • FISHER • GEOSYS • HEWLETT PACKARD • HITACHI • ICE FELIX COMPUTERS • I.D.&T.E. • INNOVATOR COMPUTER • KONTRAX • LASER COMPUTER • LECOM • MARCO POLO • MINOLTA • MISACO • MITA • MOTOROLA • NEC • ORACLE • PELIKAN • RECAL REDAC • REAL SOFT • ROM CONTROL DATA • ROMTRUST • ROTRING • SABA • SANTA CRUZ OPERATIONS • SANYO • SMITH CORONA • SONY • SYSCAD • SYSGRAPH • SYSTEMS PLUS • TENSAI • TREND • TULIP • UNISYS • WALTHAM ELECTRONICS • WESTEC • WHIRLPOOL •

Relaţii la: telefon 33.72.82; fax 12.12.06

Grădina de lîngă casă

ALTOIREA PLANTELOR

Prin altoire se înţelege procesul de îmbinare a unui portaltoi cu un altoi, dînd naştere unei noi plante. Altoirea este un mijloc de înmulţire a unor plante dar şi de apărare contra unor dăunători (filoxera, în cazul viţei de vie). Din cele peste 200 metode de altoire cunoscute, vom prezenta pe cele mai simple, care pot fi executate şi de începători, ţinindu-se seama şi de perioada în care se pot executa.

Altoirea în ochi crescînd, se execută în lunile mai, iunie, la trandafiri dar şi la alte plante. Altoirea trandafirului se face pe măceş, pe o ramură de 1—3 ani, dreaptă, fără noduri. Pe portaltoi se face o tăietură în formă de T cu latura mică de 8—10 mm şi cu cea mare de 30—40 mm.

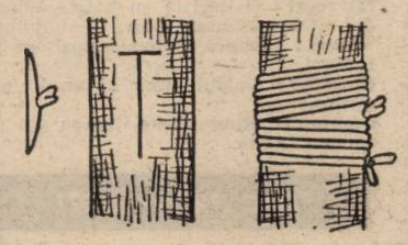

Apoi cu spatula briceagului de altoit, se deslipeşte scoarţa în ambele părţi ale tăieturii. Aici se va introduce altoiul care constă din un mugur şi o porţiune de scoarţă cu dimensiunile de circa 15 — 20 mm/6—8 mm, care se desprinde cu briceagul de altoit, de pe o altă ramură. Porţiunea introdusă sub scoarţa portaltoiului trebuie să fie cu mugurul în sus. Scoarţa portaltoiului se presează peste altoi şi apoi se leagă strîns cu rafie, bumbac, cînepă sau lînă, nefiind necesară ungerea cu mastic.

Altoire în ochi dormind se execută la fel dar în cursul lunilor august septembrie. În acest caz, altoiul rămîne în repaus pînă în primăvara următoare, cînd începe să crească. Pentru a reuşi în altoire, este necesară o oarecare îndemînare, care se poate căpăta altoind cît mai mult şi folosind scule de bună calitate (briceag de altoit, cosor, foarfece, despicător, ferăstrău etc.).

IOAN URSU

PROGRAM TV

LUNI, 11 mai. Programul 1 : 14,00 Actualităţi 14,10 Calendarul zilei 14,20 Worldnet Usia 15,40 Copiii noştri — viitori muzicieni 16,00 Casa şi grădina 16,30 Muzica pentru toţi 17,00 Actualităţi 17,05 Emisiunea în limba maghiară 18,35 Morţii nenăscuţi 19,00 Studioul economic 19,30 Desene animate. Casa zburătoare. 20,00 Actualităţi 20,35 Tezaur 21,00 Teatru TV. Barbă albastră 22,55 Actualitatea sportivă 23,20 Cronica parlamentului. Actualităţi 23,50 Revista presei 0,05 Confluenţe. **Programul 2 :** 16,00 Actualităţi 16,10 Recomandări din program 16,15 Desene animate. 16,40 Tradiţii 17,10 Film artistic. Pînă cînd ne vom revedea (Anglia, 1989) 18,50 Repriza a treia 19,45 Magazin auto-moto 20,15 Studioul muzicii de cameră. J. Haydn — Simfonia nr. 48 20,45 Programul Televiziunii Naţionale din Republica Moldova 21,30 TVE Internacional 22,00 TV5 Europe 22,35 BBC World Service.

MARŢI, 12 mai. Programul 1 : 7,00 Programul Televiziunii Naţionale din Republica Moldova 10,00 Actualităţi 10,20 Calendarul zilei 10,30 Super Channel 12,10 Ora de muzică 13,00 Interferenţe 13,30 Muzică pentru părinţi 14,00 Actualităţi. Meteo 14,20 Tradiţii 14,50 Avanpremiera TV 14,55 Preuniversitaria 15.30 Teleşcoală 16,00 Agendă muzicală 16,30 Convieţuiri 17,00 Actualităţi 17,05 Repere transilvane. 17,35 Pe-un picior de plai vrincean 18.00 Salut, prieteni ! 19,00 Jazz-Fan 19,30 Desene animate 20,00 Actualităţi 20,35 Sport 20,45 Telecinemateca. Croitor de damă (1989) 22,15 În faţa naţiunii 22,40 Cultura în lume 23,10 Cronica Parlamentului. Actualităţi 23,40 Revista presei. **Programul 2 :** 16,00 Actualităţi 16,10 Desene animate. 16,35 Studioul de literatură 17,35 Film serial. Marc şi Sophie 18.35 De-ale pieţei în economia Capitalei 18,55 Euro-Gol 19,25 Tribuna nonconformiştilor 19,45 EXPO '92 20.45 Programul Televiziunii Naţionale din Republica Moldova 21,30 TVE Internacional 22,00 TV5 Europe 22,35 BBC World Service.

MIERCURI, 13 mai. Programul 1 : 7,00 Programul Televiziunii Naţionale din Republica Moldova. 10,00 Actualităţi 10,20 Calendarul zilei 10,30 Film serial. Familia Polaniecki 11,15 Worldnet Usia 12,10 Ora de muzică 13,00 Vîrsta a treia 13,30 Audio-vizual studio 14,00 Actualităţi 14,20 Civilizaţia montană 14,55 Preuniversitaria 15,30 Teleşcoală 16,00 Tineri interpreţi de muzică populară 16,20 Arte vizuale 16,50 Tragerea Pronoexpres 17,00 Actualităţi 17,05 : 15, 16, 17, 18, 17,30 Reflector 18,00 Muzicorama 18,30 Studioul economic 19,00 Desene animate 19,30 Actualităţi 20,05 Film serial. Doamnele de la malul mării 20,35 Microrecital 21,10 Fotbal : Ajax Amsterdam — A.C. Torino 23,05 Universul cunoaşterii 23,50 Cronica Parlamentului. Actualităţi 0.20 Revista presei. **Programul 2 :** 16,00 Actualităţi 16,10 Desene animate 16,35 Emisiunea în limba maghiară 18,05 Teatru TV. Romeo şi Julieta la sfîrşit de noiembrie de Jan Otcenašek 20,45 Programul Televiziunii Naţionale din Republica Moldova 21,30 TVE Internacional 22,00 TV5 Europe 22,35 BBC World Service

JOI, 14 mai. Programul 1 : 7,00 Programul Televiziunii Naţionale din Republica Moldova. Tele-matinal 10,00 Actualităţi 10,20 Calendarul zilei 10,30 Super Channel 12,10 Ora de muzică 13.00 Oameni de lîngă noi 13,30 Jazz-Magazin 14,00 Actualităţi 14,20 Convieţuiri 14,50 Preuniversitaria 15,30 Teleşcoală 16.00 Muzică pentru toţi 16,30 Forum 17,00 Actualităţi 17,05 Repere moldave 17,35 Drumuri în memorie 18,00 Tele-discul muzicii populare 18,20 Vîrstele peliculei 19,00 Studioul economic 19,30 Desene animate 20,00 Actualităţi 20,35 Sport 20,45 Film serial. Dallas 21,45 În faţa naţiunii 22,10 Reflecţii rutiere 22,25 Vedete în recital 22,45 În obiectiv : Silviu Brucan 23,15 Cronica Parlamentului. Actualităţi 23.45 Stadion 0,10 Revista presei. **Programul 2 :** 16,00 Actualităţi 16,10 Desene animate 16,35 Motor ! 17,05 Emisiunea în limba germană 18,05 Concertul orchestrei simfonice a Filarmonicii „George Enescu" 20,15 O viaţă pentru o idee 20,45 Programul Televiziunii Naţionale din Republica Moldova 21,30 TVE Internacional 22,00 TV5 Europe 22,35 BBC World Service.

VINERI, 15 mai. Programul 1 : 7,00 Programul Televiziunii Naţionale din Republica Moldova. Tele-matinal 10,00 Actualităţi 10.20 Calendarul zilei 10.30 Film artistic. Bătaia inimii (S.U.A., 1946) 12,05 Super Channel 13,00 Ora de muzică 14,00 Actualităţi 14,20 Mondo-Muzica 14,40 Medicina pentru toţi 15,10 Recital de operetă 15,25 Preuniversitaria. 16,00 Limba noastră 16.30 Muzică pentru toţi 16.45 Tragerea Loto 16,55 Actualităţi 17,00 Emisiunea în limba germană 18,00 Pro Patria 18,45 Video-Ghid 19,05 Viaţa parlamentară 19,30 Desene animate. 20,00 Actualităţi 20,35 Sport 20,45 Film serial : Familia Chisholm 21,45 Rapsodii de primăvară 22,15 Simpozion 23,00 Top 10 23,35 Actualităţi 23,50 Revista presei 0,05 Gong ! 0,35 Magazinul de la miezul nopţii. **Programul 2 :** 16,00 Actualităţi 16,15 Desene animate 16,40 Tradiţii 17,10 Opera în capodopere 19,10 Sport 19,45 Seară de balet 20,45 Programul Televiziunii Naţionale din Republica Moldova. 21,30 TVE Internacional 22,00 TV5 Europe 22,35 BBC World Service.

SÎMBĂTĂ, 16 mai. Programul 1 : 9,00 Bună dimineaţa ! 9,50 Şahul de la A la Z 10,00 Actualităţi 10,10 Club „Anda" 11,10 Descoperirea Planetei 11,30 Alfa şi Omega 12,30 Ora de muzică 13,30 : 7 × 7 14,00 Actualităţi 14,10 Magazin TV. 18,00 Itinerarii 18,30 Mapamond 19,00 De dragoste şi dor 19,15 Teleenciclopedia 20,00 Actualităţi 20,35 Film serial. Twin Peaks (S.U.A.) 22,15 Săptămîna sportivă 22,35 Petrecere... în alb negru şi color 23,40 Actualităţi 23,55 Film serial. Eu spionez. 0,50 Rock — Panorama. **Programul 2 :** 16,00 Actualităţi 16,15 Desene animate 16,40 Convieţuiri... muzicale 17,10 Film artistic. Ospăţul Satanei. (S.U.A., 1940) 18,20 Divertisment internaţional 18,40 Se caută o vedetă ! 19,40 Cu cine semeni dumneata ? 20,20 Serenada 20,45 Programul Televiziunii Naţionale din Republica Moldova 21,30 TVE Internacional 22,00 TV5 Europe 22,35 BBC World Service.

DUMINICĂ, 17 mai. Programul 1 : 8,00 Bună dimineaţa ! 9,30 Clovnissimo 10,20 Film serial pentru copii. 10.50 Actualităţi 11,00 Lumină din lumină 12,00 Viaţa satului 13,30 Cînd se aude cetera 14,00 Actualităţi 14,10 Atlas 14,30 Video-Magazin 18,40 Convorbiri de duminică 19,10 Film serial. Dallas 20,00 Actualităţi 20,35 Film artistic. Prinţul deşertului (Italia) 22,25 Studioul şlagărelor 23,05 Actualităţi 23,20 Duminica sportivă 23,45 Maeştrii. **Programul 2 :** 14,50 Automobilism : Marele Premiu al statului San Marino 16,40 Convieţuiri 17,10 Pop-Club 17,30 Oraşe şi civilizaţii 18,00 Varietăţi internaţionale 18,30 Serata muzicală TV 20,45 Programul Televiziunii Naţionale din Republica Moldova 21,30 TVE Internacional 22,00 TV5 Europe 22,35 BBC World Service.

(După „PANORAMIC TV")

În funcţie de evenimentele la zi, Radioteleviziunea îşi rezervă dreptul de a efectua unele modificări ale programului.

medicina la zi

STRESUL ÎN VARIANTE MODERNE (II)

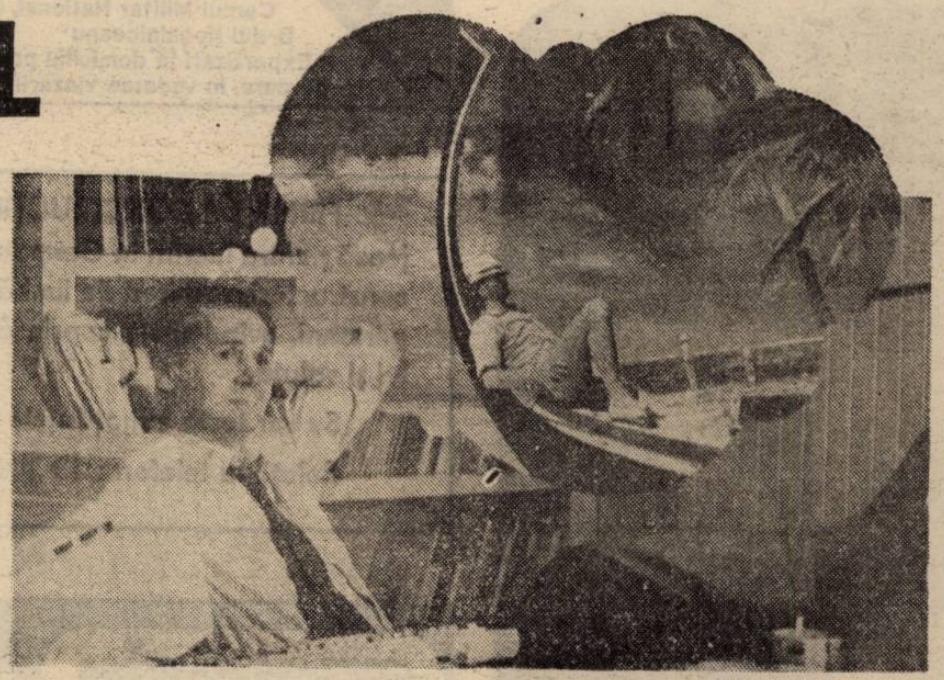

Cu riscurile pe care le incumbă — depresii psihice importante, absenteism — stresul nu trebuie privit ca un stimulent decît pînă la un anumit punct, dincolo de care el poate deveni periculos. „Nu se poate lucra eficace avînd impresia tot timpul zilei că ai capul sub un jet de apă", conchide o tînără cu o muncă solicitantă, la „Antenne 2".

Și în S.U.A. cultul performanței a făcut ravagii considerabile. O anchetă efectuată în Silicon Valley a relevat că 60 la sută dintre salariați apelează la serviciile unui neurolog și ale psihologului, că 35 la sută lucrează sub influența medicamentelor și mai ales că 14 la sută dintre conflictele de muncă ajunse în fața tribunalelor americane au drept mobil stresul. Există numeroase semnale de alarmă ce anunță instalarea maladiei : insomnie, iritabilitate excesivă, impresia unei tensiuni permanente, fobia față de anumite locuri sau situații, unele dureri specifice ale coloanei vertebrale și stomacului. Surprinzător este că semnalele de alarmă sînt adesea receptate de an urajul său înainte ca pacientul să fie conștient de maladie, notează psihiatrii Eric Albert și Laurent Schnelweiss. Printre cei cu risc crescut pentru stres se află ziariștii, controlorii de zbor, studenții și liceenii, directorii de întreprinderi, piloții, polițiștii, infirmierele și piloții de cursă. Despre piloții de „Formula 1" se știe că în ultimele ture ale unui „grand prix" riscurile „penei biologice" cresc. Nu este vorba despre epuizarea hidrocarburii care le alimentează motorul, ci despre un „supercarburant biologic", glicogenul, stocat în mușchi și în ficat. Activitatea musculară a piloților nu este singura implicată în acest consum excesiv de energie. După ce „ard" caloriile în punctul de risc maxim, spre sfîrșitul cursei se observă o scădere a puterii de concentrare, aceasta datorîndu-se spaimei. Emoția fiecărui viraj, fiecărei depășiri, frica de o eventuală pană mecanică își pun amprenta. Un pilot aflat în cursă, cînd ia o curbă și atinge 250 km/oră, are o frecvență a bătăilor inimii de 160 și chiar 180 pe minut. Și aceasta pentru că glandele suprarenale solicitate de un creier aflat în stadiul de hipervigilență eliberează în sînge o cantitate de adrenalină de două ori mai mare. **Circuitul fiziologic care determină eliberarea adrenalinei în caz de stres este sistemul cel mai performant al mașinii umane.** Plasînd electrozi pe corpul piloților aflați în cursă, medicii au constatat creșterea frecvenței întotdeauna în același loc al traseului. Acolo unde teama piloților este cea mai accentuată. Au urmat și explicațiile. Aceasta este maniera organismului de a se pregăti pentru momentele și mai grele. Dar orice medalie are și un revers. Acest sistem supersofisticat de răspuns foarte rapid al organismului este cel mai mare consumator de energie. Stocul de glicogen, limitat, se epuizează în aproximativ două ore, timp ce coincide cu durata unui „grand prix". Pilotul înainte de a zări fanionul de la sfîrșitul cursei riscă să facă o criză de hipoglicemie, ceea ce nu este nicicînd de dorit la o viteză de 300km/oră.

Ce soluții ne recomandă specialiștii pentru a scăpa de această maladie ultramodernă ? „În instituții ca și în viața curentă nu mediul fizic, ci relațiile umane sînt generatoare de stres", constată și ne atenționează dr. Jacques Gorot specialist în psihosomatică. În fapt pericolul este garantat de maniera în care unele persoane reacționează la emoții sau agresiuni. Efectul psihologic poate să declanșeze, în unele cazuri, o cascadă de răspunsuri ale organismului care merg pînă la deprimarea sistemului imunitar sau dezechilibru psihic. Nemaifiind în măsură să se apere corespunzător organismul se lasă invadat de boală. „Puși în fața unui impas psihologic cei foarte conformiști vor dobîndi boli care pot fi foarte grave", explică Jaques Gorot.

Pentru a preveni transformarea stresului în autentică boală trebuie să reînvățăm să visăm să ne folosim imaginația, să ne petrecem vacanțele cît mai agreabil, să învățăm să fim surzi la agresivitățile din jur.

ECATERINA BĂTRÎNEANU

Erorile în medicină sînt dezastruoase

Greșeala a reprezentat în toate timpurile o veritabilă umbră a activităților umane, urmărindu-le pe acestea aproape întotdeauna și pas cu pas. S-a creat la un moment dat impresia, falsă de altfel, că o anume fatalitate contribuie ca munca și greșeala să reprezinte aversul și reversul aceleiași medalii, a aceleiași valori.

În contextul general al acestei problematici, eroarea de diagnostic ca și cea terapeutică, ca rebut al activităților medicale, s-a bucurat întotdeauna de o atenție cu totul specială atît din partea bolnavilor, cît și a medicilor. Și este normal să fie așa. Nu reprezintă, în definitiv, sănătatea un bun de o inestimabilă valoare ? Și, astfel stînd lucrurile, a greși în acest domeniu nu este același lucru cu a greși în alte domenii ale activităților omenești. Nu reprezintă, de asemenea **sănătatea comoara noastră cea mai de preț, din nefericire cea mai prost păzită, motiv pentru care se și pierde atît de ușor ?** Și pentru că științele medicale, prin aceasta spunînd medicina în general, realități care vizează această comoară, au fost considerate secole de-a rîndul ca fiind deosebit de imperfecte, slujitorii lor au fost adeseori tratați cu ironie, cu suspiciune și adeseori cu vădită maliționzitate.

Molière, de exemplu, prin intermediul eroului său Sganarelle, din „Medic fără voie", nu s-a sfiit chiar din a preciza că „meseria de medic este cea mai bună dintre toate, deoarece, fie că o practici bine sau rău, se plătește întotdeauna la fel". La rîndul său, un alt celebru francez VOLTAIRE se dovedește din acest punct de vedere ca fiind de-a dreptul sarcastic, cînd declară negru pe alb, că acest nobil meșteșug care este medicina, poate fi definit ca reprezentînd arta de a administra un remediu, despre care nu se cunoaște nimic, unui pacient despre care de asemenea nu se știe nimic.

Dacă Molière, Voltaire, și atîția ca ei, erau oarecum îndreptățiți de a da curs ironiei și chiar sarcasmului cu privire la exercițiul medical și la slujitorii acestui exercițiu, nu așa stau lucrurile și în zilele noastre, cînd practica medicală a făcut pași de-a dreptul giganți pe drumul progresului ca urmare a progresului științei și al tehnicii în general. Să ne gîndim numai la faptul că spectrele de odinioară, care pur și simplu au decimat condiția umană ca ciuma bubonică, holera, poliomielita și altele au devenit în zilele noastre simple capitole de istoriografie medicală. Asta cel puțin în perimetrul țărilor dezvoltate. Indiferent însă de acest aspect, practica medicală continuă încă din nefericire de a fi grevată de un semnificativ coeficient de eroare, și aceasta pentru că organismul uman se constituie într-un conglomerat de structuri, aparate și sisteme, de o impresionantă perfecțiune, și care nu au putut fi încă pe deplin cunoscute, cu toate progresele înregistrate în domeniul cunoașterii în general. În afară de acestea, impresionant de complexă și de variată este și lumea factorilor agresionali, care pot pune în pericol sănătatea umană, fără a mai vorbi de faptul că fiecare organism reacționează în felul său în fața acestor factori, ca și în fața remediilor care i se administrează, spre a scăpa de respectiva agresiune.

Din această realitate adică din acest imens decalaj între faptul că **omul a putut ajunge pe Lună dar cu toate acestea nu este încă în posesia unui procedeu infailibil care să-l apere de contagiunea guturaiului de exemplu și, mai ales, care să-l elibereze de rigorile sale.** În mod sigur însă, viitorul va face din medicină un domeniu de activitate din ce în ce mai eficient, în detrimentul erorii care va fi din ce în ce mai mult jugulată, pînă poate la excomunicarea ei totală din acest domeniu de activitate. Mult timp exegeții erorii medicale, fie că aceasta viza actul de diagnostic, fie pe cel terapeutic, au condiționat-o pe aceasta ca ținînd doar de 3 factori : insuficiența dezvoltare a medicinii în general, insuficienta pregătire a medicilor, ca și echipamentul tehnic necorespunzător. În articolul următor, veți afla însă cu firească surprindere, că numărul acestor factori este din nefericire incomparabil mai mare.

ARCADIE PERCEK

DIALOGURILE LAUREI

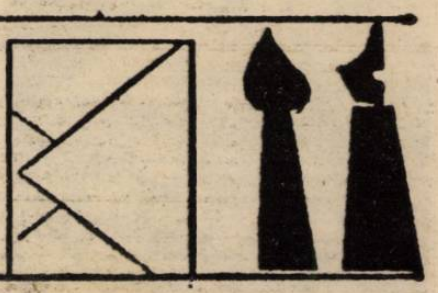

■ Știi ce, draga mea **RALUCA D. (București)**, să te închizi în odaie ca să fii singură și să plîngi de zor, numai așa, ca să ai ce face, nu mi se pare deloc — la vîrsta ta— că ar fi o treabă nemaipomenită. Sigur, nevoia de solitudine o putem resimți la orice vîrstă — și cînd sîntem prea fericiți, și cînd sîntem „dimpotrivă"... Însă, în ce te privește, să te ascunzi în „amintiri" cînd ai abia 16-17 ani, zău că nu te prea înțeleg. Adică, vorba vine că nu înțeleg. Uite, îți reproșezi în scrisoare prietenei tale că „s-a schimbat, se duce aproape în fiecare săptămînă la petreceri date de colegii ei, se duce la filme, vorbește și se gîndește la băieți". Ei, și ? Ce vezi tu „rău" în toate astea ? Ai vrea, poate, să stați amîndouă în odaie ca să... plîngeți ?! Păi, draga mea, firește că „s-a schimbat" și încă se va mai schimba și de acum înainte ! La fiecare vîrstă, în fiecare clipă sîntem și vom fi mereu aceiași și totuși mereu „alții". Și tu te schimbi și ești „alta" chiar dacă nu-ți dai seama. Dacă de pe acum te complaci în a zace cu „amintirile", iartă-mă, dar cînd vei avea oare timp să le făurești pe cele de azi pentru vremurile viitoare?! Zici că se duce la petreceri, la filme ? Cu băieții ? Foarte bine ! Du-te și tu ! Sau, și mai bine, duceți-vă împreună. Chiar, dacă azi te vei simți, cum spui, „o străină", mîine s-ar putea să ai prietene și prieteni tocmai din grupul de care tu fugi azi (fie el clasa ta sau clasa prietenei tale). Dar stînd singură și bocind, precis niciodată nu-i vei avea și vei rămîne cu adevărat, pentru toți, o străină... Inclusiv pentru tine însăți. Și-ar fi mare păcat... Așa încît nu mai tot da vina pe „timiditate" și află că aștept, cu același drag, scrisoarea promisă.

■ **Ce trebuie să faci, draga mea ANCA (...)**, pentru a scăpa de berbantul însurățel căruia i s-au aprins călcîiele după tine și se căznește să-ți sucească mințile ? Păi, în primul rînd să-ți ții firea. Și să judeci. E însurat ? E ! E un om în care poți avea încredere să-l lași singur măcar o clipă fără să-ți bată inima la gîndul că o rupe la fugă cum vede prima fustă ? **Nu e !** Poate el să te înșele pe tine așa cum, fie și în intenție, își înșeală azi soția ? **Poate !** Dacă tu ai fi azi în locul soției lui, ți-ar face plăcere să afli asemenea „chestii" ? **Nu !** Îl iubești ? **Nu** (cel puțin așa îmi spui) ! Te iubește ? Cine poate ști cu adevărat ? **Nici măcar el...** Fiindcă vorba-i **una**, iar el a spus cîndva „Da" în fața ofițerului de stare civilă. Iar cînd te răzgîndești după, înseamnă că nici n-al gîndit înainte... Așa că, una peste alta, tu să faci bine și să-ți vezi de treburi atîta vreme cît nu știi **nimic** despre căsnicia lui, despre soția lui și despre el. Oricum, din ce mi-ai scris, înclin să cred că nu-i omul alături de care să pornești la drum cu inima ușoară, spre fericire. Și mai ales dacă ai „doar" 20 de ani, ia aminte ! Imaginea de „naivă", de „pradă ușoară" îți poate crea mari neplăceri. Mai ales cînd întîlnești în drum astfel de ființe care gîndesc, mai mult sau mai puțin cu voce tare, că orice fată sau femeie mușai i-ar putea fi. Ia o adică, „soție". Pentru o oră, o zi sau, mă rog, cum s-o nimeri. Iar deviza lor este în viață „Încercarea morții n-are" ! Așa că — vezi ce faci, astfel încît mai tîrziu să nu regreți...

■ Într-adevăr, draga mea **CAMELIA I. (Răcoasa)**, mi-ai făcut o bucurie cu scrisoarea ta ! Am zîmbit, într-adevăr, înduioșată și te asigur că în fiecare cuvînt al scrisorii ai perfectă dreptate. Tot astfel cred și eu despre „cuvîntul lacrimă, cîntec și lume" ! Cît despre poeziile pe care mi le-ai trimis, pot spune doar că **mi-au plăcut și atît, eu nefiind în măsură** să ofer păreri competente decît în limita propriilor mele gusturi poetice. Oricum, îți mulțumesc pentru gînduri și versuri și, cu aceeași simpatie, aștept să-mi mai scrii !

LAURA

Nr. 19 (1 803) din 9 mai 1992

Întîmplări adevărate

„Dînd viață, mi-am regăsit-o pe a mea"

În 1986, Carine avea 20 de ani și ca un strigăt de disperare într-o lume dezamăgită, pentru o clipă a uitat de sine și s-a aruncat pe fereastră de la etajul trei. Prin miracol, a scăpat doar cu un picior fracturat !

Această tînără din Nancy, Franța, avea întipărită pe figură o tristețe profundă și își transformase viața în infern. Cu eforturi deosebite, mama și medicii au reușit să-i redea zîmbetul... În aceste împrejurări Carine a cunoscut un băiat de care s-a îndrăgostit și pe care, cîteva luni mai tîrziu l-a anunțat că... așteaptă un copil. Tînărul însă, a răspuns prin abandon și Carine s-a văzut din nou pradă disperării, hotărînd să avorteze. O asistentă socială a găsit totuși cuvintele potrivite pentru a-i „preda" lui Carine o lecție de curaj. Maternitatea a transformat-o și ajutat-o în lupta cu viața.

„Cînd medicul mi-a pus-o în brațe pe fetița mea Alice, am știut că am învins, că eram necesară cuiva și am simțit o bucurie imensă" mărturisește Carine, care astăzi nu mai declină viața în gri și negru.

Un anunț curios

Cititorii ziarelor italiene au avut o mare surpriză aflînd dintr-un anunț publicat în presă care făcea cunoscut că Ministerul Apărării prin așa numite unități, vinde... obiecte militare care zac în depozite și au aparținut militarilor din... cel de-al doilea război mondial ! Organizatorii nu se așteptau că se vor găsi destui amatori dornici să posede asemenea „relicve". Așteptările lor au fost, surprinzător, cu mult depășite. În afara diferitelor căști și chipiuri (berete) ale unor tradiționale regimente, gamele și bidoane sau chiar unele uniforme, cel mai mare succes l-au înregistrat... măștile de gaze, unii explicîndu-și preferința prin faptul că

ele pot fi folosite și acum, în condiții de accentuată poluare, iar unii au susținut opțiunea lor pentru cazurile cînd ar avea eventual de suportat atacuri cu gaze lacrimogene. Nu s-au vîndut arme de foc. Ele fiind considerate vechi. Procurarea unui pistol automat nu constituie o problemă pentru italieni, deoarece sînt suficiente magazine cu asemenea produse.

Un omagiu excepțional

Pentru agricultorul Jacques Francois Thury, cel mai frumos omagiu pe care-l putea să-l aducă aniversării sărbătorirli a șase sute de ani de la existența țării sale, Elveția, a fost acela de a vinde mere pe care erau imprimate prin creștere însemnul național al statului : o cruce albă ! Pentru a obține această particularitate, ingenioșul cultivator (în fotografia noastră împreună cu merele purtînd crucea albă), a muncit nu mai puțin de trei ani. Dintre toate încercările probate, ultima s-a dovedit cea mai eficace. După ce a selecționat soiul de măr, a aplicat, în faza incipientă a dezvoltării fructelor respective, cîte un scoth în formă de cruce, după care a lăsat ca fructele să se coacă. Rezultatul a fost cel așteptat : merele roșii cu crucile albe la mijloc, reprezentau steagul Elveției. Încercările sale au fost încununate de succes și admirate de toți specialiștii.

Castronașul buclucaș

La un moment dat, Andy și Rudy, doi dintre îngrijitorii parcului zoologic din Sydney (Australia), erau foarte preocupați de strania comportare a pelicanului lor favorit, Percy. Acesta se manifesta foarte curios în sensul că deși era dornic să mănînce produsele care i se ofereau, nu le putea înghiți. La început, cei doi îngrijitori au pus această situație pe seama unei indigestii sau a lipsei poftei de mîncare, dar situația continua să se mențină în ciuda faptului că ei îi urmăreau zilnic comportarea. Pînă la sfîrșit, ei nu au mai așteptat să-l solicite pe medicul parcului și au procedat foarte simplu : au deschis cu forța gura enormă a pelicanului și, spre surpriza lor ,au găsit un mic castronaș înfipt în gît, fapt care nu-i permitea o alimentație corespunzătoare. (castron înghițit o dată cu mîncarea servită). Odată eliberat de acest obstacol neprevăzut, Percy a revenit la o situație normală, iar Andy și Rudy s-au felicitat reciproc pentru rezolvarea cu succes a „operației".

Prietena mea, Nessie.

Laura Dent este o fetiță de nouă ani care trăiește la Bexley, o mică localitate din frumoasa regiune Kent (Anglia). O vedeți în fotografie alături de prietena sa, simpatica cucuvea Nessie. Pasărea a fost găsită rănită în grădina casei lor și imediat Laura a îndrăgit-o. Acordîndu-i ajutorul medical necesar și hrănind-o cu produse fortifiante, Laura a reușit s-o vindece ceea ce a declanșat și dragostea și recunoștința lui Nessie, micuța ei stăpînă petrecîndu-și timpul liber împreună cu prietena sa. Părinții nu au nici o reverșă în privința amiciției lor, ba chiar o încurajează. Din cînd în cînd, Nessie întreprinde zboruri prin împrejurimi în căutarea alimentației sale specifice (șoareci, animale mici), dar întotdeauna se întoarce acasă pentru a fi alături de Laura...

CASA DE LICITATIE
Cercul Militar National bd.Kogalniceanu 2
730 564 orele 17.00-20.00
Relatii: Cercul Militar National
Luni-Vineri, orele 10.00-18.00
Expertizari-evaluari obiecte de arta, gratuit
Consultatii cu personalitati in domeniu:
miercurea si simbata, 9.00-13.00
Cercul Militar National, intrarea prin
B-dul Kogalniceanu
Expertizari la domiciliu pentru mic mobilier stil
covoare, in vederea vinzarii prin licitatie
OBIECTE DE ARTĂ

FIRMĂ DE CONSTRUCȚII ROMÂNO-GERMANĂ angajează pentru lucrări în Germania : ingineri, maiștri și muncitori constructori, vorbitori de limbă germană, de preferință etnici germani, avînd vîrsta cuprinsă între 25 și 50 de ani. Plata în lei și valută.

Se vor testa cunoștințele profesionale și de germană.

Relații la telefon : 13 34 26 între orele : 19—22.

magazin publicitate

Societatea comerciala FEPER S.A. ofera noi produse pentru gospodariile agricole:

MINI-INCUBATOR. Capacitatea: 70 ouă

TOCĂTOR FURAJE. Capacitate: 120 kg/ora

MOARA PENTRU UZ CASNIC. Capacitate: 15-25 kg/ora

Informatii la telefon: 87.67.14

verificati-vă cunostintele

RESURSE

In a doua jumătate a secolului XX, au inceput să se pună din ce în ce mai impetuos o serie de probleme, în legătură cu diversele resurse naturale ale planetei, ca urmare a creşterii vertiginoase a populaţiei globului. Omenirii i-ar fi foarte greu să existe fără resurse energetice. Resursele cele mai importante nu sînt veşnice, ci consumabile, fără posibilităţi de reproducere, cum este cazul cărbunilor fosili, a ţiteiului şi uraniului. Pentru generaţia noastră şi încă alte cîteva, nu se pune încă problema epuizării totale a acestor resurse naturale. Omenirea a fost pînă acum şi încă mai este destul de risipitoare cu bunurile date de natură. De aceea, în această a doua jumătate a secolului nostru, o serie de oameni de ştiinţă, specialişti, economişti etc., au inceput să ridice o serie de probleme de această natură. Aşa s-a ajuns la ideea recuperării, reciclării şi refolosirii" resturilor menajere sau a deşeurilor.

Vă propunem acum cîteva întrebări :

1. Ce perspective de viitor pot exista pentru economisirea energiei ?

2. În afară de materii prime precum cărbunii fosili, petrolul şi uraniul care se vor epuiza la un moment dat, ce alte materiale, în special metale destul de rare, precum titanul, zirconiul, niobiul şi altele vor dispare pentru totdeauna de pe Terra ?

3. Puteţi da exemple concrete despre eficienţa reciclării materialelor uzate şi reintroducerii lor în circuitul producţiei ?

(Răspunsurile în numărul viitor)

RĂSPUNS LA ÎNTREBAREA PUBLICATĂ ÎN NUMĂRUL TRECUT

Coroziunea

1. Metodele de testare în laborator contra coroziunii sînt următoarele : variaţia de masă a materialelor supuse probelor ; determinarea coroziunii de contact între metale diferite ; determinări la temperaturi ridicate ale mediului corosiv ; determinări în camere cu ceaţă cu diverse concentraţii de umiditate ; măsurarea volumului de gaze de reacţie ; dozarea chimică a metalelor din mediul coroziv ; examinarea capacităţii de reflecţie a luminii ; controlul proprietăţilor acustice ; teste de măsurare a eficienţei inhibitorilor ; teste de coroziune fisurantă sub tensiune mecanică ; încercări de rezistenţă mecanică la oboseală în mediu corosiv ; testarea coroziunii prin cavitaţie ; metode de testare electrochimice şi electrice etc.

2. În industriile în plină producţie ce nu pot fi oprite, cum sînt cele din petrol, chimie, petrochimie etc., testele mai importante care se execută privind coroziunea pot fi menţionate următoarele : supravegherea şi controlul sistematic, periodic al instalaţiilor ; dozarea metalelor din mediul coroziv ; detectarea microfisurilor ; măsurări prin metode nedistructive ; măsurarea coroziunii prin variaţia rezistenţei electrice ; măsurarea vitezei de coroziune prin metode electrochimice etc. etc.

Există însă şi diverse alte criterii de specialitate.

Ing. LIVIU MACOVEANU

— Dar locurile să nu fie deasupra roţilor !

cînd ați fi ultima oară

● *Domnule director, de ce nu mi se măreşte salariul ?*
— Ce ai făcut ca să meriţi aceasta ?
— O cerere !

● *Nu merge treaba în instituţia asta ! Voi încerca să fac o curăţenie !*
— Vai, domnule director, dar asta nu este de datoria celor de la curăţenie, la terminarea serviciului ?

● *Ce caută pianul ăsta în birou ?*
— Păi, ştiţi domnule director, secretara noastră a terminat conservatorul !

Auzite şi păţite de DUMITRU VASI-ŞOIMOŞANU

FEL DE FEL

● **20 la sută** din magistraţii din Italia sînt femei.

● **Italienii au cheltuit** în anul 1990, nu mai puţin de 21 500 de miliarde de lire la jocurile de noroc, din care statului i-au revenit doar 13,7 la sută, mai precis 9 467 miliarde. Anul trecut, cîştigătorii la sistemul Toto calcio (Pronosport) au incasat 2 850 de miliarde, cei de la cursele de cai 2 790 miliarde. Cazinourile au încheiat anul cu un beneficiu de 520 miliarde de lire.

● **Cel mai cunoscut** pitic din lume a fost Charles Sherwood Stratton. De la vîrsta de 12 ani a făcut parte din colectivul celebrului circ „Barnum" fiind denumit „Generalul Tom Thumb". A murit la vîrsta de 45 de ani, avînd statură de 102 centimetri.

Test

CERCURILE

În cercurile libere din desen trebuie trecute cifrele aflate mai sus, în aşa fel încît totalul fiecărei coloane formate din patru cercuri să corespundă cu 33.

(Soluţia în numărul viitor)

DEZLEGAREA TESTULUI APĂRUT ÎN NUMĂRUL TRECUT

NUMĂR CURIOS

13 + 12 = 25.

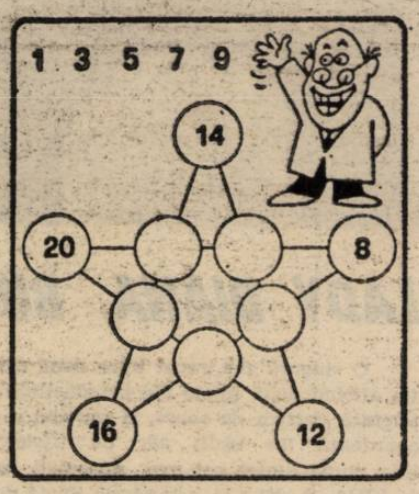

RĂSPUNS LA ÎNTREBAREA :

Le puteţi identifica ?

A5 — B6 — C4 — D2 — E1 — F3

IHTIOLOGICĂ

ORIZONTAL : 1) Denumire comună pentru un peşte şi un arbore — Momeală pentru peşte 2) Peşte de apă dulce, de munte, cu capul mic şi corpul lungăreţ — Peşte marin cu corp turtit şi lat, avînd ambii ochi pe partea stîngă 3) Solzi de cleni — Mîncare de peşte — Măsură agrară ittaliană 4) Pescuiri — Cap de babuscă ! — Lin decapitat 5) Inimă de pămîdă ! — Şir de cîrlige cu nadă pentru pescuit 6) Peşte răpitor de apă dulce cu cap ascuţit şi cu corpul lungăreţ acoperit cu solzi mici şi tari — Şef al unei echipe de pescari 7) Orăşel din Haiti — Peşte de mare rudă cu nisetrul ce trăieşte în Marea Neagră, furnizor de icre negre — Cap de ţicla canadiană British Co par ! 8) Localitate în provinciumbia — Pescar domnesc 9) Cămă ! — Postamente de grinzi pe care stau pescadoarele pe cale 10) Carei ! — Localitate în rep. Coasta de Fildeş — Animal apărut nu demult în Delta Dunării 11) Plasă de prins peşte — Vîrf de undiţă ! — Peşte cu siluetă 12) Peştişor din apele de munte, asemănător cu zvîrluga.

VERTICAL : 1) Peştişori de baltă cu capul lungăreţ — Animal din Nordul îngheţat 2) Peşti domoli — Au tras un somn 3) Coadă de crap ! — Peştişor artificial folosit de pescarii cu undiţa, pentru a prinde peştii răpitori — Doi, trei peşti ! 4) Icre de calitate inferioară sărate şi tescuite — Solzi de nisiparită ! 5) Marinar fără cap ! — Inimă de scurmbie ! — Peşte de apă dulce cu solzi mari, cu buză groasă şi cu 4 mustăţi pe falca superioară 6) Peşte din Marea Neagră asemănător cu nisetrul ce îsi depune icrele în regiunea gurilor Dunării — Pălămidă de baltă 7) Spinări de milacopi ! — Scump — Dafin 8) Nume generic dat exemplarelor mici de plătică, babuşca — Cap de nisetru ! 9) Curele — Avantaje spirituale acaparate de cineva 10) Coadă de plătică ! — Marele pescar — Venit anual provenit dintr-un plasament 11) Mîncări de peşte — Coadă de baboi ! 12) Gen de peşti din Marea Mineciî — Peşti din Marea Neagră cu bot lat, plăci osoase pe spinare şi pe laturile corpului cu carne şi icre foarte căutate.

DICŢIONAR : ARO, TRU, IOCO, ARRA, ACO, ANON.

IONEL BOTEZATU
Piteşti

DEZLEGAREA JOCULUI APĂRUT ÎN NUMĂRUL TRECUT

INVITAŢIE LA MASĂ

ORIZONTAL : Stufat — Salam — Natural — Cupa — Il — R — Polonic — Teacă — Cina — A — Et — Unsă — T — Gr — Leala — La — Pio — Idilă — Tarţă — O — Aţe — Pusă — N — Supa — Vanilie — Pia — Risc — Im — — At — Păstîrnac — Telemea — Vase

SFATURI PRACTICE

În rîndurile ce urmează venim în întîmpinarea celor care ne-au scris oferindu-le cîteva recomandări de care trebuie să ţină seama cînd primesc oaspeţi.

■ La întîmpinarea acestora nu vă plîngeţi niciodată cît de obosită sînteţi şi cîte drumuri aţi bătut pentru procurarea celor necesare mesei.

■ Florile primite se aşază în vase cu apă care se aduc în cameră sau la masă ; constituie o impoliteţe aruncarea la întîmplare sau uitarea unor asemenea gingaşe daruri.

■ Este recomandabil ca la sosirea invitaţilor radioul, picapul sau magnetofonul să funcţioneze în surdină pentru a nu împiedica discuţiile, la fel şi în timpul mesei ; cît despre televizor, acesta va fi folosit numai dacă mai mulţi oaspeţi îşi exprimă dorinţa să vizioneze o anumită emisiune ; dar numai atît...

■ Paharele se aşază în faţa farfuriei, în ordine descrescîndă, de la stînga spre dreapta.

Nr. 19 (1 803) din 9 mai 1992

Caleidoscop magazin

LA 11 MAI...

Probabil că 11 mai este o dată providențială pentru familia Agio din Agazzano. În aceeași zi (evident în ani diferiți), s-au născut bunicul, tatăl și nepotul. Primul a văzut lumina zilei în anul 1906, are deci 86 de ani și se numește Giuseppe, ceilalți doi, în ordine, s au născut acum 49 și respectiv 19 ani. (vezi fotografia). Viața celor trei membri reprezintă în comun o adevărată p r ș d istorică plină de date și evenimente de mare importanță. Singurul care a rămas fidel tradiției familiei, cea de fermier este reprezentată de bunicul Giuseppe. Ceilalți doi membri ai familiei Agio sînt funcționari. În ziua de 11 mai cei trei își serbează conform tradiției ziua de naștere laolaltă cu ceilalți membri ai familiei și rude apropiate.

■ **Starea de sănătate a unei bune părți a populației Franței, din unghiul consumului energetic prezintă un dezechilibru. Organismul celor în cauză absoarbe într-o măsură prea mare lipide 87 pînă la 47 la sută față de 30—33 la sută cît este recomandat de specialiști, relevă o anchetă desfășurată de „INSERM".**

■ **Piața vaniliei naturale se cifrează la circa 100 milioane de dolari anual pentru o cantitate de 1350 tone.**

■ **La Brest (Franța) se află în funcțiune cel mai puternic generator de valuri din Europa. Valurile de un metru înălțime vor parcurge 50 de metri într-un bazin de o adîncime de 20 de metri. Și**

TELEGRAME

astfel este posibil a se studia comportamentul diferitelor echipamente submarine, carenei vaselor și instrumentelor de pescuit.

■ **O sensibilă încălzire a planetei este suficientă pentru a periclita viața recifurilor din Pacific.**

■ **Automatizarea se va amplifica în lume și roboții menajeri vor fi capabili să curețe pămîntul, să tundă gazonul sau să supravegheze funcționarea unor aparate.**

■ **Marte ar putea deveni o planetă locuibilă grație transformărilor biogenetice. Peste 400 000 de ani, plantele verzi ar putea furniza destul oxigen pentru a le permite oamenilor să trăiască pe „planeta roșie".**

■ **Vînarea broaștelor țestoase pentru alimentație datează din secolul al XVIII-lea, cînd echipajele maritime consumau atît de mult broasca țestoasă elefant terestră (Cylindraspis borbonica) încît ea a dispărut din zona Mascareignes de unde se aprovizionau aceste echipaje.**

AVERTISMENT SUI-GENERIS

Fotografia pe care o prezentăm, cu un automobil atîrnat de un zid nu reprezintă un truc cinematografic, ci, pur și simplu, o metodă inițiată de autoritățile americane, mai precis de poliția rutieră, pentru a atrage atenția conducătorilor de mașini cam ce-i poate aștepta dacă nu vor respecta viteza normală de circulație. Inițiativa aparține poliției din Miami (SUA) și, după aprecierea autorităților, ea a avut un caracter benefic asupra celor aflați la volan care, aflîndu-se în fața unui exemplu de felul cum ar putea să arate și mașina lor în condițiile nerespectării vitezei impuse pe șosele, se arată mult mai precauți în a apăsa pe accelerator.

LADY DIANA, BUCURII ȘI NECAZURI

O singură zi a trecut între două evenimente la care Lady Diana și-a făcut apariția afișînd două fațete ale personalității sale. Învesmîntată într-un taior negru, cu o tăietură extrem de sobră, și purtînd o pălărie cu boruri largi și voaletă, Lady Diana abordează un vădit aer de tristețe. Este firesc, prințesa asistă la funeraliile unuia dintre cei mai apropiați prieteni ai săi, Adrian Ward Jackson, mort de SIDA. A doua zi, schimbare totală de decor și de atmosferă ! Lady Diana este prezentă la căsătoria uneia dintre prietenele sale, Virginia Pitman. De data aceasta, rochia purtată e concepută în culori tandre, alb și vernil, iar chipul este luminat de un zîmbet fascinant.

Parcajul sărutărilor

După o lungă serie de sondaje, autoritățile din orașul american Deerfield au făcut o interesantă descoperire : în apropierea unor stații de autobuz unde există și grădini în așteptarea vehiculelor care, pe unele linii, sosesc la intervale precise, dar mai lungi, majoritatea perechilor de călători (de sex opus) care așteaptă pe bănci autobuzele, se dedau la îmbrățișări și sărutări focoase. Ceea ce, în opinia autorităților constituie o abatere de la legile nescrise ale unei comportări morale. Pentru a împiedica asemenea manifestări, autoritățile au venit cu o soluție pe cît de curioasă, pe atît de neașteptată : în unele colțuri ale respectivelor grădini, au fost stabilite zone permise marcate cu tăblițe (vezi fotografia) pentru cei care nu-și pot stăvili în public starea de afecțiune pentru partenerul (sau partenera) respectiv. Zonele fixate s-au bucurat (după cum vă puteți singuri închipui) de un mare succes, îndeosebi în rîndul celor tineri.

ALEGE ! PRĂJITURI SAU NEVASTĂ ?

La 30 de ani, cu înfățișarea sa și rolul făcut în Love Story, Ryan O'Neal devenise idolul multor femei. Astăzi însă frumosul Ryan s-a metamorfozat într-un bărbat obez a cărui putere de seducție se află în declin. După cum afirmă, a început să se îndoape pentru a căpăta „gabaritul" unui personaj ce urma să-l interpreteze într-un nou film. Apoi a intervenit un accident la schi, fapt care a impus o perioadă de sedentarism, ce a accentuat pofta de mîncare. „Prăjituri, hamburgheri, sosuri... mîncam fără măsură", mărturisește Ryan. Dar iată că Farrah Fawcet, soția sa de peste zece ani, s-a hotărît să pună capăt obezității lui Ryan sau, dacă nu, căsătoriei. L-a însoțit în sala de gimnastică, l-a îndemnat să consulte un dietetician și să-i urmeze tratamentul. Dar cîntarul, în ciuda acestor eforturi, se încăpățînează să arate peste 110 kg. Așa că frumoasa Farrah s-a hotărît să dea un ultimatum : „dacă în șase luni nu slăbești, divorțez !".

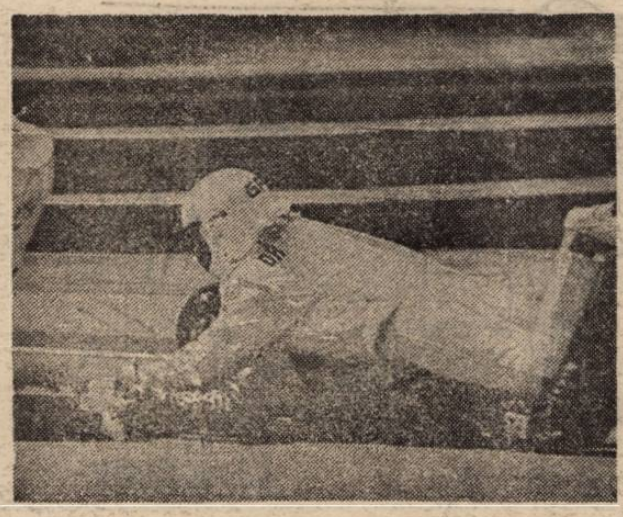

Incredibil dar adevărat

Pascal și Veronique, doi cascadori francezi au decis să marcheze actul căsătoriei lor printr-o tentativă originală de a înregistra un nou record. Astfel ei au consimțit să se unească și la bine și la rău lăsîndu-se „tractați" cu viteza de 125 km. pe oră pe circuitul de la Castellet. Acest record insolit a fost înregistrat în „Guinness Book".

Citiți în numărul viitor:

„ERA ZEPELINELOR" A SOSIT...

Biblioteca județeană MUREȘ

magazin

SERIE NOUĂ – 54

ANUL XXXV • Nr. 20 (1804) • SÎMBĂTĂ 16 MAI 1992 16 PAGINI 20 lei

SĂPTĂMÎNAL CULTURAL - ȘTIINȚIFIC INDEPENDENT

CARTEA RECORDURILOR NAȚIONALE

Disputa asupra lui Hibernatus continuă

MIRACULOASELE VINDECĂRI ENERGETICE

program tv

ENIGMA UNEI CATASTROFE AVIATICE DE ACUM 50 DE ANI

music box

Despre o nouă metodă de lucru în medicină

Walt Disney - o carieră pentru Eternitate

"Era Zepelinelor" a sosit

Biblioteca județeană MUREȘ

musicbox

Rubrică realizată de MARIAN MINCULESCU

DEF LEPPARD REVINE

Bine v-am găsit, dragi prieteni ! După cum ați observat, astăzi că voi spune cite ceva despre noua producție semnată Def Leppard, **Andrenalize.** Acest nou album s-a difuzat cu o rapiditate uimitoare si e pe cale de a deveni, încă de pe acum, cel mai bine vindut LP al anului...

La această oră Def Leppard se află în turneu prin marile capitale ale Europei, turneu ale cărui bilete au fost vindute cu mult înainte de începerea sa ! Celor care se întreabă ce înseamnă titlul noului lor album, Joe Elliott, liderul grupului, le-a răspuns că : „acesta, este un cuvînt inventat de noi si nu trebuie să căutați sensul său în dicționarul limbii engleze. Evident, el vine de la adrenalină" (n.n. cred că știți ce înseamnă acest cuvînt...). Am ascultat acest disc si vă pot spune, fără a greși, că este nu numai tulburător ci si o realizare de excepție. Sînt sigur că acest album va plăcea publicului... În curînd vi-l voi prezenta la „Albumul săptămînii" dar pînă atunci îi dau, din nou, cuvîntul lui Joe : „tot ce vrem să facem este să ieșim pe scenă si să interpretăm cîntecele care ne plac, în fața oamenilor care ne-au iubit si ne iubesc. Vrem să ne urcăm în avion sau în autobus si să călătorim din oraș în oraș făcînd, prin muzica noastră, oamenii fericiți. Atunci vom fi si noi mulțumiți...

Ultimul nostru disc (sper că nu si cel de pe urmă — n.n.) ne place cel mai mult dintre toate realizările noastre si ne bucurăm că am putut cînta cele mai bune melodii de pe el în concertul organizat în memoria marelui Freddie Mercury deoarece si el, ca si noi, a cîntat pentru a face oamenii fericiți..."

TOLBA CU SCRISORI

MIHAELA IONESCU — București: dacă toți corespondenții rubricii mi-ar scrie ca tine, atunci ar trebui să-mi fac harakiri ! Îmi reproșezi că nu mai vreau să scriu despre NKOTB... Știu că cele două articole n-au fost extraordinare dar de atunci am mai publicat si alte știri despre ei. Esti putin nedreaptă, nu crezi ? Încă ceva : greșelile la care te referi aparțin EXCLUSIV tiparului... Te astept cu o nouă scrisoare.

FLORIN TCACIUC — Suceava : n-am datele cerute de tine despre Gianna Nanini dar voi încerca să le găsesc la biblioteca italiană din București.

ALICE DOBRESCU — București: explicația absenței favoriților tăi din topul nostru este foarte simplă — nu au noi piese...

AURELIAN CIUHAIA — Călărași : Depeche Mode Fan Club — P.O. BOX 1281, London N 19 UX England.

MIHAELA IONIȚĂ — Hîrșova, str. Revoluției, bl. G1A, sc. A, ap. 8, jud. Constanța, cod 8773 vrea să corespondeze, pe diferite teme, în limba engleză.

GABRIELA CĂBULEA — Arad : ți-am scris.

NIȚĂ CRISTIAN —Ploiești : te sfătuiesc să te adresezi săptămînalului Pop Rock & Show, domnului Andrei Partos.

OTILIA DOBRESCU — București: 1) Nu, 2) 1,83 m si 1,65 m, 3) Nu știu, 4) Pearls Of Passion, Dance Possion, Look Sharp, Joyride.

ANGELICA DUCA — Galați, str. Scînteii, bl. I, ap. 33, sc. 3 cod 6200, dorește să corespondeze cu fani Depeche Mode.

VIRGINIA MILITARU — Giurgiu, str. București, bl. 26/511, sc. E, ap. 60 cod 8375, dorește să corespondeze cu fani ai lui Jason Donovan.

News, News

● Grupul german **Alphaville** a editat un C.D. care conține cele mai frumoase compoziții ale lor (inclusiv **Forever Young, Big In Japan** si **Sound Like A Melody**).

● **Madonna** a semnat un contract în valoare de 60 milioane de dolari cu Warner Brothers. Potrivit contractului ea va primi cinci milioane de dolari pentru fiecare nou album, fiind prevăzută si participarea ei la un nou film.

● Americanii de la **ZZ Top** au scos un nou disc pe care sînt incluse 16 hituri ale grupului si două melodii noi.

● **Grace Jones** a făcut public faptul că se află într-o situație financiară dificilă. Actriță si cîntăreață, Grace Jones are datorii de 1,6 milioane dolari. Necazul ei este „amplificat" de faptul că nu are nici un contract semnat cu vreo casă de discuri în vederea editării unui nou LP...

Prețul biletelor de intrare la Festivalul București '92 a fost între 400 si 500 lei ceea ce, trebuie să recunoastem, nu reprezintă o sumă exagerată. Nu în fiecare zi avem ocazia de a ne întîlni live cu Boy George, Bonnie Tyler, Sydney Youngblood, sau Technotronic...

Albumul săptămînii

SMOKIE — FOREVER

Zilele trecute mi-a „căzut" în mînă un dublu LP editat în 1990, de cvartetul britanic Smokie, album care conține cele mai frumoase melodii ale grupului, compuse între 1975 si 1989. Astăzi vă voi prezenta prima parte (care conține 16 piese) a acestui LP dar, înainte de asta, vreau să vi-i prezint pe membrii grupului : **Alan Silson** (ch. solo), **Pete Spencer** (tobe), **Terry Uttley** (ch. bass) si bineînțeles, **Chris Norman** (voce),..

Începem cu unul din marile lor hituri, **Living Next Door To Alice**, suficient pentru a ne da seama că vocea lui Chris este excepțională ! Urmează patru piese care continuă linia trasată de primul cîntec **(Somethin's Been Making Me Blue, Don't Play Your Rock'n'Roll To Me, Can't Stay Here Tonight, Poor Lady)** fără ca acest fapt să fie supărător urechilor... **It's Your Life** este a sasea compoziție (ajunsă Number One), ceva mai lentă decît precedentele, pregătindu-ne, parcă, pentru **Changing All The Time** și **Mexican Girl** (grozavă, nu-i așa ?) Ne liniștim cu **Lay Back In The Arms Of Someone, Stranger** (un soft rock cu o bună partitură a chitarei electrice), **Talking Her Round** si vom afla ce se poate face „pentru cîțiva dolari în plus". Ați ghicit, este vorba de excelenta **For A Few Dollars More** care are, la fel ca multe melodii ale grupului, un text inteligent. **The Dancer** este un slow (chiar dacă titlul lasă să se înțeleagă altceva...) dar vom relua dansul cu **Now You Think You Know**, o bucată caracteristică fabricii de șlagăre ce poartă marca Smokie. Ultimele două piese ale acestei prime părți sînt **Flying High** (unica melodie „slabă" de pe disc) și **Needles And Pins**, alt mare succes al cvartetului.

Săptămîna viitoare vom „asculta" a doua parte a colecției Smokie...

Madonna, provocatoare ca întotdeauna

TOP-TEN „MAGAZIN"

10. După o prezență record în topul nostru, **Remember The Time** a lui **Michael Jackson** va ceda locul săptămîna viitoare, unei alte piese de pe Dangerous. Ghiciți care ?

9. New entry. Al doilea single de pe noul LP al lui **Richard Marx** (intitulat Rush Street). Este vorba de **Hazard.**

8. Duetul londonez **Erasure** urcă un loc cu **Breath Of Life...**

7. ...iar trio-ul **Right Said Fred** coboară două cu **I'm Too Sexy.**

6. O nouă intrare, un nume nou și un slow excelent : **Ten Sharp — You.**

5. Grupul american **M. Big** staționează cu **To Be With You.**

4. ...în timp ce **Sandra** a avansat două poziții cu **No Taboo**, melodie care va fi, cu siguranță, un mare succes în discotecile europene în această vară.

3. Number One-ul de săptămîna trecută, **Def Leppard-Let's Get Rocked,** coboară două locuri...

2. ...pe cînd **Hammer** urcă un loc cu **Too Legit To Quit** — Prea cunoscut ca să renunț. Într-adevăr !

1. Siobhan Fahey (una din cele trei Bananarama) si Marcella Detroit (chitaristă americană), altfel spus **Shakespear's Sisters** ocupă prima poziție a topului nostru în această săptămînă cu hitul **Stay.**

PUNCTE

Cel mai frumos bărbat al anului

Americanii, maeștri în topuri, au, bineînțeles, și un clasament al celui mai frumos bărbat din SUA (Europa este evitată). sex-simbolul cum spun ei. E adevărat că acest top este alcătuit nu în urma unui sondaj național, ci de membrii clubului Manwatchers (Clubul femeilor cărora li place să privească bărbații). Anul trecut sex-simbolul masculin a fost ales actorul

Kevin Kostner, eroul filmului Incoruptibilii, după el urmînd în clasament Mel Gibson și Jack Nicholson. Doamnele care au ales, au declarat prin expertele lor că simpaticul Kevin Kostner este „natural, sexy, viril și decontractat". Or fi știind ele cîte ceva, nu doar din cărți...

Obiecte care se vînd bine

Nu doar obiectele de cult se vînd bine, ci și cele care au aparținut vedetelor cinematografiei, devenite, astfel, și ele, obiecte de cult. Trecînd peste acest joc de cuvinte să amintim că, de pildă, celebrele pălării ale lui Laurel și Hardy (cunoscuți la noi sub numele de Stan și Bran), ace-

le pălării care cădeau de pe capul lor și erau culese mereu de pe jos, indiferent de acțiunea filmului, s-au vîndut cu aproape 100.000 de franci. 25.000 de franci au fost oferiți pentru o fotografie a nu mai puțin celebrei Marilyn Monroe (pe care ne permitem să o reproducem și noi mai sus), fotografie semnată Cecil Beaton, alți 10 000 de franci pentru cîteva scrisori scrise de actriță, 48.000 franci pentru o rochie cu paiete care a aparținut altui sex-simbol feminin, actrița Mae West. Toate aceste lucruri au fost licitate la Londra, la Christie's.

Rubrică realizată de GEORGE CUȘNARENCU

CM SRL

Revista Magazin este realizată de CASA EDITORIALĂ „MAGAZIN" SRL

Autorizată prin sentința civilă nr. 382 din 4 aprilie 1991 a Judecătoriei sectorului 1 București, înmatriculată la Oficiul Registrului Comerțului sub nr. J 40/2623/1991 din 8 mai 1991

CONT 40 10 10 85 00 (lei) 40 20 10 53 30 ($) 40 20 10 53 31 (D.M.) BANCA COMERCIALĂ „ION ȚIRIAC" S.A.

COMITETUL DIRECTOR : Dumitru FILIP (director general), George CUȘNARENCU, Ecaterina BĂTRÎNEANU, Paul IOAN, Mihaela DOROBANȚU (directori).

REDACȚIA : Piața Presei Libere, nr. 1, telefon : 17.60.10/17.60.20. Tiparul : Imprimeria „CORESI" — București.

CITITORII DIN STRĂINĂTATE se pot abona prin RODIPET S.A. — PO-BOX 33-57 ; telex 11995 sau 11034 ; telefax 90 — 18.56.73 — București — Piața Presei Libere nr. 1 — România".

ADMINISTRAȚIA „Editura Presa Națională S.A." SERVICIUL DIFUZARE : 18 24 27.

Redactor șef : DUMITRU FILIP

Secretar general de redacție : GEORGE CUȘNARENCU

magazin

REDACȚIA : Dorel Dorian (șef secție), Ion Țugui, Manuela Spătaru, Șerban Filip (1612); Ecaterina Bătrîneanu, Mihaela Dorobanțu, Paul Ioan (șef secție), Aurora Popescu (1630) ; Irina Stoica, Melania Constantinițu, Delia Costea, Adrian Hoajă (1282) ; Teodora Bujor-Panaitescu, Elena Ilie (1633).

SECRETARIAT DE REDACȚIE : Ionel Cojocaru, Dumitru Mateuță, Costea Spiru, Vasilica Mărgărita (1659) ; Dorin Măran (2692).

Manuscrisele și fotografiile nepublicate nu se înapoiază.

Expoziții universale

ARC PESTE TIMP ÎN „ERA DESCOPERIRILOR" (II)

În anul **1889, Parisul** cunoaște din nou febra expozițiilor universale. De data aceasta sub semnul a ceea ce avea să devină un adevărat simbol al Orașului Luminilor : Turnul Eiffel. Tot cu această ocazie s-a folosit pentru prima dată iluminatul electric, chiar și pentru fîntîni.

În **1893**, organizator este orașul **Chicago.** 27 de milioane de vizitatori celebrează patru secole de la descoperirea Americii de către Columb, într-o expoziție a cărei mare atracție a constituit-o linia ferată electrică ce o lega cu centrul orașului.

Podul Alexandre III, Grand Palais, Petit Palais, iată doar cîteva din realizările cu care Expoziția Universală din 1900 a îmbogățit Parisul, alături de bicicletele, automobilele și imaginile ce se deplasau o dată cu sonorul pe un ecran, spre bucuria celor 50 de milioane de vizitatori (număr record !), care de altfel au mai putut admira și o reconstituire a Parisului din Evul Mediu, după desenele lui Robida.

După un popas la Hanoi (1902) un nou record — de data aceasta de suprafață : 470 hectare pentru Expo 1904 la St. Louis, dedicată centenarului „achiziționării" Louisianei. Automobilul este din nou în prim plan, alături de prezentarea telegrafului fără fir și, ca un preludiu al apropiatei ere a aviației, construcția primului aeroport. După alte două popasuri europene (1905 — Liége, dedicată aniversării a 75 de ani de independență a Belgiei, și 1906 — Milano), expozițiile universale au loc din nou în America : 1915 — San Francisco, într-o prezentare în care accentul s-a pus pe armonia sculptură-arhitectură și pictură murală-culoare, într-un context în care vizitatorii admirau primele reclame filmate și puteau efectua zboruri de agrement cu avionul și la **Chicago, în 1933—34,** cînd pentru prima dată s-au prezentat clădiri înalte fără ferestre, cu aer condiționat și iluminare artificială.

Revenim în Europa în **1937, la Paris** (mai avusese loc o expoziție universală și în 1929, la Barcelona și alta în 1935, la Bruxelles, ocazie cu care s-a construit un stadion cu o capacitate de 75 000 locuri). Expo '37 are ca deviză „Știința și tehnica în lumea contemporană" și intră în istorie pentru prezentarea, pentru prima dată, a celebrei „Guernica" de Picasso. Dar, dintr-un alt punct de vedere, această expoziție, ca și cea de la New York, din 1939—1940, aveau să fie ultimele înaintea războiului. La New York, sub deviza „Lumea mîine", se pot admira un „Pavilion al Nylonului", magnetofonul și televiziunea, ca și o uriașă „Capsulă a timpului", în care s-au introdus principalele noutăți ale tehnicii și care a fost sigilată pentru a fi redeschisă... peste cinci mii de ani !

Tragedia războiului întrerupe sirul expozițiilor universale, care se va reînnoda doar în **1958 la Bruxelles.** Deviza expoziției : „Civilizația, știința și umanismul". Simbolul său : uriașul model atomic ce poate fi și astăzi admirat în capitala Belgiei. Sovieticii expun aici primul lor satelit.

Lumea se grăbește însă, așa că în **1962, la Seattle,** expoziția este dedicată... secolului XXI. Vizitatorii sînt transportați din oraș cu un monorail, iar numărul lor este înregistrat de un computer. Pe un turn înalt de 180 m este instalat un uriaș telescop rotativ. Cinci ani mai tîrziu (Montreal, 1967) locul de onoare revenea prezentării progreselor uriașe realizate în tehnica de filmare.

Dar evenimentul cu adevărat aparte îl va constitui Expo '70, pentru prima dată pe pămîntul japonez, la Osaka.

Iată cum descria o ziaristă deschiderea expoziției : „Împăratul Hirohito și Împărăteasa Nagoko și-au ocupat locurile în spațiul destinat festivităților, în inima lui Expo '70. Era semnul că se deschidea prima expoziție din istoria Asiei, și cea mai importantă din expozițiile internaționale ale lumii.

Din cinci tunuri s-au tras salve de salut, apa țîșnea din fîntîni multicolore, 77 de steaguri fluturau, reprezentînd statele participante. La fața locului a fost adus un robot de 1,5 m, cîntărind aproape 50 de tone, care răspîndea în jur un nor de arome. Cînd acest simbol al lumii mecanizate a viitorului a ajuns în centrul palatului, au început să defileze copii care cîntau imnul expoziției, organizată de altfel sub deviza „Progresul și armonia omenirii".

Expozițiile universale cunosc o amploare din ce în ce mai impresionată, astfel că un vizitator declara la **Vancouver, în 1986 :** „Sînt deja obosit de cozi. La fiecare pavilon trebuie să aștepți un ceas sau un ceas și jumătate. Nu este pentru mine..." Totul se petrecea în fața unui urias acvariu, unde puteai observa viața marină, flora și fauna...

Pasul următor ne poartă la Sevilla, unde de la 20 aprilie și-a deschis porțile Expo '92, considerată cea mai mare expoziție universală a secolului, dedicată celor cinci secole de cînd Columb, descoperind America, deschidea „Era Descoperirilor".

MIHAELA DOROBANȚU

(Va urma)

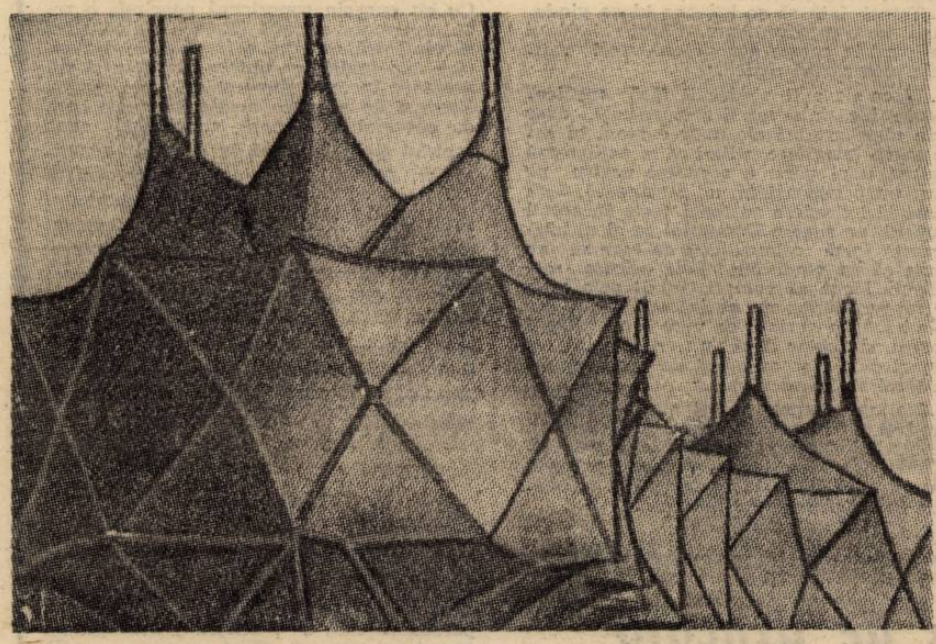

MAI EXISTĂ ENIGME?

DISPUTA ASUPRA LUI HIBERNATUS CONTINUĂ!

Vă mai amintiți de „hibernatus", strania ființă congelată într-un ghețar din Alpi și despre a cărei descoperire v-am informat și noi ? Ziariștii au făcut multă vîlvă în jurul acestui caz, mai ales că o locuitoare din Zürich pretinde că ar fi vorba de tatăl său, dispărut în urmă cu 20 de ani. Pe de altă parte, „omul din Similaun", cum a fost denumită între timp mumia, se pare că ar fi murit acum vreo... 4000 de ani ! Și lucrurile nu se opresc aici ; în așteptarea rezultatelor cercetărilor asupra vîrstei exacte, hibernatus a devenit brusc obiectul unei dispute internaționale !

★

Desprec e este de fapt, vorba? Hibernatus a fost descoperit în zona frontierei italo-austriece, mai exact la o distanță de 92,56 m de la graniță, în partea italiană. Și ce dacă ? Așa au spus la început toți, recunoscînd „prioritatea" gînicerilor austrieci, care de altfel i-au și anunțat imediat pe cercetători. Aceștia au venit imediat, au extras cu multe precauții mumia din blocul de gheață, punînd-o la adăpost într-o cameră frigorifică de la Institutul de Anatomie din Innsbruck.

Nici în continuare nu au existat probleme, atîta timp cît a rezistat versiunea că mumia ar fi a unui fost evadat. Dar în momentul în care se vorbește de posibilitatea ca hibernatusul din Alpi să aibă peste 4000 de ani, ceea ce l-ar transforma în cea mai mare performanță arheologică de la descoperirea mormîntului lui Tutankamon... lucrurile se schimbă. Oficialitățile italiene se prevalează de faptul că descoperirea a avut loc de fapt pe teritoriul lor ! Disputa are loc între două țări prietene, este adevărat, dar miza este totuși foarte mare și întreaga discuție pare că se va prelungi multe luni de zile. Iar în tot acest timp, cercetătorii din toate domeniile ard de nerăbdare să-l cerceteze și să-l clasifice pe hibernatus ! Cîteva sute dintre cei mai celebri cercetători din cele mai cunoscute universități, specialiști în toate domeniile posibile ale biologiei și anatomiei și-au anunțat participarea la ceea ce se profilează a fi „cea mai minuțioasă autopsie din istoria omenirii", după cum o califică unul dintre comentatori. Numai că, pînă ce acest atît de așteptat eveniment să poată avea loc trebuie așteptat rezultatul disputei : în proprietatea cui se află hibernatus ?

MIHAELA DOROBANȚU

METODĂ DE CITIRE INEDITĂ

Pentru a putea „citi", orbii sînt obligați să-și procure cărți costisitoare tipărite în sistemul Braille, destul de dificil de manevrat, sau înregistrări pe casete propuse de biblioteci specializate. Iată, însă, că tehnica modernă permite orbilor și celor cu vederea foarte slabă să-și satisfacă gustul lecturii de o manieră mult mai confortabilă. Casa editorială specializată BHV, din localitatea germană Kors-Chenbroich, propune o carte celor fără vedere care-și pot însuși tehnicile de bază ale informaticii, prin utilizarea unui sistem care combină o dischetă, un ordinator și sistemul braille. Metoda este de o simplitate remarcabilă și total inedită : textul înregistrat pe dischetă apare pe ecranul ordinatorului, iar subiectul utilizează cursorul pentru a urmări liniile textului ce poate fi citit în sistemul braille. Este suficient, pentru aceasta, să apese pe un buton. Stiletele din material plastic de culoare albă care se găsesc la baza claviaturii formează literele alfabetului braille cu grupe de opt puncte ce le modifică înălțimea. Orbul poate citi textul atingîndu-l cu vîrful degetelor.

Directorul serviciilor de distribuție al firmei BHV, Rolf Hilchner, apreciază că aproape toate textele cărților editate în zilele noastre sînt înregistrate în prealabil pe dischete. În consecință, va fi suficient să fie transcrise în braille. Hilchner presupune că nimeni n-a mai avut această idee pînă acum, deoarece contactele cu orbii au fost doar conjuncturale. El consideră că această metodă de citire va avea un mare succes pe piață. Prețul estimativ al unei cărți de 250 de pagini pe ordinator este de 200 de mărci, relevă „Rheinische Post". Costul editării aceleiași cărți ar fi fost mult mai mare dacă se făcea în sistemul braille.

Se anticipează că textul înregistrat pe dischetă, al cărui preț de vînzare a fost fixat la 19,80 de mărci, va fi livrat în multe librării orbilor ce vor dori să învețe să se folosească de un ordinator. Mai rămîne de depășit un singur mare obstacol. Cei interesați în ascultarea unei înregistrări pe casetă preferă în general să studieze literatura specializată citind textul în braille. Dar fiecare linie de afișaj braille costă peste 10 000 de mărci și devine din ce în ce mai dificilă procurarea de fonduri prin apelul la fundațiile sau organizațiile de binefacere.

Pentru toate anotimpurile

Doi constructori elvețieni de vehicule auto au avut ideea de a realiza o motocicletă pentru a fi folosită pe ploaie și pe ninsoare, acoperită de o caroserie. Acest vehicul se compune dintr-o motocicletă BMW K100 pe care s-a montat o calotă

specială, aerodinamică, care are rolul de a proteja călătorii. Pentru a evita eventualele urmări ale unei răsturnări, există un mecanism special care acționează deschiderea automată a geamurilor. Viteza de promenadă este de 30 de kilometri pe oră.

„Operațiunea Cyrano"

Imaginați-vă patru sute de persoane care toate la aceeași oră, de două ori pe săptămînă în Franța, ies în zona estuarului Senei pentru a respira adînc tocmai atunci cînd aerul este mai puțin respirabil. Apoi, cu conștiinciozitate își înscriu observațiile în niște fișe. Acești patru sute de voluntari și-au asumat o misiune de mare utilitate publică, depunîndu-și cu punctualitate fișele, pe care în prealabil le-au completat cu cea mai mare corectitudine, la primăria comunei de care aparțin. Cincisprezece comune aflate între localitățile Havre și Honfleur sînt cuprinse într-un sistem supravegheat de Comisariatul francez pentru energie atomică care prin laboratorul său de „olfactometrie" analizează conținutul tuturor fișelor colectate. „Operațiunea Cyrano", cum este denumită această acțiune, a fost organizată de Asociația de luptă împotriva poluării atmosferice (ALPA), cu scopul de a întocmi harta surselor celor mai rău mirositoare și mai supărătoare. Periodic, după studierea și formularea concluziilor privind datele din fișe, organele de specialitate (cărora le revine misiunea de supraveghere a calității mediului înconjurător), inspectează unitățile industriale și productive (rafinării, uzine chimice, stații de epurare a apei etc.) care se dovedesc a fi „vinovate" de poluarea bazinului atmosferic al estuarului Senei. Și bineînțeles că se stabilesc și măsurile necesare pentru purificarea acestei avuții aparținînd tuturor celor care trăiesc pe malurile marelui fluviu : aerul !

„Ceasul ozonic"

Tehnologia nu este (după opinia unora), întotdeauna un inamic al ecologiei. Astăzi, știința folosește întreaga sa experiență pentru ca omenirea să trăiască în armonie cu natura. Vă oferim un nou exemplu exprimat printr-o noutate absolută în domeniul ceasurilor. Este o nouă creație des-

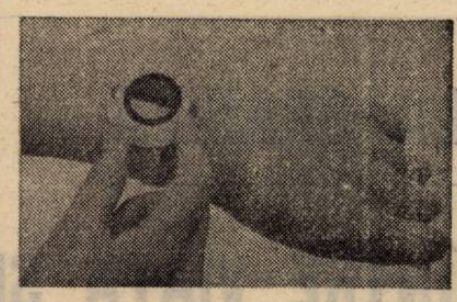

tinată să revoluționeze concepția în domeniul orologiilor. Un asemenea ceas (cel din fotografie, de pildă) indică pe lîngă ora exactă, și nivelul de ozon conținut în atmosferă. Produsul a fost denumit „ceasul ozonic", fiind și produs în Japonia, de către firma „Toray".

Din nou despre Seveso

Despre dezastrul ecologic petrecut la Seveso, continuă să se vorbească și să aibă loc procese în care autorii crimei ecologice sînt implicați pentru a onora noi cereri de despăgubiri. Unul dintre procesele care nu s-au încheiat este și cel dintre Erminio Brioschi, titularul unei uriașe creșcătorii de păsări aflate în imediata apropiere a fabricii de unde au emanat gazele toxice — dioxina. Brioschi a cerut 50 de milioane de lire drept despăgubiri pentru daunele economice provocate prin intoxicarea unui număr de 50 de milioane de păsări și pierderea utilizării terenului împrejmuitor care îi folosea drept bază furajeră. Procesul a suferit diferite și ciudate amînări, deși probele prezentate de Brioschi erau foarte clare.

incursiune în paranormal

MIRACULOASELE VINDECĂRI ENERGETICE

Numeroase scrisori primite din întreaga țară ne cer adeseori o seamă de lămuriri privind vindecările prin bioenergoterapie. Revista noastră a publicat în săptămînile din urmă convorbiri cu Maria Vîrlan și Natalia Moscu. Distingem din corespondența pe adresa acestei rubrici două atitudini tranșante : una de fetișizare a vindecărilor miraculoase prin bioenergie, iar cealaltă de negare fie și discretă, sau — atitudine pe care însuși semnatarul acestei rubrici și-a exprimat-o — de circumspecție ca mod de apărare împotriva „necunoscutului", a „mai-puțin-înțelesului" cu datele logicii noastre și ale rațiunii formate în „clasicile acumulări ale cunoașterii". La ora aceasta lucrurile pot fi explicate dintr-o perspectivă științifică.

În cîteva numere anterioare am purtat o discuție necesară despre „funcțiile energiei" în fenomenologia paranormală. DL. SILVIU GEORGESCU este, după părerea noastră, specialistul autorizat să se exprime despre astfel de fenomene. Am vorbit, în episoadele publicate anterior în revista noastră, despre tridimensional, „n" dimensional, cicluri energetice ce dau permeabilitate evenimentelor, noțiuni noi mai mult sau mai puțin înțelese, cu care am încercat să dezvăluim unele aspecte ale profeției. Dl. Silviu Georgescu este de părere că, „Plecînd de la încercarea explicării unui fenomen din paranormal, observăm că apar o mulțime de noțiuni care sînt în continuă legătură cu fenomenul discutat. Trebuie înțeles faptul că atunci cînd abordăm aspectul energetic al lumii, trebuie să privim aceste energii de diferite vibrații ca fiind în continuă interacționare, asupra oricărei stări acționînd concomitent un întreg ansamblu energetic. Extragerea și discutarea unui singur aspect energetic, nelegat de ansamblu, nu este posibilă, ducînd la înțelegeri trunchiate, formate de logica noastră și nu de adevăr".

„Ne adresăm acum deopotrivă celor care lucrează în domeniul respectiv, ca și celor doritori să cunoască fenomenele..."

„Cei care lucrează în acest domeniu trebuie să țină cont în permanență de acest fapt descris mai înainte, rămînînd tot timpul deschiși acumulării de noi date, ferindu-se de formarea unor teorii închise ce duc imediat la dogmatism și practici greșite, chiar periculoase."

„Totuși, iată că se impune ideea vindecării fără medicamente. Mulți bolnavi apelează la aceste practici adeseori validate prin cazuri reale..."

„Ideea de a fi vindecați fără medicamente, fără intervenții chirurgicale, doar prin niște gesturi ale unor oameni în care avem încredere, știind că ei acționează asupra unei părți a corpului nostru pe care nu o cunoaștem, ne fascinează, fără îndoială ! Credem cu toată tăria în acești oameni, ne rugăm Domnului ca ei să aibă această forță miraculoasă cu care să ne ajute să ne vindecăm ! Este oricum mai plăcută ideea că vom fi tratați prin ceva ce nu ne atinge, nu ne înțeapă și nu ne taie ! Este o dorință ce vine din adîncul nostru, și chiar dacă nu credem în ea, atunci cînd sîntem atinși de boală dorim ca totul să fie adevărat..."

„Ne-am ocupat anterior de profeție. Cred că a fost pentru prima oară cînd am discutat de pe pozițiile științei acest fenomen, (și mă refer la serialul anterior din revistă). A sosit momentul să discutăm acum și despre vindecări..."

„Ca și în cadrul profeției, să privim vindecările prin ochii inițiaților care, prin dezvoltarea energetică la care au ajuns și prin antrenamentele de conștientizare reușesc să vadă fenomenul, explicîndu-l după multe experimentări. Nu mă refer aici la niște inițiați din Orientul Îndepărtat, ci la români, atît de puternici, pe trepte superioare ale cunoașterii, într-o Românie pe care eu o consider miraculoasă, legată direct de Divinitate, țară al cărei nume va străluci din nou în domeniul cunoașterii spirituale după revenirea energetică de care am vorbit în serialul trecut și despre care intenționez să scriu pe larg în cartea care va apărea curînd, „România, tărîm miraculos".

„Așteptăm cu interes această carte. Promiteam mai înainte să vorbim despre vindecări..."

„Pentru o mai bună înțelegere a vindecărilor energetice trebuie să aruncăm o privire asupra aparatului cu care se lucrează — omul energetic ! Energiile care compun ansamblul energetic pot fi împărțite în trei grupe mari, după vibrația lor, sau mai pe înțeles, după calitatea lor. Aceste tipuri de energie pot fi ușor de identificat pentru cei ce încep antrenamentul în lucrul energetic. Cea mai importantă **este energia de cea mai înaltă vibrație**, localizată și în continuă dezvoltare pe o bandă în zona pieptului, reprezentînd mărimea ei gradul de dezvoltare energetică (spirituală) a persoanei respective. Prin parcurgerea experiențelor și examenelor oferite de viață, banda alcătuită de această energie crește, cuprinzînd o zonă tot mai mare. Ea stă la baza lucrului enegetic, fiind una din energiile superioare ale Universului în care trăim capabilă de mișcare în orice dimensiune, reprezentînd caracteristica principală care-i desparte pe oameni de plante și animale. Cu cît energia superioară cuprinde o zonă mai mare, cu atît ființa în alcătuirea căreia intră este pe o treaptă de dezvoltare mai înaltă, cu putere de lucru și cunoaștere în „n" dimensional mai mare. **Energia de vibrație medie** însoțește banda energiei superioare, cuprinzînd zona capului și în jos pînă în dreptul genunchilor. Această energie ne dă informații importante asupra funcționării computerului cerebral, a stării fizice a organismului. Ea nu este capabilă de mișcare, dar are un rol important, oferind atunci cînd are vibrația optimă, condițiile de dezvoltare a energiei superioare. Toate greșelile din viața zilnică, gîndurile, viciile, bolile se pot vedea perfect pe această energie, putînd să le remediem prin cunoașterea lor..."

ION ȚUGUI

(Va urma)

Colecții și colecționari

Păpuși de ceară și clavicula lui Salomon...

Se spune, mai în glumă, mai în serios, că trebuie să ai nervii tari atunci cînd treci pragul salonului parizian al lui Jean-Paul Favand. Altfel, riști o frumoasă criză de nervi la vederea întregului arsenal de fantasmagorice relicve de magie și ocultism din care nu lipsește capul lui... Mefisto, care clipește din ochii însîngerați... Sau păpuși de ceară, păstrînd încă urmele înțepăturilor magice de ace, mese de divinație și spiritism, o rarisimă Claviculă a lui Salomon, tronuri de vrăjitori, baghete și sceptre magice, dintre care cel mai terifiant are un cap de diavol sculptat într-un humerus învelit în piele umană... Suficiente motive de frisoane pentru cei mai slabi de înger!

Multă vreme disprețuite sau chiar distruse cu îndîrjire, aceste obiecte ale ocultismului occidental au devenit în prezent piese de colecție pe cît de rarisime, pe atît de căutate. Bineînțeles, nu ne referim la „contrafacerile" și „falsurile" de ultimă oră ce mobilează cabinetele de magie și divinație ale zecilor de mii de magicieni care au înlocuit, totuși, clasicul decor cu globul de cristal al divinației secolelor trecute printr-un I.B.M. sofisticat. Fără îndoială, în strania colecție a lui Favand, **un grimoire** cabbalistic din evul mediu, conținînd rețete pentru a ucide, și-a pierdut menirea inițială, devenind doar o mărturie a „Ceva" care a „funcționat" odinioară. „Mă pasionează numai acele obiecte care vorbesc cel mai puternic, influențînd oamenii doar prin simpla lor prezență. Formele lor și simbolurile gravate acționează asupra inconștientului. De altfel, ele tocmai pentru așa ceva au și fost concepute!", afirmă Favand. Însă nu-i prea limpede dacă el însuși crede ori nu în „puterile" oculte ale fiecărui obiect aflat în colecția sa, atîta vreme cît afirmă despre ea că „...este un depozit pe care îl neutralizez. Cît timp eu dețin aceste obiecte, nimeni nu se poate servi de ele. Îmi e de-ajuns să știu că ele există. Și n-am nici un chef să mă folosesc de ele..." Și totuși, cine poate ști cu-adevărat dacă nu cumva toată această bizară — și selectă, în același timp — adunătură de puteri și secrete nu-și dezvăluie din cînd în cînd însușirile magice în folosul lui Favand! Chiar și fără ca el să știe...

DANIEL VERBINA

Punți către lumea de dincolo

LUMINI ȘI UMBRE LA GRANIȚA ÎNTRE VIAȚĂ ȘI MOARTE

Nancy Bush a trăit 16 ani cu singurătatea cumplită cuibărită în adîncul ființei sale și care i-a ruinat viața. Cînd în fine destinul (despre care și acum spune că-i „place ironia") o **forțează** să vorbească deschis, ea îi explică lui Ken Ring că există NDE-uri negative, pe lîngă cele pozitive despre care relatează cei opt milioane de experienceri înregistrați de un sondaj Gallup.

— „Dar de ce să nu fi povestit acei oameni care au trecut prin NDE negative despre experiența lor ? Se întreabă Ring.

— Sărmanul meu prieten, dar tu nu știi ce înseamnă asta. Chiar și celor care spun că au întîlnit iubirea totală, le vine greu să povestească. Dar cînd ai întîlnit **absurdul total**, crede-mă, este de o mie de ori mai greu. Ți-ai vinde și sufletul, oricui, numai să nu mai treci prin așa ceva. Și nici un anchetator din lume nu te va putea face să vorbești".

Cîți ar putea fi aceia care au trecut prin NDE-uri negative ? De ce n-ar fi la fel de mulți ca cei care au cunoscut partea pozitivă a sa ? Ring își amintește de o NDE negativă, descrisă și de noi la începutul acestui serial : cea a **medicului** olandez care, atunci cînd toți îl credeau mort, cere creion și hîrtie pentru a descrie prin ce a trecut. Și care povestește cum, avînd forma unui cub, a fost înconjurat de ființe în formă de sferă. A crezut că îi vor răul, că își bat joc de el, pentru ca revenit la viață să înțeleagă că de fapt ele nu vroiau decît ca el să fie aidoma lor. A urmat povestirea unei femei din Minnesota. De data aceasta însă va fi vorba de ceva mai mult, de fapt despre un prim mare pas spre a înțelege ceea ce se întîmplă.

„Și ea a leșinat în timpul unei nașteri. Același scenariu : o mare suferință, hemoragie și, dintr-o dată, gaura neagră ! Doar că de data aceasta nu mai este vorba de figuri abstracte. Pentru o clipă plutește într-o **no man's land**... Apoi apar două personaje cu aparență ‚normală'. Necunoscuți surizători pe care ea însă începe imediat să-i mustre : de ce-și bat joc ? Unde a fost adusă ? De ce îi zîmbesc cu atîta insolență ? Și, mai întîi, unde este șeful lor ? Cere să fie imediat dusă la mai-marele locului, căruia vrea să-i spună ea două vorbe... Să-i spună că găsește absolut scandalos că a fost dusă acolo în acel loc necunoscut contra voinței ei.

Pe măsură ce se înfurie, realizează că strigătele ei au atras în jur o mulțime de astfel de ‚tipi". Și dintr-o dată mînia ei se transformă în teroare. De ce ? Înțelege că se află într-un loc complet necunoscut și că în privirile tuturor acestor personaje care o înconjoară licărește un imens amuzament. Care pentru ea este efectiv insuportabil.

Aici se oprește însă partea negativă a experienței doamnei din Minnesota. Căci de ea se apropie un personaj luminos. Îi prinde mîna, și, brusc, toată neliniștea ei se risipește. Apoi o conduce spre un mare oraș de lumină... Pe scurt, doamna cunoaște un stadiu cinci caracterizat de un extaz extrem de puternic. Iar această dublă față a NDE este extrem de prețioasă ; o adevărată piatră de la Rosetta, un dicționar ! Interesant este felul în care ea însăși avea să analizeze după ani de zile teama care o cuprinsese la instalarea NDE-ului său..."

Într-adevăr, reușind într-o oarecare măsură să se detașeze de dramatica experiență prin care trecuse, ea sugerează o explicație oarecum neașteptată — mai bine zis o comparație — dar perfect plauzibilă. Așa că va spune că pentru ea totul semăna acum „ ‚cu un copilaș care cade în fața unui grup de adulți care brusc izbucnesc în rîs. Nici unul dintre ei nu-i vrea răul. Este doar un puști care cade în nas. E caraghios. Rid din toată inima. Dar hainele lor sînt ciudate pentru copil, ca și accentul cu care vorbesc, așa că pentru micuț rîsetele lor par o ironie și, în final, chiar cruzime. Se simte mai întîi jignit, apoi se sperie, iar în final este de-a dreptul îngrozit : pentru el **este evident** că tipii ăia îi vor răul. Ei bine, este exact ce am simțit și eu'. "

Așa că Van Eersel revine cu propriul său comentariu :

„Mi-am dat seama că un mare număr de NDE-uri **includ un episod** înfricoșător. Doar că majoritatea **experiencer**-ilor care menționează acest lucru sînt atît de grăbiți să ajungă la partea luminoasă a experienței lor, încît nu se mai opresc la această parte negativă. Și încă un lucru remarcabil : în absolut **toate** aceste episoade negative, **experiencer**-ul își explică groaza lui prin ‚ironie', prin ‚bătaia de joc', prin ‚sarcasmul insuportabil' al unei prezențe misterioase. Dar numai cei a căror NDE s-a terminat cu bine interpretează — atunci cînd își amintesc de ea — această ironie ca pe un **umor**, ca pe o **compasiune amuzantă**. Pentru ceilalți, acest lucru va refuza cu obstinație să se transforme în vreun fel de umor, în memoria lor încă îndurerată".

Acesta va fi de altfel și ultimul nostru popas în această atît de neînțeleasă încă zonă de la granița între viață și moarte.

MIHAELA DOROBANȚU

FOTOGRAFII DE LA CITITORI

„Am împlinit... 8 ani !"

VALERIU PANTEANU, Constanța

starea de VEGHE

ECOLOGIA CONDIȚIEI UMANE

Există riscul, afirmă ecologii al unei anume « demonetizări» a ideii de acută periculozitate globală — tot ceea ce se întîmplă în planul distrucției la nivelul mediului ambiant, dar și al omului, afectat nemijlocit, este taxat drept **„fenomen zonal"**, ori **accident „cu caracter limitat"** — iar avertismentele, oricît ar fi de cumplite, nu mai impresionează pe nimeni. Ca și prevenirea mai veche, absolut insistentă și absolut argumentată, asupra pericolelor pe care le instituie fumatul excesiv. Victimele se numără cu miile, cu sutele de mii, cu milioanele chiar — statisticile privind cancerul pulmonar, atît de frecvent la marii fumători, sînt comentate cu un dispreț suveran — și de fumat, nu-i așa, se fumează mai mult decît oricînd. În disperare, parcă... (Decît să fii ucis într-un climat de violență socială, într-un conflict interetnic sau într-un act terorist în care «ființe anonime ucid ființe anonime», cam asta ar fi teoria, mai bine ar fi să accepți o otrăvire lentă ; de cancer nu mor toți, cîte unul mai scapă...)

Scepticii, nu fără argumente (ecologice chiar !) susțin că n-ar mai fi nimic de făcut, pădurile sînt demult compromise, aerul va fi de nerespirat, foarte curînd, sau aproape, apele — otrăvite, condiția umană — sub semnul unor violențe și fanatisme globale ; în timp ce cinicii, considerînd distrucția și disperarea umană de ordinul unei legalități secrete, aproape permanente, se uită la calendar și la ceas : cîți ani ne-au mai rămas de trăit, cîte luni, cîte minute încă ne mai putem iluziona cu bunele noastre intenții.

Nu împărtășim acest punct de vedere, deși într-un anumit fel judecînd, poate că numai pesimismele unui cinism excesiv ar mai putea reduce din starea de periculozitate obiectivă, extremă, cu care se confruntă planeta.

■

Parcurgem un document tulburător elaborat de o organizație neguvernamentală pentru protecția mediului, o organizație, am fi zis, județeană (cu sediul la Ploiești), în fapt, însă, o structură profesională puternică, decisă să acționeze în forță — am numit „OAMENII ȘI MEDIUL ÎNCONJURĂTOR" („PEOPLE AND ENVIRONMENT") — o organizație susținută pe drept de diferite foruri internaționale pentru protecția mediului înconjurător și a omului, o omului modern — ca victimă însumată a tuturor factorilor de agresiune ecologică. Animatori — inginerul Adrian Georgescu, inginera Cristina Moțoi, profesoara Olivia Cosma și alții, nu sînt doar specialiști, ci și adevărați «obiectori de conștiință», în accepția cea mai înaltă a spiritului prevenitor, neconformist, în acțiune. Statisticile pe care le furnizează, nu sînt desigur noi, ori absolut necunoscute, dar structurarea lor, originală, ar putea înfrînge amestecul de apatie-blazare-dezinteres-abandon cu care tratăm, de regulă, orice avertisment ecologic.

● Ca urmare a deprecierii calității mediului înconjurător, — iată cîteva date —, flora și fauna globului sînt amenințate, începînd cu anul 1990, cu dispariția posibilă și probabilă a 15 000 — 50 000 specii pe an — circa 40-140 specii pe zi ! ● În medie, în fiecare minut se defrișează în lume mai mult de 20 hectare (în zona tropicală se taie 10 copaci și se plantează la loc numai unul !) ● După statistici, agravate mult între timp, încă din 1985 păduri-

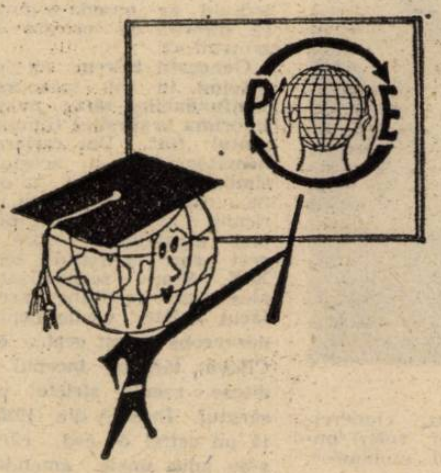

le din Germania erau deja compromise în proporție de 50 la sută. Situații similare, la fel de grave, în Franța, în Europa centrală, în Europa de Sud-Est. ● Două treimi din locuitorii orașelor planetei, adică 1,8 miliarde de oameni, respiră un aer conținînd gaze poluante și praf, la nivele considerate periculoase pentru sănătate. Apa pe care o bem, ca și alimentele cele mai obișnuite (cereale, fructe, legume etc.) sînt la rîndul lor tot mai afectate de poluarea solului, a pînzei freatice și a atmosferei. ● 1,6 milioane tone petrol sînt deversate anual în oceanul planetar... ● Mult discutatul «efect de seră», acționează din plin...

■

Și tocmai de aici — **superba ingenuitate** (poate și un **optimism aterestru**) a celor care vor să salveze planeta. Dar cum ? În loc să declare, cum ne-am fi putut aștepta, o stare de urgență planetară, poate și ca declarată tardiv, ne mulțumim cu sărbătorirea, în fiecare an, de 22 aprilie, a unei zile a speranței : „Ziua Pămîntului". (La Ploiești s-au întreprins cu acest prilej, de curînd, cîteva emoționante acțiuni, s-au plantat cîteva sute de puieți, s-a încercat o sensibilizare a copiilor, o informare infinit mai exact a tineretului, s-au publicat veritabile «manifeste» de salvare a planetei... Dar poluarea își continuă marșul vertiginos ! Ca și cel al atîtor violențe sociale, al atîtor conflicte, veritabile războaie locale, cu sute și mii de morți !)

O speranță, totuși ? Ar fi... Ne gîndim mai întîi la apropiata Conferință a Națiunilor Unite în problemele mediului înconjurător și ale dezvoltării (UNCED), care se va desfășura în perioada 1—10 iunie 1992 la Rio de Janeiro, la nivel de șefi de state și prim-miniștri, cu participarea a 125 de țări. Dar ne gîndim, mai ales, cu speranță, la un număr crescînd rapid, poate exponențial al unor «obiectori de conștiință» — cum sînt inginerii Adrian Georgescu și Cristina Moțoi —, printr-o contagiune a lucidității. Pentru că timpul cuvintelor a trecut, ceea ce ne mai poate salva e acțiunea...

■

„Totul se plătește" — se spune într-unul din inspiratele materiale ale „manifestului ecologic" lansat de „PEOPLE AND ENVIRONMENT".

Totul se plătește, dar, mai ales, se plătește dramatic ignoranța, modul în care încă nu realizăm «conexiunea inversă» dintre absolut toate cuceririle progresului tehnic și riscurile cu care acestea se însoțesc atunci cînd un elementar instinct de apărare ar fi trebuit să ne prevină că și aceste cuceriri admirabile implică pînă la urmă o «plată». Îngrășămintele chimice cu azot sînt, principial, excelente, dar consecințele în planul poluării solului și pînzei subterane de ape nu mai pot să rămînă ascunse. Freonii — atît de utilizați în spray-uri, frigidere, în condiționarea aerului, în spume poliuretanice, în diferiți solvenți pentru industria calculatoarelor ori pentru sterilizarea materialelor medicale — au un efect destructiv asupra stratului de ozon protector. Ce sume afectăm — și cîtă inteligență — pentru a minimaliza riscurile care decurg planetar ?

Pe plan mondial, se vorbește tot mai frecvent de apariția unei noi discipline, „Planetica", în care caracterul planetar al abordării s-ar întîlni, norocos, cu o noua etică asupra conviețuirii umane. (Francezii, pentru o accepție riguroasă a conceptului, au preferat o transcriere cu „th" — planethique — accentul fiind pus astfel tocmai pe etica acestei abordări inter-disciplinare).

■

Se mai vorbește — și vom reveni într-un număr viitor, în detaliu — de **«meseria grea de cetățean al lumii»**, despre **redobîndirea capacității de a ne auzi și a ne asculta reciproc**, despre **pericolul oamenilor unilaterali (ai unei singure cărți și ai unui singur criteriu)**, al specialiștilor care desprind rezultatul promițător al cercetărilor pe care le întreprind, de riscurile pe care le declanșează consecințele insuficient gîndite ale implicării în destinul planetei al unui nou „ucenic vrăjitor".

Nu vom încheia deci fără a întrezări o speranță în însuși faptul că modesta **Cenușăreasă** — am numit ecologia de acum două decenii — a devenit de la începutul anilor '90, **„regina balului științei"**. Și că „planetica", de care aminteam, ca viitoare disciplină globală, nu-i decît o **megaecologie**, avînd ca obiect **un sindrom ecologic însumator** — de la **ecologia organismelor și populațiilor** pînă la **marea ecologie, asupra vieții** ; și de la **arheoecologia** (unor epoci trecute) pînă la **ecologia marilor metropole** și, tot mai des citată, **«ecologia sfîrșitului de săptămînă»**, pe care o reclamă ritmurile absolut trepidante ale vieții moderne. Și n-am vorbit încă nimic despre marea speranță a unei profunde culturi ecologice, ca fază absolut premergătoare în structurarea unei noi ecologii a condiției umane.

DOREL DORIAN

CRONICA UNEI LACRIMI

Încercați să rotiți globul pămîntesc cu viteză suficient de mare astfel încît, la oprirea lui, punctul ales să fie cît se poate de aleatoriu. Priviți cu atenție locul respectiv și, dacă nu este oceanul planetar, întrebați-vă dacă în acea zonă este pace. Această probabilitate este îngrijorător de mică (și o spunem fără tendința de a dramatiza lucrurile). Indiferent dacă al treilea război mondial a fost declarat sau nu, în lume există multă suferință, multe lacrimi... Probabil, într-o apreciere discutabilă și greu de verificat, în acest secol XX — care ne mai poate oferi surprize nebănuite decît de profeți — se plînge și s-a plîns cît în zece secole anterioare. Dacă cineva ar fi avut ideea năstrușnică, dar plină de sensuri emblematice, să stringă într-un recipient universal toate lacrimile izvorîte din suferința acestui veac, probabil că acea urnă a durerii nu ar putea trece pe sub Arcul de Triumf... E doar o părere...

Din păcate, plînsetele contemporanilor nu mai pot fi catalogate drept celebre, ele se desfășoară într-un anonimat cvasitotal. Nu mai există un Pericle care să-și salveze soția vărsînd lacrimi în fața judecătorilor (care o acuzau de moravuri ușoare, dar în fond erau invidioși pe virtuțile ei deosebite)... Nu mai există un rege care să plîngă în public pentru pierderea unui prieten (așa cum a făcut Henric II, Plantagenetul, la condamnarea lui Thomas Becket, arhiepiscopul de Canten-

bury)... Nu mai există o regină care să plîngă după decapitarea favoritului ei deși ea l-a condamnat (așa cum a făcut Elisabeta I după execuția contelui de Essex, Robert Devereux)... Chiar și Napoleon a plîns înaintea exilului pe Insula Elba (20 aprilie 1814) !. Astăzi plînsul ne oferă situații de-a dreptul contradictorii, căci lacrimile au devenit pentru știință o adevărată cronică biochimică a ceea ce se petrece în sufletul nostru. Pînă și perlele efemere ce sapă cute ireversibile pe obrajii noștri au devenit obiect de studiu. Dar culmea ! În timp ce, din nefericire, eșantioane la discreție se pot recolta din diverse zone ale lumii, oamenii de știință string voluntari în laboratoare și le proiectează filme cu puternice accente emoționale. Așa procedează, de exemplu, biochimistul american William G. Frey, distribuind celor ce vor să plîngă în preajma lui ochelari prevăzuți cu recipiente speciale de colectare...

Aflăm, cu interes, desigur, că lacrimile provenite din atacul nemilos asupra afectivității noastre au altă compoziție decît cele vărsate în mod reflex (la agresiunea cepei sau a gazelor lacrimogene, această unealtă perfidă de atac asupra mulțimii). Dintr-un eșantion de doar 331 de persoane, bărbații au plîns mai mult, cu durata maximă de șase minute etc., etc. Dar pe noi nu ne interesează aici decît două simboluri ale studiului lacrimei.

Primul simbol ar fi acela că omul se naște pentru a fi fericit. Nou-născutul nu are capacitatea de a lăcrima, capacitate pe care o deține doar după circa 14 zile de viață. Putem trage concluzia alarmantă că omul este pe deplin fericit doar nouă luni și jumătate ? Iată o temă de meditație chiar și pentru cei care susțin că **„infernul este ceilalți"**.

Al doilea simbol cu parfum de speranță, poate utopică, ar fi acela că, într-un viitor imprevizibil, doar cu prilejul testelor de tipul celor efectuate de William Frey vom lăcrima. Ne vom aduce aminte că această exteriorizare a sensibilității noastre nu ne-a fost inutil atribuită de Creator și ne vom colecta lacrimile doar la filmele ce împrăștie o nefericire inofensivă, fantezie demult uitată.

PAUL IOAN

● FLASH-BALL SAU ARMA CARE NEUTRALIZEAZĂ AGRESORUL. Această armă „nonvictimă" ale cărei proiectile neutralizează agresorul, fără a risca să-l rănească sau să-l omoare, se află în dotarea armatei elvețiene. Ea a fost creată de un sexagenar francez, din Metz. „Flash-balul" (o pușcă scurtă cu două țevi cu diametrul de 44 mm, confecționată din sticlă și fibre de carton) are forța unui pistol 38 special, fără însă a provoca pagube. „Este ca și cum ați primi o lovitură din partea campionului lumii la box categoria grea : sînteți făcut K.O.", explică un expert în materie. Flash-ball poate să tragă orice fel de proiectile, gloanțe umplute cu vopsea pentru a „însemna" vehicule sau persoane, produse toxice anihilante etc.

● MICROPROCESOR OPTIC. Noul cip, realizat de cercetătorii lui „Texas Instruments" din Dallas, este primul dispozitiv care combină siliciul cu diodele luminiscente pe bază de arseniură de galiu. Aplicarea unor astfel de microprocesoare cu

legătură optică se va generaliza pînă la finele secolului. Ea va avea drept consecință reducerea cu cel puțin 15 la sută a costului pieselor.

● SĂ NU ÎNCHIDEM OCHII. Țările industrializate au căzut de acord nu de mult să acționeze astfel încît să se ajungă la o reducere cu 20 la sută a emanării de bioxid de carbon pînă în anul 2005. Măsurile ce se impun pentru atingerea acestui obiectiv : conservarea energiei și reducerea consumului de combustibili fosili. Iată că ecologii atrag atenția că stabilizarea conținutului de bioxid de carbon al atmosferei va necesita o reducere a emanațiilor acestuia nu cu 20 la sută, ci cu 50 la sută. Este necesar și o evaluare mai adecvată a arderii globale de biomasă ca sursă de gaze de seră. Se impune să se înțeleagă mai bine ceea ce anume se întîmplă atunci cînd se purcede la arderea pădurilor tropicale și a rezidurilor culturilor agricole.

● ARMELE SECOLULUI XXI. Ele se pregătesc încă de pe acum, cu mari cheltuieli financiare destinate cercetării și testării. Pentagonul apreciază ca potențiale utilizarea microundelor puternice și a munițiilor cu plasmă ca armă a energiei dirijate ; crearea unei surse puternice de neutroni, depistarea țintelor cu un consum mai mic de energie, iradieri intensive pentru studierea problemelor imobilității și vulnerabilității oamenilor și tehnicii, cercetări în domeniul surselor de energie pentru anihilarea diferitelor ținte.

● PROGRAMUL „MARAWDER". Pe instalația „Shiva star" de la baza militară americană Kentland a fost iradiată o folie subțire de aluminiu care s-a transformat în plasmă sub forma unui inel cu un diametru de la 1 la 100 centimetri. Cercetătorii americani speră să imprime inelului de plasmă o viteză de 10000 kilometri pe oră. Energia obținută în instalația „Shiva star" urmează a fi folosită ca armă pentru „lovitura puternică".

● RECENSĂMÎNT ÎN UNIVERS. În evidența astronomilor se află 4646 asteroizi care se rotesc în jurul Soarelui. Catalogul unicat intitulat „Efemeridele micilor planete" a apărut la Sankt Petersburg, cu concursul oamenilor de știință de la Institutul de astronomie teoretică. El oferă amănunte despre acești asteroizi. Numerele de ordine, denumirile lor și anumite caracteristici în cifre permit astronomilor să stabilească amplasarea acestor corpuri celeste între planete. Respectivul catalog a început să fie utilizat de toți participanții la Programul internațional de observare a asteroizilor, oameni de știință din SUA, Marea Britanie, țările scandinave, America de Sud și Asia, cărora li s-au remis exemplare ieșite din teaseuri.

SCURTĂ ISTORIE A UNUI GEST UMAN

Din timpuri îndepărtate poeti si scriitori, celebri sau mai putin celebri au glorificat mereu sărutul. Gest de tandrete si iubire, act simbolic căruia i se prezic încă zile bune de existentă. Poate de aceea Marie-Catherine Zazzau a fost tentată să realizeze o mică istorie a acestui gest îndrăznet. Lumea se îmbrătiseză fără a se întreba dacă este vorba despre un gest natural sau nu. Cei preocupati de acest subiect ne amintesc că primul gest al unui nou-născut este de a duce gurita spre sînul mamei. Este normal, este împins de instinct. Dar acest gest este însotit de o senzatie de plăcere datorată sensibilitătii gurii, zonă deosebit de bogată în terminatii nervoase. Faptul acesta se imprimă în memoria sa si peste timp, cînd va fi mare, foarte normal, va căuta să regăsească acea stare plăcută. În ciuda faptului că oameni de stiintă spun că un sărut răpeste trei minute din viată. Argumentele? În timpul unui sărut pasionant pulsul creste de la 70 spre 150 bătăi pe minut. Deci, inima trebuie să suporte consecintele. În acelasi timp s-a constatat o descărcare puternică de adrenalină asemănătoare cu cea semnalată într-o situatie de stres intens. Există însă, spun cunoscătorii, un excelent mijloc de a evita acest pericol potential pentru inimă. Este suficientă... încălzirea practicată de toti sportivii care se respectă. Mai întîi o atingere a buzelor, apoi treceti la... viteze superioare.

Nu vom stărui asupra fatetei interdictiilor generate de această ideală sursă de transmitere a microbilor, ciupercilor etc. si ne vom referi putin la unele studii etnologice.

La popoarele africane sărutul a fost înlocuit de gesturi erotice pe care tinerii le deprind în timpul dansurilor de initiere.

În China, cu zeci de ani în urmă, atingerea delicată a piciorului unei femei reprezenta o mare favoare. Sedăcătorul întelegea astfel că aleasa inimii va fi a sa. Astăzi chinezii consideră sărutul un gest lipsit de pudoare, motiv pentru care este rezervat doar „elanurilor" particulare. În Japonia sărutul are o reputatie si mai proastă decît în China. Totusi pe japonezi îi interesează buzele din considerente... antropometrice. Scoala dentară din Tokyo a pus la punct o metodă care să permită identificarea unei persoane după amprentele buzelor sale. Concluzia specialistilor japonezi este că fiecare individ ar poseda o gură unică, diferită de oricare dintre semenii săi.

Generatii întregi au frisonat privind în săli întunecate inconfundabilul sărut pe care se imprima la sfîrsitul filmului cuvîntul „fin". Dar cariera cinematografică a acestui act simbolic nu a fost întotdeauna... roză. Mereu primii, americanii si-au ridicat privirea mai scrutătoare spre acest gest spre sfîrsitul secolului XIX. S-au scandalizat mai ales ligile feminine, care si-au făcut auzite vocile pentru a dezaproba acest gest... obscen. Cîteva tări au început să editeze reguli stricte privind sărutul. În SUA din 1925 există un astfel de cod, căruia i s-au adus unele amendamente în 1963.

Nu putem încheia aceste rînduri fără a menționa recordul în materie: un cuplu american a realizat, în 1988, un „sărut fluviu" care a durat 17 zile, 10 ore si 30 minute. În Belgia opt tineri s-au întîlnit si timp de două zile au schimbat 114 110 săruturi consecutive...

Scordolea

Este un foarte rafinat sos de pe vremea bunicii care se poate servi cu pește, rasol de vită sau cozi de raci.

Ingrediente: 500 g cartofi, 6—7 linguri de ulei, 20 de nuci, 10—12 căței de usturoi, sare, otet.

Se fierb cartofii, se pasează bine si se încorporează treptat uleiul. Se adaugă nuca dată prin masină, usturoiul foarte bine pisat, sare si otet după gust.

Acest sos constituie de asemenea o excelentă garnitură pentru sardele, în special pentru acelea cu pestisori întregi. (I.S.)

CRONICA modei

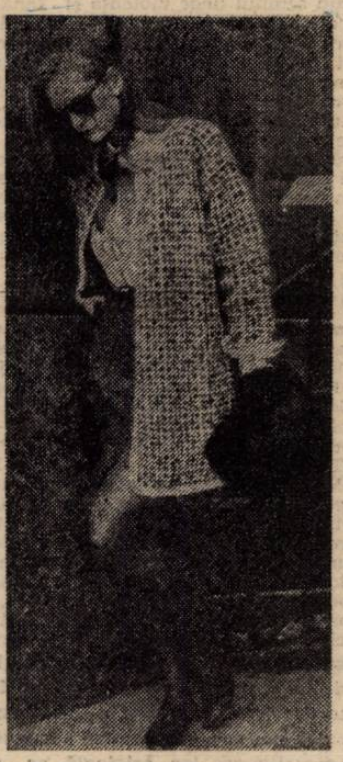

Acum pentru mîine

Vin zilele călduroase de vară, ce ne mai trebuie jachetă de lînă? E adevărat, dar această frumoasă si elegantă jachetă cere destul timp pentru a fi lucrată de mînă, din fire usoare de mohair. Cînd va fi gata, frunzele copacilor vor căpăta culorile toamnei... (A.P.)

magazin Femina Club

Pagină realizată de ECATERINA BĂTRÎNEANU

Pentru părinți

Arta de a spune „nu" cu blîndețe

De la cea mai fragedă vîrstă copilului trebuie să i se fixeze anumite limite. Ele constituie de altfel repere necesare ale dezvoltării normale a copilului. Chiar dacă visați să fiți o mamă simpatică, iubită si care să nu ridice niciodată glasul la copilul său e bine să stiți că micutul dv. este departe de a fi o ființă docilă, pe care să o dojeniți în permanență si să-i formulați doar interdicțiile. Cu mulți ani în urmă severitatea era ceva firesc în creșterea si educarea copilului. Apoi s-a preferat să se lase mai multă libertate copilului. Astăzi specialiștii susțin din nou că este necesară autoritatea părinților. „Pentru dezvoltarea sa neuropsihică, explică psiholog Sandine Sfez, copilul are nevoie si de bariere. Va înțelege astfel că realitatea este diferită de ceea ce se petrece în căpsorul său".

Copilul trebuie protejat împotriva pericolelor pe care el nu are de unde să le cunoască. Intervenția autoritară a părinților trebuie să se facă simțită în momentul în care copilul începe să-si demonstreze... autoritatea față de cei din jur. Primele interdicții se impun spre 10 luni. Micilor mîini „curioase" trebuie să li se interzică drumul spre obiecte primejdioase sau valoroase. Micutul trebuie să perceapă noțiunea teritoriului: „aici nu-i voie", „acolo este interzis". Cînd copilul se apropie de obiecte tentante, pentru a evita lacrimile înduioșătoare ar trebui să-i distrageți atenția de la acestea tentîndu-l cu alte plăceri. Părinții să învețe să stăpînească lumea tentațiilor celor mici. Între un an si un an si jumătate copilul trebuie să înțeleagă că există si o altă voință decît a sa si că el nu e un mic rege căruia să i se supună toți din jur. Respectarea intimității si personalității părinților săi este obligatorie. Copilul nu are ce căuta în patul conjugal, spune Jacqueline Renaud.

Spre doi ani fetița sau băiețelul dv. intră în faza sa de opoziție. Orice i se propune el spune „nu". Este maniera în care-si afirmă personalitatea. Părinții trebuie să dea dovadă de fermitate pentru că la această vîrstă copilul înțelege mai bine ceea ce se așteaptă de la el. Este momentul cînd i se poate insufla controlul. Acum el cunoaște sensul mai multor cuvinte si i se poate răspunde cu tact la toate întrebările puse. Străduiți-vă, fiți întotdeauna pozitivi, să transformați interdicțiile în sugestii.

În sfîrsit, una din regulile de aur ale educației este coerența. Dacă azi îi dați voie să mănînce în nestire ciocolată, iar mîine îi veți interzice acest lucru, copilul nu va înțelege de ce. Impunerea unor limite este adesea sursă de conflict. Pentru a le evita, părinții trebuie să acționeze sinergic. Pentru a evita crizele se poate practica negocierea. De la 3—4 ani este posibilă trecerea la „contracte:" „Te poți juca în acest perimetru fără să îl depășești" sau „te mai dai de trei ori pe tobogan si apoi plecăm". În materie de interdicții si contracte nu se pot da rețete. Nimeni nu știe mai bine decît mama ceea ce este mai convenabil, si aceasta în funcție de personalitatea copilului, de evoluția sa, de dezvoltarea sa psihomotorie. Oricum educarea copilului presupune multă căldură si iubire...

DORIȚI SĂ VĂ SIMȚIȚI MAI TÎNĂRĂ?

Nimic mai simplu decît să dormiți cu magneți după urechi. Ei vă vor multiplica energia, vă vor lungi viata, vor scădea procentul de colesterol si vor atenua efectele stresului cotidian. Cel putin aceasta este concluzia doctorului William H. Philpott, psihiatru american. Cercetătorul a testat în ultimii sase ani miraculosul efect al magneților pe un număr de 3000 persoane. „Magnetii calmează crizele de artrită, durerile de cap, angoasele. Si totul fără efecte secundare. Explicația? Ei stimulează producția naturală de melatonină, un hormon cu actiune asupra sistemului respirator si imunitar". În plus, la 70 de ani dr. Philpott si soția sa, care nu se culcă niciodată fără magneți, afirmă că se simt mai bine ca niciodată...

glob MAGAZIN

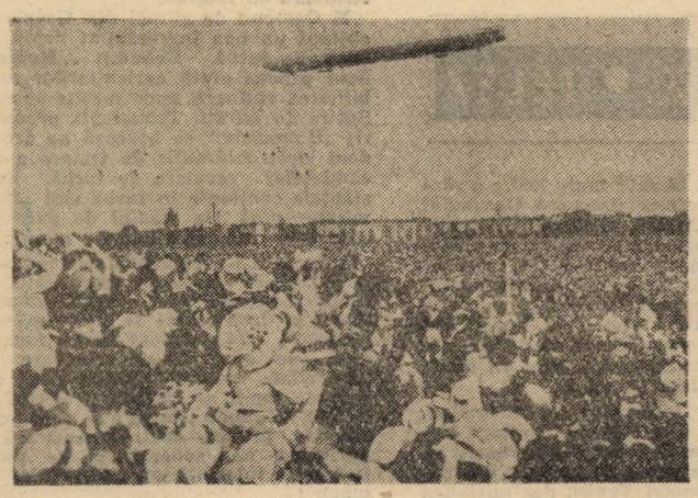

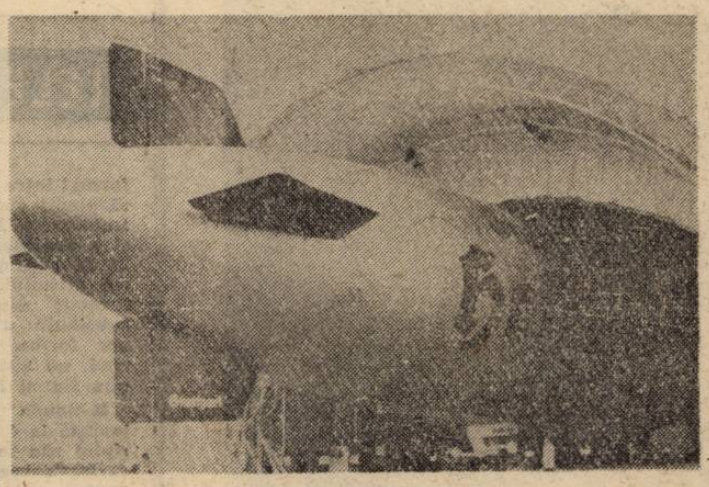

„ERA ZEPELINELOR" A SOSIT...

La Berlin s-a aniversat împlinirea a 75 de ani de la moartea marelui constructor german de dirijabile, contele Ferdinand von Zeppelin. O întreagă generație de dirijabile au purtat amprenta concepției tehnice a contelui: carcasa aparatelor era rigidă, alimentarea se făcea cu hidrogen (gaz mai ușor decît aerul), fapt ce conferea o mai mare forță ascensională. Nava se menținea în aer grație sustentației, forța de propulsie fiind asigurată în premieră de unul sau mai multe motoare cu combustie internă. Carcasa din aluminiu era acoperită cu cauciuc și împărțită în compartimente umplute cu gaz, ea avînd și posibilitatea de a stoca hidrogen.

Și iată că a sosit și ziua lansării primului zeppelin — 2 iulie 1900. Acesta si-a luat zborul de pe o platformă de montaj plutitoare, situată pe lacul Constanța, cu cinci persoane la bord. Propulsia era asigurată de două motoare Daimler. Zborul a durat 20 de minute, aeronava aterizînd pe aceeași platformă. Trei luni mai tîrziu s-a reușit efectuarea unui zbor de două ore. Finanțarea nu s-a situat, însă, „la înălțime", așa că primul dirijabil — „LZ 1" — a trebuit să fie demontat. Al doilea aparat — „LZ 2" — a putut fi construit abia în 1905, el dispunînd de o carcasă mai rezistentă și de motoare mult mai puternice. A urmat „LZ 3", care a întreprins un zbor experimental de opt ore (fotografia furnizată de IN-Press înfățișează marea mulțime ce a asistat la aterizarea dirijabilului la Berlin).

Contele a inaugurat în 1909 prima companie aeriană din lume — DELAG (Societatea Aeronautică Germană). Aceasta a transportat pînă în 1914 (anul declanșării primului război mondial) 10 197 de pasageri. S-au efectuat 1588 de zboruri cu 7 dirijabile. De numele contelui Ferdinand von Zeppelin se leagă construirea a peste 50 de dirijabile, din ce în ce mai perfecționate. După moartea sa, unul dintre cei mai apropiați colaboratori ai acestuia, Hugo Eckner, i-a continuat opera. Lui i se datorează construirea, în anul 1928, a modernei aeronave „Graf Zeppelin" („Contele Zeppelin"), care a efectuat peste 100 de zboruri către Statele Unite și Brazilia, avînd la bord pasageri, poștă sau marfă. Tragicul accident produs la 7 mai 1937, la Lakehurst (SUA), din cauza unei complicate manevre de aterizare, mult întîrziată și complicată de o puternică furtună, s-a soldat cu moartea a 13 pasageri, 22 membri ai echipajului, unui agent al echipei de asistență de la sol, precum și cu incendierea dirijabilului. Catastrofa a pus în lumină pericolul utilizării de către oameni a unui aparat de zbor alimentat cu hidrogen, gaz atît de ușor inflamabil.

Marile dirijabile ce brăzdează astăzi cerul Europei, Americii și Japoniei în scopuri exclusiv publicitare, nu mai sînt zeppeline, ci blimp-uri. (A doua imagine.) Acestea nu mai au carcasa rigidă, iar forma lor amintește de un cîrnăcior umflat compact. Cercetările întreprinse de specialiști în scopul punerii la punct de noi zeppeline continuă, principala sarcină a acestora urmînd a fi transportarea mărfurilor voluminoase și grele. În Germania au fost construite pînă în prezent 129 de zeppeline, ideea conteluj dînd de furcă și astăzi specialiștilor, în goana lor continuă, contra-cronometru, după perfecțiune...

ȘERBAN FILIP

Enigma unei catastrofe aviatice de acum 55 de ani!

Cînd celebra femeie-pilot Amelia Earhart, începea la 2 iulie 1937 zborul său în jurul lumii, însoțită de Fred Noonan, ca navigator, nimeni nu ar fi putut să-și imagineze că acest zbor s-ar fi putut sfîrși tragic. Și totuși, la puțin timp de la decolare, contactul cu avionul bimotor construit de firma Lockheads — a fost pierdut pentru totdeauna...

...Se credea că avionul „Electra" și echipajul său se prăbușiseră în Ocean. S-a mai presupus că Amelia Earhart (a doua, după Lindberg, care a traversat Atlanticul) ar fi fost capturată de japonezi și ucisă.

Iată însă cu după 55 de ani o echipă de căutători privați afirmă că au dezlegat enigma ! Pe un mic atol de corali, Nikumaror, aflat la 350 de mile Nord de insula Howland, ei au descoperit obiecte ce par a fi aparținut „Electrei" și echipajului său : fragmente din încălțămintea purtată de Amelia Earhart, căpăcelul metalic al unui recipient de medicamente folosite de ea, precum și alte obiecte a căror prezență nu se justifică oricum pe un atol considerat a fi nelocuit.

Cea mai importantă descoperire este însă cea a unui stop de aluminiu din partea posterioară a avionului, avînd fixată pe el o bucată de sîrmă ce ar fi putut servi drept antenă, un tip de stop care fusese folosit de „Electra". Într-o conferință de presă ținută la Washington, cu prilejul prezentării acestor obiecte, conducătorul grupului a afirmat că după toate probabilitățile Amelia a fost forțată să aterizeze pe atolul Nikumaror din lipsă de combustibil.

Cum s-au petrecut lucrurile în continuare — putem doar să ne imaginăm. Probabil că Amelia și navigatorul său au mai rămas un timp în viață. Fuselajul avionului este de presupus că a fost pur și simplu aruncat în mare în timpul uneia din obișnuitele furtuni ale locului. Pînă acum căutările nu au mai condus la vreun alt rezultat și pe micul atol Nikumaror nu au fost găsite fragmente din cadavrele celor doi... (M. D.)

Undeva, cîndva...

Baronul negru, un aventurier al cerului? (II)

Doi ani mai tîrziu, tot în luna august, trei sute de polițiști parizieni, echipați cu binocluri cu infraroșu, fiecare pereche costînd peste 80 000 franci, scrutau cerul din Turnul Montparnasse, Arcul de Triumf și Turnul Eiffel. Un radar fusese plasat pe Mont Valerian, zeci de elicoptere erau de asemenea în alertă, brăzdînd cerul. Un Mirage se afla gata de intervenție pe un aeroport militar. De ce această mobilizare ? Pentru a identifica misteruj avionului care, de la începutul lunii, survola, pe timp de noapte Parisul, scăpînd oricărui sistem de control. Pilotul, supranumit „Baronul Negru", întreaga zi de zi declarațiile anonime care apăreau pe micuj ecran. În această stare de confuzie, unii reprezentanți ai mass-mediei și-au amintit de Albert Maltret, mare expert în „problemele" spațiului aerian. I-au cerut părerea ca unuj mare consilier tehnic și acesta a denunțat cu multă fermitate slăbiciunea celor puși să asigure liniștea aeriană a capitalei Franței. Cine putea să-și imagineze ce avea să se întîmple ?

Abia la 13 octombrie avea să fie descoperită identitatea „Baronului Negru". Totul părea o glumă la nivel mare. În acea dimineață, un mic avion vopsit în alb și verde zbura la mică distanță de sol, deasupra Pieței Concordiei. Cei ce păzeau de atîta timp Arcul de Triumf au avut posibilitatea să descifreze pe aripile lui numărul de înmatriculare, care imediat a fost introdus în ordinator : avionul decolase de pe Saint-Cyr l'Ecole. Tot aici a și aterizat. De data aceasta, forțele aeriene ale Parisului îl așteptau. Și nu mică le-a fost mirarea cînd au văzut coborînd din avion pe... Albert Maltret în persoană, încîntat de noua sa ispravă, surizător, cu vesnicul său aer nonșalant, accentuat de imensa eșarfă albă ce-i flutura în jurul gîtului. Reușise să-i facă pe mai marii Parisului să tremure de spaimă toată vara ! Pedeapsa ? 50 000 franci amendă, o nouă suspendare pe timp de trei ani a dreptului de a practica zborul și încă o amendă de 4 000 franci drept contravenție la regulamentul aerian. De data aceasta, Mireille, frumoasa sa soție blondă, nu s-a mai dus la tribunal să susțină moralul soțului său. Fidela soție de altădată devenise între timp cel mai sever judecător al „Baronului Negru". Celebritatea prea i se urcase la cap acestui „cuceritor al aerului". Excedată de fanfaronada și nebuniile soțului său, Mireille se hotărăște să divorțeze. O dată cu noua conjunctură, o nouă poveste, la fel de fascinantă ca și celelalte, se țese în jurul lui Albert Maltret. „Baronul Negru" aterizează pentru două luni în închisoarea Bois d'Arcy, acuzat de violarea domiciliului cumnatului său în vîrstă de 84 de ani și amenințarea acestuia cu arma. Cînd iese din închisoare este din nou convocat în fața tribunalului pentru a isprăvi divorțul. Puțin mai tîrziu este învinuit de vameșii de la frontiera Belgiei pentru o fraudă de 185 000 franci. Oarecum obosit de aceste mici hărțuieli judiciare, „Baronul Negru" caută să intre într-un nou război, pe măsura sa. Și se ivește conflictul din Golf, terenul ideal. Din Bretania natală, Albert Maltret trimite prin fax un mesaj la ambasada Irakului din Paris, pentru a-și oferi serviciile. „Eram gata să zbor pentru ei ca pilot de atac și chiar să le formez oamenii", declara el ceva mai tîrziu. Peste cîteva zile se afla la Bagdad. Îmbrăcat într-o salopetă neagră, Maltret se plimba prin salonul hotelului Al Rachid, pe care însă l-a părăsit înainte de a începe războiul, promițînd să revină. „Saddam Hussein m-a primit ca pe un prieten. Mi-a oferit un pumnal de argint și un covor", se lăuda mai tîrziu Maltret. Numai el știe ce-a fost în mintea lui atunci, cît este adevăr și cît fabulație din tot ce spune. Numai el știe dacă își dorește să mai uimească lumea cu vreo nouă ispravă. Dar sînt mulți cei ce consideră că totul s-a sfîrșit : Albert Maltret, așa-zisul „Baron Negru", a vrut să devină un cavaler al cerului și a sfîrșit în mod tragic pe un covor aparținînd celuj ce a dorit să fure Bagdadul.

AURORA POPESCU

ALIGATORUL sau AGONIA UNEI COMORI VII

Din punct de vedere biologic nu există mare diferență între un aligator și un crocodil. Singura este legată de cel de-al patrulea dinte al mandibulei, vizibil la crocodil, dar ascuns la aligator, atunci cînd acesta închide gura, care este mai largă și mai scurtă decît cea a „rudei" sale africane. Denumirea acestui animal nu tocmai plăcut la vedere i-a fost dată de spanioli, dar cele două specii care îl reprezintă trăiesc în părți diferite ale globului : una în Florida (Statele Unite ale Americii), alta în China, în Bazinul Yang-tse-kiang. Destinul lor este însă diferit.

În timp ce în Florida, statul american a reușit să convingă pe foștii braconieri să se transforme în crescători de aligatori, fapt care asigură supraviețuirea speciei, în China aceasta este sever amenințată de distrugere, în special prin transformarea mediului său de viață în suprafețe agricole. În plus, aici aproape dintotdeauna aligatorul a fost vînat, în ciuda legislației internaționale care s-a gîndit să protejeze la un moment dat specia.

Crescătoriile de aligatori din Statele Unite sau cele de crocodili din Africa nu pot asigura din păcate „nevoile" pieței. Este de înțeles din moment ce din pielea unui singur animal nu se pot confecționa mai mult de cinci perechi de pantofi sau trei saci de mînă. Consecința ? Traficul deosebit de... lucrativ nu poate fi stăpînit, cu atît mai mult cu cît pentru a satisface gusturile celor mai frumoase și elegante femei din lume nu există bariere pecuniare. Și cum specia nu este aptă să se reproducă decît din al doilea an al existenței sale, și cum în general sînt vînate tocmai exemplarele tinere, neajunse la maturitate, agonia în care se află această comoară vie este lesne de înțeles.

AFRICA REGALĂ... NECUNOSCUTĂ

Trei ani de peripeții, de zile și săptămîni numeroase de așteptare, refuzuri seci alternate cu comportări de gentilețe, foarte mulți bani cheltuiți, iată rezumatul a nu mai puțin de zece călătorii pe continentul negru întreprinse de celebrul fotograf francez Danile Lainè pentru a imortaliza în splendide imagini pe cei 70 (nu-i nici o greșeală de tipar !) de regi aparținînd celor mai importante triburi și dinastii din Africa. Rezultatul acestor voiajuri s-a concretizat într-o expoziție prezentată la Paris care a produs o mare vîlvă, precum și într-o carte intitulată „Regi necunoscuți ai Africii", care s-a bucurat de un deosebit succes.

„Aceste familii regale, în imensa lor majoritate necunoscute de lume, nu au obiceiul de a se fotografia, trăiesc de secole într-o izolare aproape completă, ceea ce nu exclude rolul și demnitatea lor, în general comportarea lor civilizată. Mulți dintre ei posedă studii universitare, cunosc uzanțele europene și au gusturi deosebit de rafinate. Ceea ce îi caracterizează pe toți este starea lor materială superioară care le oferă posibilitatea de a trăi cu adevărat „împărătește". Pentru ei simbolul puterii îl reprezintă un număr cît mai mare de automobile de lux precum și îmbrăcămintea fastuoasă și scumpă pe care — în majoritate — le poartă numai în ocazii speciale. Acești stranii regi își au fiecare legile lor pe care le-am putut cunoaște în Nigeria, Benin, Ghana, Camerun, Cote de Ivoire, Zair, Africa de Sud, Uganda și Burkina Faso. Toate teritoriile pe care le stăpînesc reprezintă, în fapt, niște dictaturi, fiindcă acești regi dețin toate puterile, inclusiv cea militară. Populațiile respective sînt profund pătrunse de spiritul monarhist, o tradiție seculară de la care nu a abandonat nimeni. Pentru locuitorii acestor ținuturi, regii reprezintă puterea divină și nimeni nu-și poate închipui că s-ar putea produce vreo schimbare în această privință. Interesant de semnalat este faptul că nimeni din cei 70 de regi nu locuiește în mijlocul supușilor lor : fiecare își are locuința sa (inclusiv unele anexe previzibile) în locuri mai izolate, depărtate de așezările supușilor.

În cei zece ani de cercetări, de contacte cu respectivele „case regale", de realizarea de fotografii Daniel Lainè a avut de întîmpinat dificultăți greu de imaginat. Dotat cu o foarte mare răbdare și beneficiind de sprijinul unor capete încoronate care îl recomandau" altor regi, el a reușit să ducă la sfîrșit o memorabilă istorie fotografică și scrisă a 70 de regi (din cei 100 existenți în Africa !), care, prin activitatea lor, prin tradițiile seculare, - au contribuit în felul lor la istoria Africii. Pentru etnologi acest capitol reprezintă un domeniu de cercetări de o deosebită valoare, pentru a putea studia istoria celor 100 de triburi, a celor cîteva sute de regi care s-au perindat la conducerea acestor populații. Ca amănunt informativ demn de semnalat este și faptul că toți posedă adevărate haremuri ; cel mai mare aparține regelui Njoya, care are 27 de soții și 36 de copii. „Recordul" i-a aparținut însă regelui Baba di Rey-Bouba, care a avut peste 80 de soții și concubine. Evident, între cele 100 de triburi, există multe diferențe în ceea ce privește nivelul cultural (inclusiv al regilor) și nivelul de trai, determinate de bogățiile teritoriilor respective ca și de felul cum sînt conduși de regi și de legile care se află în vigoare (în unele cazuri semnalîndu-se și cazuri de sclavagism). În general, cu mici excepții de rigoare, triburile se mențin la un nivel satisfăcător de viață, principala caracteristică rămînînd cea a unei supuneri desăvîrșite față de suveranii lor, o conservare plină de un anumit farmec al tradițiilor lor antice.

GH. RUSSU

TELEX • TELEX

■ **Clima terestră este influențată pentru anumite intervale de timp, în rău bineînțeles, de către norii de dioxid de sulf aruncați către înaltul cerului de vulcanii aflați în activitate. Un exemplu concludent în acest sens îl constituie erupția vulcanului filipinez Pinatubo. Satelitul american „Nimbus-7" a reușit să cartografieze evoluția panasului produs de erupția lui Pinatubo. Norul de dioxid de sulf format între 18 și 30 iunie 1991 s-a răsrăspîndit succesiv deasupra Oceanului Indian, a Africii, Oceanului Atlantic și a continentului american. În numai 20 de zile, acest nor a făcut înconjurul globului. Compușii relativ stabili formați din sulf în contact cu alte substanțe din atmosfera superioară vor forma, pentru mai mulți ani la rînd, un adevărat voal, care va diminua fluxul luminii solare.**

■ **Sonda interplanetară Magellan, lansată la 4 mai 1989, își continuă periplul său în Univers. Ea a reușit să cartografieze peste 90 la sută din suprafața planetei Venus, dar misiunea sa va fi prelungită pînă în primăvara anului 1995, pentru a se lua fotografii în trei dimensiuni și a se depista eventuali vulcani în erupție. Se are în vedere și detalierea mai exactă a suprafeței lui Venus. Pe parcursul anului 1993 este planificată măsurarea de către sonda Magellan a gravitației planetei Venus, eveniment așteptat cu interes de către oamenii de știință curioși să știe din ce este compusă structura sa internă.**

■ **Oamenii de știință din Gruzia au obținut un nou îngrășămînt lichid pe bază de turbă. Denumit „Humus", noul produs oferă agricultorilor posibilitatea obținerii unor recolte sporite, lipsite de nitrați. Tehnologia producerii „Humusului" se bazează pe procedeul electrohidraulic de tratare a zăcămintelor seculare de turbă. Substanțele conținute în turbă sînt „fărămițate" pînă la stadiul de particule coloidale, ușor asimilate de plante.**

■ **Experții în tehnologia nucleară sînt de acord, în marea lor majoritate, că, înainte ca exploatarea energiei atomice să fie extinsă (chiar și într-o măsură modestă), este necesară perfecționarea unei noi generații de reactoare cu „securitate inerentă". Chiar dacă guvernele lumii ar finanța proiecte suficient de ample pentru a fi atins acest obiectiv, primele centrale nucleare aparținînd noii generații nu ar putea fi date în folosință decît în secolul următor !**

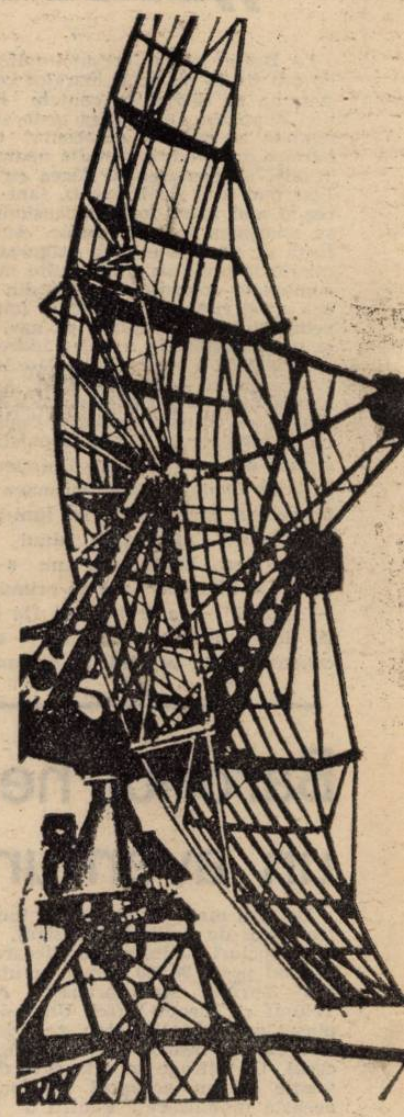

ULTIMUL MODEL BMW...

În fotografia furnizată de IN-Press se află modelul BMW E 2, un automobil al viitorului (apropiat), dus la punct și perfecționat pe baza modelului E 1, dotat cu propulsie electrică. El a fost ... pentru condițiile specifice ale pieței americane și a fost prezentat în premieră, în ianuarie 1992, cu prilejul manifestării „Los Angeles Motor Show", care a avut loc la începutul anului în Statele Unite. Modelul BMW E 1 se află în continuare în faza de testare pe șoselele germane.

Salvați „p

Marea metropolă braziliană Rio de Janeiro va găzdui, în perioada 1—12 iunie a.c., lucrările conferinței la vîrf a țărilor membre ale Organizației Națiunilor Unite (O.N.U.), consacrată problemelor ecologice. Cu acest prilej vor fi prezenți peste o sută de șefi de state și de guverne, care vor adopta hotărîri cu caracter obligatoriu pe plan internațional, de protecție a speciilor aflate pe cale de dispariție, de protecție a resurselor naturale și a climatului terestru.

Specialiștii sînt unanimi în a aprecia că o strategie realistă îndreptată spre conservarea pădurilor tropicale, protejarea eficace a regiunilor împădurite naturale trebuie să includă ambele laturi ale exploatării raționale a pădurilor : ecologică și socială. Germania contribuie anual cu circa 300 de milioane de mărci la constituirea fondului internațional destinat protecției pădurii, sumă ce reprezintă circa 15 la sută din totalul acestor fon-

Catalizator antipoluant

Aproape în toate țările au devenit sau în curînd vor deveni obligatorii convertorii catalitici instalați în tobele de eșapament pentru a efectua arderea suplimentară a gazelor de evacuare. Ele au rolul de a oxida componenții combustibilului care nu au ars în cilindrii motorului astfel încît să devină mai puțin poluanți. Se pare că nimeni nu s-a gîndit însă la un dispozitiv similar care să poată fi folosit în coșurile de fum ale sobelor care folosesc drept combustibil lemnele. Ponderea sobelor în poluarea atmosferei nu este neglijabilă.

Recent o companie belgiană a conceput și realizat un dispozitiv de conversiune catalitică destinat purificării fumului sobelor. În acest scop în calea fumului sînt puse niște lamele poroase din ceramică acoperite cu un strat subțire de catalizator, realizat din metale nobile. Hidrocarburile și oxidul de carbon pe care le conține fumul sînt oxidate la trecerea lor prin catalizator. Procesul de oxidare este însoțit de o degajare moderată de căldură, ceea ce produce disocierea celor mai complești componenți ai fumului și la încălzirea suplimentară a sobei. Un asemenea dispozitiv reduce conținutul substanțelor nocive la ieșirea prin coșul de fum de peste zece ori. Firma producătoare garantează zece ani de funcționare a catalizatorului.

Walt Disney

- *La 10 luni (în stînga)*
- *Casa în care s-a născut la Chicago, în 1901 (în centru)*
- *În fața studiourilor Disney Brothers în anul 1925. Lillian și Walt, Ruth (sora), Roy (fratele său) și Edna.*

O CARIERĂ PENTRU ETERNITATE

Corespondență specială din Franța. În exclusivitate pentru revista „MAGAZIN"

— Cu ce fel de afaceri vă ocupați ?
— Cu cinema.
— Și ce faceți în cinema ?
— Desene animate.
— Aha... face omul dezamăgit, încordîndu-se și privind pe geam, punînd astfel capăt unui dialog abia înfiripat.

Cu oarecari eforturi financiare tînărul Walt, la 22 de ani, alesese special clasa întîia tocmai ca să nu se amestece cu săraci de la a doua în acest voiaj istoric pentru el. Își va aminti încă peste ani de mutra acră a interlocutorului său din trenul spre Hollywood.

E adevărat că, în acea perioadă, profitînd de tehnica înregistrării pe peliculă, desenul animat pășește în familia celei de a saptea arte, cu întreaga gloată de desenatori care nu-și meritau numele de artiști. Din sutele de precursori ai lui Disney doar cîteva nume au rămas încrustate în memoria genului : Blackton, Lantz, Reynaud, frații Fleicher...

În 1923, cînd Walt Disney bate la porțile Hollywoodului, esențialul era deja inevitabil. Dacă de exaltarea descoperirilor în materie s-au bucurat alții, lui nu-i mai rămînea decît să-și încerce puterile în creație, aducînd peste ani exact ceea ce lipsea de fapt, genului : încîntarea.

Walter Elias Disney s-a născut la 5 decembrie 1901 la Chicago. Tatăl, fost dulgher la Expoziția Universală din Statul Columbia, mama învățătoare, aduseseră pe lume, înaintea lui, pe Roy și Ruth. Dar cum ale vieții valuri poartă familia Disney prin diferite locuri, băiatul se bucură de farmecul copilăriei doar la ferma lor din Marceline, în Missouri. Cum cultivatorii depind de ploaia cerească și de cursul prețurilor, familia Disney este nevoită să-și lase ferma pentru a se instala în Kansas City. Iată-l deci, la zece ani, pe micul Walt vînzînd ziare încă cu noaptea-n cap de la trei jumătate, nu pentru banii lui de buzunar, ci pentru pușculița tatei care îi va plasa într-o fabrică de dulcețuri. „Tu vei fi muzician", îl liniștește tatăl. Dar pînă să se-nscrie, la 16 ani, la Școala de arte-frumoase din Chicago, adolescentul Walter vinde băuturi prin trenuri, este băiat de casă sau poștaș... Chiar dacă ambițiile patriotice îi sînt curmate de armistițiu din 1918, el se îmbarcă totuși pe un cargo pentru animale spre a ajuta, prin Crucea Roșie, răniții imobilați în Franța.

În această primăvară '92, odată cu deschiderea Eurodisneylandului, presa franceză, orgolioasă, a bătut tam-tam mediatic pe originea franțuzească a străbunilor săi emigranți, născuți, după cum se zice, în Normandia la Issigny... de unde i s-ar trage și numele. Nu știu dacă în 1918 tînărul Disney a vizitat presupusa localitate strămoșească, dar cert este că

EURODISNEY
LA PARIS

după 11 luni se va întoarce în Statele Unite, maturizat. Se angajează într-o agenție de publicitate ca desenator începător. Și aici i se întîmplă una din cele mai importante întîlniri ale vieții sale, întîlnirea cu un olandez timid dar foarte talentat : Ub Iwerks. Un nume care nu are astăzi popularitatea meritată, dar fără de care universul bogat al personajelor Disney poate n-ar fi existat.

Ideea unei asociații se impune imediat. Tandemul creativ Disney-Iwerks se instalează într-un vechi garaj. Cu un aparat de filmat închiriat, cu cîteva foi de celuloid încep astfel să se nască primele imagini amuzante din ceea ce ei numesc „Laugh-o-grams", adică un fel de glume desenate : „ris-o-grame". Subiecte găsesc peste tot. De la drumurile desfundate pînă la spălatul pe dinți — totul devine prilej de haz. Comenzile încep să curgă. Succesul garantat îl determină pe Disney să-și mărească antrepriza pînă în ziua cînd reprezentantul său new-yorkez dispare cu carnetul de comenzi cu tot. O vor lua de la-nceput dar de astă dată la Los Angeles unde în 1924 Disney Brothers Studios produce, alături de nesfîrșitele „ris-o-grame", prima comedie : „Alice în țara minunilor". Iepurele Osvald sau motanul Felix completează galeria primelor personaje imaginate pe planșele de celuloid ale desenatorilor în acest gen unde toate năstrușniciile devin posibile.

Dar legea junglei hollywoodiene nu se dezminte. A doua oară excrocat, de Charles Mintz, distribuitorul de la Universal, care-i „fură" personajele, comenzile, și o parte de colaboratori, Walt Disney, asistat mereu de Roy, se repliază cu trupa de desenatori fideli în frunte cu Ub Iwerks, pentru a inventa noi personaje, noi peripeții.

La capătul a 5 ani de muncă și de economii, Walt și fratele său Roy, gestionarul care-i va fi de-acum tot timpul alături, reușesc să-și cumpere un teren și să-și construiască două case. De ce două ? Ca să se-nsoare ! După căsătoria lui Roy cu Edna este rîndul lui Walt să se-nsoare cu stenografa Lilian Bounds. Ca un fel de pedeapsă pentru glumele sale malițioase gurile rele spun că o strașnică durere de dinți a împiedicat mirele să-și facă datoria în noaptea nunții...

OCTAVIAN GREAVU

(Va urma)

Locuitorii altor lumi se interesează de pămînteni!

Anul în curs marchează relansarea programului SETI (Search for Extraterrestrial Intelligence). Cu ce se va purcede la drum în scopul cercetării inteligenței extraterestre ? Cu Mega — SETI. Noile instrumente realizate grație creativității umane, în spetă în SUA, vor avea darul să lărgească de 10 000 de ori numărul canalelor de ascultare a ceea ce se întîmplă în universul nemărginit. Drept urmare, în numai 3 secunde se vor putea culege mai multe informații decît cele obținute în ultimii 30 de ani. Este uluitor.. De-a dreptul fantastic.

Programul SETI nu este de dată recentă. El a împlinit mai bine de 15 ani. În această perioadă au fost captate diferite semnale venite din Cosmos, inexplicabile. Indiscutabil, inexplicabile nu înseamnă „ale unei alte civilizații" : aceste semnale au fost prea scurte, ceea ce a făcut imposibilă stabilirea proveniență lor. Să fi fost vorba de probe tehnice de transmisie ? Și pentru a afla dacă la celălalt capăt al Universului se află alte ființe inteligente, bioastronomii trimit tot mai multe semnale către stele. Vom avea, pînă la sfîrșitul mileniului, o adevărată „întîlnire de gradul trei ?". Să așteptăm cu răbdare cumpăna dintre cele două milenii care bate deja la ușă.

Reînvierea lirei

Lirele, împreună cu o serie de instrumente arhaice de percuție reconstituite în același mod, vor fi utilizate la susținerea unor concerte.

Îmblînzitor de albine

Norm Gary este un entomolog american, care studiază albinele de peste patruzeci de ani, devenind un reputat specialist al comportamentului acestor himenoptere. Norm Gary se consideră a fi chiar un bun psiholog pentru albine neezitînd ca pentru a-și destinde micile sale protejate care nu se sfiesc să-l acopere(numărul lor fiind de circa 200 000) să le cînte la clarinet melodia preferată.

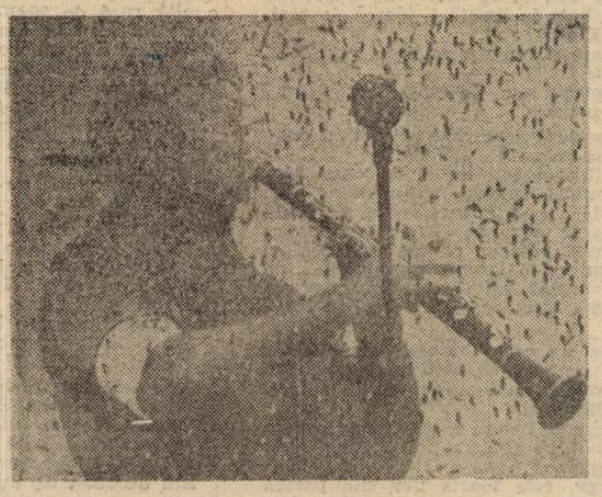

După douăzeci de secole de uitare, Annie Belis, o tînără franțuzoaică pasionată de „arheologia muzicală", cercetătoare a antichității grecești și romane a reușit să reînvie lira, instrument străvechi pe care nimeni nu mai știa să-l construiască. Lira este formată dintr-un număr veritabil de coarde întinse între o traversă cu două brațe în formă de coarne și cutia de rezonanță ale cărei sunete se obțin prin ciupirea coardelor. Lira realizată de Annie Belis este rezultatul unei munci de cincisprezece ani. S-a apelat la ceramică, vestigii arheologice, partituri și la ajutorul unui meșter constructor de instrumente cu coarde, care a refolosit tehnicile de lucru și materialele utilizate în epoca în care lira reprezenta un simbol al inspirației și creației pe care o însoțea.

...lăminul verde" al Terrei!

duri, situîndu-se pe primul loc în lume în acest domeniu de importanță vitală pentru starea de sănătate a Terrei. 54 de state participă la realizarea acestui program. Se află în curs de desfășurare nu mai puțin de 120 de programe consacrate salvării pădurii. Germania a alocat 30 de milioane de mărci pînă în 1995 pentru cercetările consacrate pădurii tropicale, din care 21 de milioane vor fi destinate unor programe comune, realizate împreună cu specialiști brazilieni. Așa s-au pus bazele programului-pilot destinat conservării pădurilor tropicale braziliene, în cadrul căruia, la inițiativa cancelarului german (fotografia furnizată de IN—Press îl prezintă pe Helmut Kohl în timpul vizitei întreprinse anul trecut în regiunea Amazoniei) cele șapte state puternic industrializate au alocat suma de 250 de milioane de dolari pentru salvarea și conservarea pădurii tropicale. **(Ș. F.)**

Biblioteca magazin de proză scurtă

RAIUL DOBÎNDIT (II)

de THOMAS COGSWELL

Ajunseră la mină cu un automobil ermetizat. În abataj, înarmați cu tîrnăcoape și lopeți se apucaseră de lucru ; gardienii se urcară în vagonete și plecară. Ceea ce se întîmplă după aceea, lui Anthos îi păru un coșmar.

Grupul se deplasară cam un kilometru înapoi prin tunel și instală încărcăturile cu exploziv. Aruncară pe unde apucară vechituri devenite inutile, piese de echipament, chiar și un balon de aer defect. Apoi, obosiți, se înghesuiră în galeria laterală îngustă și puseră explozibilul la intrare. Clătinîndu-se de oboseală, inspirau pe rînd aer din baloane. Sunetul exploziei se auzi parcă din depărtare și intrarea în galerie fu blocată. Grupul porni încet înainte. Se opreau la fiecare oră, alimentau compresorul cu cărbune fărîmițat, reîncărcau baloanele și porneau mai departe. Lui Anthos începură să-i vîjîie urechile. Zgomotul creștea în intensitate și curînd deveni mai puternic decît respirația grea a camarazilor săi. În fața ochilor începură să-i danseze cerculețe de foc. Unul din membrii grupului îl așează grijuliu în poziția orizontală și îi lipi masca pe figură. Anthos respiră de cîteva ori profund și simți cum își recapătă puterea. Peste cinci minute era din nou capabil să stea în șezut și să privească în jurul său.

— Ceilalți sapă acum o ieșire către vale, spuse Jennings.

— Cel puțin am scăpat de închisoare, zise Anthos.

— Ne va fi greu dar vom rezista. Iar peste cîțiva ani vom reveni. Anthos dădu să se ridice, dar încremeni cînd auzi cuvintele lui Jennings.

— Ah, da, am uitat să vă spun...

După ce ne vom instala în vale, vom pune stăpînire pe întreaga planetă. Paza de aici nu este numeroasă, vom scoate din funcțiune transportul de materie.

Următoarea navă de pe Pămînt va sosi aici abia peste cincizeci de ani. Pînă atunci vom fi gata.

Anthos se ridică în picioare, încremenit de groază și indignare, dar din întuneric răsună o voce :

POVESTIRE

— Trecerea a fost deschisă, să mergem.

Jennings îl bătu pe Anthos pe umăr și dispăru în tunel. Anthos îl urmă fără nici o plăcere și în curînd se trezi la suprafață.

Stătea pe fundul unei farfurii naturale imense, cu diametrul de circa șase kilometri. Valea era încadrată de jur împrejur de munți. Din loc în loc licăreau niște pete de culoare portocalie, erau gurile unor vulcani activi. Din crăpăturile lor se ridicau coloane de fum și aburi. Toată valea era acoperită de o perdea de fum, prin care abia străbăteau razele soarelui. Dar aici, cel puțin se putea respira, ceea ce era foarte important !

În gît îi apărură spasme de tuse pentru că în aer exista, totuși, ceață albă, dar Anthos stătea pe suprafața Gheenei și respira !

Cercetă cu atenție valea. În partea ei centrală se afla un lac mare și curat, cu un diametru de circa trei kilometri. În lac se vărsa un torent vijelios, care izvora din stîncile de la răsărit. Torentul și lacul aveau de jur împrejur un brîu de verdeață. Din locul, unde se afla, Anthos nu putea distinge ce anume creștea acolo, dar din depărtare perdeaua verde aducea indiscutabil a copaci.

— Ei, uite, ne-am atins scopul, se adresă Jennings camarazilor săi. Desigur, nu am nimerit în rai, dar de trăit, se poate trăi. Restul depinde numai de noi. Aproape toată materia primă necesară se află aici. Să nu pierdem timpul. Ne vom împărți imediat în grupe. O grupă se va ocupa de încropirea unor locuințe. Alta se va întoarce la tunel să aducă echipamentul lăsat acolo. O a treia grupă se va ocupa de procurarea hranei.

Jennings dădea dispoziții și alegea oamenii. Peste zece minute toată lumea muncea. Lucrau pînă la epuizare. Trudeau mai mult decît niște ocnași.

Zilel se tranformau în săptămîni, săptămînile în luni. În trei ani realizară tot ceea de își propuseseră să facă în patru.

Consider, dragi prieteni, că sîntem gata să trecem la etapa următoare, se adresă Jennings camarazilor săi.

— Condițiile din vale s-au îmbunătățit simțitor și cu excepția unei substanțe, sîntem cu desăvîrșire independenți. Rezerve suplimentare de substanțe putem obține, ocupînd lagărul principal.

— Dacă nu aveți nimic împotrivă, grupa de luptă o s-o conduc eu, propuse Anthos. Trebuie să procedăm în așa fel ca nimănuia să nu i se întîmple absolut nimic.

(Va urma)

ACCIDENTUL (IV)

de AGATHA CHRISTIE

Îi dărui lui Evans un zîmbet, un zîmbet mulțumit, de salut.

— Știam că sînteți dumneavoastră, doamnă Anthony, adică doamna Merrowdene, spuse el volubil.

Făcu intenționat greșeala, supraveghindu-o, dar fără să i-o arate. Îi văzu ochii larg deschiși, îi auzi ritmul accelerat al respirației. Dar ochii ei nu clipiră. Ea îl privea sigură pe sine și cu mîndrie.

— Îmi căutam soțul, spuse ea calmă. Nu l-ați văzut cumva pe aici ?

— A luat-o într-acolo cînd l-am văzut ultima dată.

Mergeau umăr la umăr în direcția indicată, discutînd liniștiți și bine dispuși. Inspectorul simțea cum îi crește admirația față de ea. Ce femeie ! Ce stăpînire de sine ! Ce echilibru miraculos ! O femeie remarcabilă și în același timp foarte periculoasă. Într-adevăr, foarte periculoasă.

Se simțea însă foarte stingherit, deși era satisfăcut de comportarea sa inițială. A făcut-o să înțeleagă că a recunoscut-o. Aceasta trebuia s-o pună în gardă. Ea nu va mai face nici o încercare privind persoana cuiva. Era vorba în primul rînd de Merrowdene. Dacă ar putea fi prevenit.

Îl găsiră pe mărunțelul profesor contemplînd absent o păpușă de porțelan pe care o cîștigase la loterie. Soția îi sugeră să plece acasă și el fu imediat de acord. Doamna Merrowdene se întoarse spre inspector.

— N-ați dori să vă întoarceți împreună cu noi să bem în liniște o ceașcă de ceai domnule Evans ?

Avea oare o nuanță nouă în voce ? El gîndi că da.

— Vă mulțumesc, doamnă Merrowdene. Cu mare plăcere.

Se îndreptară spre casă, discutînd despre lucruri obișnuite, plăcute.

— Servitoarea este liberă cu ocazia sărbătorii, explică doamna Merrowdene cînd ajunseră la o casă fermecătoare, de modă veche. Ea se duse în camera sa pentru a-și schimba pălăria, reveni cu ceaiul și puse ceaiul pe o lampă miniaturală de gătit din argint, luînd apoi trei cești și trei farfurii mici de pe etajera de lîngă cămin.

— Avem un ceai chinezesc de calitate deosebită continuă ea. Și îl bem întotdeauna în maniera chinezească, din farfurioare nu din cești.

Se întrerupse brusc, se uită într-o ceașcă și o schimbă cu alta, scoțînd o exclamație de supărare.

— George, este foarte urît din partea ta. Ai început să folosești din nou aceste cești.

— Îmi pare rău, draga mea, spuse profesorul spășit. Sînt atît de comode. Cele pe care le-am comandat n-au venit încă.

— Zilele acestea era să ne otrăvești pe toți, spuse soția lui cu un zîmbet. Mary le găsește în laborator și le aduce înapoi aici dar niciodată nu-i trece prin cap să le spele dacă în ele nu există ceva care să-i sară în ochi. Zilele acestea ai folosit o ceașcă pentru cianură de potasiu. Dar, George, este extrem de periculos.

Merrowdene arăta puțin iritat.

— Nu este treaba lui Mary să-mi scoată lucrurile din laborator. Ea n-are voie să se atingă de nimic acolo.

POLIȚIER

Dar noi lăsăm adesea cestile aici după ce ne bem ceaiul. De unde să știe ea ? Fii rezonabil, dragul meu.

Profesorul intră în laborator, murmurînd ceva în barbă, iar doamna Merrowdene turnă cu un zîmbet apă clocotită peste ceai și stinse mica lampă de argint.

Evans era uluit. Simțea cum îl încălzea o altă rază de speranță. Dintr-un motiv sau altul doamna Merrowdene îi dezvăluia planul. Să fi fost oare un „accident" ? Vorbea deliberat despre toate acestea ca și cum și-ar fi pregătit dinainte alibiul. Astfel ca atunci cînd într-o bună zi „accidentul" se va întîmpla, el să fie obligat să depună mărturie în favoarea ei. Este stupid din partea ei dacă procedează așa, pentru că înainte de aceasta...

El scoase un oftat adînc. Ea turnă ceiul în trei cești. Una o puse în fața lui, alta în fața sa, iar pe cea de a treia o puse pe măsuța de lîngă cămin, alături de scaunul în care soțul său ședea de obicei și în timp ce o punea pe măsuță o umbră de zîmbet îi mîngîie buzele.

Era zîmbetul care o trădase.

Atunci el înțelese !

O femeie remarcabilă, o femeie periculoasă. Fără ezitări, fără nici o pregătire. În această după amiază, chiar în această după amiază de față cu el aici ca martor. Curajul ei îi tăie pur și simplu respirația. Era deosebit de ingenios, era al dracului de ingenios. El nu putea dovedi nimic, absolut nimic. Ea conta pe faptul că el nu bănuia pur și simplu nimic pentru că totul se petrecea „atît de repede". Este o femeie care gîndește și acționează cu viteza luminii.

Inspiră adînc și se apleacă în față.

— Doamnă Merrowdene, eu sînt un om cu multe capricii și ciudățenii. Sînteți atît de amabilă să-mi suportați una dintre ele ?

Ea îl privi întrebător, dar fără bănuială.

El se ridică, luă ceașca din fața ei și o duse la măsuță, unde o puse în locul celei aflate deja acolo. O aduse pe aceasta înapoi și o puse în fața ei.

— Vreau să vă văd bîndu-i conținutul.

Ochii ei îi întîlniră pe ai lui. Privirea îi era fermă, impenetrabilă. Sîngele îi părăsea încet fața.

Întinse mîna și ridică ceașca. El își reținu respirația.

„De dacă a făcut tot timpul o greșeală ?"

Ea ridică ceașca o duse la gură și chiar în ultimul moment se aplecă cu un tremur în față și îi turnă conținutul într-un ghiveci de ferigă. Apoi reveni în poziția inițială și îl privi provocator.

El scoase un suspin adînc.

— Ei ?, spuse ea.

Vocea i se schimbase. Era ușor batjocoritoare, provocatoare.

El îi răspunse sobru și calm.

— Sînteți o femeie foarte inteligentă, doamnă Merrowdene. Cred că mă înțelegeți. Nu trebuie să se mai repete. Cred că știți ce am în vedere ?

— Desigur, știu ce aveți în vedere.

Vocea îi era calmă, lipsită de expresie. El dădu satisfăcut din cap. Ea era o femeie deșteaptă și nu dorea să moară de streang.

— În sănătatea dumneavoastră și a soțului dumneavoastră, spuse el semnificativ și duse ceașca de ceai la gură.

Apoi chipul i se schimonosi, i se desfigură oribil, el încerca să se ridice, să strige. Corpul i se întări, devenind țeapăn, iar fața mov. Căzu pe spate, răsturnînd scaunul de lîngă el, membrele îi fură cuprinse de convulsii.

Doamna Merrowdene se aplecă înainte, privindu-l. Un zîmbet ușor îi mîngîie buzele. Îi vorbi foarte încet și blînd.

— Ați făcut o greșeală, domnule Evans. Ați crezut că vreau să-l ucid pe George. Ce prostie din partea dumneavoastră, ce prostie mare.

Mai stătu cîteva clipe, uitîndu-se la acest om mort, al treilea om care o amenințase că îi va bara calea și o va despărți de bărbatul pe care îl iubea.

Zîmbetul ei se lăți pînă la urechi. Arăta mai frumoasă chiar decît o Madonă. Apoi își ridică vocea și strigă :

— George, George ! Oh ! Vino repede aici. Mă tem că a avut loc un accident mai mult decît mortal. Sărmanul domn Evans...

Traduceri de
VASILE OROIAN

(Sfîrșit)

SPORT UNIVERS

MANSELL, RECORD EGALAT. Britanicul Nigel Mansell a egalat recordul de anul trecut al brazilianului Ayrton Senna, acela de a fi cîștigat patru Grand Prix-uri din tot atîtea disputate, realizînd un fel de „hat-trick" ca să împrumut termenul englezesc folosit în fotbal. Iată-i însă în fotografia reprodusă din „Le Parisien" pe unul dintre cei mai cunoscuți oameni ai F1 la automobilism, „vulpea" cum este numit, celebrul **Franck Williams** (în scaun). Alături de el se află alte două vedete ale curselor de F1, **Alain Prost** și... **Jackie Stewart.** Succesul lui Mansell nu-l extaziază pe Williams, care are un singur țel, acela de face să progreseze mașinile sale și împreună cu ele, echipa. Așa se și explică instantaneul realizat de SIPA Press, Williams stă cu ochii pe Alain Prost, campionul pe care îl admiră, îl respectă și îl așteaptă de trei ani, după propriile lui afirmații. Întrebat dacă anul 1992 va fi un an „Frank Williams", cunoscutul constructor a de-

clarat : „N-aș spune chiar așa. Eu sînt un om singur. 1992 poate fi anul lui Williams-Renault-Elf. Dar nu pot uita concurența, adversarii potențiali de mare anvergură, cum ar fi Benetton-Ford și McLaren-Honda, care dispun de mari resurse financiare și tehnice." **„Asta nu v-a împiedicat să lucrați toată iarna la suspensiile reactive, obținînd un avans asupra concurenței".** „Da, pentru moment. Dar nu știu pentru moment unde sînt cu studiile adversarii mei pînă în momentul în care vor veni și ei cu noutățile". Cum a fost în cazul mașinii MP 4/7 al firmei McLaren". **„Adoptarea suspensiei reactive a ameliorat randamentul mașinilor lui Mansell și Patresse ?".** „În principiu, da. Cred că acest tip de suspensie le va permite să alerge mai repede pe orice pistă din cadrul CM, fie ea denivelată sau nu. Important este să se atingă un regim maxim în orice circumstanță." **„S-a schimbat, într-un an, peisajul Formulei Unu ?".** „Foarte puțin în profunzime. Nivelul competitivității nu prea s-a schimbat". Mă opresc aici cu spicuirile din interviul cu Frank Williams, realizat de Renaud de Laborderie, urmînd a-l continua în numărul viitor

BULION DE SPORT. Și iată că Ajax — antrenată cîndva de compatriotul nostru Ștefan Covaci, atunci Ajax a cîștigat tot ce se putea cîștiga în materie de fotbal — a reușit miercuri să intre în posesia **Cupei UEFA**, într-un meci spectaculos în care AC Torino a jucat și ea un fotbal de calitate, dar a fost lipsită de șansă. Deși la noi se apropie vara, în SUA se mai joacă hockey, gurile rele spun că se joacă foarte bine. **Wayne Gretzky**, cel mai bun jucător al tuturor timpurilor din NHL (Liga națională de hockey) a înscris cel de-al 103-lea său gol din actualul campionat, într-o partidă jubiliară, cea cu numărul 1 500. E drept că faptul că este cel mai bun hockeist se reflectă și asupra contractelor de joc. Gretzky semnînd un contract de 30.000.000 dolari pentru următorii 5 ani. ● Golful, în afară de faptul că este un punct fierbinte de pe glob, mai este și un sport foarte liniștit. Tocmai acolo, pe terenul de golf, starul televiziunii franceze, de la canalul **TF 1**, animatorul emisiunii TOUS A LA UNE, **Patrick Sabatier**, își găsește liniștea de care are nevoie. Și are, deoarece realizează nu mai puțin de 60 de emisiuni pe an, a căror audiență este considerabilă. În rest, un om obișnuit, care are și dușmani și care vorbește despre locurile comune ale evenimentelor lumii.

GEORGE CUȘNARENCU

HOROSCOP

Săptămîna 18.05 — 24.05

BERBEC (21.03—20.04)

Luni : O surpriză plăcută la serviciu.
Marți : Planuri realizate doar pe jumătate.
Miercuri : Suprasolicitări nervoase.
Joi : Un dar prețios din partea unui Săgetător.
Vineri : Drumuri multe și costisitoare.
Simbătă : Zi norocoasă.
Duminică : Apatie după o noapte albă, cu chef.

TAUR (21.04—21.05)

Luni : Sînteți plin de idei.
Marți : Un ghinion vă blochează entuziasmul.
Miercuri : O scrisoare deosebită.
Joi : Zi cenușie, neproductivă, monotonă.
Vineri : Nesiguranță în amor, suspiciuni.
Simbătă : Noi responsabilități familiale.
Duminică : O vizită neașteptată.

GEMENI (22.05—21.06)

Luni : O migrenă nu vă părăsește toată dimineața.
Marți : Vești bune de la un amic.
Miercuri : O afacere nouă începe să dea roade.
Joi : Replici aprinse cu șeful direct.
Vineri : O mai veche presimțire se confirmă.
Simbătă : Detașare totală în brațele erotismului.
Duminică : Zi de confesiuni și amintiri cu parfum nostalgic.

RAC (22.06—22.07)

Luni : Scadența unei datorii morale vă obsedează.
Marți : Digresiuni sentimentale.
Miercuri : Vă confruntați cu noi greutăți financiare.
Joi : O decizie lucidă într-o problemă urgentă.
Vineri : Traversați o scurtă perioadă de impas profesional.
Simbătă : O bucurie deosebită din partea odraslei.
Duminică : O petrecere pe cinste.

LEU (23.07—22.08)

Luni : O eroare mai veche se răzbună fără milă.
Marți : O surpriză plăcută din partea unei Fecioare.
Miercuri : Muncă încordată, suprasolicitări intelectuale.
Joi : Rezolvați în mod oportun o problemă foarte delicată.
Vineri : Două vești contradictorii.
Simbătă : Farmecul inegalabil al unei Balanțe și atît.
Duminică : Zi productivă.

FECIOARA (23.08—21.09)

Luni : Stare trecătoare de deprimare, pesimism nerealist.
Marți : O veste foarte bună vă remontează.
Miercuri : Generozitatea unui amic se dovedește salvatoare.
Joi : Dificultăți financiare.
Vineri : Echilibrul psihic continuă să fie fragil.
Simbătă : Un compromis sentimental finalizează o situație delicată.
Duminică : Doar singurătatea vă poate „pansa" rănile.

BALANȚA (22.09—22.10)

Luni : Înțelepciune și luciditate pentru o decizie importantă.
Marți : Deveniți sensibil și ușor iritabil.
Miercuri : Zi foarte norocoasă.
Joi : O ieșire temperamentală fără urmări deosebite.
Vineri : Toate vă merg din plin.
Simbătă : Frămîntări sufletești.
Duminică : O reușită financiară surprinzătoare.

SCORPION (23.10—21.11)

Luni : Solicitări din mai multe direcții.
Marți : O confruntare sentimentală.
Miercuri : Vă impuneți categoric punctul de vedere.
Joi : Un Berbec profită de o slăbiciune a dv. Atenție !
Vineri : Discuții în contradictoriu.
Simbătă : Jucați neapărat la loterie.
Duminică : Prospețime, inspirație.

SĂGETĂTOR (22.11—20.12)

Luni : Deveniți susceptibil în iubire, dar e doar o părere.
Marți : O zi „glorioasă" pe plan financiar.
Miercuri : Totul vă merge bine.
Joi : O criză acută de reumatism.
Vineri : Un necaz previzibil.
Simbătă : Confruntări sentimentale
Duminică : Tandrețe, intimitate.

CAPRICORN (21.12—19.01)

Luni : Imprevizibilul unei întîlniri cu un vechi amic.
Marți : Zi de inspirație debordantă, productivitate maximă.
Miercuri : Împrejurări favorabile pe plan material.
Joi : Detașat, sigur pe sine, dominator.
Vineri : Două neplăceri pe plan profesional.
Simbătă : Un oaspete neașteptat la cină.
Duminică : Zi de căutări și regăsiri sentimentale.

VĂRSĂTOR (20.01—18.02)

Luni : Temperament excesiv.
Marți : Suprasolicitări profesionale.
Miercuri : O veste foarte bună vă redă optimismul.
Joi : Oscilații în dragoste.
Vineri : Lămuriri și certitudini, stare sufletească deosebită.
Simbătă : Primiți bani.
Duminică : Un nou meci sentimental cîștigat.

PEȘTI (19.02—20.03)

Luni : Sensibil și delicat într-o împrejurare riscantă.
Marți : Ispita unei aventuri amoroase ...
Miercuri : Toate vă merg din plin.
Joi : Ritm sufocant de lucru, suprasolicitări.
Vineri : Înțelepciunea dv. triumfă într-o dispută.
Simbătă : Creativitate și inspirație
Duminică : Farmecul unei zile pline de bucurii.

cartea RECORDURILOR NAȚIONALE

Priorități științifice mondiale

● În anul 1904, zoologul Nicolae Leon (1862—1931) descoperă pompa salivară a țînțarilor anofeli. Această descoperire a fost deosebit de importantă pentru stoparea răspîndirii unei boli foarte grave : paludismul. Trebuie menționat că această descoperire făcută la Iași de omul de știință român s-a produs simultan cu cea făcută de George Henry Falkiner Nuttall (1862—1937).

● În anul 1887, fizicianul român Dimitrie Negreanu (1858—1908) determină constanta dielectrică a lichidelor.

● În anul 1939, medicul veterinar Alexandru Vechiu (director al Institutului Pasteur din București) a reușit pentru prima oară în lume să demonstreze transmiterea pestei porcine la iepuri. Pe baza cercetărilor lui Alexandru Vechiu (1890—1954), specialiștii americani au reușit sintetizarea unui vaccin adecvat.

● În anul 1886, medicul George Assaky (1855—1899) susține la Paris o teză de doctorat deosebit de interesantă și de originală, cu privire la tehnica operatorie în neurochirurgie — tehnică numită de atunci, pentru recunoașterea meritelor inventatorului, „operația Assaky". Teza lui George Assaky s-a intitulat „De suture des nerfs à distance". El a fost și cel care a descris formațiunea osoasă numită „tuberculul Assaky", prezentă în articulația scapulo-umerală.

Superlative speologice

Adevărate comori naturale de o frumusețe greu de redat în cuvinte, peșterile din țara noastră reprezintă o mare atracție turistică, dar și științifică. Una din cele mai grandioase peșteri este cea numită Cetățile Ponorului. Accesul la exterior al acesteia se face prin trei puțuri uriașe : riul subteran curge printr-o galerie de 2 kilometri, largă de 5—10 metri și cu înălțimea maximă de 100 de metri. Cea mai adîncă peșteră este cea numită Tăușoare, din Munții Rodnei. Denivelarea cea mai profundă a numeroaselor galerii — ce formează o rețea extrem de complicată și de bogată — este de 400 metri (distanța totală cercetată a galeriilor însumează peste 10 kilometri). Peștera cu cea mai mare varietate a decorului specific poate fi apreciată ca fiind Topolnița, din Podișul Mehedinți.

Premieră publicistică

Prima gazetă din țara noastră tipărită în întregime cu litere latine s-a numit „Organul Luminării" și a apărut în anul 1847 la Blaj din inițiativa lui Timotei Cipariu (1805—1897) — la data de 4 ianuarie. În perioada Revoluției de la 1848, titlul acestei gazete istorice devine „Organul Național" — începînd cu data de 29 septembrie.

Cel mai vechi act scris pe hîrtie

În Țara Românească, primul act oficial scris pe hîrtie a fost hrisovul dat de Mircea cel Bătrîn egumenului Nicodim de la mănăstirea Tismana, în anul 1406, la 23 noiembrie. În Moldova, această premieră este considerată a fi o scrisoare din 11 iunie 1428 a lui Alexandru cel Bun.

Urbanistică

În anul 1860 se începe la București pavarea sistematică cu piatră cioplită, originară de la Comarnic și Văleni de Munte ; aceasta înlocuia piatra de rîu. Primele străzi pavate astfel au fost străzile Franceză și Germană, din centrul Capitalei de atunci.

Cea mai veche carte

La Tătărla, pe Valea Mureșului, a fost găsită cea mai veche „carte" constînd de fapt în trei table din lut ars și avînd o vechime de aproape cinci milenii ; cele trei table au fost datate ca aparținînd perioadei 2900—2700 înainte de Christos.

GUINNESS BOOK

PE DOUĂ ROȚI

Mîndria omului de a pune el însuși în mișcare vehicule cu un randament cît mai mare vine să completeze necesitatea conservării mediului. Bicicletele au fost însă intuite pe vremea cînd noțiunea de motor încă nu exista. Marele geniu al Renașterii, Leonardo Da Vinci (sau unul din elevii săi) a prefigurat în schițele sale un fel de strămoș a aceea ce numim acum bicicletă. Deși în alte lucrări găsim drept inventator pe Michaux, se consideră că prima bicicletă a fost realizată de scoțianul Krikpatrick Macmillan, în 1839—1840 (aflată la Muzeul Științei din Londra).

Cea mai lungă bicicletă tandem funcțională (și fără să posede o a treia roată de stabilizare) a avut o lungime de 20,1 metri și a fost amenajată pentru 35 de bicicliști. Realizator: firma belgiană Pedaalstompers Westmalle. Încercarea reușită de a o pune în mișcare s-a efectuat pe distanța de 58,5 metri, la 20 aprilie 1979. Această bicicletă de tip Gulliver cîntărea 119,25 kilograme.

Cea mai mare viteză atinsă de un vehicul acționat de om a fost de 93,76 kilometri/oră. Performerul a fost Dave Grylls, pe pista Ontario Speedway, la data de 27 octombrie 1980. La capitolul afectat alergătorilor care acționează un vehicul, viteza cea mai mare atinsă a fost de 100,67 kilometri /oră, iar realizatorii recordului au fost Leigh Barczewski și Dave Grylls, la 4 mai 1980, pe aceeași pistă californiană.

Cea mai mare bicicletă clasică din lume a avut pentru roata din față un diametru de 162,56 centimetri, iar pentru cea din spate un diametru de 50,8 cm. Anul construcției este 1886, iar constructorul a fost o firmă din statul american Massachusets. De asemenea, pentru demonstrații de circ, în 1878 a fost construită o bicicletă a cărei roată din față a avut un diametru de... 2,55 metri! **(va urma.)**

Zodiacul chinezesc pe înțelesul tuturor

FOCUL ȘI PLANETA MARTE

Se spune despre cei născuți în anii Focului (în buna tradiție a calendarului chinezesc, căci există trei zodii de Foc și în astrologia europeană), că sînt sortiți a-i domina pe semenii lor, de a ști să se facă ascultați și respectați, dacă nu și iubiți. Vocația de lider a celor cu sufletul de Foc înseamnă, în înțelesul larg al acestui element fundamental, o personalitate ieșită din comun. Dar, conform principiului echilibrului Yin — Yang (forțele vitale negative și respectiv pozitive), că materializarea respectivelor destine se află la extreme; cu alte cuvinte, mai aproape de înțelesul nostru, genii ale binelui și genii ale răului.

Dar înainte de a derula cîteva idei despre nativii Focului, cred că ar fi nimerit să amintim cîteva perioade de Foc din acest secol. Veți putea astfel aprecia dumneavoastră însăvă dacă tradiția orientală se poate aplica și în spațiul european, din toate punctele de vedere. Deci iată intervalele: 03.02.1916 — 10.02.1918; 13.02.1926 — 22.01.1928; 24.01.1936 — 30.01. 1938; 02.02.1946 — 02.09.1948 ; 12.02.1956 — 17.02.1958; 21.01.1966 — 29.01.1968; 31.01. 1976 — 06.02.1978 etc. (după cum observați din 12 în 12 ani). Așa cum aminteam în textul precedent, fiecărui element fundamental al vieții îi corespunde cîte o planetă. În cazul Focului este vorba de Marte. Ce spun astrologii despre Marte? În principal, aceleași lucruri deosebite ca și orientalii despre nativii Focului, adică oameni valoroși, plini de curaj și inițiativă, spirite de luptători îndrjiți, ambițioși și dornici de înavuțire cu orice preț.

Din punct de vedere al sănătății, nativii Focului au regiunea inimii cea mai sensibilă. Anotimpul metamorfozei Focului este vara, iar orientarea cardinală cea mai favorabilă este cea sudică. Cele mai clare influențe ale focului privit ca entitate filozofică de ambele zodiacuri, sînt semnalate asupra Berbecului (căruia îi corespunde ca perioadă de timp luna Dragonului). De ce Berbecul? Pentru că una din cele două zodii dominate de Marte este aceasta, cealaltă fiind Scorpionul, zodie de Apă. Dar deși Berbecul este o zodie de Foc de gradul I (adică posedă cele mai accentuate caracteristici ale elementului fundamental dominator), astrologii europeni nu acordă inimii deficiențe de sănătate, ci capului (cu toate organele sale). Celelalte zodii de Foc sînt Leul și Săgetătorul (dominate de Soare și respectiv de Jupiter).

Este demn de remarcat faptul că cele trei necuvîntătoare care au drept metamorfoză principală Focul — Șarpele, Calul și Oaia — nu sînt toate active (cele 12 necuvîntătoare sînt împărțite în două ramuri principale, active și pasive). Numai Calul este activ, Șarpele și Oaia aparțin temperamentului mai potolit, mai contemplativ. Aceasta face din Calul de Foc cel mai temut nativ din zodiacul chinezesc. Anii Calului de Foc sînt ani de mari mutații sociale, politice, economice etc. (sau cei născuți atunci sînt purtătorii unui astfel de mesaj obscur, pe parcursul vieții lor). Dintre Caii de Foc ai lumii, aș aminti pe Rembradt, și Leonid Brejnev. Dar nici Oile de Foc nu au adus omenirii personalități mai puțin remarcabile, de exemplu Cervantes, sau Sir Lawrence Olivier. Dar cei mai mulți oameni politici au contribuții remarcabile (Yin sau Yang, deci negative sau pozitive) îi are Șarpele de Foc. De obicei Șarpele se distinge printr-o lungă perioadă de așteptare a momentului afirmării și posedă atributul fascinației maselor. Ce părere aveți despre Gamal Abdel Nasser sau John F. Kennedy? De asemenea, numele Indirei Gandhi este unul de seamă pentru Șarpele de Foc vitalizat de forța Yang. Din acest punct de vedere, forța Yin pare să fie dominanta unor lideri etichetați de istorie drept dictatori, precum Nicolae Ceaușescu și Ferdinand Marcos (Filipine).

Focul distruge și clădește. Enorma sa energie necesită o mare putere de stăpînire, fiind unul din elementele vitale ale vieții.

Rubrici realizate de PAUL IOAN

DIALOGURILE LAUREI

■ Scrisori sînt, slavă Domnului, o grămadă ! De-asta îți și răspund abia azi, dragul meu **ADRIAN B. (Ploiești)** ! Știi, citindu-ți noua scrisoare, mi-am amintit cum te dădeai de ceasul morții astă-toamnă, pe cînd te socoteai chiar tu un... subiect „abandonat" înainte de a fi „utilizat" ! Uite că acum s-a schimbat kalimera și poftim că vii să-mi ceri o „soluție" pentru ce să faci și cum să dregi ca să ieși basma curată dintr-o legătură. Cam neobișnuită „cerere". De astă-dată, măi frate, zău că m-ai dezamăgit. Doar nu intri orbește într-o prietenie și nici nu faci pasul mai departe, spre iubire, doar așa, de florile mărului, ca să-ți dai pe urmă seama că „nu știu ce mi-a venit", „nu știu unde mi-a fost capul", nu știu ce-a fost cu mine", „am fost un inconștient" (ei, brava ! bine barem că ți-ai păstrat simțul autocritic !). Dacă n-ai iubit-o și n-o iubești, de ce i-ai mai spus „da" și i-ai dat sperante bietei fete ? ! Dacă nu-ți place („e prea pirpirie !"), de ce-ai mai acceptat, fie și doar ca idee, să mergeți „pînă la capăt" ? ! Acum, zi și tu, ea ce vină are în toată povestea asta ? Că-i moartă după tine și nu știe ce să mai facă să-ți intre în voie ? ! Răul a fost făcut și ca să te „retragi" din joc ar fi nevoie de foarte mult tact, multă delicatețe, înțelegere și stăpînire de sine și tare mi-e teamă că la cei (aproape) 18 ani ai tăi, nu prea dispui de „capital" în acest sens... În orice caz, ar fi de dorit să ții minte, pentru viitor, că e infinit mai complicat și mai dureros să ieși din joc decît să intri în horă... În plus, gîndește-te că rănile sufletești lasă, de obicei, urme mult mai adînci și de durată, mai greu de vindecat, la fete decît la băieți, așa încît joaca de-a „iubirea — uite-o, nu e" e semn limpede că multe din „cele omenești" pot să ne rămînă străine... Fiindcă zău că nu mi-ar face nici o bucurie să primesc de la tine o altă scrisoare în care să mi te jelești că „vai și-amar cu fetele din ziua de azi". Oricum, scrisorile tale vor fi pe mai departe binevenite.

■ Bravo, draga mea **RAMONA (Reghin)** ! Nici nu știi ce bucuroasă am fost citindu-ți noua ta scrisoare ! Te felicit și-ți doresc mult noroc ! Aștept vești bune și pe mai departe !

■ Cred că ar fi bine, draga mea **LELIA I. (Craiova)** dacă ai reuși să ai o „explicație" cu el, însă luîndu-ți toate rezervele astfel încît, în cazul cînd îți vei da seama că „da"-ul tău înseamnă un „nu" pentru el, să nu cumva să ți se scufunde toate corăbiile. Cu toate că, sinceră să fiu, nu prea sînt convinsă că el, aflat acuma la vîrsta „marilor descoperiri geografice", ar fi dispus să înțeleagă ce-i de înțeles, cu aceeași seriozitate pe care o dovedești tu. Și asta, din simplul motiv că pînă i se va coace și mintea, și sufletul pentru a descoperi alături de tine „insulele fericirii" — mai are de mîncat pîine, hăt !, niște ani buni. În orice caz, cum spuneam, de încercat — merită să încerci, însă cu toate precauțiile necesare. Mai scrie-mi.

■ Draga mea **A.V. (Drobeta-Turnu Severin)**, toate scrisorile pe care le primesc **sînt urgente foarte**, cu complicații **foarte**, așa încît nu pot face altfel decît am mai spus — și anume să răspund — în limita spațiului — în ordinea primirii acestor scrisori. Deci, ai puțintică răbdare, curînd vei primi răspunsul (atît de) așteptat !

LAURA

Grădina de lîngă casă

Stabilirea rațională a culturilor

În grădina de lîngă casă, ca de altfel și în fermele mari legumicole, este necesar să se evite cultivarea, mai multi ani la rînd, pe aceleași suprafețe (parcele) a unor specii de legume. Speciile din grupa solano-fructoaselor (roșii, ardei, vinete) nu trebuie să revină pe aceeași parcelă decît după 3 ani, pentru a se evita răspîndirea anumitor boli. Acest lucru se poate obține prin stabilirea asolamentului sau a rotației culturilor. În acest sens este necesar ca întreaga suprafață a grădinii să fi împărțită într-un număr de 5 sau 6 parcele, din care una să fie destinată pentru plantele perene (cele care rămîn mai mulți ani pe același amplasament, ca de ex. leușteanul, tarhonul, stevia, hreanul etc.). Pe celelalte parcele (notate cu cifre romane) urmează să se cultive de exemplu : I : roșii (tomate), ardei, vinete ; II : rădăcinoase, ceapă, praz, usturoi ; III : varză, conopidă, gulii, spanac, salată, ceapă verde ; IV : castraveți, pepeni, dovlecei, mazăre, fasole ; V : cartofi. Un alt principiu pe care trebuie să-l avem în vedere, este acela de a produce pe fiecare metru pătrat de teren, în tot timpul anului, avînd în vedere că durata culturilor este mai mică decît durata anului. Aceste culturi se numesc succesive. Se dau cîteva exemple dar posibilitățile sînt foarte mari. În primul an putem cultiva varză timpurie (în perioada 25.3—20.6), după care urmează castraveți pînă la 30.9, plantînd apoi ceapă. În anul al doilea, primele 4 luni va fi terenul ocupat cu ceapa verde, după care urmează roșii, ardei și vinete pînă la 30.9. După această dată urmează salata sau spanacul, care vor fi recoltate în anul al treilea, pînă în luna aprilie. În continuare, urmează castraveții, pînă la 30.7, după care vom ocupa terenul cu fasole pentru păstăi, pînă în octombrie. Se pot realiza foarte multe succesiuni de culturi, în funcție de nevoi.

În practică s-a constatat că anumite culturi pot fi realizate concomitent cu altele, cel puțin o anumită perioadă de timp. Acestea se numesc culturi asociate și prezintă avantajul că pe aceeași suprafață de teren se obțin concomitent două culturi. În culturile de morcovi, de pildă, se pot cultiva și ridichi de lună, în primele 80 de zile ale culturii de morcovi, iar în culturile de roșii și vinete se pot cultiva, în primele 70 de zile, salată sau gulii. De asemenea, se obțin bune rezultate în cultura căpșunilor și a narciselor galbene în spațiile dintre și de sub pomi și vița de vie.

IOAN URSU

POSTA by Air Mail

GABRIELA, din Constanța : Încep prin a vă cita cu plăcere : „De-aș ști unde mi-e sufletul, m-aș ține strîns cu mîinile amîndouă de locul acela". Am ales doar acest citat din lunga scrisoare pe care mi-ați trimis-o pentru că spațiul nu-mi îngăduie să citez întregul, care ar merita să fie reprodus. Cîteva lucruri, simple și directe, îmi voi îngădui în cele ce urmează.

Evident, ponderea trăirii prin gînd și filozofare este la dumneata o „a doua natură" și, din fericire, o „natură proprie", ceea ce vrea să însemne adecvată, fertilă, adeseori și originală. Ce pot eu însumi să regret, este că astfel de oameni își „consumă" inteligența într-o arie restrînsă ; n-au căpătat viciul onorabil și nobil al scrisului profesionalizat, deci admitem că există și înțelepți cărora le ajunge propria înțelepciune, fără a avea și mijloacele de a populariza, de a cuceri eventual o audiență mai largă. Personal, întotdeauna mi-am dorit un astfel de anonimat, în care să se includă inocența meditației și discreția revelațiilor. Dar după ce apuci să tipărești sub nume și prenume mai multe cărți, pierzi virtutea inițială și ți se pare că ai fi intrat într-o competiție, dar nu cu tine însuți, ci cu ceilalți. De aici înainte începe să se manifeste dorința de performanță și scade introspecția odată cu bucuria anonimatului. Nu mai sîntem niște inocenți, ci niște entități popularizate.

Ar fi multe de scris, inclusiv despre bucuria de a vă fi citit. Poeziile care adaugă la considerațiile „teoretice" sau afective un plus de farmec fără îndoială că sînt mature și definesc o voce care nu se confundă cu marea de voci lirice. Revista noastră nu publică poezii, de aceea îmi veți înțelege părerea de rău că nu pot face ceea ce aș dori să fac. Dar rămîn disponibil pentru alte lecturi din creațiile pe care le aveți. De asemenea, în privința chestiunilor la care vă referiți în scrisoare, cu prilejul unei vizite în București abateți-vă și pe la redacția noastră pentru discuții mai lămuritoare. Aștept noi vești...

Ing. IULIAN LUPU, Ploiești : Interesantă demonstrația pe care o faceți privînd tornadele. Voi încredința tiparului considerațiile dv. într-un număr viitor al revistei. Cu mulțumiri...

ION ȚUGUI

PROGRAM TV

SELECȚIUNI

Săptămîna 18.05 — 24.05

LUNI

Programul 1 : 14,00 Actualități 14,20 Worldnet Usia 16,00 Cheia succesului 16,30 Muzica pentru toți 17,00 Actualități 17,05 Emisiunea în limba maghiară 18,35 Televiziunea vă ascultă 19,05 Tezaur 19,30 Desene animate 20,00 Actualități 20,35 Studioul economic 21,00 Gala internațională a filmului — Cannes, 1992. Transmisiune directă — TV 5 Europe 22,00 Din Filmoteca de Aur : Restituiri I. L. Caragiale. Vizita. Lanțul slăbiciunilor 22,20 SIDA un pericol ignorat 22,30 Actualitatea sportivă 22,55 Cronica Parlamentului. Actualități 23,25 Revista presei 23,40 Confluențe.

Programul 2 : 16,00 Actualități 16,15 Desene animate 16,40 Tradiții 17,10 Film artistic. Pînă cînd ne vom revedea (Anglia, 1989) 18,50 Repriza a treia 20,15 Studioul muzicii de cameră 20,45 Programul Televiziunii Naționale din Republica Moldova 21,30 TVE Internacional 22,00 TV 5 Europe 22,35 BBC World Service 23,05 Închiderea programului.

MARȚI

Programul 1 : 7,00 Programul Televiziunii Naționale din Republica Moldova 10,00 Actualități 10,30 TVE Internacional 12,10 Ora de muzică 13,00 Interferențe 13,30 Muzica pentru părinți 14,00 Actualități 14,20 Tradiții 14,55 Preuniversitaria 15,30 Telescoală 16,00 Agenda muzicală 16,30 Convorbiri 17,00 Actualități 17,05 Repere transilvane. Emisiune realizată de Studioul de Radioteleviziune Cluj 18,00 Salut, prieteni ! 19,00 În fața națiunii 19,30 Desene animate 20,00 Actualități 20,35 Sport 20,45 Studioul economic 21,15 În obiectiv : Ion Iliescu, președintele României 22,05 Telecinemateca. Omul cu inima de aur (S.U.A., 1955) 0,10 Cronica Parlamentului. Actualități.

Programul 2 : 16,00 Actualități 16,10 Desene animate 16,35 Studioul de literatură 17,35 Film serial. Marc și Sophie 18,35 De-ale pieței în economia Capitalei 18,55 Euro-Gol 19,25 Tribuna non-conformiștilor 19,45 Expo '92 — Sevilla 20,45 Programul Televiziunii Naționale din Republica Moldova 21,30 TVE Internacional 22,00 TV 5 Europe 22,35 BBC World Service 23,05 Închiderea programului.

MIERCURI

Programul 1 : 7,00 Programul Televiziunii Naționale din Republica Moldova 10,00 Actualități 10,30 Film serial. Familia Polaniecki 11,05 Worldnet Usia 12,10 Ora de muzică 13,00 Forum 14,00 Actualități 14,20 S.O.S. Natura ! 14,55 Preuniversitaria 15,30 Telescoală 16,00 Tineri interpreți de muzică populară 16,20 Patrimoniu 17,00 Actualități 17,05 : 15, 16, 17, 18 17,35 Reflector 18,20 Studioul economic 18,50 Fotbal : România — Țara Galilor, în preliminariile Campionatului Mondial '94 20,50 Actualități 21,10 Fotbal : Sampdoria Genova — F.C. Barcelona 23,10 Cronica Parlamentului Actualități 23,40 Revista presei 23,55 Universul cunoașterii.

Programul 2 : 16,00 Actualități 16,10 Desene animate 16,35 Emisiunea în limba maghiară 18,05 Teatru TV. Privește înapoi cu mînie de John Osborne 20,00 Dialog cu edilii Capitalei 20,25 Bijuterii muzicale 20,45 Programul Televiziunii Naționale din Republica Moldova 21,30 TVE Internacional 22,05 TV 5 Europe 22,35 BBC World Service 23,05 Închiderea programului.

JOI

Programul 1 : 7,00 Programul Televiziunii Naționale din Republica Moldova 10,00 Actualități 10,30 Transmisiunea directă a slujbei religioase de Sfinții Împărați Constantin și Elena 12,10 Ora de muzică 13,00 Oameni de lîngă noi 13,30 Jazz-Magazin 14,00 Actualități 14,20 Convorbiri 14,50 Preuniversitaria. Bacalaureat '92 15,30 Telescoală 16,00 Muzică pentru toți 16,30 Lumea ideilor 17,00 Actualități 17,05 Repere moldave 17,35 Armuri în piatră 19,00 În fața națiunii 19,30 Desene animate 20,00 Actualități 20,35 Sport 20,45 Film serial. Dallas 21,40 Studioul economic 22,10 Reflecții rutiere 22,25 Memorialul durerii 23,45 Cronica Parlamentului.

Programul 2 : 16,00 Actualități 16,10 Desene animate 16,35 Dicționar de personaje 17,05 Emisiunea în limba germană 18,05 Ansamblul folcloric „Cununa Carpaților" 18,30 Club SF Eurocon '92 19,00 Concertul Orchestrei Naționale Radio 20,45 Programul Televiziunii Naționale din Republica Moldova 21,30 TVE Internacional 22,00 TV 5 Europe 22,35 BBC World Service 23,05 Închiderea programului.

VINERI

Programul 1 : 7,00 Programul Televiziunii Naționale din Republica Moldova 10,00 Actualități 10,30 Film artistic. Cu orchestra pe strada principală (Mosfilm, 1986) 12,00 Super Channel 13,00 Ora de muzică 14,00 Actualități 14,20 Mondo muzica 14.40 Medicina pentru toți. Alergia 15,10 Bicentenar Rossini 15,25 Preuniversitaria 16,00 Limba noastră 16,30 Muzică pentru toți 16,55 Actualități 17,00 Emisiunea în limba germană 18,00 Pro patria 18,45 Ecranul 19,05 Viața parlamentară 19,30 Desene animate 20,00 Actualități 20.35 Sport 20.45 Film serial. Familia Chisholm 21.45 Studioul economic 22.15 David Koven în concert 22.45 Gong ! 0.05 Actualități 0.35 Magazinul de la miezul nopții.

Programul 2 : 16,00 Actualități 16,15 Desene animate 16,40 Tradiții 17,10 Opera în capodopere 19,25 Sport 20,00 Concertul pentru vioară și orchestră 20,45 Programul Televiziunii Naționale din Republica Moldova 21,30 TVE Internacional 22,00 TV 5 Europe 22,35 BBC World Service 23,05 Închiderea programului.

SIMBATA

Programul 1 : 9,00 Bună dimineața, 9,50 Șahul de la A la Z 10,00 Actualități 10,10 Tip-top 11,10 Descoperirea Planetei 11,30 Alfa și Omega. Credința, politica — un traseu posibil ? 12,30 Ora de muzică 13,30 : 7 x 7 14,00 Actualități 14,10 Magazin TV. Toți pentru 1/4 pentru toți 18,00 Itinerarii 18,30 Mapamond 19,15 Teleenciclopedia 20,00 Actualități 20,45 Film serial. Twin Peaks (S.U.A.). Episodul 1 21,35 Săptămîna sportivă 21,55 Film artistic. Prințul deșertului (Italia) 23,40 Actualități 23,55 Cutia cu surprize 0,40 Video-discoteca.

Programul 2 : 15,15 Actualități 15,25 Desene animate 15,50 Convorbiri 16,20 Film artistic. O dată la două săptămîni (Franța, 1990) 18,00 Festivalul „Săptămîna internațională a muzicii noi" 20,00 Jazz-show 20,45 Programul Televiziunii Naționale din Republica Moldova 21,30 TVE Internacional 22,00 TV 5 Europe 22,35 BBC World Service 23,05 Închiderea programului.

DUMINICA

Programul 1 : 8,30 Bună dimineața ! 9,30 Abracadabra ! 10,20 Film serial pentru copii. Operațiunea „Mozart" 10,50 Actualități 11,00 Lumină din lumină 12,00 Viața satului 13,30 De amîndouă 14,00 Actualități. Meteo 14,10 Atlas 14,30 Video-Magazin 18,30 Convorbiri de duminică 19,10 Film serial. Dallas 20,00 Actualități 20,35 Film artistic. Doctorul Teyran (Franța, 1980) 22,15 Duminica sportivă 22,40 Actualități 22.55 Miss România '92 23,55 Maeștri. Soprana Maria Slătinaru-Nistor.

Programul 2 : 16,00 Actualități 16,10 Desene animate. Stan și Bran 16,35 Convorbiri 17,05 Pop-Club 17,25 Orașe și civilizații 17,35 Varietăți internaționale 18,25 Serată muzicală TV 20.45 Programul Televiziunii Naționale din Republica Moldova 21,30 TVE Internacional 22,00 TV 5 Europe 22,35 BBC World Service 23,05 Închiderea programului. **(După „PANORAMIC TV")**

În funcție de evenimentele la zi, Radioteleviziunea își rezervă dreptul de a efectua unele modificări ale programului.

medicina la zi

DESPRE O NOUĂ METODĂ DE LUCRU

ÎN MEDICINĂ

■ Se estimează la 32 numărul factorilor ce conduc la eroare de diagnosticare.
■ Optimismul lui Epicur persistă
■ Știința și conștiința în medicină sînt obligatorii

Aceasta este tema pe care doresc a o aborda în rîndurile ce urmează. Încheiam articolul trecut cu specificarea că numărul factorilor care generează eroarea medicală, apreciați în mod tradițional ca fiind 3 la număr (insuficienta dezvoltare a medicinii, insuficiența pregătire a medicilor și echipamentul tehnic necorespunzător), este incomparabil mai mare. Călugărul, naturalistul și filosoful englez Roger Bacon, din secolul al XIII-lea, semnala încă din acea perioadă, într-o lucrare a sa, șase cauze care pot duce la eroarea de diagnostic sau la cea terapeutică și anume : necunoașterea limbilor străine, necunoașterea precisă a acțiunii medicamentelor, înclinația multor medici de a se menține în perimetrul unor discuții facile în activitatea lor practică, ca urmare a faptului că aceștia nu posedă cunoștințe științifice precise, lipsa de experiență și în special lipsa de experimentare, insuficienta dezvoltare a chimiei și a agriculturii și, în sfîrșit, o pregătire slabă în domeniul astrologiei, „știință" după cum știm foarte la modă în Evul mediu.

De la R. Bacon încoace, paleta factorilor care pot facilita sau chiar determina eroarea de diagnostic sau pe cea terapeutică s-a îmbogățit și mai mult, prin introducerea în circuit a factorilor importanți ținînd de temperamentul ca și de psihologia bolnavului. În urmă cu cinci decenii se considera că principalele surse ale erorii medicale trebuie căutate în carențele informaționale, pregătirea clinică necorespunzătoare, lipsă de vocație, examen clinic superficial, echipament tehnic necorespunzător, goana după îmbogățire, goana după originalitate, folosirea de tehnici necorespunzătoare, bolnavi dificili, gîndire greșit orientată, vanitate și orgoliu, prudență excesivă, pesimism sau optimism excesive.

Cercetătorii analizează într-un studiu cu veleități exhaustive, 32 asemenea factori. Alți specialiști în domeniu, consideră că numărul acestor factori ar putea să fie chiar dublu.

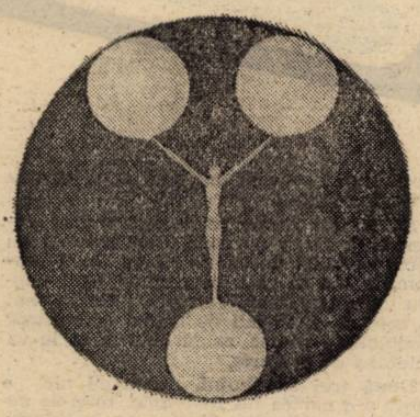

Indiferent însă de aceste aspecte, ceea ce trebuie să reținem este că erorii îi sînt proprii, și este normal să fie așa, valențe punitive și inflamante, valențe ce contribuie la disimularea ei, la răstălmăcirea sau pur și simplu la contestarea ei, și asta chiar în ipostaza celei mai clare evidențe. Dar tot în legătură cu eroarea mai trebuie să reținem și altceva și anume că fiecare asimilează eroarea comisă în contextul unui metabolism propriu, metabolism condiționat printre altele de coordonatele proprii ale temperamentului și personalității fiecăruia dintre noi. Astfel stînd lucrurile, este de presupus că au perfectă dreptate acei psihologi care susțin că reacția individului în fața propriei erori reprezintă unul dintre testele cele mai sensibile și mai fidele pentru cercetarea caracterului și a personalității. Aceia dintre noi care l-au cunoscut în direct pe marele clinician care a fost profesorul Iuliu Hațieganu (1885—1959), susțin că acesta avea un respect aproape mistic pentru eroarea de diagnostic sau pentru cea terapeutică, realități pe care el le exploata la maximum, și într-un dublu scop : pe de o parte acela al învățămîntului și, pe de alta, acela al catharsisului, al purificării psihice și al purgației morale. Cu o demnitate și cu o probitate profesională rar întîlnite, el își etala în fața colaboratorilor și chiar a studenților erorile de diagnostic ca și pe cele terapeutice comise, erori pe care le analiza cu o necruțătoare obiectivitate și luciditate.

De altfel, posibilitatea convertirii erorii în valori pozitive, așadar în stimuli care să contribuie la consolidarea experienței, la perfecționarea profesională și la slefuirea morală, a fost intuită chiar și de marii gînditori ai antichității. Recunoașterea erorii, precizează în acest sens Epicur, reprezintă începutul salvării. La rîndul lor, mari clinicieni din secolele trecute, au pledat pentru ideea că trebuie să ajungem în situația de a transforma recunoașterea greșelilor comise în practica medicală de fiece zi într-o autentică și implicit constructivă metodă care din anumite puncte de vedere este cea mai bună dintre toate. **Așadar, noi, slujitorii lui Asklepios, avem nevoie nu numai de știință, ci și de conștiință.**

ARCADIE PERCEK

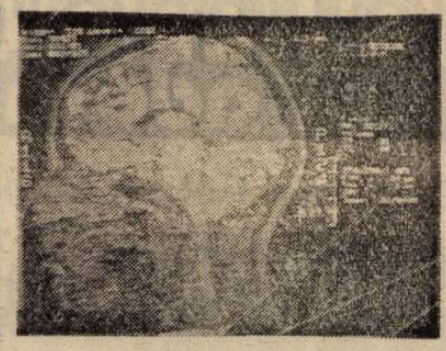

REMARCABILA IMAGINE A REZONANȚEI MAGNETICE

Revoluție a anilor '80, imaginea prin rezonanță magnetică sau IRM a făcut omul total „transparent" la investigațiile medicale. Pacientul, lungit pe spate, cu brațele pe lîngă corp, este așezat într-un „tub" din metal și comunică prin interfon cu o echipă medicală. O ședință de acest fel durează 60 de minute. Examenul este complet nedureros și inofensiv, fiind total diferit de tehnica scannerului sau radiologiei convenționale și nu recurge nici la raxe X. Acest sistem eliberează asupra diferitelor țesuturi umane efectele unui puternic cîmp magnetic (de 30 000 de ori superior cîmpului terestru). Analizînd, datorită unui ordinator de reconstituire a imaginilor, semnalele de rezonanță emise de țesuturi, se obține „cartografia" de o foarte mare precizie a creierului, a oaselor, a măduvei spinării și al sistemului cardio-vascular al pacientului. Astfel, IRM permite să se facă progrese considerabile în diagnosticul accidentelor cardio-vasculare, cerebrale, cardiace, leziuni osoase și articulare, maladii degenerative ale sistemului central, cum ar fi scleroza în plăci. Produsele de contrast injectate în sîngele pacientului se concentrează în țesuturile anormale (de exemplu tumori) făcînd să apară diferențe față de țesutul sănătos.

MANUELA SPĂTARU

Rezistența bacteriilor la antibiotice

În medicina modernă rezistența bacteriilor la antibiotice constituie o problemă de mare actualitate. Din păcate, ea este și una de discordie. Pentru un bacteriolog, bacteria patogenă rezistentă la antibiotice, are o tulpină ce se comportă diferit față de alte tulpini bacteriene, aparținînd aceleiași specii, în sensul că pentru a fi inhibate necesită concentrații mari de antibiotic. Pentru clinician, fie el veterinar sau uman, bacteria rezistentă este cea care supraviețuiește, care nu-i afectă, în ciuda administrării antibioticelor, ea fiind răspunzătoare de un eșec terapeutic.

Pînă la urmă s-a ajuns la consens, între bacteriologi și clinicieni în sensul definirii drept rezistentă **la un antibiotic a** bacteriei care nu va fi suprimată în organismul bolnav prin tratamentul cu antibioticul respectiv.

Există desigur mai multe tipuri de rezistență a bacteriilor la antibiotice. Se discută despre așa numita **rezistență naturală**, care nu este altceva decît o rezistență ce afectează absolut toate tulpinile unei specii, de la primele teste efectuate pe un antibiotic. Se vorbește **și de o rezistență dobîndită**, care se produce numai la tulpini bacteriene care inițial făceau parte din grupul celor sensibile la un anumit antibiotic.

Despre această **rezistență dobîndită** dorim să reținem atenția cititorilor.

Ea intervine în cazul unei mutații cromozomice și în acest caz bacteria devine rezistentă la un anumit antibiotic. Astfel, bacteria mutantă a devenit rezistentă și va transmite acest caracter tuturor bacteriilor fiice. O astfel de situație se observă la anumite bacterii față de anumite antibiotice cum ar fi eritromicina, razampicina etc. Dar tot bacteriologii ne spun că aceste mutații cromozomiale nu explică în totalitate rezistența bacteriilor la antibiotice. Atunci ce altceva? Este vorba de rezistențele plasmatice, extracromozomice — adică de prezența unor fragmente de acizi nucleici în citoplasma bacteriană. Noutatea este uluitoare deoarece acest factor de rezistență al bacteriilor la antibiotice ne ridică noi probleme terapeutice și epidemiologice. În sfîrșit, un alt factor care explică rezistența bacteriilor la antibiotice, sînt unele gene care introduc sinteza unor enzime capabile să atace antibioticul. Bacteriile patogene reușesc deci să-și aibă o armată proprie, care o opun antibioticelor. Ce era de făcut? Cercetătorii au elaborat antibiotice semisintetice, care nu pot fi atacate de enzimele bacteriilor. Dar este aproape imposibil să se prevadă astăzi cine cîștigă lupta — bacteriile sau antibioticele. Timpul le rezolvă pe toate, dar sperăm că victoria să fie în favoarea sănătății oamenilor.

SIMONA FILEA IVANA

SIDA

amenință și distruge

Potrivit prognozelor elaborate de Organizația Mondială a Sănătății (OMS) o treime din cazurile de SIDA înregistrate în lume sînt copii. Pînă la sfîrșitul secolului vor fi infectați cu acest virus circa 10 milioane de copii. Această boală devine o problemă tot mai spinoasă, căzîndu-i victime tot mai mulți semeni ai noștri. Este bine să știm cum a fost la început, la declanșarea epidemiei, cum stăm astăzi și ce-i așteaptă pe oameni în viitor din partea virusului SIDA.

● De la declanșarea epidemiei s-au înregistrat peste 1,3 milioane de cazuri de SIDA. Dintre acestea 400 000 au fost cazuri în care mama a transmis virusul fătului, relevă surse OMS.

● La nivel mondial, vor exista, pînă în anul 2000, 15—20 milioane de adulți și 10 milioane de copii infectați cu SIDA. Vor exista în plus alte 10 milioane de orfani neinfestați, dar ai căror părinți au decedat în urma acestei boli necruțătoare.

● OMS precizează că peste 60% dintre infecțiile cu SIDA au apărut în urma unor relații heterosexuale, iar pînă în anul 2000 se așteaptă ca acest procent să crească la 75—80%.

● Impactul potențial al acestei epidemii generale asupra populației este deosebit de mare, mai ales în cazul în care un număr ridicat de tineri sînt infectați cu acest virus.

● Este cazul tinerilor din orașele situate în Africa centrală și de est. În aceste așezări urbane nivelul curent de infectare cu virus HIV este de 25%, ceea ce ar putea determina o dublare sau o triplare a ratei mortalității în acest deceniu : rata mortalității la copii are șanse să crească cu 50%.

● Tot mai multe femei cad victime maladiei SIDA. În multe țări, ele devin mai vulnerabile decît bărbații, întrucît nu pot să impună a li se asigura securitatea relațiilor sexuale și nici nu au posibilități de a primi informații despre această boală.

● În cazul în care rata infestărilor se va accelera în America Latină și în vestul Africii, iar virusul se va răspîndi serios în zonele dens populate, care pînă în prezent au fost relativ ferite, cum sînt cele din Asia, atunci numărul victimelor datorate virusului HIV va fi mult mai mare decît cel anticipat pentru anii 1991—1992 : peste 600 000 noi cazuri.

● Epidemia va avea consecințe dureroase asupra vieții a milioane de femei din întreaga lume în următorii ani prin infectarea directă. Nu se exclude nici contactul femeilor ca mame sau ca partenere ale unor bărbați infectați cu acest virus, ca infirmiere, cadre medicale și educatoare.

● Se apreciază că 30% dintre copiii născuți de mame infectate cu virusul HIV vor avea și ei această boală. Ceilalți 70% vor avea nevoie de îngrijire și după moartea părinților lor.

Întîmplări adevărate

Nouă femei şi un bărbat

Cea de-a noua „soţie" a lui Alex nu apare în cadru pentru că a făcut fotografia

Cum să-ţi organizezi viaţa pentru ca obligaţiile de familie să fie mai puţin stresante, cariera profesională să meargă din plin, iar treburile casnice să fie şi ele îndeplinite ? La această suită de întrebări pe care viaţa modernă le aduce în faţa oricărei femei, nouă americance din Big Water, un mic orăşel cu 300 locuitori, au găsit un răspuns deosebit de original. Johana, Boudicca, Leslie, Margaret, Diane, Pamela, Delinda, Elizabeth şi Dawn au ajuns la ideea „coabitării" cu un singur bărbat (Alex Joseph de 55 de ani, primar al oraşului şi director al ziarului local) şi astfel reuşesc să facă faţă cu succes tuturor sarcinilor care de obicei revin unei singure femei într-o familie. „Relaţiile dintre noi şi „soţul" nostru nu sînt de dependenţă aşa cum v-aţi putea imagina, spune Elizabeth. Noi nu sîntem supuse autorităţii bărbatului. Alegînd această formulă de familie, noi considerăm că ne putem face viaţa mult mai agreabilă decît dacă am opta pentru modelul clasic. Astfel, cînd una dintre noi e ocupată sau obosită şi nu reuşeşte să rezolve treburile casei, alta o înlocuieşte imediat".

Această stranie formă de poligamie poate fi, un ajutor pentru femeia modernă? Mărturisirea făcută de Elizabeth publicaţiei New York Times a trezit o reacţie deosebită în rîndul feministelor americance. Dar cele nouă „doamne Joseph" nu se sinchisesc. Fiecare îşi poate exercita meseria (avocat, agent imobiliar, administrator medical etc.) şi, totodată, poate duce o viaţă liniştită de familie. Şi totuşi nu intervin dispute, gelozii? a fost întrebată Elizabeth care este avocat. „Există uneori şi situaţii de tracasare, specifice vieţii moderne, dar sînt repede depăşite şi, oricum, nesemnificative. Gelozie? Desigur, cînd Alex se prezintă acasă cu o nouă femeie, ne gîndim dacă echilibrul „familiei" nu va fi afectat. În orice caz, dacă nu ne place, femeia nu are nici o şansă şi lucrul acesta i-l spunem lui Alex de la bun început."

În ceea ce-l priveşte pe Alex, se pare că este deosebit de mulţumit de stilul său de viaţă, este chiar fericit înconjurat fiind de cele nouă „soţii" şi cei 21 de copii ai acestora. Trăiesc cu toţii într-o casă mare. Dar unii spun : să fie la ei fericirea asta !

Camionul din salon

Casa familiei Carlus din Franţa se găsea în satul Lagarrigue, situată chiar pe şoseaua naţională.

Jean-Marie, pensionar în vîrstă de 60 de ani, tocmai se instalase în salon şi urmărea o emisiune sportivă la televizor, iar René, soţia sa se odihnea. Părea o simbătă liniştită ca toate celelalte, cînd... se produse un şoc teribil urmat de un zgomot asurzitor, apoi linişte... Într-o fracţiune de secundă zidul se dărîmă şi mobilele începură să se mişte ca într-o imagine de coşmar. După acest „cutremur", praful opac şi înăbuşitor învălui încăperea, iar soţii Carlus, scăpaţi prin minune cu viaţă, credeau că s-a produs vreo explozie. În realitate însă, un camion sfîrşise cursa nebunească în zidul casei lor, iar şoferul se alesese doar cu cîteva zgîrieturi. Dacă soţii Carlus s-ar

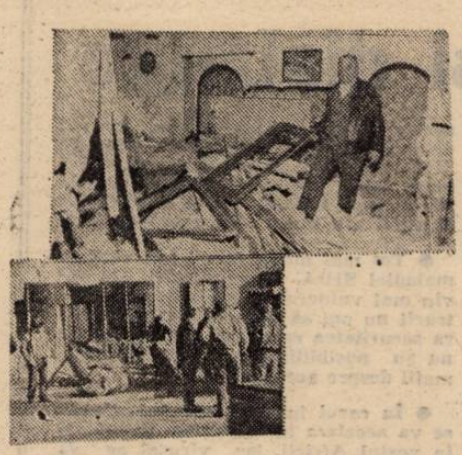

fi aflat în bucătărie, cu siguranţă n-ar mai fi fost în viaţă. Acum, familia Carlus trebuie să facă faţă multiplelor probleme legate de refacerea locuinţei şi de reluare normală a cursului vieţii.

Un delict care a tulburat S.U.A.

„Curtea Statului New York recunoaşte pe Pamela Smart vinovată de instigare la crimă şi o condamnă la 25 de ani închisoare". După pronunţarea acestei sentinţe, a urmat o lungă tăcere, după care cei prezenţi în sală şi-au exprimat prin comentarii pozitive hotărîrea judecătorească enunţată. Şi nici nu-i de mirare, întrucît cazul Pamelei Smart a pasionat multe luni opinia publică în urma unei crime care a avut ca instigatoare pe tînăra acuzată. Iată pe scurt istoria acestei întîmplări neobişnuite. Pamela Smart, profesoară la o şcoală, s-a îndrăgostit de un elev al ei, William Flynn, în vîrstă de numai 15 ani şi a devenit amanta lui. După un timp, ea l-a convins pe Flynn

ca, împreună cu alţi doi colegi, să-l ucidă pe soţul ei, urmînd ca în acest fel să scape de el şi simultan să încaseze o mare sumă de bani provenită dintr-o asigurare pe viaţă a bărbatului său, ceea ce, după spusele ei, „le-ar fi asigurat posibilitatea să trăiască împreună fericiţi şi la adăpost de griji". Îndemnat de Pamela, Flynn şi-a asociat doi prieteni şi a dus la împlinire îndemnul nefast şi josnic al amantei sale. Cercetările care au urmat au dus însă la descoperirea întregii maşinaţiuni iniţiate de Pamela, astfel că atît autoarea morală cît şi făptaşii crimei şi-au primit cuvenita pedeapsă.

Bolnavul prefăcut...

Orice abuz de încredere atrage mînia pentru că înseamnă o odioasă exploatare a sentimentelor. Aceasta e de fapt şi istoria lui Agnes şi Carole, două tinere din Franţa, trădate de Rodolphe J., un tînăr de 22 de ani, care a profitat de amabilitatea şi generozitatea lor, folosind o minciună abominabilă...

Agnès şi Rodolphe erau coafori şi au lucrat două luni în acelaşi salon. Împrietenindu-se, Rodolphe i-a explicat fetei că este homosexual. Cum el căuta un adăpost, ea l-a găzduit. În acelaşi imobil locuia şi Carole. Curînd, Rodolphe le-a povestit fetelor toată trista sa existenţă, pretinzînd că este seropozitiv. Totuşi ,în amărăciunea sa există o rază de speranţă, căci la Paris, un anume medic ar fi putut să-l vindece ! Rodolphe le-a spus fetelor că medicul e un cercetător, care lucra singur, deoarece confraţii săi se îndoiau de descoperirile sale, însă pentru a ajunge la el avea nevoie de bani. Cum să nu-l creadă ? Era sincer, patetic şi trebuia salvat...

Băiatul plătea lunar contribuţia sa pentru locuinţă, mergea la cumpărături, prepara uneori masa şi totdeauna lăsa o impresie de om bun şi liniştit şi în plus afirma că va returna banii... Trebuia deci ajutat cu... 18 mii de franci, pentru a-i salva viaţa !

Să fi fost naive fetele sau numai generoase ? Greu de spus. Cert este că au făcut eforturi deosebite ca pe lîngă economiile lor să mai împrumute bani pentru „sănătatea lui Rodolphe". Cu lacrimi în ochi şi cu 18 mii de franci în buzunar Rodolphe a plecat, asigurîndu-le că le va telefona de la Paris.

După trei săptămîni, neavînd nici o veste din partea lui Rodolphe, tinerele au telefonat medicului. Numai că la numărul acela nu era nici un medic. Au căutat apoi cu ajutorul Minitelului. Nimeni. Nu există nici medic, nici cercetător cu acel nume...

De la Rodolphe Agnès şi Carole nu au decît o fotografie care înfăţişează un băiat a cărui faţă angelică ascunde, de fapt, un mare şmecher, om fără suflet.

Un Rolls-Royce pentru toţi

În curînd, fiecare cetăţean va putea avea cîte un Rolls-Royce, cea mai prestigioasă maşină din lume. Cu o singură menţiune : faimosul automobil englez va putea fi disponibil pentru orice pungă dar în forma miniaturizată. Se cunoaşte amănuntul că asemenea maşini se construiesc manual, piesă cu piesă, de obicei în puţine exemplare : că preţul lui este considerabil mai scump în raport cu alte automobile şi că pentru a-l obţine este necesar să-l comanzi cu mult timp înainte de a fi livrat cumpărătorului. Ceea ce este mai interesant de semnalat este faptul că prestigioasa firmă a admis să con-

cesioneze construcţia miniaturizată numai celebrului artist în acest domeniu, francezul Yves Pebernet, care produce 150 de exemplare pe lună. Rolls-Royce-ul făurit de el este construit la scara 1/43 şi prezintă în mod absolut riguros versiunea originală cu cele mai mici amănunte. Cu titlul informativ vă facem cunoscut că automobilul miniaturizat este compus din exact 120 de piese.

Împotriva poluării

În Anglia, poluarea atmosferică constituie o preocupare de prim ordin atît prin desfăşurarea acţiunilor asociaţiilor ecologice, a guvernului cît şi prin exemplele personale pe care le oferă reprezentanţi ai guvernului. Problema este deosebit de stringentă, în mod special la Londra unde poluarea şi prezenţa smogului ating de foarte multe ori limite alarmante. Iată de ce exemplul personal constituie cel mai elocvent răspuns vizavi de apelurile lansate în acest scop. Astfel, cetăţenii capitalei Angliei au putut observa circulînd o bicicletă cu trei locuri care se îndrepta spre Camera Deputaţilor şi avea drept călători trei figuri politice foarte cunoscute cum ar fi Simon Dyer, Roger Freeman şi Daniel Tripper. Prin acest gest, care presupunea renunţarea la folosirea automobilelor şi, implicit, aderarea lor la măsurile preconizate în domeniul ecologic, ei au dorit să dea un exemplu în folosirea muşchilor picioarelor. Se mai inspiră cineva (eventual şi la noi) din exemplul lor ?

Societatea comercială FEPER S.A. oferă noi produse pentru gospodăriile agricole:

MINI-INCUBATOR. Capacitatea: 70 ouă

TOCĂTOR FURAJE. Capacitate: 120 kg/oră

MOARA PENTRU UZ CASNIC. Capacitate: 15-25 kg/oră

Informaţii la telefon: 87.67.14

magazin publicitate

verificati-vă cunostintele

ŞTIINŢA ŞI LOGICA

1. Se ştie că sunetele se propagă în aer cu viteza de aproximativ 330 metri pe secundă, iar în metale cu circa 5 000 metri pe secundă.

Să presupunem că ne-am afla în cabina de pilotaj a unui avion cu reacţie bimotor, care ar zbura cu o viteză mai mare decît a sunetului pe oră. Funcţionarea motoarelor aeroreactive produce un zgomot puternic, provocat de evacuarea gazelor de combustie. Se pune întrebarea : pilotul aude oare acest zgomot ?

2. La lansarea navelor cosmice sau a rachetelor purtătoare de sateliţi, ele sînt plasate în poziţie verticală pe sol. În momentul decolării, apare la partea lor inferioară un puternic jet de gaze care, conform principiului acţiunii şi reacţiunii, formulat de Newton, propulsează navele sau rachetele în sus, spre cer. Este însă interesant că şi la aterizarea sau aselenizarea acestora, jetul de gaze este îndreptat tot în jos, ca la decolare. De ce ?

3. Dacă scăpăm din mîini, pe jos, un mosorel cu aţă, iar acest ajunge sub un dulap sau sub o masă, unde nu putem ajunge cu uşurinţă, sîntem tentaţi să tragem de capătul aţei, spre a face mosorelul să revină înapoi. Dar, de obicei, el nu va reveni, ci dimpotrivă, se va îndepărta şi mai mult. Există însă totuşi două posibilităţi de a-l face să revină : fie deplasîndu-l cu o linie sau coada unei mături, fie trăgînd de capătul aţei, dar într-un anumit mod. Cum trebuie tras de aţă şi care este explicaţia ?

(Răspunsurile în numărul viitor)

RĂSPUNS LA ÎNTREBAREA PUBLICATĂ ÎN NUMĂRUL TRECUT

Resurse

1. În domeniul energetic o dată cu diminuarea resurselor naturale şi chiar epuizarea lor omenirea îşi pune mari speranţe în sursele energetice alternative, precum generatoarele solare terestre sau spaţiale, generatoarele mareomotrice, generatoarele eoliene, dar mai ales pe fuziunea nucleară, extrem de promiţătoare prin avantajele sale.

2. În prezent, dispar de pe Terra, pentru totdeauna, metale suficient de rare, ce intră în componenţa navelor cosmice lansate în special în afara sistemului nostru solar dar şi în a multor sateliţi artificiali care se pulverizează la reintrarea în atmosferă.

3. Două exemple de economii prin reciclarea resturilor aruncate la „lada de gunoi".

O tonă de cioburi de sticlă economiseşte în procesele tehnologice de fabricare a sticlei circa 650 kg nisip cuarţos, 180 kg sodă calcinată, 120 kg calcar şi 40 kg feldspat, putîndu-se obţine aproximativ 2 000 sticle sau 3 500 borcane. De reţinut că într-un metru cub de gunoi menajer se găsesc, între altele, cam 30—40 kg cioburi de sticlă.

Din deşeurile de hîrtie sau carton, la o tonă de hîrtie rezultată se economiseşte o tonă de celuloză, care se obţine din 3—4 metri cubi de lemn şi care ar necesita pentru producere circa 800 kilowaţi-oră energie electrică.

Se pot da însă, numeroase alte exemple, din care se constată serioase economii de energie şi noi posibilităţi de folosire a produselor finite rezultate.

Ing. LIVIU MACOVEANU

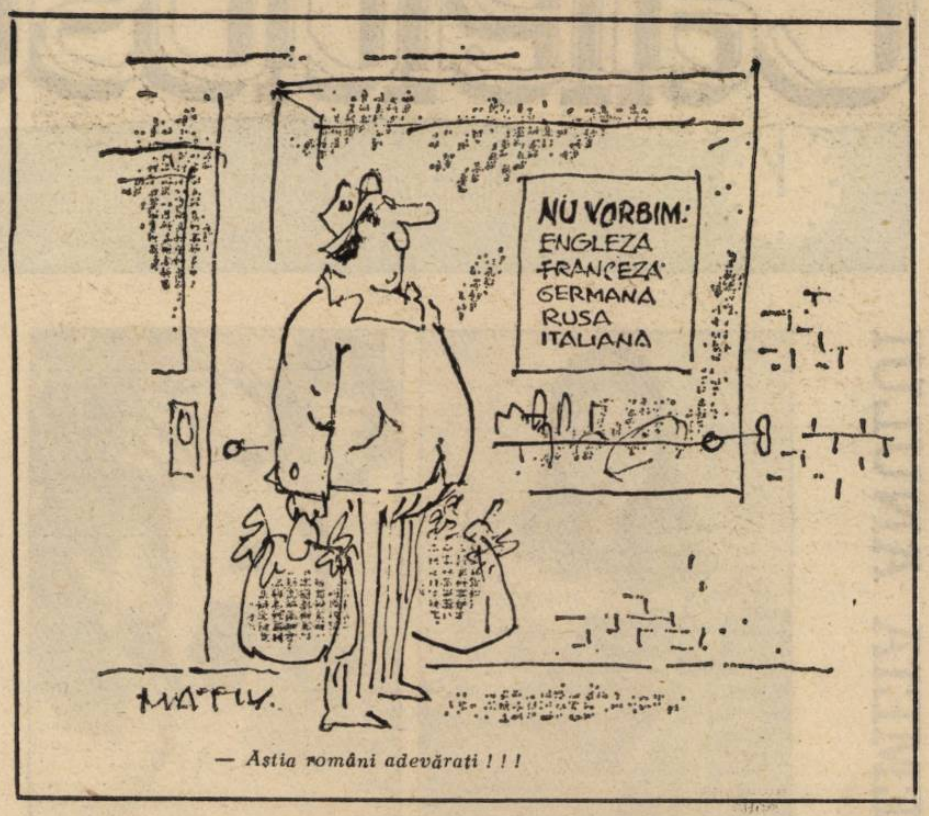

— Aştia români adevăraţi ! ! !

FEL DE FEL

● **După** cele mai recente statistici, rezultă că în SUA o persoană din opt suferă de... sforăit.

● **Poluarea** a provocat în ultimii 40 de ai „moartea" a 40 de lacuri în China. Comunicarea a fost făcută din Jin Xiangean, directorul Institutului naţional pentru mediul înconjurător, cu menţiunea că restul de 2305 lacuri existente pe teritoriul ţării sînt în pericol să aibă acelaşi sfîrşit din cauza eroziunilor şi dezvoltării algelor şi a altor plante de apă care distrug rezervele de apă, precum şi oxigenul, atît de necesar potenţării sectorului piscicol.

● **Nu de mult**, pe plaja din Lampedusa (Italia) s-a desfăşurat o mică ceremonie. 68 de mici broaşte testoase (toţi masculi), după ce au fost „imatriculaţi", cîntăriţi şi măsuraţi după naşterea lor de un grup de membri ai organizaţiei WWF, au fost lăsaţi să părăsească uscatul şi să dispară în apele mării. Este pentru prima oară cînd se încearcă aclimatizarea speciei „Caretta Caretta" în Italia.

● **Strict autentic.** Un bijutier din San Francisco a afişat pe geamul magazinului său următorul anunţ : „Închiriez inele de căsătorie". Explicaţie oferită celor curioşi să se lămurească în legătură cu originalul anunţ : „Numărul divorţurilor este atît de mare încît sînt dispus să răscumpăr aceste inele"...

● **În 11 închisori** din S.U.A. a fost interzis fumatul în celule. Pentru fumători s-au rezervat locuri speciale în curti. Fumatul este admis în timpul plimbării zilnice sau în cadrul orelor de... sport.

Test

STAMPILA ROTUNDĂ

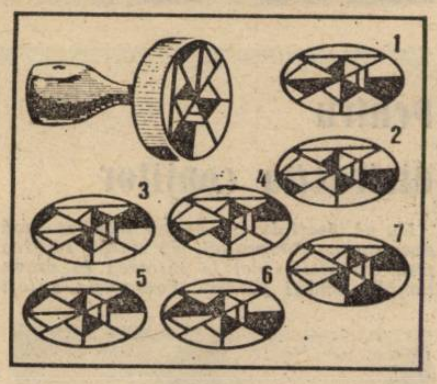

Una din cele şapte imprimări numerotate a fost realizată cu ştampila rotundă. Nu este uşor de identificat care este imprimarea corespunzătoare. Ce părere aveţi ?

(Soluţia în numărul viitor)

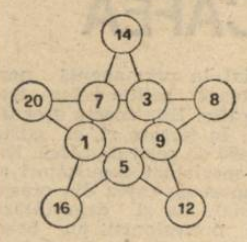

DEZLEGAREA TESTULUI APĂRUT ÎN NUMĂRUL TRECUT

CERCURILE

FLORAR

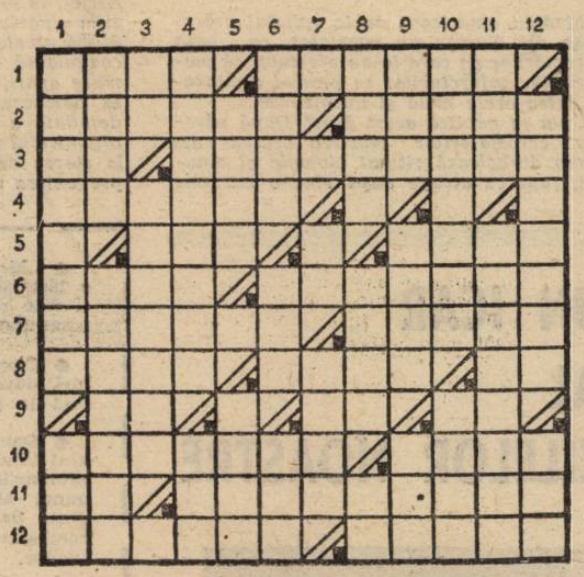

ORIZONTAL : 1) Plantă cu flori albe strălucitoare, în formă de pîlnie — Referitor la flori 2) Nume dat mai multor plante din ţările calde, plăcut mirositoare (pl.) — Mică plantă erbacee cu flori mici, rotunde, frumos colorate 3) Ţara unui cunoscut vrăjitor — Plantă decorativă cu capitule compuse din flori centrale galbene şi flori marginale albe 4) Frunzişoare divers colorate ce alcătuiesc corola unei flori 5) Un ou mai mic — Bătrîni 6) Verbul zăpezii în martie — Plantă decorativă originară din America de Sud (pl.) 7) Reacţii afective — Inflorescenţă a unor arbori, din flori mici, atîrnînd ca un ciucure 8) Din nou — Are gustul oţetului — Prima zambilă... 9) ...şi ultima garofiţă ! — Posed — Pasc iarbă 10) Plantă erbacee cu flori aromate, întrebuinţată în medicină — ...frăţiorii, altă denumire a panselutei 11) Cal dobrogean — Plantă cu tulpina înaltă cu flori trandafirii sau albe 12) Arbust agăţător ornamental cu flori mici, galbene-verzui — Plantă decorativă originară din Olanda.

VERTICAL : 1) Nume dat unor specii de plante cu flori mari albastre, rar albe sau roz, în formă de clopot — Luna florilor 2) Trandafiri — Numele a două specii de ghiocei, cu flori albe, mirositoare 3) Ion Titulescu — Viorea 4) Plantă erbacee cu flori mici, albe, ce creşte spontan (3 cuv.) — Ajun în toponimia engleză 5) Sărităură — Vedetă de cinema 6) Flori — Primele din piaţă ! Ultimele petale întoarse ! 7) Primele frunze de petunie ! — Plante decorative cu flori mari, albe, răsucite în formă de cornet, originare din America de Sud 8) Oază în N-E Sudanului — Maj — Radu Lola 9) Atribut pentru floarea de colţ (masc.) — ...pădurii, plantă parazită p rădăcinile arborilor (reg.) — Iţă încurcată 10) Plantă decorativă erbacee perenă cu flori mari, de diferite culori (pl.) — Prin viu grai 11) Pămînt — Plante erbacee cu flori galbene-aurii frumos mirositoare 12) Denumire dată mai multor specii de plante erbacee, cu miros aromatic — Aia s-a încurcat !

DICTIONAR : EVE, PIA ELA, OBAK, TIA, IIA.

SFATURI PRACTICE

■ Aranjarea tacîmurilor: în stînga farfuriei — furculiţa, în dreapta cuţitul cu lama către farfurie şi lingura; în caz că se serveşte peşte prima furculiţă şi primul cuţit de lîngă farfurie vor fi cele folosite pentru acest aliment.

■ Şerveţele de hîrtie se folosesc numai la mesele în familie sau cînd invitaţii sînt foarte intimi.

■ Cînd primiţi daruri nu vă arătaţi mai încîntată de un cadou faţă de altul, chiar dacă aţi avea motive în acest sens, veţi face acest lucru după plecarea musafirilor.

cînd ați fost ultima oară

● *Domnule director, am inventat un computer care în multe privinţe seamănă cu omul.*
— Cum aşa ?
— Cînd găseşte, dă vina pe un computer.

● *Ieri ai venit la serviciu cu o jumătate de oră mai tîrziu.*
— De unde ştiţi, domnule director ?
— Te-am văzut.
— Şi eu v-am văzut.
— Ce-ai văzut ?
— Unde eraţi „în timpul serviciului".

● *Domnule maistru, cum îţi explici rugina de pe agregat ?*
— Păi, domnule director, toamna, toată natura se îmbracă într-o mantie ruginie !

● *Directorul către subaltern :*
— Mă Popescule, tu bei ?
— Beau, dar numai în sănătatea dumneavoastră !

● *Directorul : — Şi ce specialitate aveţi ?*
Solicitantul : — Deplasări în străinătate !

● *Ce este un economist, Popescule ?*
— Economist, domnule director, este un om care ştie despre bani mai mult decît cei care îi au.

● *Nu crezi că trîntitul uşilor este sursă de poluare ?*
— Ba da, domnule director, dar nu face parte din mediul înconjurător.

Auzite şi păţite de DUMITRU VASI-ŞOIMOŞANU

POŞTA REBUS

IOAN MAIER — Tg. Mureş : am reţinut cele patru careuri. Vă rog, scrieţi mai citeţ... **GHEORGHE VĂDUVA — Cîmpulung :** refaceţi şi expediaţi din nou „Păsărească". **ILIE IONEL — Rm. Vîlcea :** am reţinut, cu unele rezerve, careul „În călătorie". **DOREL LIVIU HOROBEŢ — Suceava :** lăudabilă intenţia ta de a realiza un careu tematic, dar ce ne facem cu numeroasele greşeli pe care le conţine ? (grupuri literale inexistente în dicţionare, ortografierea greşită a unor nume proprii...). Replay ! O.K. ? **NICOLAE GOLGOJAN — Dareva :** da, pentru „Şcolărească", nu, pentru „Hibernală" şi „Sportivă".

MARIAN MINCULESCU

DEZLEGAREA JOCULUI APĂRUT ÎN NUMĂRUL TRECUT

IHTIOLOGICĂ

ORIZONTAL : Plătică — Rimă — Lipan — Calcan — En — Rasol — Aro — Vinări — Ba — In — U — Am — Pripon — Salău — Ataman — Tru — Morun — Ti — Joco — S — Rareş — Ma — Calaje — E — Ri — Arra — Enot — Etera — Un — Tir — Nisiparita — I.

Nr. 20 (1804) din 16 mai 1992

Caleidoscop

magazin

RITUAL ARHAIC

Aceste mîini sculptate în piatră reprezintă amintirea indubitabilă a unui macabru sacrificiu uman făcută în numele dragostei. Fotografia înfățișează intrarea într-un palat al unui maharajah din Rajastan (India). Fiecare dintre aceste mîini indică moartea unei femei care, din respect pentru religia indu, a fost arsă de vie pe un rug o dată cu corpul defunctului său soț. Pentru religia indiană această practică asigură pentru soție continuarea uniunii veșnice cu soțul ei și pe lumea cealaltă. Deși legea care a apărut, interzice cu desăvîrșire această practică, mai există și astăzi, în diferite colțuri ale Indiei „omuciderj rituale" care beneficiază de acordul tacit al unor autorități mai indulgente.

FEMEIA ANULUI

Oarbă încă de la naștere, Yuen Har Tsa, o tînără chinezoaică sosită în Anglia la vîrsta de doi ani, a reușit să săvîrșească o serie de lucruri deosebite prin voința sa extraordinară, care i-au adus admirația britanicilor. Drept urmare i s-a acordat titlul de „femeie a anului 1991". Premiul a fost decernat — așa cum se vede și din fotografie — de Lady Di. Un exemplu care evidențiază meritele sale îl constituie că la 22 de ani Yuen Tse a fost solicitată de către celebra firmă Rolls-Royce să prefigureze motorul pentru „Tigru", viitorul elicopter militar european. Această misiune presupune o muncă de mare precizie care nu o intimidează pe posesoarea diplomei de inginer.

Tînăra specialistă nevăzătoare a depus o muncă titanică încă din copilărie, învățînd să „vadă cu spiritul". Pentru a putea să execute proiectul propus, trasîndu-i cu precizie conturul, ea se folosește de o cerneală în relief. Cu aceeași tehnică urmează să schițeze și linia propriei sale rochii de mireasă.

ÎN SERVICIUL SECRET

Stelle Rimington, de 56 de ani este o femeie discretă, care de 22 de ani știe să păstreze „secretele" Majestății Sale. De curînd a fost numită șefă a vestitului serviciu de contraspionaj M I 5, din Marea Britanie. Acest 007 cu fustă a avut o carieră strălucită, iar cu 10 ani în urmă a preluat și responsabilitatea luptei împotriva terorismului, deși, după aspect această doamnă ar fi părut că se înrudește cu palidele eroine din romanele victoriene...

În viața particulară este soția unui mare director al unei companii de asigurări medicale, mamă a două fiice, Sophie și Harriet. În serviciile sale, mai mult de jumătate din cei 2000 de funcționari sînt femei sub 30 de ani. Adevărate fete James Bond !

Prevenirea infarctului

Medicii americani de la spitalul orășenesc din Boston au constatat, pe baza cercetărilor pe care le-au efectuat, că majoritatea infarcturilor se produc dimineața între orele nouă și unsprezece.

Cum se explică acest fapt? După părerea cercetătorilor trezirea bruscă din somn dereglează ritmul biologic al omului, fapt ce atrage după sine o mulțime de modificări fiziologice care pot deveni de altfel cauza producerii infarctului. Astfel, în primul rînd se modifică compoziția sîngelui. În timpul somnului se modifică nivelul heparinei — substanță anticoagulantă — care poate să aibă ca urmare apariția cheagurilor de sînge ce pot să blocheze vasele sanguine. Studierea detaliată a proceselor care se produc în organismul omului la trecerea de la somn la starea de veghe va permite în viitor prevenirea mai eficientă a infarctului.

UN ICAR AL ZILELOR NOASTRE

Gustul unora pentru risc nu poate fi împiedicat în nici un fel. Michel Werli din Franța, după ce a practicat un timp delta-planorismul și moto-crosul, s-a lansat în cucerirea aerului. Interesant este că a făcut-o folosind o bicicletă suspendată de o parașută. Pentru cei mai mulți, gestul său frizează nebunia, dar nici el nu pretinde altceva, declarînd „iubesc ideile trăsnite".

● „Meridianul" acupuncturii are o lărgime de numai un milimetru și este răspîndit în întregul organism uman.

● Circa 450 de specii de dăunători dovedesc o rezistență deosebită la pesticidele create de om.

● Oamenii de știință din domeniul imunologiei speră că vor sosi vremurile cînd se vor pune la punct alimente conținînd ingrediente de natură să contribuie la combaterea cancerului și virusurilor.

TELEGRAME

● Deoarece virusurile se transmit prin sînge și spermă, femeile sînt mai expuse infectării decît partenerii lor masculini.

● În cursul realizării navetei spațiale „Buran" și a rachetei purtătoare „Energhia", oameni de știință din fosta Uniune Sovietică au elaborat peste 100 materiale noi, peste 240 procese tehnologice și 130 tipuri de echipamente care au fost transmise și altor domenii ale industriei.

● Materialele plastice reprezintă în Franța o cifră de afaceri de aproape 100 miliarde de franci pe an.

● În ciuda rezistenței deosebite a titanului față de biocoroziune, acest metal nu reprezintă o alternativă reală față de oțelul inoxidabil, datorită costului său ridicat și caracteristicilor sale relativ inferioare de schimb de căldură.

● În SUA, SIDA este pe locul 9 în ceea ce privește cauzele mortalității în rîndul copiilor pînă la 4 ani.

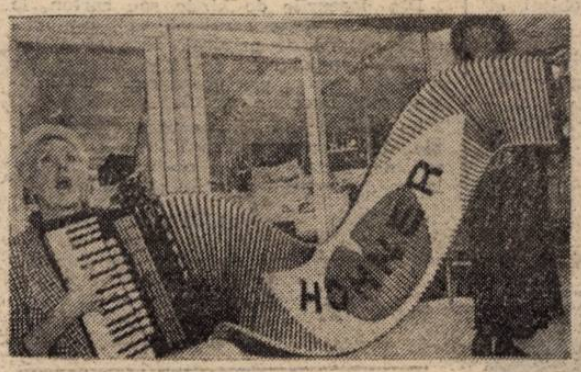

Muzică forte

Orașul Frankfurt este gazda anuală a Salonului internațional de muzică. Aici se adună, de fiecare dată, tot ce se realizează mai extraordinar în materie de muzică pe planetă. Astfel, s-a prezentat, printre numeroase alte instrumente spectaculoase, un acordeon pentru două persoane, cu un burduf de trei metri lungime. Calitățile acustice ? Ireproșabile.

Pentru distracția copiilor

Nu vă lăsați duși în eroare imediat după examinarea fotografiei. Nu sîntem în vreo țară orientală, nici la intrarea în vreun templu hindus părăsit. Fotografia a fost

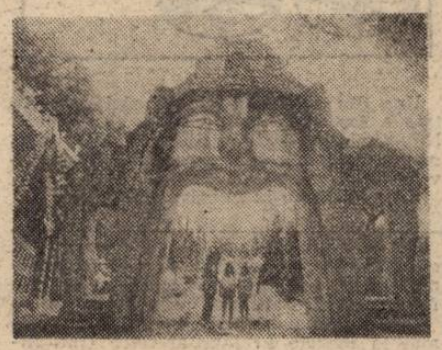

realizată la Limattai (Elveția), iar această enormă gură deschisă a unui presupus demon înfățișează în realitate intrarea într-o lume de vis, cu construcții stranii, animale fantastice și diferite lucrări grotești. Această originală grădină cu caracter distractiv este opera lui Bruno Weber (în fotografie împreună cu soția și copiii săi), un artist elvețian extravagant, care, după cumpărarea unui teren, a construit ceea ce el definește cu orgoliu „o lume plină de fantezia dedicată celor mici". După afluența de vizitatori, se pare că el nu este departe de adevărul celor afirmate.

DEGUSTĂTORI DE... CAFEA

„Soții noștri sînt în permanență nervoși", se lamentează soțiile celor trei bărbați din fotografie. Este foarte ușor de imaginat motivul. În fiecare zi, ei gustă nu mai puțin de 400 de cești de cafea. Este vorba de trei specialiști degustători ai unei firme de import de cafea din orașul Bremen (Germania). Ca și degustătorii de vin, cei trei profesioniști nu beau conținutul întregii cești, ci îl degustează pentru a-i simți aroma și calitatea, apoi elimină cafeaua fără s-o înghită. O meserie ca oricare alta...

Citiți în numărul viitor:

IMPOSIBILA REÎNCARNARE A LUI CASANOVA

Biblioteca județeană MUREȘ

magazin

SERIE NOUĂ – 55

ANUL XXXV • Nr. 21 (1805) • SÎMBĂTĂ 23 MAI 1992 16 PAGINI 20 lei

SĂPTĂMÎNAL CULTURAL - ȘTIINȚIFIC INDEPENDENT

music box

MOARTE, nu ne grăbi!

Punți către lumea de dincolo

FEMINA-CLUB "MAGAZIN"

România — Țara Galilor 1 — 5

Trei cosmonauți americani într-un fantastic "balet cosmic" • Abuzurile psihiatrice – o amintire cu gust amar • Popasuri în jurul lumii • Eurodisney la Paris • Policier: EROAREA • CARTEA RECORDURILOR NAȚIONALE • H O R O S C O P • Dialogurile Laurei • Semeni care ne pot alina suferințele: • Un vindecător și un test pentru cititorii noștri • Întîmplări adevărate. • Program TV • ZODIACUL CHINEZESC

musicbox

Rubrică realizată de MARIAN MINCULESCU

U.B. 40

După trecerea în eternitate, acum 11 ani a marelui maestru al stilului reggae, **Bob Marley**, cel care a popularizat folclorul insulei Jamaica, puțini au fost cei care s-au dedicat în întregime muzicii reggae : Peter Tosh (cane a cîntat si împreună cu Bob Marley), Jimmy Cliff și, mai recent, Ziggy Marley (fiul lui Bob), Maxi Priest și grupul Aswad. Printre aceștia ocupă un loc aparte cei opt membri ai grupului britanic U.B. 40, care nu prea au multe în comun cu Jamaica (doar doi din ei sînt originari de acolo, ceilalți gase fiind doi irlandezi, un englez, doi nigerieni și un arab...). Această companie pestriță s-a adunat pentru a cînta împreună, la început ca amatori iar după sase luni au avut „curajul" de a ieși pe scenă. Era anul 1979... Liderii grupului sînt indiscutabil, cei doi frați **Campbell, Ali și Robin** (fiii cîntărețului irlandez de folk Ian Campbell) care au primit un sprijin deosebit din partea celui care avea să le editeze primul lor album, Bob Plant, proprietarul unui studio de înregistrări cu opt piste în care tinerii muzicieni au făcut primele înregistrări în paralel cu acestea avînd și primele apariții scenice cîntînd în deschiderea concertelor susținute de grupul american Pretenders în Anglia în 1979. În 1980 U.B. 40 cîntă în deschiderea showurilor celebrilor Police, tot în acel an single-ul „Cred că azi va ploua" ajunge pînă pe locul șase în topul englez aducîndu-le numeroși admiratori. A urmat, logic, primul LP, **Labour Of Love I** care le-a adus recunoașterea mondială si niște venituri considerabile, ei reușind să-și fondeze propria lor casă de discuri acest fapt permițîndu-le să devină absolut independenți...

Acest LP este alcătuit din reluări ale unor piese celebre (amintesc doar de hitul **Red Wine** al lui Neil Diamond care a ajuns în interpretarea celor de la U.B. 40, N.O. în Anglia și în America) clasîndu-se pe locul doi în top ten-ul albumelor... În 1985, un nou Number One britanic, **I've Got You Baby** interpretată împreună cu Chrissie Hynde, în 1986 **Rat In The Kitchen** (intrată în multe topuri fără a ajunge pe prima poziție), în 1987 patru single-uri, **Come Out To Play, Where Did I Go Wrong, You're Always Pulling Me Down** și **Breakfast In Bed** iar în 1989 apărea, în sfîrșit, cel de-al doilea album, **Labour Of Love II**, o adevărată colecție de hituri ! Din lipsă de spațiu vă voi aminti doar de **Here I Am, Tears From My Eyes** și **Kingston Town**. La finele anului 1990 U.B. 40 a reluat (este specialitatea casei, nu i așa ?) un mai vechi hit al lui Bob Dylan, **I'll Be Your Baby Tonight**, ajungînd cu el pînă în top ten-ul britanic (piesa este înregistrată împreună cu Robert Palmer). U.B. 40 au participat la numeroase concerte de binefacere, sînt în prima linie a mișcării antiapartheid, au cîteva piese în care tratează probleme sociale dar principala temă a melodiilor lor este, ați ghicit !, iubirea. În încheiere vă spun că, în așteptarea noului album al grupului, vă voi prezenta, începînd cu luna iunie, cîteva LP-uri de reggae, primul fiind **The Legend Of Bob Marley**, un C.D. compilație...

Deși nu mărturisește, Adeline e tristă

Frumoasa Adeline, ultima soție a lui Johnny Hallyday, este animatoarea uneia din cele șase emisiuni muzicale ale televiziunii franceze (canal M 6). Muzica pe care o promovează este bineînțeles rock-ul. La cei 20 de ani ai săi, rolul pare să i se potrivească și, după opinia multora, primele emisiuni i-au ieșit foarte bine și s-au bucurat de succes. Cu toate acestea, Adeline nu are tonusul unei femei fericite. Deși refuză să facă vreo mărturisire sau să vorbească despre viața personală, privirea ei, încărcată de tristețe, deconspiră o suferință pe care mulți o pun pe seama agoniei în care s-ar afla căsătoria ei cu faimosul campion al rock and roll-ului.

ALBUMUL SĂPTĂMÎNII

Smokie - Forever (II)

Iată-ne ajunși la a doua parte a acestui Double LP, apărut în 1990, care cuprinde cele mai frumoase melodii ale acestui popular cvartet britanic. Începem cu două din marile lor hituri **Stumblin' In** și **In The Heat Of The Night**, după care vom asculta balada **Baby It's You.** A patra este **Oh, Carol** (preluată cu mare succes și de prima doamnă a rock-ului românesc, Dida Drăgan) și ne vom întoarce „înapoi la Bradford" **(Back To Bradford)** în „cea mai rece noapte" **(The Coldest Night**, piesă în care grupul cochetează cu blues-ul), pentru a afla „puterea dragostei" **(The Power Of Love**, cea mai „săltăreață" bucată de pe acest disc) și ne vom întîlni la miezul nopții **(I'll Meet You At Midnight)** cu iubita care știe cum să ne iubească **(You Know How To Love Me).**

Urmează un alt mare hit **Wild Wild Angels**, apoi vom da o raită prin portul Liverpool cu rock-ul **Liverpool Docks** și dacă tot am ajuns în orașul celor patru Beatles să ascultăm și **Petesey's Song** care ne amînteste de frumosii ani '60. **When My Back Was Against The Wall** este o baladă care ne pregătește, parcă, pentru finalul în forță al acestui Double LP : trei rock-uri. Primul, **Goin' Tomorow** (rapid, agresiv) al doilea **The Girl Can't Help** (de o factură mai lentă) și al treilea, **I Do Declare** (un rock clasic).

Recomand acest Double LP tuturor prietenilor Music Box-ului. Ascultați-l ! Nu veți regreta.

TOP TEN „MAGAZIN"

10. **Right Sain Fred — I'm Too Sexy.** Iese din top...

9. **Erasure** nu rezistă concurenței și se îndreaptă spre ieșire cu **Breath Of Life...**

8. ...iar frumosul **Richard Marx** urcă un loc cu **Hazard.**

7. După cum v-am spus săptămîna trecută, **Michael Jackson** revine în topul nostru cu o altă melodie de pe Dangerous — **Why You Wanna Trip On Me.** Bună, nu ?

6. **Mr. Big — To Be With You.** Coboară încă un loc...

5. ...în timp ce **Ten Sharp — You**, un alt slow, avansează o poziție.

4. Amicii nostri **Def Leppard** mai coboară un loc cu primul single de pe albumul Adrenalize — **Let's Get Rocked.** Vă recomand acest LP...

3. **Sandra — No Taboo.** Urcă un loc.

2. **Shakespear's Sisters** cedează prima poziție, ocupată săptămîna trecută cu primul single **(Stay)** de pe albumul Hormonally Yours, americanului...

1. ...**Hamer** care ajunge, astfel, pentru a treia oară N.O. în topul nostru (primele două fiind **U Can't Touch This** și **Have You Seen Her ?)** cu melodia ce dă titlul celui de-al treilea album editat de el. **Too Legit To Quit.**

TOLBA CU SCRISORI

LIGIA POPESCU — Bîrlad, str. Siret nr. 6, bl. C, sc. b, ap. 32, cod 6400, jud. Vaslui, așteaptă scrisorile „metaliștilor" din toată țara.

CRISTINA HÜGEL — Arad : nu te pot ajuta. Încearcă la TVR.

TINA BRANKS — Piatra Neamț : nu am adresa la care i-ai putea scrie lui Mike Oldfield. Poate te ajută vreun prieten al Music Box-ului..

DIANA DUȚU — București, str. Avrig nr. 33, bl. 440, ap. 4, sc. A, sector 2, cod 73334, dorește să corespondeze cu fani NKOTB.

ADRIAN NICA — București : puțină răbdare, da ?

SILVIA PETRE — București : nu am cele două discuri semnate Enya, deci nu-ți pot trimite lista melodiilor componente. Sorry !

ANDREEA ISPIR — Buftea, str. Studioului nr. 20, bl. 23, sc. C, ap. 10, cod 77910, S.A.I., dorește să corespondeze cu rapperi.

COSMIN MUREȘAN — Satu Mare : se aprobă !

CRISTINA ZAHARIA — București : 1) Nu este vorba de una și aceeași persoană, 2) patru bărbați, 3) A scos doar „To The Extreme".

LAURA DANCIU — Brașov : Michael Jackson, 5328 Fulton AVLP, Hollywood, Ca. 91605, USA. Aștept timbrul...

MIHAELA RADU — Cîmpina, str. Sandei, nr. 2 A, bl. 3, sc. A, ap. 18, Prahova, cod 2150, așteaptă scrisorile fanilor Roxette.

OCTAVIAN FRUNZĂ — Brașov : nu realizez selecții. Îți pot înregistra doar L.P.-uri.

BOGDAN GATEJ — Focșani : Sandra, c/o Virgin, Herzogstr. 64 8000 München 40, Germany.

VICTOR OPREA — Ploiești : îți mulțumesc pentru frumoasa scrisoare trimisă. Ce zici de un bis ?

RARES STĂNESCU — București : nu am albumele solicitate de tine.

PUNCTE

Noua pasiune a lui Richard Chamberlain

Foarte secretos în ceea ce privește viața lui particulară, celibatar convins și actor de talent, eroul din „Păsările se ascund ca să moară" sau „Shogun", e vorba despre Richard Chamberlain *și-a descoperit o nouă pasiune despre care vorbește cu plăcere. A început să deseneze și să picteze vitralii. Speră că lucrurile lui să fie suficient de bune pentru a se vinde, banii încasați dorind să-i doneze în beneficiul copiilor nefericiți.*

Fiica lui Elvis Presley, moștenitoare, în sfîrșit

În ciuda amenințărilor proferate de o pretinsă fiică naturală a marelui Rege al rock-ului și după zece ani de procedură juridică împotriva ei, Lisa-Maria Presley a fost în sfîrșit recunoscută ca unică moștenitoare a averii tatălui ei. Deocamndată această avere era gîrată de mama ei și de o cohortă de oameni de afaceri.

Joan Collins, bunică

Fosta vedetă a serialului „Dynasty" (serial fluviu la concurență cu „Dallas"-ul) a anunțat cu bucurie că va deveni bunică.

fiica ei în vîrstă de 26 de ani urmînd să nască. Speră să fie o bunică foarte sic, asta și datorită faptului că recent a fost aleasă drept femeia cea mai elegantă din lume !

Sylvester Stallone păcălit

Figura dură a lui Rambo, modificată acum spre un stil „mai subțire" tunsoare scurtă, ochelari cu ramă subțire metalică, într-un cuvînt Sylvester Stallone este și amator de artă. De curînd, dovedindu-și ignoranța, Sly a cumpărat un tablou de William Bourgereau, maestru al picturii franceze din secolul XIX, pentru care a plătit 10 000 000 franci, la sfaturile expertei în tablouri Barbara Guggenheim. La primire Sly a observat că tabloul avea retușuri pe majoritatea suprafeței, motiv care-i scădea drastic valoarea. Actorul american i-a cerut Barbarei banii înapoi. De fapt, tabloul aparținuse unui amic al tinerei femei, ea așteptînd un fraier pentru a plasa lucrarea. Și se pare că l-a găsit...

GEORGE CUȘNARENCU

CEM SRL

Revista Magazin este realizată de CASA EDITORIALĂ „MAGAZIN" SRL

Autorizată prin sentința civilă nr. 382 din 4 aprilie 1991 a Judecătoriei sectorului 1 București, înmatriculată la Oficiul Registrului Comerțului sub nr. J 40/2623/1991 din 8 mai 1991

CONT 40 10 10 85 00 (lei) 40 20 10 53 30 ($) 40 20 10 53 31 (D.M.) BANCA COMERCIALĂ „ION ȚIRIAC" S.A.

COMITETUL DIRECTOR : Dumitru FILIP (director general), George CUȘNARENCU, Ecaterina BĂTRÎNEANU, Paul IOAN, Mihaela DOROBANȚU (directori).

REDACȚIA : Piața Presei Libere, nr. 1, telefon : 17.60.10/17.60.20. Tiparul : Imprimeria „CORESI" — București.

CITITORII DIN STRĂINĂTATE se pot abona prin RODIPET S.A. — PO-BOX 33 57 ; telex 11995 sau 11034 ; telefax 90 — 18.56.73 — București — Piața Presei Libere nr. 1 — România".

ADMINISTRAȚIA „Editura Presa Națională S.A." SERVICIUL DIFUZARE : 18 24 27.

Redactor șef : DUMITRU FILIP

Secretar general de redacție : GEORGE CUȘNARENCU

magazin

REDACȚIA : Dorel Dorian (șef secție), Ion Țugui, Manuela Spătaru, Șerban Filip (1612) ; Ecaterina Bătrîneanu, Mihaela Dorobanțu, Paul Ioan (șef secție), Aurora Popescu (1630) ; Irina Stoica, Melania Constantiniu, Delia Costea, Adrian Hoajă (1282) ; Teodora Bujor-Panaitescu, Elena Ilie (1633).

SECRETARIAT DE REDACȚIE : Ionel Cojocaru, Dumitru Mateuță, Costea Spiru, Vasilica Mărgărita (1659) ; Dorin Măran (2692).

Manuscrisele și fotografiile nepublicate nu se înapoiază.

O ISTORICĂ AVENTURĂ SPAȚIALĂ

Trei astronauți americani într-un fantastic „balet cosmic"

Misiunea recent încheiată a navetei spațiale americane „Endeavour", prima a acestui tip de vehicul de avangardă cu care S.U.A. va intra în secolul XXI, după cum se apreciază la NASA, a înregistrat un mare succes. Prelungit în timp, zborul s-a desfășurat în cele mai bune condițiuni. Astronauții și-au îndeplinit sarcinile stabilite, singura operațiune care s-a aflat sub semnul incertitudinii fiind aceea a recuperării satelitului de comunicații „Intelsat-6". Prinderea și repararea satelitului reprezenta, de fapt, principalul scop al zborului inaugural al navetei „Endeavour". Capturarea era prima etapă, după care urma o a doua — repararea, adică dotarea satelitului cu un nou sistem de propulsie, lucrare pe care NASA nu reușise să o realizeze pe orbită.

Au fost necesare trei ieșiri în spațiul cosmic al astronauților aflați la bordul „cargoului spațial", pentru ca „Intelsat-6" să fie agățat, readus la viață și înscris pe o orbită de funcționare. La primele două tentative de prindere s-a recurs la cuplori de astronauți. La a treia tentativă s-a recurs la serviciile a trei astronauți. Era pentru prima dată în istoria astronauticii cînd trei membri ai unui echipaj aflat în zbor ieșeau în Cosmos. Această premieră mondială avea să fie întregită cu alte performanțe. La prima ieșire în spațiu, duminică 10 mai a.c., astronautul Pierre Thout, aflat sub brațul articulat al navetei spațiale, nu a reușit, în ciuda insistențelor sale, să acroșeze satelitul cu bara de fixare. Nereușita a fost înregistrată cu amărăciune de cei șapte astronauți aflați în misiune și de cei însărcinați cu coordonarea și urmărirea zborului de la sol.

S-a hotărît ieșirea din nou în spațiu, luni 11 mai a.c. Purtătoarea de cuvînt de la NASA, Barbara Schwartz, a ținut să releve că operațiunea soldată la prima încercare cu un insucces nu este deloc ușoară, dar experții americani speră în posibilitatea reparării în Cosmos a satelitului și repunerii sale în funcțiune. Readus la „viață", „Intelsat-6" va mai funcționa timp de 12 ani, aducînd proprietarilor săi un cîștig de peste un miliard de dolari. Costul realizării și lansării unui nou satelit de comunicații ar fi, potrivit estimărilor, în jur de 270 milioane de dolari.

Sarcina capturării satelitului la a doua ieșire în spațiu a doi astronauți a revenit tot lui Pierre Thout. Timp de 20 de minute, astronautul a încercat patru manevre de a prinde satelitul cu brațul articulat al navetei. Cu toate că comandantul misiunii spațiale, Ran Brandestein a repoziționat naveta, pentru a-i permite lui Thout să lucreze mai pe îndelete în Cosmos, captarea satelitului nu a fost posibilă. La un moment dat, în sala de control a Centrului spațial de la Houston s-au auzit aplauze. Se sconta pe succesul iminent al capturării satelitului. A fost manifestarea unei dorințe și nu a unei împliniri, deoarece astronautul Pierre Thout s-a dezechilibrat, pe neașteptate, iar prinderea satelitului devenea practic imposibilă. De fapt, în cursul zilei de luni au avut loc cinci tentative de acroșare a satelitului. La ultima încercare s-a decis să se lucreze în spațiu la lumina furnizată de astrul zilei și nu recurgîndu-se la sursele energetice ale navetei. S-a așteptat circa 45 de minute pentru ca naveta și satelitul să ajungă din nou să fie scăldate de lumina Soarelui. Imaginile transmise de camerele de luat vederi l-au înfățișat pe Pierre Thout cocoțat pe brațul articulat al navetei și încercînd să prindă cu o bară fixată sub brațele sale uriașul satelit cilindric, în greutate de 4 000 kg. În tentativele sale, Pierre Thout a fost asistat de colegul său, Rick Hieb. Cei doi astronauți s-au aflat în Cosmos timp de 5 ore și 26 minute.

După o noapte odihnitoare, amărăciunea celor de la NASA a mai trecut. S-a hotărît prelungirea duratei misiunii cu 24 de ore, pentru a se încerca din nou, miercuri, captarea și repararea satelitului. Revenirea pe Terra fără îndeplinirea acestui obiectiv echivala cu un insucces al misiunii. NASA și-a rezervat dreptul de a prelungi cea de-a 47-a misiune spațială a unei navete pînă sîmbătă 16 mai a.c. Pe agenda de lucru a echipajului se aflau și alte acțiuni care trebuiau întreprinse. Principala dificultate a operațiunii de recuperare constă în faptul că „Intelsat-6" nu a fost conceput pentru a putea fi prins în spațiul cosmic. Alți sateliți sînt prevăzuți cu un sistem de prindere.

Ziua de marți, 12 mai a.c., a fost folosită de echipajul lui „Endeavour" pentru pregătirea minuțioasă a ultimei încercări de captare a satelitului, aflat în pană de mai multă vreme. Responsabilii zborului s-au văzut nevoiți a renunța la utilizarea barei pentru prinderea și fixarea satelitului. Centrul de control de la Houston avea să comunice că se va proceda la captarea manuală a satelitului.

Și a venit ziua de miercuri, mult așteptată. Trei pămînteni s-au avîntat din navetă în spațiul extraatmosferic. Era pentru a 100 oară cînd semeni de-ai noștri călătoreau prin spații celeste. Ei nu erau alții decît astronauții Pierre Thout, Rick Hieb și Tom Akers.

D. FILIP

(Va urma)

Expoziții universale

ARC PESTE TIMP ÎN „ERA DESCOPERIRILOR" (III)

Greu de presupus că ar mai putea exista superlative care să nu fi fost întrebuințate pentru a descrie EXPO '92 — Expoziția Universală de la Sevilla! Și nici nu este de mirare, dacă ne gîndim la uriașul efort financiar — 14 miliarde de dolari investiți în lucrările de amenajare de la ansamblul căilor de acces, la modernizarea aeroporturilor, la primul tren de mare viteză din Spania, care leagă Madridul de Sevilla, pînă la reconstrucția și modernizarea arhitectonică a celebrei capitale andaluze. Evenimentul pe care îl constituie expoziția (și care face ca, alături de Jocurile Olimpice de la Barcelona și de declararea Madridului drept capitală culturală a lumii în 1992 să facă din Spania, am-putea spune, „țara anului") este însă cu adevărat ieșit din comun. 80 la sută din populația Terrei își dă întîlnire la Sevilla, participarea fiind fără precedent: 110 țări (față de „numai" 77 la Osaka), 21 de organizații internaționale, toți expunînd în 95 de pavilioane, pentru peste 30 de milioane de vizitatori. Ce va reuși, de fapt, această cea mai mare dintre expozițiile universale organizate vreodată? În primul rînd, o armonioasă coexistență, timp de 176 de zile a țărilor unei

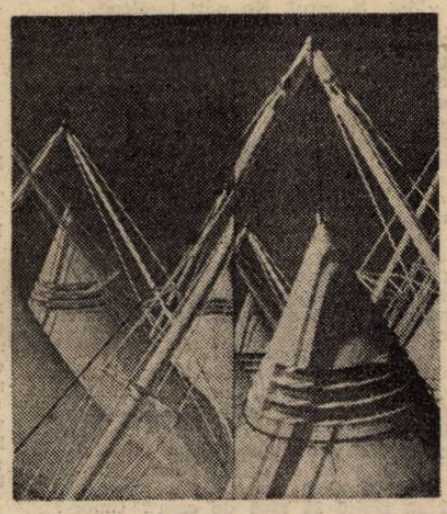

lumi care a fost nu de mult zguduită de profunde transformări sociale și politice. Și aceasta sub semnul progresului, al culturii și civilizației, adică a tot ce așteaptă și speră omenirea de la viitor.

După o îndelungată absență, România este și ea din nou prezentă la o expoziție universală. Pentru a afla „cum arată" participarea noastră, am luat legătura telefonică cu **dl. prof. Marius Sala, directorul Pavilionului țării noastre la Expo '92.** Și iată ce am aflat despre prezența noastră precum și despre performanțele tehnice sub semnul cărora se află de data aceasta expoziția:

În primul rînd, România devine și pe calea aceasta cunoscută de foarte multă lume. De fapt există două categorii de vizitatori: unii care ne-au vizitat deja, și doresc să revină — cartea noastră de impresii, plină de aprecieri dintre cele mai frumoase, este o mărturie în acest sens, și alții care... se pregătesc să ne viziteze. Un grup de turiști germani, de exemplu, ne-au solicitat să le proiectăm o serie de filme turistice pentru a se hotărî... cu ce vor începe excursia în România. Obiectele expuse în pavilion atrag și ele, în egală măsură, fie că este vorba de frescele de la Voronet și Sucevița, sau de machetele celebrelor avioane ale lui Vuia, Vlaicu și Coandă (în fața cărora unii vizitatori întîrzie îndelung, și le fotografiază), cu o mențiune specială pentru deosebit de puternica impresie pe care o produce Ginditorul de la Hamangia.

De la vizitatori obișnuiți, pînă la specialiști și oficialități, am avut doar cuvinte de apreciere, în special pentru rafinamentul ce caracterizează pavilionul. Părerea generală este că ce ne lipsește este ...mai multă reclamă.

În ceea ce privește ansamblul lui Expo '92, în care pavilionul descoperirilor și cel al viitorului îți vorbesc în egală măsură despre extraordinara istorie a științei și tehnicii și te poartă în excursii care îți taie răsuflarea, spre depărtările Cosmosului sau lumea geneticii de mîine as putea spune că totul se petrece sub semnul **nebuniei cinematografului.** Tot ce se poate imagina, devine aici alevea. O sală rotundă în pavilionul Chinei, în care ai impresia că te

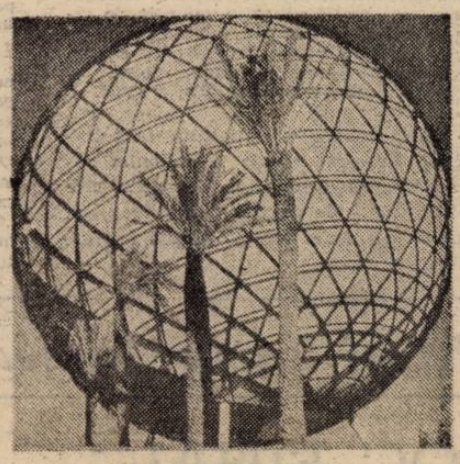

afli cînd într-o barcă pe o mare agitată, cînd într-un avion. Stai pe loc și totul se învîrtește în jurul tău.

Sau în pavilionul Spaniei, unde se află un sistem numit Moviemax, cu un ecran aflat pe tavan și scaune montate pe un sistem pneumatic. Vezi un film în care cineva merge călare pe o cămilă — și simți cum salți la rîndul tău între cocoașele „corabiei deșerturilor". Sau te poți crede imediat după aceea într-o căruță scîrțîind pe drumurile arse de soare ale Spaniei lui Cervantes... Și instalații de asemenea complexitate se află în foarte multe dintre pavilioane. Fie că este vorba de sisteme cine sau video.

Nu ne mai rămîne decît să adăugăm că dacă acestea sînt impresiile care ne parvin de la Sevilla după doar o lună de la deschiderea... celei mai mari fiesta a secolului, pe măsură ce ne apropiem de ziua în care Columb descoperea Lumea Nouă, ne putem aștepta la surprize încă și mai mari.

MIHAELA DOROBANȚU

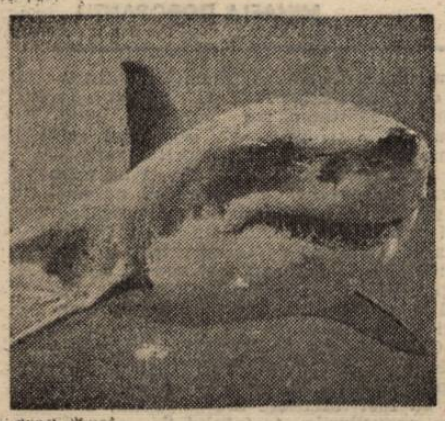

enciclopedie

RECHINUL ȘI MISTERELE SALE

Se poate compara cu o torpilă modernă și cînd se decide să-și găsească prada nimic nu-l poate împiedica. Cum se explică acest lucru? Rechinul deține opt organe de simț fantastic de dezvoltate. Cinci sînt identice cu ale noastre dar mult mai eficace, iar trei îi conferă o superioritate inegalabilă asupra mediului înconjurător. Dispune, în primul rînd, de un detector de vibrații, denumit „linie laterală", care îl informează asupra variațiilor undelor de presiune. Poate astfel să detecteze de foarte departe elicea unui motor în funcțiune, mișcările unui înotător și chiar zbaterea unui pește rănit sau capturat, aflat pe puntea unui vas. Nimic din ceea ce mișcă în apele mării nu-i rămîne străin. Un alt organ de simț de care rechinul dispune fiind unic din acest motiv în regnul animal, se află situat sub nas și îndeplinește multe funcții: îi permite rechinului să deceleze variațiile infinitezimale de temperatură, de salinitate, de cîmp electric. Cu ajutorul acestui organ rechinul poate să localizeze o pradă care se află bine ascunsă în nisip, într-o apă total opacă. Cel de-al treilea organ suplimentar e reprezentat de așa-numitele cripte senzoriale, repartizate de-a lungul corpului; pot fi asemănătoare cu o scală a variațiilor chimice ale apei precum și a diferențelor de salinitate. Seamănă cu papilele noastre gustative, dar sînt mult mai performante. De altfel, specialiștii consideră că atunci cînd rechinul se apropie de prada sa și o atinge fără să o rănească, îi „gustă" mai întîi savoarea pentru a ști dacă îl interesează sau nu.

Rechinul, acest senior al mării, este un animal de-o curiozitate insațiabilă. Intrigat de un zgomot sau de vreun miros, se apropie, își pune toate organele de simț în funcție, se freacă de obiectul cercetat și abia la sfîrșit atacă. Mușcătura este ultimul mod de investigație.

Există 354 specii de rechini, de la cel mai mic, avînd o talie de 50 cm, pînă la unii de 20 tone. Fiecare este adaptat la un anumit climat, profunzime a apei, tip de hrană... Sînt prezenți în toate mările de pe glob, în apele reci sau calde. Dintre cele 354 specii, numai 30 sînt periculoase pentru om, iar aceste specii trăiesc în mările calde ale centurii intertropicale. Cantitățile de hrană necesară unui rechin sînt impresionante. Omnivor fiind, mănîncă orice. Așa se face că cei ce se ocupă cu studiul vieții acestui pește au găsit în stomacul lui o hrană atît de variată încît cuprindea și cutii de bere, pantofi de cauciuc, saboți de lemn, saci de plastic...

Studiul științific asupra acestor pești de pradă este relativ nou și avansează destul de lent pentru că rechinul este un animal dificil de observat. Suportă greu captivitatea iar în mediul său natural, datorită pericolului pe care-l reprezintă pentru om, este de asemenea greu de urmărit. Multe din observațiile făcute asupra rechinilor sînt din elicopter, mai ales cînd e vorba de distanțele uriașe pe care aceștia le parcurg. Unele specii, ghidate fiind de un emițător, au parcurs peste 6 000 km.

Deși pare a fi un animal diabolic, rechinul are un rol deosebit în menținerea echilibrului ecologic. El curăță marea de cadavre, chiar și de animale bolnave sau prea puțin rezistente pentru a supraviețui. Unele mamifere cum sînt focile, ar reprezenta un adevărat pericol pentru echilibrul ecologic prin reproducerea lor foarte rapidă; ele se hrănesc cu pești și în număr mare, ar contribui la depopularea mărilor. Rechinii însă atacă în mod deosebit focile, curmînd așadar pericolul amintit. Tocmai de aceea, capturarea și distrugerea populației de rechini prin braconaj exagerat sînt aspecte ce stau în atenția ecologilor, îngrijorîndu-i. Ei au în vedere și faptul că modul de reproducere a acestor animale de pradă este lung și se aseamănă cu cel al mamiferelor. Fiecare femelă aduce pe lume unul sau doi pui, iar perioada de gestație variază, în funcție de specie, între 12 și 22 luni.

Pielea rechinilor este însă tentantă fiind mai solidă și mai elastică decît a bovinelor. Se folosește pentru confecționarea pantofilor, pantalonilor, diferitelor obiecte de artă. În plus, ficatul rechinului este un rezervor de vitamina A. Deci explicabil de ce acest animal de pradă este la rîndul lui o pradă tentantă pentru om.

AURORA POPESCU

incursiune în parapsihologie

MIRACULOASELE VINDECĂRI ENERGETICE (II)

In numărul anterior al revistei, interlocutorul nostru SILVIU GEORGESCU ne-a oferit o imagine ştiinţifică a mecanismului energetic uman care concură, printre multe altele, la vindecări adeseori miraculoase ale unor boli, adeseori chiar foarte grave. Se făcea afirmaţia care trebuie reţinută cu prioritate de toţi cei interesaţi de astfel de procedee aparent insolite, că toate greşelile din viaţa zilnică, gîndurile, viciile, bolile se pot vindeca perfect pe această cale energetică, putînd să le remediem aşadar prin cunoaşterea lor.

Dl. Silviu Georgescu enumera trei tipuri de energie, care trebuie cunoscute atît de către practicieni, cît şi de eventualii pacienţi ai practicienilor : **energia de cea mai înaltă vibraţie, energia de vibraţie medie şi energia medie-joasă,** de ultima ne vom ocupa în episodul de azi al serialului nostru (primele două au fost deja explicate în numărul trecut).

— Aici trebuie subliniat un fapt important. Creierul căruia îi atribuim rolul suprem de conducător, de organ care ne desparte de restul vieţuitoarelor, funcţionează doar **într-o banală energie** medie.

— Această afirmaţie schimbă în mare măsură „orientarea noastră tradiţională", de vreme ce inducţia autosugestiei cu rol important în unele vindecări noi o ştim localizată în creier !

— Dacă mai spun că energia unui pom este în cea mai mare parte o astfel de **energie medie de acelaşi tip cu cea** umană, cu un aspect chiar mai vibrant, pomii neavînd acumulări energetice nocive, înţelegeţi de ce trebuie să plasăm pe adevărata lui poziţie computerul cerebral, făcîndu-l să funcţioneze numai pentru rolul pe care-l are.

— Am rămas datori cu explicarea celei de-a treia zone energetice, foarte importantă de altfel în ansamblul energetic uman...

— A treia zonă energetică este zona de **energie medie-joasă,** denumită la începutul discuţiei. Ea este cuprinsă de la genunchi în jos. În această energie, care are cea mai scăzută vibraţie din gama energiilor umane, se acumulează cea mai **mare parte din „reziduurile" energetice, ca într-o ladă de gunoi, aşteptînd să fie „arse" sau mai bine zis neutralizate. Ele nu pot fi eliminate, pentru că prin consistenţa lor aceste energii grosiere nu sînt** capabile de mişcare, nici chiar împinse de o energie mai vibrantă.

— Şi înţelegem că ele rămîn stocate în organism ?

— Nu este vorba de aşa ceva. Neutralizarea se face, fără îndoială, însă numai prin viaţa sexuală. Dar asupra acestui aspect voi da mai multe amănunte într-un episod următor din revistă.

— Cred că toate aceste fenomene, despre care un cercetător ştiinţific se exprimă în „cunoştinţă de cauză", trebuie să facă parte din iniţierea obligatorie a fiecărui practician bioenergoterapeut. Reclam această necesitate pentru că din experienţa proprie, cei mai mulţi bioenergoterapeuţi folosesc „instinctul" şi, în mod absolut justificat, credinţa în Dumnezeu, în vindecarea multor boli. Nu le contest intuiţia care atinge şi aspectul ştiinţific al fenomenului, şi nici capacităţile bioenergetice ieşite din comun — doresc însă ca relaţia dintre vindecător şi pacient să se sprijine şi pe un suport argumentat ştiinţific, cu o motivaţie raţională...

— Este şi dorinţa mea pe care ai exprimat-o exact. Deci întorcîndu-mă la fenomenul vindecărilor energetice trebuie reţinut încă o dată că singura energie care poate fi emisă este cea de vibraţie înaltă, capabilă să lucreze asupra vibraţiilor joase, statice. Şi încă o precizare. Pentru cei cu acelaşi tip de energie ca a Universului (mediului energetic) în care trăim, vibraţia superioară se dezvoltă de la o bandă ce tinde să se lăţească, înlocuind zona de energie medie. Cei a căror energie superioară seamănă cu cea a unui univers vecin, au de la început definite limitele zonei unde se află energia superioară (între gît şi centură), aceasta devenind din ce în ce mai vibrantă pe întreaga zonă, pe măsura acumulării examenelor vieţii, pînă la stadiul de vibraţie maximă.

— Recunoaştem aşadar şi un tip de energie care are drept sursă un „univers străin" ?

— Evident, iar aceşti adevăraţi „colegi străini" nu sînt capabili să se încadreze perfect în viaţa energetică a acestui univers, să aibă o senzaţie exactă a datelor culese din „n" dimensional, fapt pentru care computerul cerebral este supradezvoltat, putîndu-se spune despre ei că sînt capabili să-şi gîndească sentimentele.

— Prin ce se caracterizează de fapt aceşti „străini" ?

— Cu energia superioară în permanenţă deschisă şi cu această supermaşină cerebrală, aceşti „străini" sînt cei care ajung pe treptele cele mai înalte ale ştiinţei. Întotdeauna ei pleacă de la senzaţii adevărate dar, continuînd munca doar în domeniul logicii, sînt cei mai productivi în scrierile despre parapsihologie, bine argumentate, pline de dovezi extrase din munca de cercetare, scrise într-un mod admirabil, **dar total** neadevărate !

— Mă poţi instala şi pe mine în această categorie ? Traduc cele spuse mai sus că în acest domeniu „prea multă minte strică" sau, că intuiţia este singura cale spre adevăr...

— Îţi rezerv locul intuiţiei, deoarece scriitorii au de la sine acest loc. Mă refeream la faptul că ne putem imagina cel puţin cum ar putea de pildă un biet ţăran care **simte adevărul,** să contrazică un profesor universitar sau un om de ştiinţă ! Vreau să spun că nu sînt deloc nocivi cei care vorbesc despre fenomenele paranormale şi bioenergetice, pe cît sînt cei care practică transferul energetic în chip irresponsabil, fără o cunoaştere superioară în acest domeniu. Asta aş vrea să se înţeleagă din acest serial al nostru, iar pacienţii interesaţi de contacte cu bioenergeticieni, să cunoască cît mai bine şi mai serios cine, cum şi cît îi poate vindeca. Vindecările — o repet — sînt reale, uneori miraculoase. Dar improvizaţiile şi ignoranţa sînt primejdioase...

ION TUGUI

(Va urma)

Punţi către lumea de dincolo

JOC FINAL PE O LAMĂ DE CUŢIT

Ultima „revelaţie la porţile morţii" pe care o include Patrice Van Eersel în cartea sa avea să vină de la un tînăr de 25 de ani care cu preţul unui efort uriaş îşi deschide într-o seară sufletul în faţa sa.

„Te-am auzit aseară vorbind despre ancheta pe care o faci. Îmi pare rău, dar te înşeli. Eu ştiu ce înseamnă moartea. Am fost operat de vreo zece ori cînd eram puşti. Într-o zi era s-o păţesc. Aşa că ştiu cum e.

S-a oprit din povestit, pradă unei vizibile indispoziţii. Mă întrebam dacă va continua. A sfîrşit prin a mormăi : „N-o să-ţi vorbesc despre asta. De altfel n-am mai spus-o nimănui niciodată".

— De ce ?

— Oricum e imposibil. Nu se poate spune. Nu pot vorbi despre asta... Simplul fapt de a povesti m-ar face să retrăiesc totul. Tot ce voiam să-ţi spun e că te înşeli. Ce ni se întîmplă în momentul morţii e oribil. Asta e.

Imposibil de insistat. Îi este mult prea greu... Vorbim despre una, despre alta, îşi revine şi în final înţeleg că în timpul unei operaţii era să moară din cauza unei hemoragii. Se regăseşte brusc „plutind în afara corpului" într-un spaţiu întunecat unde se simte sub puterea unei colosale forţe magnetice. „Ca un curent de trei sute de mii de volţi"...

Îl întreb : Sufereai fizic ?

— Mai rău. Îmi era frică. O frică atroce.

Şi este evident că această frică a rămas vie în el. Îi este îngrozitor de greu să o descrie. Doar la ideea de a trebui să **o facă şi se simte cuprins de groază. Sfîrşeşte totuşi prin a şopti : „Nu poţi înţelege. Forţa asta magnetică mă ţinea pe ascuţişul briciului. De fapt... eram pe o** astfel de muchie de cuţit. Şi treceam de **o parte şi de alta şi înapoi şi iar şi iar...** Era îngrozitor.

— Dar de ce era atît de îngrozitor ?

— Eram în acelaşi timp fixat în locul în care mă aflam, dar şi gata să cad. Şi vedeam foarte bine că de fiecare parte era vidul. Neantul. Nu poţi înţelege...

— Şi tu cum ai reacţionat ?

— Ţi-am spus : am luptat ca un nebun pînă la capăt.

Această ultimă întîlnire m-a făcut în mare măsură să înţeleg... Departe de a **face să dispară frica de moarte,** cum fac NDE-urile pozitive, cele negative o accentuează... Mă gîndesc la o seamă de împasuri. Mai întîi cum la „ieşirea din corp" eul nostru se crispează, încearcă să menţină controlul, ca şi cum ar fi încă sub povara greutăţii sale. Începe un adevăr cosmar. Mai întîi, muribundul nici nu se gîndeşte la stadiul doi. Rămîne blocat... ca şi cum faimoasa şi uriaşa forţă a lui Kundalini, **odată eliberată, se întoarce** asupra ei însăşi.

O descoperire esenţială !...

Teoretică, poate — spune Nancy Bush... Are un aer îngrijorat. Încerc să o fac să zîmbească... Dar ea este consternată. Şi, de fapt... În 1961 în timpul unei naşteri cumplite, se vede înconjurată de cerculeţe yin şi yang care „îşi băteau joc de ea". Şi după 23 de ani încă mai tremură? Fără să poată să rîdă de asta ? Umor ? De ce tip ? Un pacient care „a ieşit din **corpul său" îi ride în nas doctorului şi** pleacă fără să plătească nota ? Sau amuzîndu-se ca un puşti, sus, pe tavanul sălii de operaţie în timp ce chirurgul îi spune : „Acum hotărăşte-te ! Ce facem Joe ? Cobori, sau anunţ că eşti mort ?...

Şi Nancy se întoarce spre mine şi îmi spune : „Ştii, imaginea pe care eu o prefer este cea a celor doi tipi nemişcaţi la marginea drumului, noaptea sub zăpadă, unul întrebîndu-l pe celălalt : cine ne spune că nu sîntem de fapt hrană pe fundul unei sacoşe pentru cine ştie cine ?

— Chiar, cine ne spune — repetă de **citeva ori Nancy. Cine ne spune ?"**

★

Vă amintiţi tulburătoarele versuri ale lui Eminescu ?

„De a vieţii lor enigmă îi vedem pe toţi munciţi
Fără-a şti a spune care ar fi mai nenorociţi"

Cartea lui Patrice Van Eersel, „Izvorul negru. Revelaţii la porţile nopţii", este una din acele teribile încercări, pe cît de îndrăzneţe, pe atît de stranii, de a căuta un răspuns la această veşnică enigmă. Şi nu o enigmă oarecare, ci aceea situată la veşnic neînţelesul hotar între viaţă şi moarte. Şi nu pot să nu repet întrebarea cu care am deschis acest serial : avem oare dreptul să discutăm public despre moarte ?

Prin intermediul lui Van Eersel aţi avut prilejul să cunoaşteţi părerea unor oameni de ştiinţă din cele mai diferite domenii : de la chirurgie şi psihologie, la chimie şi fizică.

Datele sînt cele pe care le-aţi citit — concluziile aparţin fiecăruia dintre dumneavoastră.

MIHAELA DOROBANŢU

Abuzurile psihiatrice — o amintire cu gust amar

Contestatarii fostului regim comunist est-german erau depistaţi, urmăriţi, ridicaţi cu forţa de la locul de muncă, de la domiciliu, sau din localuri şi internaţi în clinici speciale, unde tratarea unor astfel de indezirabili a fost dusă pe „înalte culmi ale progesului ştiinţific". Cetăţenii est-germani s-au obişnuit de-a lungul anilor cu teroarea răspîndită de STASI (fosta poliţie secretă est-germană), chiar şi cu ideea existenţei unor astfel de centre speciale, de „însănătoşire" a deviaţionistilor de la „linia justă" a Partidului Socialist Unit din Germania (PSUG). Renumele cucerit în materie de centrul psihiatric din Waldheim producea, însă, angoasă în rîndul cetăţenilor, acesta fiind cunoscut şi pe plan internaţional pentru eficacitatea sa deosebită...

În mica localitate Waldheim, situată la est de Leipzig, P.S.U.G. întreţinea un aşezămînt care reunea, pînă la începutul acestui frămîntat secol XX, un centru psihiatric şi o închisoare. Vechea clădire din cărămizi adăpostea săraci şi orfani. După cel de-al doilea război mondial, lăcaşul a devenit „celebru" datorită activităţii STASI, care-i tortura pe cei care se opuneau regimului. Aici, erau internaţi „pacienţi deosebit de periculoşi" din „motive de securitate", şi persoane calificate drept indezirabile datorită opiniilor lor politice, relevă publicaţia „Hannoversche Allgemeine". În luna septembrie a anului 1989, în ajunul căderii regimului comunist, directorul centrului a dispus instalarea unui dispozitiv de alarmă pe zidul care înconjura terenul, de unde s-a dedus că P.S.U.G. intenţiona să amenajeze aci un cimp de internare. În martie 1990, ziarele au făcut cunoscute opiniei publice atrocităţile săvîrşite în această clinică psihiatrică, devenită un simbol trist al dezumanizării. Puţin mai tîrziu, guvernul R.D. Germane a format o comisie de experţi pentru a evalua evenimentele petrecute aici, iar, cîteva luni mai tîrziu, guvernul landului Saxa a desemnat, la rîndul său, un comitet compus din psihiatri, oameni politici şi funcţionari însărcinaţi cu examinarea cazurilor celor peste 160 de pacienţi care se mai găseau încă în interiorul clinicii la începutul anului 1990. Deşi raportul lor nu a fost încă definitivat, este evident de pe acum că internările au fost absolut arbitrare. Astfel, în peste 10 cazuri este dovedit faptul că nu a fost invocată nici decizia unui magistrat, nici recomandarea vreunui medic, poliţia politică ducîndu-i cu forţa la Waldheim. Era o procedură perfect normală în ochii reprezentanţilor „statului de drept" est-german ! „Şejurul de refacere psihică şi fizică putea dura pînă la şase săptămîni. Gardienii supravegheau pacienţii în permanenţă, graţie unor videocamere. Cîţiva dintre aceştia au fost închişi în celule murdare, respingătoare, în care erau obligaţi să stea pe jumătate goi timp de o săptămînă. Deşi li se explica cu cinism că clinica nu dispune de suficient personal calificat, de asistenţă, aceasta nu a împiedicat personalul medical să comită brutalităţi. Pacienţii erau bătuţi, şi imobilizaţi la sol, unde erau obligaţi să inhaleze diverse substanţe.

Un mare număr de pacienţi au fost lăsaţi să părăsească clinica după cîteva săptămîni, însă alţii au rămas acolo, în infern, timp de... 30 de ani. Bolnavii nu au fost niciodată îngrijiţi. Pe de altă parte, cei sănătoşi, care au reuşit să nu contracteze nici o maladie, sufereau de tulburări psihice. Centrul psihiatric din Waldheim a fost definitiv închis în martie 1992. După cum remarca ministrul afacerilor sociale al landului Saxa, Hans Geisler, este suficient să pronunţi numele de Waldheim în această regiune ca să sperii copiii. Fostul director al clinicii, Wilhelm Poppe, în prezent în vîrstă de 59 de ani, a fost, începînd din 1983, singurul psihiatru de aici, el practicînd o lobotomie pe mai mult de 10 pacienţi, pe care apoi i-a sterilizat, bineînţeles fără acordul acestora sau al familiilor lor. Tratamentul aplicat putea provoca o alterare a personalităţii fără reducerea agresivităţii subiecţilor trataţi. Această metodă de neurochirurgie, puternic contestată, nu a mai fost practicată în R.F. Germania şi la clinica Charité din Berlinul de Est din anul 1970, pe cînd Wilhelm Poppe a continuat s-o aplice la Waldheim, după schimbarea regimului est-german încă şase luni. Majoritatea foştilor „pacienţi" ai clinicii din Waldheim suferă în prezent de depresiuni nervoase, şi vor cu tot dinadinsul să poată reveni la o viaţă normală. De aceea, în dorinţa de a uita cu desăvîrşire tratamentele inumane la care au fost supuşi, ei intenţionează să renunţe la urmărirea penală a vinovaţilor, formalităţi judecătoreşti generatoare de noi suferinţe psihice. Circa 3% din persoanele ce solicită o reabilitare în Landul Saxa pentru nedreptăţile suferite în fostul regim comunist au fost internate la Waldheim. Conform prevederilor tratatului de reunificare, orice individ care a fost internat forţat din cauza opiniilor sale politice are dreptul la o indemnizaţie, al cărei cuantum se poate ridica pînă la 200 de mărci pentru fiecare lună de detenţie. Lor li se vor anula şi datele compromiţătoare din cazierul judiciar alcătuit de cadrele STASI.

Numai că în cazul persoanelor care suferă de tulburări psihice şi care au fost internate în centre psihiatrice, este necesar să se dovedească că această internare a fost dictată de motive politice. Se speră ca Bundestag-ul să aprobe amendamentul la legea în vigoare în maniera ca toţi cetăţenii care au fost internaţi fără un motiv întemeiat, plauzibil, să beneficieze de o indemnizaţie.

ŞERBAN FILIP

Starea de VEGHE

MOARTE, NU NE GRĂBI!

N-am auzit pînă azi de nici un bosniac, de nici un sîrb ori croat, dintre cei căzuți pe la Sarajevo și în preajmă, care să fi revenit, pentru un timp, printre ai săi — după o prelungită stare de comă — pentru a-i asigura că, deși morți, ar fi rămas în viață. Faptul că amintirea lor stărue, și va stărui multă vreme, nu-i scutește de moarte. Iar ideea, după care **„nu se moare cu totul"** n-alină pe cei vii. Văduvele și orfanii știu bine de ce plîng. Și iarăși, n-am auzit ca vreunul din cei 50 de morți de la Los Angeles să fi confirmat în ultima lor clipă (nici măcar cei răniți și ulterior salvați) existența acelui «hallou» luminos al cărui rost ar fi, după Elisabeth Kubleross, să-i «absoarbă» spre celălalt tărîm, totul pe fundalul sonor al unei muzici celeste. **„Life after life ? ?"...** Ipoteză splendidă. Pînă atunci, însă, pînă la mult-sperata sa confirmare, cei 50 de nefericiți au murit arși de vii, unii în chinuri de neimaginat.

Nici de vreun osetin, prea fericit-împușcat de un frate gruzin, dinspre Baku, ori invers (termenii cuplului morții sînt interșanjabili), nici de vreun armean/azer ciuruit de vreun azer/armean, numai pentru a-și oferi, reciproc, după moarte, **șansa celei de-a doua vieți — n-am auzit nimic...** De ce se tot ucide ? Because ! (Pentru că !) Niciunul din cei peste un milion de afgani căzuți în sîngeroasa confruntare internă, de aproape 14 ani, n-ar fi putut să invoce, în sprijinul cauzei pentru care mureau, decît propriul lor fanatism. (Fanatismul fiind, după Nietzsche, singura formă de voință care poate fi insuflată celor slabi și lipsiți de curaj).

■

Despre morții din Liban, ori despre cei din Somalia, despre victimele conflictului fratricid din Nicaragua ori din San Salvador — nu se mai vorbește nimic. A fost «ziua de ieri». Vietnamul ? Parcă a fost odată... Cambodgia ? Demult, foarte demult... Războiul coreean din 1952 ? Dar au trecut de-atunci peste patru decenii... (De parcă am vorbi, nu-i așa, de epoca de piatră !) Cît despre celelalte zone în flăcări, în fiece telejurnal ni se anunță cîte o nouă încetare a măcelului — n-are importanță a cîta — urmată de o promptă încălcare a ultimei încetări.

Doamne, dacă la fiecare muribund ar fi să trimiți cîte un înger al morții, cerul ar fi veșnic întunecat de negrul acestei cavalcade de îngeri, toți cu aripi cernite, zburînd care încotro. Nu ar mai prididi... Sau, poate cine știe, vor fi înlocuiți cu un fel de roboți răbdători, cîte unul în fiecare casă, înlocuind scheletica doamnă cu coasa... (vezi pagina întîi a revistei).

■

Numărul morților din cele peste o sută de războaie „limitate", „locale", din ultimele patru decenii de „pace" pare să întreacă de 1,2 — 1,3 ori numărul celor căzuți pe toate fronturile celui de-al doilea război mondial. Victimele gulagurilor, alte milioane de morți, variatele exterminări, cu și fără sentințe și acte de deces, milioane peste milioane, ca și cifrele de necrezut aproape ale genocidelor în plină desfășurare — prin înfometare, lipsă de asistență medicală sau printr-o distrucție psihică premeditată — nu pot fi luate în calcul. Apocalipsa — mîine ? Apocalipsa — azi... Și cine ar putea să ne spună vreodată, în ce măsură toate convulsiile grave ale societății moderne — criza structurilor economice, criza moravurilor, escalada manifestărilor antisociale, exploziile de violență, consecințele mai mult decît dramatice ale emigrației-imigrației, ura și fanatismele — nu reduc în mod drastic capacitatea de rezistență a biologicului, influențînd de fapt, agravînd toate statisticile de morbiditate și mortalitate.

Promisiunea-deviză a Organizației Mondiale a Sănătății, un program care ne încîntase cîndva prin speranță, **«Sănătate pentru toți pînă-n anul 2000»** pare azi o simplă amintire a unor intenții frumoase. Nici un stat n-are bani pentru a-și păstra în viață imunodeficienții, pentru a da o speranță celor aproape 10 milioane de seropozitivi și de 10 ori pe atît în următorii ani, bolnavi de singurătate, de spaimă și de refuz social, înainte de a fi morții care așteaptă... Costul unui transplant, de ordinul a zeci de mii de dolari, este și el o barieră a morții. Salvarea sănătății umane considerată a fi fără preț, se dovedește a fi cenzurată, mai mult decît oricînd, de alocări și subvenții, tot mai greu de obținut, de restricții bugetare care înseamnă moarte. Bolile coronariene, cu toate succesele medicinii moderne (la fapt un fel de retrageri elastice în fața ofensivei generalizate a morții), continuă să-și păstreze locul întîi, nefast, printre afecțiunile cauzatoare de moarte. Terapia oncologică a progresat și ea foarte mult, se cîștigă ani și se salvează vieți, dar cancerul ca și diabetul, de altfel, e altă nefericire umană, continuă să rămînă pe locurile imediat următoare pe același podium al morții la scară planetară. Flagelul depersonalizării și aneantizării, pînă la urmă, prin drog, ca și flagelul criminalității în creștere, expresii ale aceleiași crize psihosociale, se plasează deopotrivă, prin numărul mare de morți, pe panta tot mai rapid ascensională a curbei victimale. Tributul de vieți omenești plătit stării de stres, disperării și imprudenților — toate, nu în ultimul rînd și «nebuniei vitezei» se află și el, statistic, într-o creștere exponențială... Nu se mai moare de bătrînețe decît arareori. Optimismul, lipsit de finanțare nu e decît un drog... Inspiratul vers bogzian : **„Moarte vino mai repede, să nu mă ajungă bătrînețea din urmă"** — pare să-și fi găsit împlinirea. Dar dacă, dimpotrivă... precum psalmistul cîndva, tot într-un timp de restriște n-am vrea să ne împăcăm fără luptă cu această moarte «prea-repede» ? Căci, iată psalmul, cu numărul 102 și omenescul său vers-rugăminte : **„Eu zic : Dumnezeule, nu mă lua la jumătatea zilelor mele. Tu ai cărui ani sprijină vesnicia..."**

■

Un bun cunoscător al ecologiei umane nota, și pe bună dreptate, că nu se sesizează nicicînd importanța unei funcții vitale, a organismului propriu ca și a societății în ansamblu, „decît în clipa în care această funcție se dereglează grav". Putem fi de acord. Morbiditatea ca și mortalitatea — extrapolînd accepția dintîi, medicală — indică tocmai o astfel de dereglare socială, la nivel planetar. Ce și cît ține astăzi de om — ne-am putea întreba — ce ține încă de fiecare din noi, dacă nu pentru a stopa dereglarea, cel puțin pentru a refuza accelerarea ei ? Moartea pare să se grăbească... Și, totuși, ceva ține de noi, îndrăznea să afirme recent la Simpozionul franco-român dedicat victimologiei, scriitoarea Françoise Stanciu-Reiss (77 de ani) autoarea în 1992 a unei cărți fascinante : **„Pariez moi de la mort"**. Regretatul ei soț, criminologul care a fundamentat victimologia ca știință — atît de puțin cunoscut în țara sa de origine, Vasile V. Stanciu — înscria ferm pe lista unor priorități absolute a unei resurecții umane : **„O relansată capacitate de a asculta, cu răbdare, opinia celuilalt"**. (V.V. Stanciu definise criza societății moderne, înainte de toate, ca **„une crise d'écoute"**). Ascultînd cu atenție și înțelegînd ce se întîmplă mai spunea V.V. Stanciu, omul va dobîndi în sfîrșit **„conștiința faptului că prima victimă a propriei blazări, a unei indiferențe la fel de gravă ca ura, prima victimă a oricărei lașități ca și a oricăror explozii vindicative este omul, el însuși („la première victime... est lui même")**.

Ca și în medicina modernă, nu există terapii bune la orice și oricînd. Cu atît mai mult ar fi necesar și util să generalizăm, la scara vieții sociale, principiul inatacabil al marelui Hippocrat : PRIMUM NON NOCERE (Mai întîi să nu facem rău, deci să nu vătămăm) Tine de noi ? Stanciu condiționa răspunsul afirmativ de **o nouă conjuncție a justiției cu o regăsită moralitate**. De unde, probabil și titlul ultimului său „caiet" în pregătire, postum: **„Que sont les lois sans les moeurs ?"** Ce sînt legile, într-adevăr, fără moralitate ?

DOREL DORIAN

ȘOAPTA TANDRĂ A HAZARDULUI

Dacă aș reveni vreodată la vîrsta la care trebuie să-mi aleg o meserie, în ideea că această brățară de aur e indispensabilă, aș alege-o pe aceea în care diploma mi-o confecționez eu însumi. Nu e vorba de neîncrederea în dascăli, ci de faptul că pentru meseria de căutător de comori nu există (încă) o școală. Este cea mai egoistă meserie din lume, dar și cea pentru care sesiunea de examene durează toată viața. A fi restantier echivalează cu a trăi din mila altora, la umbra dispretului cu care te copleșește hazardul...

Cînd se vorbește despre meseria de **căutător de comori**, în sensul cel mai curat al termenului, **asta înseamnă că ești și găsitor de comori.** Acesta este, poate, mesajul cel mai pilduitor al cărții „Profesia, inventator de comori" a meseriașului francez Michel Bagnaud. Acest bărbat trecut de prima tinerețe, cu o privire senină și un zîmbet (auto)ironic în colțul gurii a tinut (și ține încă) mult mai mult timp în brațele sale un detector de metal și o trusă de tîrnăcoape decît o femeie risipitoare de tandrețe. Cînd afirmă că tezaure sînt în Franța, liniștiti-vă) la tot pasul, nu are deloc alura baronului Münchhausen. Dovada cea mai concludentă este faptul că nu prea are mult timp la dispoziție pentru inițiative personale, căci este asediat de comenzi ! Chiar așa, notorietatea sa devenită fabuloasă, l-a făcut să devină mult mai căutat decît o bancă cu dobînzi mici de credite. Un exemplu, din cele foarte multe care umplu cartea sa, este următorul : în 1968, un mare comic francez (dornic de anonimat în acest context) și-a schimbat reședința (un castel cu altul). Într-un loc anume, notat cu sfințenie, celebrul actor ascunsese o ladă (ce termen vulgar !) cu argintărie de mare preț. Dar, culmea, uitase poziția comorii. Cine să

i-o găsească ? Michel Bagnaud ! Să nu ne închipuim însă că dl. Bagnaud face acte caritabile, comisionul său (declarat unui reporter de la „Paris Match" și confirmat) este de 10—20 la sută din valoarea descoperirii sale.

Acest contemporan al nostru nu este însă un aventurier oarecare, un om căruia ursitoarele i-au dus pecetea norocului pentru a se amuza cu destinul lui. Michel Bagnaud este un om foarte cultivat, un autodidact al istoriei și geografiei Franței, pînă în cele mai mici detalii. El știe ca nimeni altul episoade picante din viața nobilimii franceze care au legătură directă cu valori ascunse sau pierdute. Cunoaște cîte naufragii și „cam pe unde" s-au produs ele etc., etc. De exemplu, după ce firma Lloyd's a considerat că a recuperat totul de pe nava „Tasmania" (scufundată în 1887, pe cînd unii maharajahi trimiteau daruri pentru jubileul reginei Victoriei) dl. Bagnaud și-a permis să execute cîteva ploniări solitare și să găsească niște „suveniruri" de milioane...

Așa cum elementele chimice l-au așteptat pe Mendeleev să joace domino cu ele, așa cum gravitația l-a așteptat pe Newton la umbra unui pom al cunoașterii și Luna pe Armstrong să-i brăzdeze urme de pași pe obraz, tot așa comorile ne așteaptă pe noi să le dăm respirația luminii. Dar pentru asta trebuie să ai curajul să-ți alegi această meserie logodită cu hazardul și să nu fii un simplu amator. Franța e plină de astfel de diletanți, apreciați la aproximativ 150 de mii (care au declarat public că au găsit tezaure). Dar a fi profesionist înseamnă a primi un telefon o comandă fermă și un onorariu pe măsura averii descoperite. Și pentru a nu fi egoist, dl. Bagnaud lansează cîteva idei ademenitoare publicului său, idei care sună cam așa : Ludovic XV a îngropat lăzi cu bijuterii în parcul castelului său din Sceaux, nava „Telemac" a lui Ludovic XVI a naufragiat pe Sena purtînd în pîntece grămezi de aur, iar guvernatorul Henri a fost prădat în 1850 de 250 kg aur... Iată cîteva ocazii de liberalizare a norocului. Succes !

PAUL IOAN

● **CREDO.** De cîțiva ani de cînd prețurile petrolului sînt relativ scăzute, adepții energiei nucleare au devenit oameni cu preocupări ecologice, care susțin în presa scrisă și vorbită, la simpozioane și reuniuni, că numai energia furnizată de forța atomului este capabilă să contribuie la diminuarea pagubelor provocate de ploile acide, a fenomenului încălzirii atmosferei terestre și alte amenințări cauzate de utilizarea pe scară largă a combustibililor fosili.

● **LA RĂSCRUCE DE DRUM.** Omenirea va trece la construirea de noi centrale atomoelectrice, în număr apreciabil, pentru a-și asigura necesarul de energie sau va perfecționa tehnologiile de exploatare a surselor regenerabile ? Sînt cele două alternative posibile, dar care ar fi cea mai înțeleaptă ? Potrivit unui studiu întocmit de experții lui „Worldwatch Institute" din Washington potențarea energiei nucleare ar fi o soluție riscantă : „dacă învățăturile trăite în ultimii 15 ani ar avea revelanță pentru viitor, încercările de sporire a ponderii ce revine energiei nucleare se vor solda cu fricțiune politică, risipă economică și accidente grave, nu cu o soluție la problema fenomenului de încălzire a atmosferei terestre".

● **„GERICO-2".** Astfel a fost denumită racheta cu cea mai mare capacitate ofensivă a Israelului, cu o autonomie de 1500 km, care este în măsură să acopere întreg Orientul Mijlociu. În războiul din Golf, autoritățile israeliene au dat dovadă de reținere și nu au răspuns cu această armă împotriva rachetelor „Scud" lansate de irakieni. Siria, Iordania și o parte a Irakului se află în raza de acțiune de 600 km a rachetei israeliene de tipul „GERICO-1". Aceasta din urmă este un model derivat dintr-o rachetă fabricată de societatea franceză „Dassault", relevă agenția ANSA.

● **MOTOR-RACHETĂ CU COMBUSTIBIL SOLID.** De la accidentul tragic al navetei spațiale „Challenger" s-au cheltuit sume considerabile, peste 3 miliarde de dolari, în scopul îmbunătățirii siguranței de funcționare a acestui vehicul al Cosmosului. Sume importante au fost alocate în vederea punerii la punct a unui nou motor-rachetă cu combustibili solid. Este vorba de motoarele rachetelor auxiliare (așa-numiții „booster"), întrucît motoarele principale ale navetei spațiale americane funcționează cu combustibil solid.

● **DEMOGRAFIE.** Dacă federația Ceho-Slovacă nu se va dezmembra, populația acestui stat din Centrul Europei va fi în anul 1010 de 16.200 000 de persoane, relevă o prognoză elaborată de specialiștii în materie. Cele mai slabe creșteri demografice se vor înregistra la începutul acestui deceniu și în anii premergători lui 2010. Se va înregistra o creștere importantă a categoriei populației de vîrstă productivă. Aceste evoluții demografice sînt chezășuite de noul concept ce se află în baza politicii familiale, și care urmărește, în principal, îmbunătățirea condițiilor de viață și a relațiilor familiale, ocrotirea copiilor din familiile deficitare, precum și creșterea responsabilității părinților în îngrijirea și educarea copiilor

● **CA UN AVION FĂRĂ PILOT.** Rachetele „Cruise" și versiunea lor navală „Tomahawk" sînt rachete cu caracteristici unice, care le fac să semene cu un avion fără pilot. Eroarea lor maximă este de 100 m după 2000 km străbătuți la joasă înălțime, unde radarele nu le pot depista. Autonomia acestor rachete este de 2500 km. Versiunea aeriană este lansată de pe bombardierele „B-52", care pot transporta 20 de astfel de rachete. Încărcătura — 450 kg, focoase convenționale sau focoase pentru atacul împotriva aeroporturilor.

magazin

Femina Club

Pagină realizată de ECATERINA BĂTRINEANU

SCURT TRATAT DESPRE IPOHONDRIE

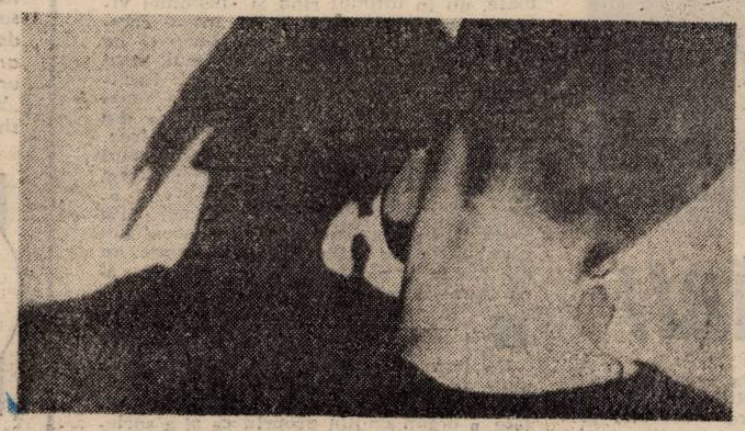

Potrivit opiniei doctorului Charles Ford, un renumit specialist american în ipohondrie, cam 10 la sută din reprezentantele sexului frumos, cu anumite intermitențe, suferă de această maladie. Înfricoșate de pericolul unui atac de cord, al unui cancer sau chiar de contaminarea cu virusul HIV „bolnavele închipuite" pot chiar în lipsa unor leziuni clinice să sufere cu adevărat. Cu cîtiva ani în urmă persoanele ipohondre nu erau luate în serios. Astăzi însă medicii sînt de acord în a afirma că este vorba despre o maladie veritabilă. Ba mai mult : „Nu există o singură formă de ipohondrie, explică dr. Nicole Anquetil, ci mai multe. Există chiar și diferite stadii de gravitate ale acestei patologii". Obsesiile diferitelor boli foarte frecvente în secolul nostru ne agresează declanșînd veritabile fobii. Astăzi cînd mass media vorbește frecvent despre SIDA, despre progresele realizate în oncologie sau maladiile genetice, fiecare se întreabă dacă nu cumva se numără printre victimele maladiilor respective. „Dar se vorbește despre ipohondrie din momentul în care aceste fobii perturbă grav viața normală a individului, precizează dr. Nicole Anquetil. Ipohondrul analizează senzațiile, simptomele și le dă o interpretare eronată. Dealtfel, notează dr. Nicole Anquetil, ipohondria corespunde unui sistem de anxietate generalizată. Bolnavul sau bolnava este prada a unor veritabile crize de angoase care pot merge pînă la ideea obsedantă a unei morți foarte rapide. În această fază angoasa este insuportabilă și perturbă viața cotidiană a celui bolnav dar și a anturajului, motiv pentru care se impune consultarea unui specialist. Sfaturile cele mai moderne ne îndreaptă însă spre antamarea unui psihoterapeut capabil să analizeze și să înțeleagă mai bine cauzele declanșatoare ale anxietății. Oricum ipohondria este o maladie adevărată cu suferințele și remediile sale. Și, lucru foarte important, ea poate și trebuie învinsă.

DOSARELE FRUMUSEȚII

Sugestii

Baia poate fi un moment privilegiat de relaxare. O primă condiție ar fi să descoperiți săpunurile care catifelează pielea, parfumînd-o cît mai plăcut. De asemenea, alegeți acele produse pentru baie care corespund gustului dv. : gel și lapte pentru masaj sau uleiuri „blînde" care „cedează" pielii un strat fin protector. Temperatura apei nu trebuie să fie agresivă. Temperaturile prea ridicate degradează calitățile produselor pe care le folosiți.

Laptele pentru masaj, fluid, absorbit rapid de piele, conferă corpului un aspect catifelat, plăcut. Cu o formulă mai bogată, mai complexă, crema pentru masaj convine mai bine celor cu piele uscată și fragilă.

Dar atît crema cît și laptele, bogate în uleiuri vegetale, nu au numai rolul de a hidrata. Cele mai multe dintre ele au și virtuți împotriva îmbătrînirii pielii, datorate prezenței colagenului și elastinei. Și, un secret : masînd pielea încă umedă, după baie sau duș, efectul benefic este amplificat.

PENTRU PĂRINȚI

Eroare?

Dacă copilul folosește mai ales mîna stîngă, mulți părinți se grăbesc să imagineze metode cît mai eficace pentru a-l determina să uite acest „prost obicei". În realitate este vorba despre o particularitate anatomică. Creierul este format din două emisfere, dar una este întotdeauna dominantă. La un stîngaci, „comandă" dreapta, iar la cei ce folosesc predominant dreapta, „comandă" emisfera stîngă. A stabili dacă un copil este sau nu stîngaci nu-i prea ușor. Și aceasta pentru că de pe la 18 luni se remarcă o parte dominantă, dar lucrurile nu sînt încă definitive. Mulți copii folosesc cu aceeași îndemînare ambele mîini. Abia spre vîrsta de 5 ani copilul „alege" mîna dominantă. Dar pentru a se spune despre un copil că este stîngaci autentic, el trebuie să folosească mîna stîngă pentru a prinde, piciorul stîng pentru a lovi o minge, ochiul stîng pentru a privi la microscop, urechea stîngă pentru a asculta tic-tac-ul unui ceas. În acest caz a forța un copil stîngaci să devină dreptaci este o gravă eroare pentru că aceasta ar fi o „contrarietate" pentru creierul său, care ar risca declanșarea unor tulburări importante : dificultăți în învățarea cititului și scrisului, stîngăcie fizică, anxietate, agresivitate. Despre un copil de 5 ani care folosește cu îndemînare asemănătoare cînd mîna stîngă cînd pe cea dreaptă numai pediatrul ne va spune cu ce mînă trebuie învățat să scrie.

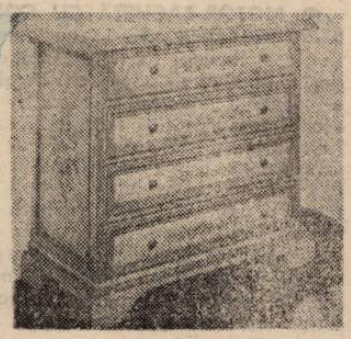

PLĂCUT ȘI UTIL

Șifoniere, comode și alte mobile de dimensiuni mici dau un șarm aparte camerelor moderne, înlocuind frumoasele și masivele dulapuri de altădată. Un mod de a conferi stil, originalitate camerei, fără a uita problemele de utilitate și confort.

Vă oferim cîteva idei convinși că veți găsi ceva care să se armonizeze cu interiorul dv.

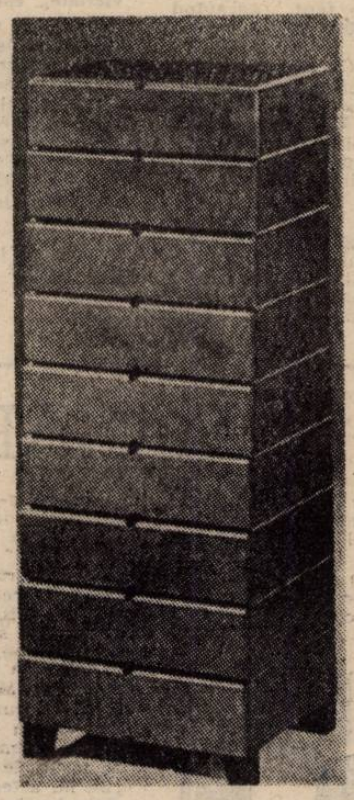

CRONICA modei

Stilul „vedetă"

Modelul alăturat ne trimite cu gîndul la stilul „vedetă". Culoarea vestimentației este negru, fără excepție. Așadar, un maiou și un pantalon foarte mulate pe corp amintind de ținuta de gimnastică, dar în combinație cu o bluză de dantelă elegantă, aproape destinată unei recepții extrem de pretențioase. Pantofii au talpă plată și o linie austeră. Desigur, stilului „vedetă" nu-i pot lipsi ochelarii cu lentilă neagră. (A.P.)

Prăjitură aromată

Se face un pandișpan din 6 ouă (se freacă gălbenușurile cu 6 linguri de zahăr, se adaugă 6 linguri de făină în ploaie și 6 albușuri făcute spumă).

Se coace în tava mare de la aragaz, unsă și tapetată cu făină. Trebuie ca pandișpanul să iasă cît mai subțire. Se lasă să se răcească și deasupra se pune următoarea compoziție : 1/2 kg biscuiți dați prin mașina de nuci, amestecați bine cu o ceașcută lapte, 3—4 linguri gem acrișor, 2 pachete unt frecate cu 100—150 g zahăr pudră, coajă de lămîie și portocală, 2—3 linguri rom sau o jumătate de sticluță de esență de rom.

Se apasă bine cu mîna, se netezește cu paleta sau cutitul și deasupra se toarnă glazura care se întinde cu cutitul (50 g unt, 3 linguri zahăr, 3 linguri cacao, 3 linguri apă fierte împreună pînă glasează lingura).

Se lasă în tavă și se taie a doua zi. **(I.S.).**

glob MAGAZIN

JANE FONDA ÎN MARATONUL IUBIRII

Timp de 23 de ani, Jane Fonda s-a chinuit să-şi păstreze silueta printr-un procedeu aproape de coşmar : afundîndu-şi degetele pe gît îşi provoca vomismente. Dar aşa îşi putea permite să se îndoape, stăpînită de bulimie fiind cu zeci de kilograme de înghetată, de cafea, biscuiţi ciocolată, prăjituri de tot felul.

Cu această anecdotă debutează o lucrare semnată de Christopher Andersen, ziarist la Time Life, dedicată celei ce s-a constituit multă vreme în sex-simbolul Americii. Multe din paginile cărţii se referă la povestile de dragoste trăite de Jane, la viaţa sa derulată întotdeauna... în doi. Totul începe cu Vadim, primul său soţ ? Nicidecum. Prima iubire a poposit în viaţa lui Jane pe vremea cînd frecventa Colegiul din Vassar, instituţie de elită, destinată fetelor de familie bună. Dar personajul cu care Jane se lansează în prima aventură amoroasă nu este, cum s-ar putea crede, vreun student apropiat de vîrsta sa, ci un bărbat bine copt, divortat, italian de origine...

După doi ani petrecuţi la Vassar, Jane părăseşte colegiul. Profesorii şi colegii au considerat că e vorba de o plecare forţată de vreo întrerupere de sarcină sau chiar de o naştere. Pe atunci, Jane avea doar 18 ani. L-a rugat pe tatăl său să o lase să studieze pictura la Paris şi o dată ajunsă acolo şi înscrisă la Beaux Arts s-a hotărît să-şi extindă aria experienţelor erotice. Cînd Henry Fonda a aflat ce fel de viaţă duce fiica sa, furios peste măsură, i-a ordonat acesteia să se întoarcă acasă cu primul avion. În ajunul plecării, invitată fiind la o serată, Jane se prezintă printre invitaţi la braţul actorului Christian Marquand. Vadim, regizorul cu reputaţie deja compromisă, se afla şi el la petrecere. S-au privit într-o străfulgerare. Jane i-a adresat o uşoară grimasă. N-aveau să se revadă decît după trei ani cînd s-au căsătorit.

Dar pînă atunci s-a îndrăgostit nebuneşte de Timothy Everett, un actor debutant, distribuit în roluri mediocre. Apoi, decisă la rîndul său să se lanseze serios în cariera artistică pare fascinată de „Metodică", acea faimoasă disciplină inventată de Lee Strasberg. De fapt, gata mereu să seducă a întîlnit un discipol al maestrului Lee Strasberg, pe Andreas Voutsinas, personaj exuberant, îmbrăcat în genul boem. Jane părea topită, chiar dacă Andreas avea cu şapte ani mai mult decît ea şi trei centimetri mai puţin.

În 1963 Jane revine la Paris pentru a turna un film cu Réné Clément. Partenerul său : Alain Delon. „Era clar că mă voi îndrăgosti de el. Asta era chiar o condiţie ca să joc bine rolul în film", spune Jane. Consecinţa ? Cîteva săptămîni mai tîrziu, Delon o părăseşte pe Romy Schneider. După acest episod apare în sfîrşit Roger Vladimir Plemiannikov, cunoscut sub numele de Vadim. Fiecare îşi aminteşte de întîlnirea lor din urmă cu trei ani. Prieteni comuni fac în aşa fel încît ce doi să se întîlnească. La o petrecere, Vadim apare costumat în ofiţer al Armatei Roşii iar Jane în Charlot. Iubire mare. Căsătorie. Un copil. Pentru Jane începe o viaţă de star. În Franţa, are două bune prietene, Bardot şi Deneuve, foste iubite ale şotului său. Apare în filme de succes cum ar fi „Desculţi în iarbă". Drumurile sale se întîlnesc deci cu cele ale lui Robert Redfort.

Într-o seară, privind împreună cu Vadim la televizor disputele declanşate de

o campanie electorală, atenţia îi este atrasă de un bărbat ce apare într-un colţ al ecranului. Se numea Tom Hayden şi avea să devină cel de-al doilea soţ al său. Dar nici această căsătorie nu rezistă deşi se întinde pe parcursul a 17 ani şi se naşte un copil (Troy). După cîteva infidelităţi de-o parte şi de alta, totul se destramă.

Urmează două legături efemere cu Donald Sutherland şi actorul de mîna a treia Lorenzo Cacciolanza pentru ca, în sfîrşit, Jane să găsească bărbatul ce pare a fi intrat definitiv în viaţa sa : Ted Turner, patronul de la MGM (începînd din 1986) şi fondatorul canalului de televiziune CNN. Christopher Andersen, autoarea biografiei lui Jane Fonda, consideră că cei doi au multe puncte comune : amîndoi au fost marcaţi de relaţia cu un tată dominator, amîndoi au trăit trista experienţă în faţa sinuciderii unuia dintre părinţi, amîndoi au avut o viaţă sentimentală animată şi abundentă, mult comentată de mass-media.

În prezent, Jane Fonda şi Ted Turner sînt prieteni intimi cu Nelson Mandela, Lech Walesa, Vaclav Havel şi Mihail Gorbaciov. Potrivit informaţiilor furnizate de revista **„VSD"** cititorilor săi, cei doi sînt în relaţii apropiate chiar cu François Mitterrand. La 55 de ani cît are în prezent, Jane Fonda „deţine" două oscaruri, doi copii, doi ex-soţi şi o frumoasă carieră cinematografică. În plus, viaţa fericită de acum, alături de Ted Turner.

AURORA POPESCU

Imposibila reîncarnare a lui Casanova

Interesul faţă de problemele teoretice ale sexului nu slăbeşte niciodată. Sînt probleme care-i preocupă în egală măsură pe cei tineri, ca şi pe cei... mai puţin tineri. Iar una din aceste probleme ar putea foarte bine să fie următoarea : oare celebrul cuceritor veneţian Casanova ar mai fi şi astăzi în măsură să dobîndească o faimă la fel de mare şi să zdrobească şi după două secole tot atîtea inimi feminine ca pe vremea lui ? Această întrebare s-a pus nu cu mult timp în urmă — după cum relata una din revistele ce apar în „Oraşul Etern" — cu prilejul aniversării bicentenarului apariţiei cărţii în care se află povestea acestui om ieşit din comun. S-a organizat şi o conferinţă la care au participat sociologi, istorici de gen, sexologi, specialişti din diverse domenii interesaţi în probleme ale sexului, erotismului, dragostei „trupeşti" în comparaţie cu cea „romantică"... Rezultatul ? Toţi au căzut de acord că **în vremurile noastre Casanova n-ar mai avea nici o şansă...**

În societatea de consum şi în plină epocă a vitezei, cucerirea dragostei pare să fi trecut pe un plan îndepărtat, comparativ cu timpurile Renaşterii şi Barocului. Astfel, în Evul Mediu, epocă a erotismului năvalnic dar ascuns cu străşnicie, dragostea înţeleasă romantic şi ca o cucerire a femeii alese a fost recunoscută ca unul din ţelurile supreme ale vieţii, ca o problemă definind valoarea vieţii omeneşti, farmecul şi împlinirea ei.

Conferinţa amintită a mai evidenţiat şi un alt amănunt interesant : după cum afirmă cronicarii, Casanova ar fi avut la activ aproximativ 1 800 de cuceriri, dintre care peste o mie numai în Spania. Ar mai avea el astăzi a asemenea şansă ? Nu, nu, şi încă o dată nu !

De ce ? În primul rînd pentru că un Casanova contemporan nu ar putea — cum s-a întîmplat cu celebrul superman — să-şi închine întreaga viaţă unei singure cauze. Chiar dacă ar fi un om foarte bogat şi ar renunţa la orice alt scop în viaţă. În al doilea rînd, în sistemul contemporan, valenţele carierei, în sensul cel mai larg al cuvîntului, legate nu de **romantism**, ci de poziţia în societate şi de cea economică, înghit un atît de mare efort intelectual, fizic, inclusiv angajare sentimentală, încît toate celelalte aspecte — adesea cele mai importante — trec pe plan secund. Ceea ce este prea puţin !

Apoi, admiţînd chiar că ilustrul veneţian a cucerit efectiv femeile, şi nu a cumpărat servicii imediate, oamenii de ştiinţă consideră că omul contemporan este mult mai puţin sensibil la stimulii sentimentali şi sexuali decît acum unul, două secole. Atraşi din ce în ce mai puţin de aceste domenii, bărbaţii reuşesc astăzi o adevărată performanţă : conform cercetărilor,

este pentru prima dată în istorie cînd procentul bărbaţilor „nepăsători" este mai mare decît al femeilor din aceeaşi categorie ! Pentru americani, acest indice este deja de 53%, fiind în creştere permanentă ! Tot în creştere este şi cel al femeilor, deşi valoarea sa este doar de 45%.

Directori sau politicieni, bancheri, financiari, dar şi medici, actori, scriitori, adică, într-o proporţie mai mare sau mai mică, toţi cei activi profesional, luptă insistent, cu îndîrjire şi permanent pentru progres, succes, poziţie şi... banii pe care le aduc toate acestea. Lor nu le stă pur şi simplu capul la dragoste. Sînt gata să cumpere servicii sexuale pentru o jumătate de oră sau 15 minute. Plătesc, şi nu au nici o bătaie de cap ! Pe de altă parte, din cercetările sociologice desfăşurate în SUA şi Europa Occidentală rezultă că numărul contactelor sexuale se reduce şi în căsnicii.

Şi mai este încă un motiv al acestei adevărate răceli sexuale.

Omul contemporan este supus încă din copilărie unui adevărat bombardament asupra conştiinţei sale sexuale. Femeia goală, sau aproape goală se bronzează, se îmbracă, se încheie, se deschele, se întinde ademenitor şi suride. Bărbatul tînăr, zîmbitor, bronzat, ajutat de apa de colonie şi de îmbrăcăminte, îşi pune în evidenţă torsul, bicepşii, privirea sa „ucigătoare", promiţătoare de experienţe unice... Reclama şi pornografia aferentă, răspîndită în multe ţări, au contribuit şi ele la atenuarea sau chiar uciderea instinctelor sexuale. Libertatea aproape totală a moravurilor face ca oricînd să poţi avea la îndemînă un partener sau o parteneră. Şi, după cum se observă aceasta provoacă indiferenţă, uneori la scară mare. O parte din vină revine şi omniprezenţei „ofertei comerciale" sexuale, deci a prostituţiei...

Se constată o anumită convingere, printre femei, că după 45 de ani se micşorează şansa de a dobîndi un partener. „Nimic mai fals", după cum o dovedeşte şi Casanova, care nu a renunţat nici marcat de vîrstă — aşa cum îl vedem sub formidabila mască a lui Alain Delon în „Reîntoarcerea lui Casanova"... Da filmu-i film şi... mai puţin realitate !

Psihicul lui Stalin sub lupă

Iosif Vissarionovici Stalin. Un nume care a stîrnit pasiuni dezlănţuite, mergînd de la adoraţie pînă la groază cea mai cumplită. Cînd în 1983 se comemorau trei decenii de la moartea sa, s-a spus că probabil de mîna lui, sau din ordinul lui, au fost ucişi mai mulţi membri ai Partidului Comunist al U.R.S.S. decît au murit în toţi anii războiului. Iată că au mai trecut încă aproape zece ani, şi totuşi personalitatea sa continuă să trezească interesul istoricilor. Doar că în dezbaterile lor apare de data aceasta şi ipoteza privind o posibilă boală psihică de care ar fi suferit Stalin...

Nu toată lumea este însă de acord. Istoricul rus Iuri Afanasiev a protestat chiar împotriva acestei păreri : crimele lui Stalin — afirmă el — nu pot fi puse în legătură cu o boală psihică, deoarece aceasta ar însemna o simplificare naivă. Răul, după părerea cercetătorului rus, îşi avea rădăcinile în însuşi sistemul creat de comunism şi dezvoltat de Stalin. Teoriile privind boala psihică a „geniului tuturor timpurilor" cum a fost adeseori numit Stalin, nu ar avea drept scop decît... încercarea de a-i apăra sistemul.

În ceea ce îi priveşte pe adepţii ipotezei privind iresponsabilitatea lui Stalin, ei se referă la opiniile unor medici celebri. De asemenea, au fost readuse în atenţie zvonurile care circulau la sfîrşitul anilor '20, conform cărora Stalin ar suferi o adevărată depresiune psihică. El a fost examinat la acea vreme de celebrul psihiatru Vladimir Behtierov, care a comis „imprudenţa" de a face o aluzie la starea mintală a lui Stalin. Consecinţa ? După doar cîteva zile celebrul psihiatru avea să moară în împrejurări cel puţin ciudate...

Oricum, pe baza analizei comportamentului lui Stalin, specialiştii încearcă astăzi stabilirea unui diagnostic. El a fost un caz clasic de paranoia avansată. Cercetările istoricilor au dovedit că aceeaşi boală îl lovise cu 400 de ani în urmă şi pe Ivan cel Groaznic. O puternică stare depresivă periodică, mania persecuţiei şi grandomania, în paralel cu o aparentă normalitate — acestea sînt trăsăturile caracteristice ale paranoiei. Şi ele i se potrivesc perfect lui Stalin. Atacurile bolii s-au manifestat în momente grele şi de stres puternic, în anii 1929—30, 1936—37, precum şi la începutul războiului şi către sfîrşitul vieţii lui. Iar dintre toate, cel mai puternic se manifesta la el mania persecuţiei — fapt care a costat viaţa a milioane de oameni !

Pornind de la un asemenea caz, şi de la altele semănătoare lui, unii cercetători îşi pun întrebarea : oare căutarea, permanentă şi pretutindeni, de duşmani, spioni, comploturi, era născocirea unei minţi bolnave, sau produsul sistemului ? La care alţi cercetători formulează o altă întrebare : nu este în fond fiecare dictatură sîngeroasă, cel puţin într-o anumită măsură, o denaturare ? Şi nu se poate spune că nu ar avea dreptate... (M.D.).

Nr. 21 (1805) din 23 mai 1992

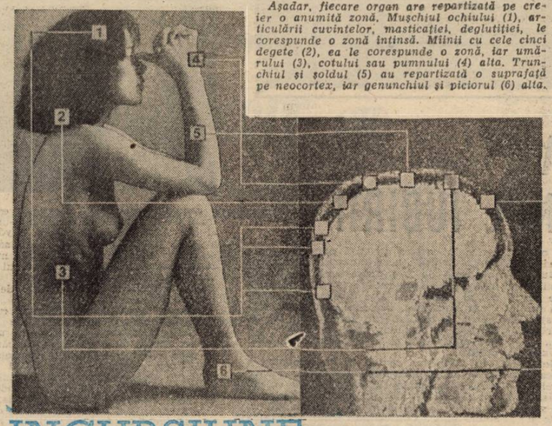

Așadar, fiecare organ are repartizată pe creier o anumită zonă. Mușchiul ochiului (1), articulării cuvintelor, masticației, deglutiției, le corespunde o zonă întinsă. Mîinii cu cele cinci degete (2), ea le corespunde o zonă, iar umărului (3), cotului sau pumnului (4) alta. Trunchiul și soldul (5) au repartizată o suprafață pe neocortex, iar genunchiul și piciorul (6) alta.

INCURSIUNE PRINTRE... NEURONI

Creierul este într-adevăr adevăratul „patron", dar corpul este acela care, cu blîndețe, îi dictează legea sa. O face prin toate mijloacele aflate la dispoziția sa, în special prin intermediul simțurilor. Fiecare organ are zona sa cerebrală. Cînd mișcăm degetul mic de la o mînă, sau degetul mare de la picior sînt activate zone diferite ale creierului. Și aceasta pentru că fiecărui organ al corpului îi corespunde o zonă a neocortexului. Cu cît funcția este mai complexă, zona „rezervată" este mai mare. Mîna, de exemplu, acoperă o zonă mai mare decît stomacul. Inteligența este peste tot. La fel, memoria. „Nu gîndim doar cu creierul ci cu... picioarele, cu mîinile, cu toate organele". Opinia aparține prof. Alain Prochiantz, neurobiolog, și nici măcar nu este insolită. Tot mai mulți neurobiologi țin cont de faptul că activitatea creierului are ca punct inițial în permanență diversele activități ale corpului, cele motrice, senzoriale, digestive. Noua viziune asupra relațiilor corp — spirit are, paradoxal, „un parfum" de întoarcere spre trecut. De fapt, pînă în sec. 19 se ignora rolul sistemului central nervos și se credea că sufletul este „repartizat" peste tot în corp. Trebuie mai întîi ca simțurile noastre să traverseze corpul pentru a comanda apoi creierului. Pielea, ochiul, urechea, limba, sînusurile sînt conectate cu creierul prin diverse trasee nervoase.

Astăzi se cunosc puține detalii despre nașterea senzației de durere sau despre capacitatea urechii de a distinge notele muzicale. Se ignoră de ce un poet sau un pictor văd verdele primăverii în altă manieră decît țăranul care așteaptă momentul cel mai potrivit pentru a cosi. Dar un lucru este sigur : organele senzoriale „sîefuiesc" perceperea lumii de către noi, trimițînd informațiile lor neocortexului, zona din creier rezervată raționamentului și analizei. În ce manieră le tratează „materia noastră cenușie" ? „Studiind legăturile dintre rețelele de neuroni și funcțiile cognitive acoperite de acestea vom înțelege din ce în ce mai bine natura legăturii noastre cu lumea înconjurătoare" se explică prof. Jean Pierre Changeux, adept al ideii „creierului-mașină". Sînt experiențe care au arătat că un creier obișnuit să „nu vadă" decît cu un ochi va deveni incapabil să recupereze o vedere normală binoculară. Ochiul organizează partea din creier responsabilă cu decodarea implicațiilor vizuale. Altfel spus creierul se structurează în funcție de ceea ce organele de simț îi oferă spre percepere. Este unul dintre motivele pentru care este important ca din primele luni de existență să se știe dacă un copil vede bine sau nu cu ambii ochi.

Noi percepem spațiul înconjurător grație imaginii fabricată de creierul nostru pe baza informațiilor oferite de mai mulți organe de simț dar și datorită coroborării „indicațiilor" de echilibru transmise de urechea internă cu cele ale registrelor reflexelor de poziție. Datorită acestui subtil ansamblu, spațiul înconjurător ne apare în trei dimensiuni. Noi ne construim o reprezentare mentală complexă care permite, de exemplu, ochilor să nu piardă continuitatea peisajului cînd întoarcem capul spre stînga sau spre dreapta, sau să fixeze doar o anumită imagine detașată dintre altele. Spațiul, ca și corpul devin astfel imagini mentale meticuloș întretinute. În această privință un bolnav care a pierdut sensibilitatea pielii nu va simți mîngîierea, dar trasele acesteia sînt înscrise în creier. Cercetătorii laboratorului de neurologie al Universității din Marsilia au reprodus experimental o astfel de situație. El au modificat vederea subiecților cu ajutorul unor oglinzi speciale decalînd spre dreapta imaginile percepute ; un asemenea decalaj se manifestă la cei aflați în stare de imponderabilitate. Dezorientat de senzații pentru care nu a fost programat, creierul intră în panică. „Creierului nu-i place plicticseala", subliniază Jean Ditier Vincent, neurobiolog la Institutul național de sănătate și cercetări medicale din Franța. Din acest motiv corpul este mereu în căutare de inedit. „Inconștientul merge mult mai repede decît conștientul", rezumă problema prof. Jean-Pol Tassin.

Dar despre alte secrete ale ordinatorului uman, cu altă prilej.

ECATERINA BĂTRÎNEANU

Alocații pentru stresați

De doi ani, în Finlanda, Ministerul Sănătății oferă alocații celor stresați și celor a căror viață de cuplu este pe cale de destrămare, oferindu-le o „vacanță pentru doi", departe de vacarmul cotidian. „Această vacanță poate avea o influență pozitivă și cel mai adesea evită un divorț" — precizează experții în materie.

„Voiajul de nuntă" este organizat în întregime de serviciile ministerului și înaintea plecării este prevăzută o întîlnire cu un psiholog. Tineri sau virstnici, bogați sau săraci, toți vor să profite, serviciul fiind un mare succes, iar cererile abundînd. Ultima campanie a avut în vedere în special, persoanele în virstă și handicapate, nefericite în dragoste.

Totuși, această aglomerație de persoane dornice să-și regăsească armonia vieții în doi a „topit" fondurile ministerului și cei ce se ocupă de organizare se tem ca nu cumva prescriind atîtea rețete de... călătorie, institutia lor să nu intre în agonie !

Furtună într-un... craniu

Cu o aparatură ultrasofisticată cercetătorii au surprins o adevărată furtună într-un crantu. Imaginile au fost realizate cu ajutorul unui scanner special care a bombardat creierul cu particule radioactive. Acestea s-au combinat cu moleculele neuronilor. Lumina rezultată a fost analizată, apoi colorată, cu ajutorul unui ordinator în idea de a cuantifica activitatea cerebrală cea mai intensă. Au fost investigate gîndirea, vorbirea, auzul și vederea.

■ Unele dintre cele mai grave fenomene de poluare se manifestă în „lumea a treia" și Europa răsăriteană. Cursuri de apă sînt contaminate, atmosfera din foarte multe așezări urbane este serios infestată, iar pădurile tropicale își mieșorează rapid suprafața, deșertul reușind să iasă învingător cu ajutorul indiferenței omului. Presiunile asupra mediului natural din orașele „lumii a treia" au sporit în ultimele decenii ca urmare a creșterii rapide a populației. Sporul demografic în orașele țărilor în curs de dezvoltare a fost în ultimii 30 de ani de peste 200 la sută.

■ Medicii vor pierde o armă puternică în lupta împotriva grupului „A" de streptococi, care poate provoca faringită, crize de reumatism, scarlatină, infecții ale rinichilor, boli de rinichi, o serie de alte maladii grave. Această armă este eritromicina. În Finlanda s-a constatat o creștere semnificativă a rezistenței față de eritromicină a tipului de bacterie care a provocat, printre altele, decesul lui Jim Henson, creatorul celebrelor marionete Muppets.

TELEX • TELEX

■ Cinci autobuze care circulă în orașul Zürich experimentează un nou combustibil alcătuit din 90% ulei vegetal (floarea-soarelui sau rapiță) și 10% metanol. Noul carburant propus de o firmă italiană a dovedit reale calități ecologice : emană circa jumătate din cantitatea de gaze toxice față de autobuzele care folosesc benzină, produce mai puține particule de funingine ; emanațiile sînt total lipsite de compușii sulfului.

■ În Franța a fost realizată o vopsea capabilă să protejeze zidurile fără a le împiedica să respire. Și astfel, secretul vechilor egipteni, care foloseau vopsele naturale, obținute din substanțe minerale și var, a fost revitalizat. Vopselele naturale din Egiptul antic erau în măsură să protejeze clădirile și locuințele prin menținerea unui echilibru termic cu mediul natural. Vopselele cu silicați din zilele noastre nu permit vaporilor de apă să iasă din zid și fac imposibilă revopsirea. Noul produs, denumit „Tecassil" utilizează un nou derivat al siliciului — siloxanul

EURODISNEY ★ LA PARIS ★

O CARIERĂ PENTRU ETERNITATE (II)

Corespondență specială din Franța. În exclusivitate pentru revista „MAGAZIN"

Iată-l în două imagini „de arhivă" pe celebrul Walt Disney. În 1932, cu premiul Oscar pentru Flowers and Trees și în 1924, în fața casei, „înconjurat" de „Alice în Țara Minunilor.

Desigur nu același lucru a determinat tînăra soție să strîmbe din nas la apariția noului venit în „familia" Disney. „Am găsit. Eroul mea va fi un șoarece. Îi voi boteza Mortimer Mouse", „Mortimer ? Pentru un șoarece ?" Lilian nu era ușor de convins... Pînă la urmă „nouă venit" se va chema Mickey Mouse. La început două puncte negre îi făceau ochii, două bețe picioarele, patru degete înmănușate în alb tineau loc de mîini. Celebrul personaj se naște din pana inspirată a lui Iwerks capabil să execute sute de desene pe zi, în timp ce Disney le mima mișcarea să-l tăreață. Iată cum un eveniment al timpului — traversarea Atlanticului în avion de către Lindberg — devine prima parodie animată unde Mickey se-namorează definitiv de Minnie și intră astfel în istoria cinematografului.

Dar și în cinema concurența e acerbă. Toate privirile sînt îndreptate spre producția fraților Warner „Cîntărețul de jazz" de Alan Grosland, primul film vorbit ! Disney înțelege imediat din ce parte bate vîntul succesului și, la New York, în studiourile clandestine ale irlandezului Pat Powers își va sonoriza „Streamboat Willie" : Mickey va avea vocea lui Walt, zgomote care vor puncta ritmul îndrăcit — clopote de vaci, tigăi diverse — și mai ales muzică... Un succes monstru ! Toată lumea cere șoarecele care vorbește ! Urmează imediat — sîntem în 1929 — „The Skeleton Dance", realizat de Iwerks, primul dintr-o serie de mici filme dedicate anotimpurilor, „Silly Symphonies".

Iarăși intervin nesfîrșite probleme cu distribuitorul care-i trafichează contururile, cu cel mai bun animator Ub Iwerks care îl „trădează" vrînd să-și continue cariera în altă parte, cu fiecare nou film care abia acoperă cheltuielile precedentului... La treizeci de ani Walt Disney intră într-o depresie ce pare fără ieșire.

Și totuși, Disney nu se dă bătut. El n-a transpus pe ecran mitul păsării Phoenix dar pare-se că l-a călăuzit instinctiv în viață. Teribilă această renaștere continuă a sa ! Refuzînd mrejele hollywoodiene, închizîndu-se cu încrîncenare în „cutia de transpirat" o mică sală de proiecție fără aer condiționat, patronul Disney studiază o nouă concepție a desenului animat bazată pe modele în mișcare, adaptează noile invenții ale Technicolorului. Mereu inventiv, alături de alți colaboratori, scoate din a sa Arcă a lui Noe alte personaje ce vor deveni celebre — în 1932 obține pentru „Flori și arbori" primul premiu Oscar ! — și, mai ales, se pregătește pentru un lung metraj.

„Ceea ce contează nu e să știi cîți bani ai ci cîți poți împrumuta", susținea el. Un milion cinci sute de mii de dolari împrumutați de la Bank of America era o sumă mare în acea epocă. O parte a presei îi anunță falimentul apropiat dar Disney a fost parcă hărăzit mereu să învingă. În decembrie 1937, după lansarea strălucită cu toate mariile stele ale ecranului, „Albă ca zăpada" cu ai săi șapte pitici are un asemenea succes încît concurează încasările unui alt film celebru „Pe aripile vîntului". De-acum calea e deschisă. „Albă ca Zăpada" l-a plătit toate datoriile. I-a permis construirea unor noi studiouri la Burbank, angajarea a 1500 de salariați și producția a altor două lung-metraje : „Pinocchio" și „Fantasia" (1940) Urmează desigur, de-acum încolo seria neîntreruptă a celor peste 30 de lung metraje animate atît de îndrăgite de copiii de pe toate meridianele, atît de cunoscute nouă astăzi. Din lipsă de spațiu tipografic ne vom reaminti doar cîteva din filmele produse de Studiourile Disney care au rulat pe ecranele de la noi din țară : Bambi (1924), Cenușăreasa (1950), Alice... (1951 — o nouă versiune), Peter Pan (1953), Frumoasa din pădurea adormită (1959), 101 dalmațieni (1961), Mary Poppins (1964), Cartea junglei (1967), Pisicile aristocrate (1970), ... și așa mai departe pînă la triumful ultimei producții (1991) „Frumoasa și bestia", primul desen animat selecționat pentru premiul Oscar acordat celui mai bun film, prezentat și în cadrul Festivalului de la Cannes — hors concurs — la 13 mai 1992. Am folosit această rapidă trecere în revistă tocmai ca memoria dv., dragi cititori, să reconfirme încîntarea pe care desigur ați avut-o ca spectatori asistînd la întîmplările povestite de magicianul Disney.

Cîteva idei simple au stat la baza reușitei sale. „Eu nu cred că un film care nu stîrnește emoția poate avea un succes durabil". Paradoxal pentru desenul animat tocmai sensibilitatea a fost pentru el una din căile alese spre a ne cuceri, alături, desigur, de debordanta sa inventivitate, de perfecționalismul realizărilor sale, de perseverența cu care își urmărea ideile.

Reîntorcîndu-ne în timp remarcăm polivalența „întreprinderii" Disney. Alături de filme, încă din 1930, apar primele cărți și benzi desenate cu Mickey, în timpul celui de al doilea război mondial creează 4000 de insigne-emblemă pentru avioane, tancuri, uniforme militare. Începînd din anii '50, în paralel cu o serie de emisiuni de televiziune, concepe și va realiza ulterior primul spațiu real unde copiii și părinții lor își pot trăi cu adevărat visurile : Disneylandul. Și astfel a început nașterea Imperiului Disney. Dar despre asta, în tr-un articol viitor intitulat : „De la un mic șoricel — la un mare imperiu"

OCTAVIAN GREAVU

DRAGOSTE LA PRIMA VEDERE

Se pare că Brooke Shields s-a îndrăgostit peste măsură de atrăgătorul actor irlandez Liam Neeson (vi-l mai aduceți aminte pe cosarul, apoi întreprinzătorul om de afaceri, prietenul Emmei Harte-Blackie ?), fostul prieten al Juliei Roberts și al Barbrei Streisand. Ei s-au întîlnit prima dată la barul de noapte Bacchus din New York, unde ea l-a remarcat stînd singur la tejghea. Brooke era împreună cu mama ei, Teri, și cu o prietenă, care a povestit presei, ulterior, acestе amănunte. Liam a observat-o în tăcere mai mult timp, după care s-a apropiat de masa lor și s-a prezentat. Femeie cu tact și cu experiență, Teri a invocat curînd un pretext pentru a le da ocazia să se cunoască mai bine și i-a lăsat singuri. Brooke l-a plăcut de la prima vedere, roșea ca o școlăriță. Conversația lor a devenit intimă aproape de la bun început. Și-au căutat locuri liniștite, unde să poată discuta în voie.

La o săptămînă de la această primă întîlnire, cei doi puteau fi văzuți la un restaurant șic din Manhattan — Le Madri. Martorii oculari au relatat că Brooke purta o rochie din mătase neagră, foarte scurtă și decoltată.

Holteiul Liam Neeson, în prezent în vîrsta de 39 de ani, a trăit cu Julia Roberts în 1987, iar, mai recent, cu Barbra Streisand. Noile sale iubite, sînt : „Crossing the Line", „Shining Through", împreună cu Melanie Griffith și Michael Douglas și „Under Suspicion" cu Laura San Giacomo. Singura legătură serioasă a lui Brooke Shields de pînă acum a fost Kelly Gaines, funcționar la Washington DC, cu care a încetat să se mai vadă la începutul acestui an. Ea a mai fost văzută în compania producătorului de film multimilionar Dodi Fayed, a prințului Albert de Monaco, Michael Jackson, John F. Kennedy Jr., prințul moștenitor al tronului Japoniei, Naruhito și Michael Bolton. **(S.F.)**

Bărbații sînt ca o minge de pingpong...

Liz Taylor — sau cum i se mai spune, fermecătoarea Liz — declară, recent : „Există numai două tipuri de bărbați : unii care au bani datorită soților lor, și alții care au soții datorită banilor lor". Afirmația aceasta, după cîte se pare, se adresează în primul rînd italiei. Sau cel puțin așa s-ar putea aprecia în lumina anchetei recent desfășurate a săptămînalului „Panorama"...

★

Italienii constată că în ultimii zece ani dominația lor asupra femeilor s-a redus în mod evident (70,6% din cei anchetați). Dar pentru a se consola italienii consideră că este bine că în acest deceniu de referință au apărut diferențieri notabile sociale între femei și bărbați. Ceea ce a constituit de altfel un semnal de alarmă pentru mulți „machos" italieni, care au hotărît să se arunce cu toate forțele în lupta pentru... feminizarea genului bărbătesc. Și nu sînt singurii în această luptă ! Americanii se simt și ei dominați de femei. Mai ales potrivită opiniei poetului Robert Bly care a cutezat să scrie că nu mai există bărbați adevărați, că americanii de azi sînt mai curînd niște băieșandri. Iar afirmații de acest gen sînt exploatate în diferite glume, unele din ele devenite, din păcate, șerloase...

Terapeutul american S. Barraf scria în cartea sa „Meg talk", tocmai apărută în Italia : „Femeile nu-i înțeleg pe bărbați. Iar bărbații nu se înțeleg nici ei pe ei. Bărbații în general nu înțeleg. Pentru a schimba această stare de lucruri, mii de americani vor participa la sedințe terapeutice".

Să revenim însă la ancheta italiană. La întrebarea privind trăsătura bărbătească pe care o consider cea mai importantă, răspunsurile au fost următoarele : 38,9% — onoarea ; 21,7 % — inteligența ; 16,8% — bunăvoința. **Numai 1,3% din cei intervievați consideră că cea mai importantă trăsătură a bărbaților trebuie să fie... bărbăția !**

În plus, 14% din ei apreciază că bărbații au devenit în ultima vreme infantili, iar 18% că feminizarea genului masculin este... o problemă normală.

Sintetizînd rezultatele anchetei, un sociolog spunea : „bărbații sînt ca o minge de pingpong — Odată de o parte a fileului, altă dată de partea cealaltă. În cele din urmă crapă. Poate de aceea femeilor le place să-i schimbe..."

Sculptor în legume

Kien se consideră un artist. Este sculptor iar materia lui primă este reprezentată de legume : morcovi, castraveți, cartofi etc. De fapt, Kien lucrează într-un restaurant din Cartierul Latin din Paris și este singurul continuator din Europa, al tradiției milenare chineze. Se povestește că în secolul 13, un bucătar chinez a avut ideea de a sculpta legumele pentru a creste apetitul culinar al împăratului : în servicitile cărula lucra. În secolul 18, arta culinară decorativă devenise atît de populară în China încît se transmitea în fiecare familie din generație în generație. După Revoluția chineză acest obicei s-a atenuat mult. Kien este una din puținele care la origine este vietnamez, a stat o perioadă la „operelor" sale. Kien este ajutat de fratele său. Cele mai multe dintre „lucrări" reprezintă animale. Cu o dexteritate ieșită din comun, uneori chiar în fața clienților, Kien sculptează iei, dragoni, vulturi, pești exotici... Cele mai rafinate gusturi gastronomice s-au declarat satisfăcute gustînd din creațiile lui Kien.

Cea mai lungă scrisoare

Dorind cu orice preț să figureze în celebra „Carte a recordurilor", un student nepalez a expediat unui prieten din India, o scrisoare cuprinzînd nu mai puțin de 10,315 pagini. Maxi-scrisoarea a cîntărit la expedierea ei 42 kg, pentru care trimițătorul a fost nevoit să plătească o substanțială taxă de transport.

Promisiunile materiilor prime reciclabile

Viitorul materiilor prime reciclabile se anunță foarte promițător. În landurile vestice ale Germaniei au fost cultivate circa 165 000 de hectare, cu culturi destinate unor sectoare productive. 110 000 de hectare dintre acestea sînt destinate producției de amidon, iar 45 000 de hectare recoltei de colza. Luînd în calcul și importurile, materiile prime agricole folosite anual în Germania reprezintă 1,8 milioane tone, dintre care 10 la sută aparțin sectorului industriei chimice. În timp ce Piața Comună își acoperă integral necesitățile de zahăr și amidon din producție proprie, în privința uleiurilor și grăsimilor de origine vegetală importă circa 70 la sută din necesar.

Specialiștii și factorii responsabili din partea guvernului federal acordă o atenție deosebită materiilor prime reciclabile, îndeosebi celor complet biodegradabile și anumitor pelicule altădată confecționate din material plastic, dar înlocuite în ultima vreme cu materii integral degradabile de origine vegetală. Tot mai numeroși sînt experții care afirmă că, în cazul amidonului, există mari posibilități de comercializare ce pot fi apreciate numai în Germania la sute de mii de tone anual.

Se întrevăd posibilități de exploatare și pentru uleiurile și grăsimile vegetale, comercializarea urmînd a fi mult amplificată grație punerii la punct de noi uleiuri hidraulice, grăsimi pentru lubrefiante sau de produse folosite la tratarea metalelor. Cele mai bune condiții se înregistrează la nivelul aplicării substanțelor lubrefiante, potențialul în acest sector fiind apreciat între 125 000 și 190 000 de tone pentru perioada ce ne desparte de anul 2000, cantitate ce reprezintă circa 10—15 la sută din consumul vest-german de substanțe lubrefiante.

Materiile prime reciclabile nu au reușit însă să se impună și în sectorul energetic, datorită rentabilității economice încă scăzute. La nivelul tehnologiilor, este deja posibilă amestecarea biotenolului cu carburantul clasic pentru motoarele autovehiculelor, precum și folosirea uleiului de colza pentru motoarele diesel clasice. Imaginea furnizată de IN-Press prezintă unul din proiectele pilot ce s-au bucurat de succes în Germania în privința utilizării uleiului de colza ca produs de substituție pentru motoarele diesel clasice — un tractor agricol. (Ș.F.)

Biblioteca magazin de proză scurtă

RAIUL DOBÎNDIT (III)

de THOMAS COGSWELL

— Excelent, Jennings îi zîmbi lui Anthos, văzînd cît de mult se schimbase în acești trei ani. Lui Anthos i se dezvoltaseră mușchii, i se lățiseră umerii, ochii lui căprui căpătară o privire atentă și pătrunzătoare. Specialistul în domeniul cromatografiei gazelor devenise treptat mîna dreaptă a lui Jennings. S-a făcut, Peter, operațiunea va avea loc mîine.

Totul a decurs fără nici o complicație. Gardienii fură luați prin surprindere și făcuți inofensivi, iar oamenii lui Anthos distruseră transportorul de materie. De la o distanță lipsită de orice pericol, Anthos se adresă gardienilor și deținuților. Le spuse că atît unii cît și alții se află într-o situație fără ieșire și că singura lor salvare consta în a se alătura grupului lui Jennings. Anthos nu-i grăbi cu răspunsul. Prevăzător, hotărî să revină în ziua următoare. Era nevoie de timp ca oamenii deținuți pe Gheena să priceapă că nu vor mai primi „pachete" de pe Pămînt, că aerul din cupolă se va altera treptat, că de trăit se va putea trăi numai în vale.

Cînd Anthos reveni, toți erau hotărîți să plece împreună cu el. În locul amenajat special pentnru adunări aștepta Jennings. În jurul lui se așezară sute de oameni.

Jennings cuprinse valea cu un gest larg și începu să vorbească astfel ce să fie auzit de toți.

— Bucurați-vă, avem condiții ideale, aproape ca pe Pămînt! — Perdeaua de fum s-a îngroșat, transformîndu-se într-o ceață impermeabilă, prin care nu mai pot pătrunde razele soarelui. Limbile lungi ale flăcărilor mistuie straturile de cărbune de la suprafață, aruncînd în aer coloana de fum. — Respirați pe săturate, —continua Jennings. — Oxid de azot și bioxid de sulf. CO și CO_2 există din abundență! Dar la început cînd am venit aici cerul era albastru, gîndiți-vă numai

POVEȘTIRE

că de abia puteam respira din cauza conținutului ridicat de oxigen. Credeți sau nu, dar aici ceața albă nu era mai puțină decît în atmosfera pămîntului cu șapte secole în urmă, înainte de a fi transformată de strămoșii noștri. Soarele strălucea aproape în permanență! Din fericire am descoperit zăcăminte de fosfați pe care i-am utilizat pentru purificarea apei lacului. Priviți! Apa era groasă, de parcă era gelatină, era plină de alge, la suprafață bolboroseau bășicile gazelor de mlaștină. Acum în apa lacului a început să crească chiar și pește. Este adevărat că mercur am început să extragem cu numai două luni în urmă și încă n-am reușit să-i aducem conținutul la un nivel satisfăcător... Observați cît este de cald? Patruzeci de grade Celsius, iar temperatura crește mereu! În curînd va atinge nivelul necesar. Acum în aer este prea mult bioxid de carbon și acționează „efectul de seră". A rămas nerealizată doar o singură problemă capitală: încă nu sîntem în stare să obținem un compus de importanță vitală: diclordifeniltricloretanul. Dar cantități mari din acest compus se găsesc în reziduurile coloniei. O să extragem DDT și-l vom adăuga la hrană. Ei, vă place?

În rîndul participanților la adunare începură să se audă exclamații de aprobare. Jennings ridică mîna, cerînd să se facă liniște.

— Dar lucrurile cele mai frumoase de-abia de acum vor începe. Ceea ce am făcut noi aici, se poate realiza la scara întregii planete. Echipele noastre geologice au descoperit rezerve uriașe de petrol. Putem deversa petrolul în rîuri, lacuri și mări pentru a distruge majoritatea organismelor dăunătoare care degajă oxigen. Arzînd pretutindeni straturile de cărbune descoperite vom îmbunătăți atmosfera și ne vom apăra de razele dăunătoare ale soarelui. Vom presăra DDT pe toată suprafața pentru ca animalele și plantele să-l poată introduce în metabolismul lor și să devină comestibile. Vom crea un al doilea Pămînt!

— Vreți să fiți alături de noi?

— Aplauze, vuiete, fluierături, exclamații... Gardienii și deținuții se îmbrățișau unii pe alții, cuprinși de o emoție fără margini. Din mulțime se desprinse unul din gardieni, se apropie de Jennings, îi strînse cu putere mîna și se întoarse cu fața la cei prezenți.

— Cu patru luni în urmă, spuse el, aproape strigînd, doar cu patru luni în urmă am sosit de pe Pămînt pe Gheena. Și trebuie să vă spun că aici — îmbrățișă cu un gest larg valea — mă simt ca acasă. De cînd am părăsit New Yorkul n-am mai întîlnit nicăieri ceva asemănător!

(Sfîrșit)

EROAREA

de JOSEF KRATOCHVIL

Se ascunse într-un tufiș din parc și așteptă. Își plimbă ochii asupra intrării restaurantului și îi mișcă instinctiv la jocul reclamei de neon. Transpirase tot de frica hotărîrii luate, dar era convins că nu-l văzuse nimeni. O urmărea discret de două luni și stabilise foarte bine fiecare detaliu. Era sigur că ea nu bănuia nimic și aștepta cu înfrigurare ocazia. O văzu cum stătea în restaurant, sigură pe sine și cu un zîmbet disprețuitor pe buze. Îl cuprinse o senzație de silă și ură. Astăzi o să-i plătească pentru toți anii de frică și nesiguranță, de umilință și lingușire. Se convinse că pistolul se afla în buzunar, iar încordarea îl făcea să tremure din toate mădularele.

Locotenentul Denk fu trezit imediat după ora douăzeci și trei. Nici nu adormise cum trebuie. „Bine, aștept acasă, dar să vină Rubeș să mă ia".

Zăcea întinsă pe spate pe trotuar în fața parcului cam la cinci metri de o cabină telefonică. Era o femeie de vreo treizeci și cinci de ani. Avea piciorul drept peste cel stîng, iar mîna dreaptă îndepărtată de corp. Cea stîngă parcă strîngea poșeta a cărei curea atîrna de umăr. Avea capul ușor înclinat spre stînga, ochii larg deschiși. Dar ei nu exprimau nici teamă, nici durere. Numai deșertăciunea celor care au plecat de pe această lume subit și repede, nemaiavînd timp să se teamă și să sufere. Pantofi roșii, ciorapi negri la modă, pardesiu alb cu gulerul ridicat. La mînă avea un ceas frumos, pe deget un inel deosebit. Rubeș se aplecă deasupra femeii.

— Uite, are de toate. Ceas, inel și poșetă. Unde a fost lovită?, întreba Denk.

— Nu văd nimic. Bărbatul care a găsit-o spunea că în ceafă.

Cedară locul tehnicienilor, care țăcăniră de cîteva ori din aparatele lor de fotografiat, ceea ce atrase atenția oamenilor adunați în fața intrării restaurantului. Sosi imediat un doctor și începu o examinare amănunțită.

— A fost împușcată recent în ceafă de la distanță mică. Moartea a survenit cu circa o oră în urmă. Undeva, în jurul orei zece și treizeci de minute. Mai mult nu vă pot spune deocamdată.

— Hai, doctore, nu fiți atît de zgîrcit. Ce este cu rana aceea? Parcă nu a șingerat prea mult. Denk încerca să obțină cît mai multe informații.

— Aveți dreptate. A fost făcută cu un pistol de calibru mic, cam de șase treizecișicinci, dar asta o s-o știm mai bine după autopsie. Și mai este încă ceva. Zace într-o poziție foarte curioasă, așa nu putea cădea. A fost împușcată din spate în ceafă și ca atare trebuia să cadă pe burtă, cu fața în jos. Nu pe spate. Mă înțelegeți?

Denk înțelegea numai că bărbatul, care o găsise, afirmase că femeia zăcea pe spate. Se bîlbîia de emoție, se sprijinea

POLIȚIER

cînd pe un picior cînd pe altul, iar mîinile îi tremurau fără încetare.

— Așa este cum v-am spus. Zăcea pe spate și își ținea poșeta cu mîna. I-am ridicat capul și m-am murdărit de sînge. Uitați-vă, mai am încă mîna mînjită. Nu s-a atins nimeni de ea. Eu doar am strigat din cabină și apoi nu mi-am mai luat ochii de la cadavru.

Rubeș se aplecă și scoase poșeta de pe umărul victimei. Era o poșetă frumoasă din piele veritabilă, nu o imitație ieftină. O deschise și scoase buletinul de identitate. Din fotografia de pe prima pagină privea încrezătoare o tînără frumoasă de aproximativ douăzeci de ani cu părul tuns scurt, cu un zîmbet gingaș pe față. Marie Nova, născută Rakova, divorțată. Treizecișișase de ani.

— František, ia totul în grija ta. Tubul cartușului ar putea fi undeva pe aici. Poate, găsim și ceva urme ale asasinului... dacă ne-a așteptat, adăugă el în treacăt și arătă urmele de sînge din parc. Am trimis deja după un reflector mare. Vom examina locul centimetru cu centimetru.

Denk se îndreptă spre restaurant. Vroia să se convingă dacă Nova nu venise cumva de acolo. Era posibil să fi fost înăuntru, iar dacă a fost, atunci nu s-a aflat singură. Garderobiera nu stătu prea mult pe gînduri și începu să turuie:

— Da a fost una cu părul negru, cu rochie de culoare roșie cu talia joasă. Dar de ce întrebați?...

Era evident că bătrînica dorea să afle despre ce era vorba, dar Denk nu-i dădu nici o atenție.

— Da, a fost aici, doar v-am spus, iar cam la o oră după ce a venit a plecat în mare grabă. Aproape alerga, se ducea să dea un telefon, spunînd că se va întoarce numaidecît. Vedeți, noi nu mai avem demult telefon aici, așa că s-a dus să vorbească de la unul public. Oare să nu fi ajuns? Cred că a fost omorîtă pe stradă.

— A fost atacată de cineva? întrebă Denk. Era îmbrăcată în pardesiu?

— Desigur, doar iarna bate la ușă. Cînd a plecat la telefon a luat de la mine un pardesiu alb, dar nu era al ei. În pardesiul alb venise cealaltă doamnă, iar al ei era de culoare neagră.

— De ce spuneți că a venit la restaurant îmbrăcată în pardesiu negru, iar prietena ei în parsediu alb, dar cînd s-a dus să dea telefon a luat de la garderobă pardesiul alb?

Femeia se poticni la mijlocul frazei.

— Păi l-a luat... Ce dacă l-a luat? I-am dat pardesiul acela... pentru că mi-a dat numărul respectiv de la garderobă. Cînd mi-a dat numărul i-am adus pardesiul alb și gata. Ce mai tura vura!

— Și l-a primit așa pur și simplu, fără să spună nimic?

— Nu, nu aș putea spune așa ceva. A zis că nu este pardesiul ei, dar ea îmi dăduse numărul de la pardesiul alb, așa că pe acesta i l-am și adus. Poate trebuia să fiu mai atentă. Dar n-a venit să-mi dea numărul înapoi și să-mi ceară un alt pardesiu. Așa ceva nu a făcut.

Cealaltă ședea la bar în compania unui bărbat mult mai în vîrstă, a cărui cravată nu se potrivea deloc cu îmbrăcămintea. Dar asta nu-l împiedica să consume coniac și să se grăbească să-i ofere și el. Nu părea o gisculiță oarecare. Înțelegînd că Denk dorește să discute cu femeia, tipul întrebă:

— Cine sînteți? Soțul sau...?

Jarmila Buzkova era o femeie frumoasă, conștientă de farmecul său. Insigna lui Denk de la Serviciul de criminalistică nu o tulbură cîtuși de puțin.

Traduceri de
VASILE OROIAN

(Va urma)

SPORT UNIVERS

Incredibil, dar adevărat

5—1

ROMÂNIA — WALES

Scriam în rubrica din numărul trecut că datele meciului de fotbal România — Țara Galilor vor fi cu totul altele decît cele din partida „de antrenament" cu selecționata Insulelor Feroe. Spuneam atunci că urmează un meci greu, cu fotbaliști „călîți în luptele grele", galezii.

Dar nici un moment și cred că nici în visele cele mai roz ale fotbaliștilor noștri sau ale lui Cornel Dinu nu mi-am putut imagina un scor atît de categoric. Este drept că echipa noastră a luat jocul în serios marcînd cinci goluri în 45 de minute, ceea ce, să recunoaștem, este o performanță. Dănuț Lupescu, Hagi, Balint, Lăcătuș și compania au avut, indiscutabil, chef și poftă de a marca, de a marca atît cît se poate de mult. Cei care se așteptau la un rezultat strîns, au avut parte de un regal fotbalistic în prima repriză. După cum au început lucrurile de bine, nu ne mai temem decît ca nu cumva să sfîrșească prost. Cunoscîndu-l însă pe Cornel Dinu ca fiind un bun tactician, sper să nu fie așa, sper dimpotrivă ca echipa României să-și continue marșul furtunos pînă la sfîrșit și, în final, să obțină biletele pentru traversarea Oceanului, în America.

BARCELONA A CIȘTIGAT CUPA CAMPIONILOR EUROPENI. Pe splendidul stadion Wembley din Londra, FC Barcelona a cîștigat, toț miercuri, la limită, după prelungiri, partida sa cu Sampdoria, intrînd în posesia celei mai invidiate cupe de pe continent. A marcat Koeman, dintr-un extraordinar șut de la distanță.

NIGEL MANSELL, recordman absolut. Duminică, la Imola în Marele Premiu al statului San Marino, britanicul **Nigel Mansell** a dobîndit cel de-al 5-lea GP consecutiv, aducînd în clasamentul general al piloților de Formula I, maximum de puncte posibile: 50. În acest fel, Mansell dărîmă fostul record de anul trecut al lui **Ayrton Senna**, care avusese la activ patru victorii consecutive. Cursa de la Imola a fost aproape fără istoric cel puțin în privința lui Mansell și Patresse. Cei doi au plecat pe locurile I și II în grila de start și în aceeași ordine au trecut și linia de sosire. Senna, prin ieșirea în decor a lui Alesi a urcat pe locul III, iar talentatul și promițătorul Schumacher, comițînd o eroare de pilotaj a fost silit să abandoneze. Se pare că Willams-ul lui Mansell se comportă foarte bine el însuși și-a mai cizelat stilul de condus, iată cele două atuuri ale victoriilor sale de pînă acum. Întrebat de un ziarist de la „Le Parisien" ce părere are despre colaborarea cu Renault,

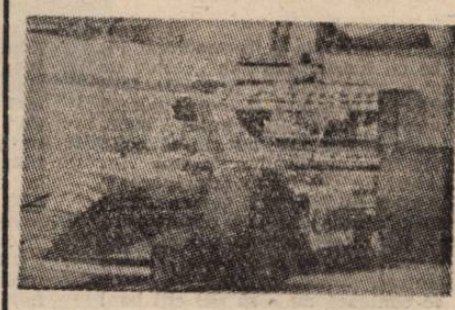

Frank Williams, vulpea Formulei I a răspuns: „Colaborarea noastră este exemplară la toate nivelurile. Oameni de la Renault-Sport, aflați în spatele președintelor. Patrick Faure se comportă magnific. **„Credeți că Williams-Renault poate progresa încă în domeniul tehnic?"**. Frank Williams: „N-o să credeți, dar eu habar n-am despre tehnologia Formulei I. Singura mea mîndrie este de a mă ști înconjurat de tehnicieni de prim ordin englezi sau francezi, pe care eu i-am ales. Mă las pe mîna inginerului și prietenului meu Patrick Head, pe care îl susțin în orice întreprindere. Inovarea este domeniul lui. Eu știu că tehnologia separă Williams-Renault de adversarii săi. Dar n-avem voie să adormim sub laude. Formula Unu este un război permament, trebuie să știm să-l conducem, trebuie să știm să-l cîștigăm.

GEORGE CUȘNARENCU

HOROSCOP

Săptămîna 25.05 — 31.05

BERBEC (21.03—20.04)

Luni : Se confirmă o previziune recentă.
Marți : Iritare, agresivitate, obsesia eșecului.
Miercuri : O zi bună pe toate planurile.
Joi : Toate vă merg din plin, redevin optimist.
Vineri : Primiți bani.
Sîmbătă : Disconfortul unei companii plictisitoare.
Duminică : Două vești importante.

TAUR (21.04—21.05)

Luni : Neliniște, frămîntări sufletești.
Marți : Zi norocoasă pe plan financiar.
Miercuri. Dezamăgire din partea unui amic.
Joi : O inițiativă foarte rentabilă.
Vineri : Stagnare în afaceri.
Sîmbătă : Drumuri obositoare, dar obligatorii.
Duminică : O întîlnire neașteptată.

GEMENI (22.05—21.06)

Luni : Ziua unei revanșe morale.
Marți : Dificultăți sentimentale cronice.
Miercuri : Cerul dv. se înseninează.
Joi : Replici dure cu un Scorpion.
Vineri : O veste excelentă de departe.
Sîmbătă : Dispoziție sufletească deosebită.
Duminică : Creativitate, inspirație.

RAC (22.06—22.07)

Luni : Influențe periculoase din partea unei Balanțe.
Marți : Zi plină de surprize.
Miercuri : Suprasolicitări profesionale.
Joi : O nouă zi sufocantă, epuizantă.
Vineri : O satisfacție spirituală deosebită.
Sîmbătă : Relaxare, nimic deosebit.
Duminică : Mici disensiuni familiale.

LEU (23.07—22.08)

Luni : Ziua dv. norocoasă.
Marți : Apatie, somnolență, pasivitate.
Miercuri : O decizie importantă.
Joi : Sensibilitatea afectată de o polemică.
Vineri : O eternă problemă afectivă...
Sîmbătă : Se conturează o nouă afacere.
Duminică : Proiecte și iar proiecte.

FECIOARA (23.08—21.09)

Luni : Incertitudini financiare acute.
Marți : Farmecul unei întîlniri „parfumate".
Miercuri : O zi infernală.
Joi : O inițiativă eșuează din start.
Vineri : Solicitări din toate direcțiile.
Sîmbătă : Exil în forul interior.
Duminică : O vizită neașteptată, reconfortantă.

BALANȚA (22.09—22.10)

Luni : Satisfacții profesionale deosebite.
Marți : Zi cenușie, neproductivă.
Miercuri : O nouă afacere intră în rol.
Joi : Polemici aprinse, vehemente.
Vineri : Un necaz previzibil.
Sîmbătă : Un oaspete mult așteptat.
Duminică : Odrasla vă dă de furcă.

SCORPION (23.10—21.11)

Luni : Șoaptele tandre ale dragostei.
Marți : Noi solicitări profesionale.
Miercuri : O veste proastă vă dezarmează.
Joi : Lentă reabilitare sufletească.
Vineri : Muncă încordată, istovitoare.
Sîmbătă : O bună recompensă morală.
Duminică : Primii pași într-o nouă afacere.

SĂGETĂTOR (22.11—20.12)

Luni : Dragoste și tandrețe...
Marți : Rezolvați o problemă mai veche.
Miercuri : Neînțelegeri profesionale.
Joi : Perioadă de pesimism, incertitudini.
Vineri : Primiți bani.
Sîmbătă Deznodămîntul unei afaceri rentabile.
Duminică : O migrenă vă strică ziua.

CAPRICORN (21.12—19.01)

Luni : Se confirmă o presimțire.
Marți : O hotărîre de viitor cu mari riscuri.
Miercuri : Toate vă merg din plin.
Joi : Creativitate, inspirație, productivitate.
Vineri : Zi de meditație în intimitate.
Sîmbătă : Două evenimente contradictorii.
Duminică : Disensiuni sentimentale.

VĂRSĂTOR (20.01—18.02)

Luni : Agresiv, dominator, irascibil.
Marți : O împlinire profesională deosebită.
Miercuri : Stare melancolică prelungită.
Joi : Se spulberă o speranță.
Vineri : Mari cheltuieli neprevăzute.
Sîmbătă : Umor, fantezie, prospețime.
Duminică : O mare șansă financiară.

PEȘTI (19.02—20.03)

Luni : Vă caută insistent muzele.
Marți : O deziluzie sentimentală.
Miercuri : Primiți o sumă mare de bani.
Joi : Nu vă vedeți capul de treburi.
Vineri : Probleme afective trecătoare.
Sîmbătă : Călătorie de afaceri rentabilă.
Duminică : Un oaspete deosebit vă aduce o veste bună.

cartea RECORDURILOR NAȚIONALE

Priorități tehnice mondiale

De numele lui Anghel Saligny — una din cele mai faimoase somități ale ingineriei românești — sînt legate două realizări tehnice care au constituit în epocă priorități internaționale. În ordine cronologică, acestea sînt : 1. Silozurile de cereale de la Brăila și Galați, la care s-a

Anghel Saligny

folosit pentru prima oară în lume betonul armat. Finalizarea lor s-a făcut în anii 1888—1889 și fiecare avea capacitatea de 25 000 tone cereale. La realizarea acelorași construcții, alte priorități tehnice mondiale au fost prefabricarea plăcilor la sol, sudura barelor metalice etc. ; 2. La 19 septembrie / 1 octombrie 1895 este inaugurat podul de cale ferată de la Cernavodă, cu o lungime totală de 4 033 metri. Era cel mai lung pod din Europa continentală și avea una din cele mai mari deschideri din întreaga lume ; el cuprindea un braț peste brațul Borcea, altul peste Dunăre și un viaduct peste balta Ezerului (dezafectat în 1969).

Anghel Saligny (1854—1925) a fost absolvent al Școlii Politehnice de la Charlottenburg, profesor la Școala Națională de Poduri și Șosele, membru și președinte al Școlii Politehnice și al Academiei Române.

Recorduri faunistice

Cel mai impunător reprezentant al copitatelor în țara noastră este cerbul (Cervus). El poate cîntări pînă la 350 kilograme, din care coarnele pot atinge (la exemplarele deosebite) chiar 15 kilograme. Cel mai dezvoltat simț al mirosului, dintre animalele ce viețuiesc la noi, îl are celebra capră neagră ; aceasta poate simți prezența omenească — dacă este ajutată de direcția vîntului — de la o distanță de peste jumătate de kilometru.

Cei mai otrăvitori șerpi din țara noastră sînt vipera cu cruce (Vipera berus), vipera cu corn (Vipera ammodytes) și vipera mediteraneeană (Vipera ursinii).

Cartea Recordurilor Naționale vă așteaptă !

Stimați cititori, inițiativa noastră de a alcătui și edita „Cartea Recordurilor Naționale" a prins deja contur. Vă așteptăm cu toate curiozitățile pe care imaginația dv. le-a materializat, sau cu circumstanțe deosebite ale vieții : coincidențe ale datei de naștere, gemeni (eventual date despre Asociația gemenilor din România, ar fi excelent), longevitate în mariaj, centenarieni, operații spectaculoase, accidente interesante, colecții, invenții și inovații, îndemînare și curaj, talie și greutate deosebite etc., etc. Nu uitați să menționați data nașterii, alte detalii utile și o fotografie.

Vă așteptăm cu încredere !

GUINNESS BOOK

Cu tricicleta pe sub apă

Superlativele mondiale ale bicicletelor ne pun foarte serios imaginația la încercare, făcîndu-ne să ne întrebăm dacă mai e loc pentru noutăți. Dacă în textul precedent am vorbit despre cea mai mare bicicletă funcțională, iată că la polul opus se află o bicicletă (utilizabilă) cu roți de numai... 5,715 centimetri ! Bijuteria tehnică are o greutate de 906 grame. Stăpînul absolut al ei este americanul Charlie Charles : el a realizat-o și o folosește regulat în numărul lui de circ, în cadrul „Circus Circus Motel" din Las Vegas, Nevada. Fundația Guinness și-a asigurat duplicate pentru muzeele sale din diverse țări.

Există însă și o bicicletă cu roți mai mici, cu diametrul de 4,5 centimetri și cîntărind 1 049 grame, dar are o șa mai înaltă. Aceasta aparține germanului Raino Frischknecht.

Unul din cele mai exotice spectacole date pentru a strînge fonduri în scopuri umanitare a fost realizat în piscina lui Amphi High School din localitatea Tucson, statul Arizona, S.U.A. Spectatorii au avut șansa de a urmări, între 27 și 29 noiembrie 1981, curse de triciclete subacvatice ! Treizeci și doi de scufundători profesioniști au călărit sub apă, timp de 60 de ore, faimoasele triciclete, parcurgînd în total circa 104 kilometri. Această probă poate deveni oricînd un serios concurent al baletului subacvatic.

Revenind la miniaturi de excepție, să amintim că cel mai mic uniciclu din lume are roțile cu un diametru egal cu cel al unei dime (10 cenți SUA). Ea a fost expusă pentru prima oară la New York, la celebrul International Center, la 26 septembrie 1983. Cel mai mare uniciclu realizat vreodată a avut înălțimea de 30,53 metri și a fost călărit de Steve McPeak (cu cablu de siguranță fixat de o macara) la 19 octombrie 1980, pe distanța de 113 metri — unde altundeva decît la Las Vegas.

Zodiacul chinezesc pe înțelesul tuturor

PĂMÎNTUL ȘI GENIILE

Pe cît de generos cu viața pe atît de misterios este Pămîntul acest element fundamental al Universului, prezent în calendarul chinezesc. Pămîntul ascunde Focul vulcanilor, Apa ploilor, dar și Aerul de care brazdele au nevoie. Tot Pămîntul adăpostește rădăcina Lemnului, a regnului vegetal căruia îi satisface cu generozitate toate capriciile. Iată deci, în numai cîteva cuvinte, trăsătura caracteristică a celor ce sînt născuți în anii de Pămînt ai zodiacului chinezesc : generozitatea sau spiritul de sacrificiu văzut în sensul cel mai larg al cuvîntului.

Iată, pentru început, care sînt anii Pămîntului din calendarul chinezesc, din acest secol : 02.02.1908 — 21.01.1909 ; 22.01.1909 — 09.02.1910 ; 11.02.1918 — 31.01.1919 ; 01.02.1919 — 19.02.1920 ; 23.01.1923 — 09.02.1929 ; 10.02.1929 — 29.01.1930 ; 31.01.1938 — 18.02.1939 ; 19.02.1939 — 18.02.1940 ; 10.02.1948 — 28.01.1949 ; 29.01.1949 — 16.02.1950 ; 18.02.1958 — 7.02.1959 ; 8.02.1959 — 27.01.1960 ; 30.01.1968 — 16.02.1969 ; 17.02.1969 — 5.02.1970 ; 7.02.1978 — 2701.1979 ; 28.01.1979 — 15.02.1980 ; 17.02.1988 — 5.02.1989 ; 6.02.1989 — 26.01.1990 ; 29.01.1998 — 16.02.1999 ; 17.02.1999 — 5.02.2000... Semnificațiile generozității anului 1989 pot face obiectul unui întreg studiu, dar ne mărginim să observăm că și anul 2000 începe sub tutela aceluiași semn fundamental al cosmosului. Să fie întîmplător ?

Avînd în vedere plurivalența Pămîntului, nici o cuvîntătoare chemată la sfatul lui Buddha, înainte ca acesta să se înalțe în veșnicie, nu are drept metamorfoză principală Pămîntul. Totodată Pămîntul nu are un punct cardinal propriu, cum au celelalte semne fundamentale (Apa-Nord, Lemn — Est, Foc — Sud și Metal — Vest) căci Pămîntul le cuprinde pe toate într-unul singur, și anume punctul cardinal numit Trecut—Prezent—Viitor. Pămîntul nu are un anotimp propriu al său, ci le cuprinde pe toate în anotimpul numit viață. Iată de ce, față în față cu atîtea imense simboluri înmănunchiate într-un singur element, Pămîntului îi corespunde planeta Saturn și — nu este deloc o întîmplare — Saturn este (în viziunea astrologică europeană) planeta Geniilor. Cît de încărcată de semnificații este această punte între cele două sisteme zodiacale ! Poate că trebuie să subliniem în primul rînd faptul că Pămîntului nu-i corespunde nici o oră de naștere din cele 24, ale lui sînt toate intervalele și el își pune amprenta asupra întregii zile. Se poate spune astfel, conform înțelepciunii orientale, că fiecare dintre noi are o scînteie de geniu în destin, iar gînditorii chinezi n-au vrut astfel să favorizeze pe nici un nativ al vreunei ore anume. Există, așa cum am arătat mai sus, doar ani ai Pămîntului, ani de fertilitate materială și spirituală extrem de puternică.

Planeta geniilor, Saturn, este mai egoistă în astrologia europeană. Ea domină doar două zodii, și anume Capricornul și Vărsătorul. Pe de altă parte în aceeași astrologie o treime dintr-un an se simte dominația Pămîntului, căci zodii de Pămînt sînt Taurul, Fecioara și Capricornul. În zodiacul chinezesc, pe parcursul unui ciclu de înnoire de 60 de ani, doar o cincime aparține semnului genialității.

Cei mai buni ani din destinul celor născuți în anii de Pămînt sînt cei de Apă și Metal, ani de rodnicie materială și spirituală. Cei mai nefavorabili ani ai nativilor respectivi sînt cei de Lemn, căci Lemnul conferă (prin arborii trufași) acea umbră Pămîntului, împiedicînd rodirea. Dar și Pămîntul dă prinosul său de „capricii" principiului Yin-Yang. Extremele în comportament ale geniilor sînt tocmai clipele de dezechilibrare ale tendințelor faste și nefaste ale celor două forțe vitale. Oricum, un conducător născut sub semnul Pămîntului este poate cel mai echilibrat și mai înțelept, mai lipsit de subiectivitate. Nativii Pămîntului ascund în ei comori.

Rubrici realizate de PAUL IOAN

DIALOGURILE LAUREI

■ „Sînt ca un pescar care pescuieşte într-o apă fără să ştie dacă are ce pescui sau nu, şi ce fel de peşte e în apă"... Foarte frumos spus, draga mea **C.B. (Braşov)**, ce mai, poezie filosofică, nu alta ! Numai că fată dragă, asta-i soarta **undiţarilor de duminică**, doar ei dînd cu trestia la noroc. Dar în viaţă, din cîte m-a dus şi pe mine mintea să pot pricepe, săptămînile nu-s o înlănţuire de duminici. Cu alte cuvinte, **nimeni — cel puţin aşa-mi place să cred** — nu trăieşte la întîmplare, nu-şi face prieteni şi nu-şi alege partenera de viaţă... dînd cu băţu-n baltă. Sigur, te-am înţeles prea bine : ţi s-a pus „pata" (cum metaforic zici) pe un tînăr bărbat „necunoscut" şi, în asemenea cazuri, cînd „fizicul lui minunat" a fost supremul argument, fireşte că e greu de aflat ce e cu „fiara din adîncuri de ape". Nu-l poţi opri, desigur, pe stradă, trăgîndu-l de mînecă pentru a-l întreba, aşa, nitam-nisam, „ştii cît de mult te iubesc ?"... Nici măcar „cum te cheamă" nu-l poţi întreba fără să-i stîrneşti, în cel mai fericit caz, un sentiment de stupefacţie sau întrebări referitoare la sănătatea ta lar în cel mai rău caz... nici nu vreau să mă gîndesc ! Dar poţi afla cîte ceva despre caracterul unui om, despre felul lui de a fi chiar şi din „date exterioare" (ce fel de prieteni are, ce preocupări are, dacă şi cît de îngrijit se poartă, cum se îmbracă etc.). Nu zic, e cam puţin faţă de ce-ţi doreşti, dar pentru mai mult, cred că şi el ar trebui să afle că... existi ! Mai exact, că **existi pentru el.** Şi dacă ţii morţiş, mai cred că e imposibil să nu vă găsiţi o cunoştinţă comună prin intermediul căreia să-l cunoşti, să afli cum gîndeşte ş.a.m.d. În orice caz, **trebuie să fii foarte prudentă** fiindcă el, de nişte ani buni, **a încetat** să mai fie „puştiul" îmberb care să-ţi ducă servieta de la şcoală pînă-n poarta casei, aşa încît poţi avea şi surprize (neplăcute) de natură să-ţi demonstreze că între „fizic" şi „psihic" (**animus** şi **anima** ziceau strămoşii latini) nu întotdeauna există concordanţa, armonia pe care tu o aştepţi... Oricum, doar cunoscîndu-l poţi afla dacă „pata" de pe suflet are sorţi să fie de durată sau meritã să fie ştearsă fără nici o remuşcare, o dată cu prima ploaie de vară... Şi mai scrie-mi, ţine-mă la curent cu progresele în „arta pescuitului" !

■ Draga mea **G.G. (Slatina)**, de înţeles — aşa cum îmi ceri — am înţeles. Însă, cum nu sînt medic, nu-mi îngădui să-mi dau cu presupusul despre posibila relaţie dintre simptomul pe care mi-l semnalezi şi... pernă. În orice caz, părerea mea prietenească e că tare bine ar fi să te gîndeşti pe viitor **foarte serios** că nu tot ce vedem în filme se cuvine să şi aplicăm imediat în realitate. Puţin discernămînt, fată dragă, fiindcă altfel, Dumnezeule mare !, lumea şi viaţa chiar că ar deveni de nesuportat, un inimaginabil infern...

LAURA

POŞTA by Air Mail

BUNOAIA MARIUS CRISTIAN, Slobozia : Mă grăbesc să-ţi răspund la această rubrică pentru că ceea ce-mi ceri, face parte dintr-o solicitare mai generalizată. Este lăudabil ce doreşti să cunoşti. Dar e nevoie de un iniţiat în domeniu, altminteri există destule riscuri. Nu ştiu dacă acel iniţiat există la Slobozia. Îţi recomand însă cărţile (prea numeroase pentru a le putea numi aici) pe teme care te pasionează. Ele se disting în raft prin titluri. În legătură cu dl. Samson Bejan din Sibiu, îmi fac datoria de a răspunde şi altor cititori că dumnealui nu mai este un practician şi nu poate fi abordat în probleme pe care mi-am îngăduit să le consemnez în revistă pentru veridicitatea, cinstea şi acurateţea lor... Aştept în continuare să-mi scrii.

ARUŞTE ANTON, Constanţa : În legătură cu colaboratorul nostru dl. Silviu Georgescu, scrieţi-i pe adresa revistei noastre. Scrisorile îi vor parveni în timp util şi sperăm că şi răspunsul la fel.

VASILE DEVERDICI, Timişoara : Redactia noastră nu este în măsură să vă transmită adresa celebrului magician britanic, David Coperfild (v-am păstrat întocmai scriitura fonetică !). Interesaţi-vă la Televiziunea Română, dumnealor s-ar putea să deţină o adresă, chiar dacă nu chiar de la domiciliul artistului...

NUŢA CEAPRAZ, Merenii din Jos, Teleorman : Am citit şi nu mi-a venit să cred. Dar nu am nici un motiv să mă îndoiesc. Nu-mi aduc aminte din viaţă sau din cărţi ca o fetiţă de numai 13 ani să fi atins performanţe invidiabile şi de către femei în toată firea. Pentru a nu pune la răbdare curiozitatea cititorilor acestei rubrici, îmi îngădui să-ţi reproduc afirmaţiile din scrisoare :

„Deşi am o vîrstă foarte mică pentru pasiunea mea, îmi place foarte mult să fac tot ceea ce aparţine de o femeie în general. Nu mă laud, dar ştiu 250 modele de tricotat, la bucătărie mă pricep foarte bine". După această prezentare, urmează oferta de a colabora la revista noastră. Desigur, eşti bine venită. Aşteptăm...

ION TUGUI

Grădina de lîngă casă

Combaterea buruienilor

Buruienile sînt foarte dăunătoare pentru culturile de legume ca şi pentru oricare alte culturi, deoarece răpesc plantelor cultivate hrana, apa, lumina, spaţiul necesar şi căldura. Buruienile se caracterizează printr-o mai mare rezistenţă la factorii negativi decît plantele cultivate. Rezistenţa lor la secetă se datoreşte adîncimii mari a rădăcinilor în sol (costreiul ajunge la 2 m iar pălămida la 3—4). Ritmul lor de creştere este superior celui al plantelor de cultură, astfel că în scurt timp, ele reuşesc să sufoce culturile, dacă nu sînt combătute la timp. În cazul unor culturi îmburuienate, recoltele sînt diminuate cu 25—30 %, iar în legumicultură pierderile pot depăşi 50%.

În grădina de lîngă casă, care presupune, în general suprafeţe reduse, este necesar ca buruienile să fie distruse imediat ce apar, cu sapa sau săpăliga, urmărind scoaterea rădăcinilor din sol şi expunerea lor la soare. Şi plivitul este util dar prăsila are avantajul că afînează solul şi distruge crusta. Mulcirea este un alt mijloc util de combaterea buruienilor.

În cazul culturilor pe suprafeţe mari, devine însă indispensabilă combaterea buruienilor cu ajutorul erbicidelor. În legumicultură, principalele culturi care se pretează la erbicidare sînt următoarele : 1. Roşii (tomate), ardei (gras, gogoşar lung) şi fasole de grădină. Se foloseşte Treflan, la doza de 4 l/ha. Se aplică cu 3—5 zile înainte de plantare cu încorporare în sol la 6—8 cm. Se mai poate folosi Fusilade Super (1,5 l/ha), administrîndu-se după plantare. 2. Castraveţi şi pepeni verzi. Se foloseşte Balan (6 l/ha), care se aplică cu 6—8 zile înainte de semănat şi se încorporează la 8—10 cm. Ulterior se mai poate administra Fusilade Super (1,5 l/ha). 3. Ceapă şi usturoi uscate. Se foloseşte Treflan (4 l/ha), cu încorporare înainte de plantare. Ulterior se poate folosi Gesagard (2 l/ha). 4. Morcovi. Se aplică imediat după semănat. Cosatrin (2,5 l/ha) sau ulterior Gesagard (2,5 l/ha). 5. Varza. Se foloseşte Treflan (4 l/ha), după cum s-a arătat mai înainte. Este foarte important de reţinut că nerespectarea strictă a dozelor sau afectarea altor culturi, pot determina daune importante.

IOAN URSU

Prof. Andrei Doina, Galaţi. Pentru combaterea coropişniţelor, în cazul unor suprafeţe mari, se foloseşte produsul Galithion 5, doza fiind de 30 kg/ha. Se administrează între rîndurile de plante, în zonele unde se semnalează dăunătorul. Pentru suprafeţe mai restrînse, se pot folosi momeli toxice, care se pun în grămezi mici între plante sau se încorporează în sol la 2—3 cm adîncime (15 g momeală la 1 mp). Iată cum se poate prepara o momeală : 1 kg boabe de grîu, orz sau porumb se fierbe 15 minute apoi se amestecă cu 50 g Lindatox, Detox 5 sau cu 30 g Fosfură de zinc şi cu 10 g ulei.

La vita de vie, în condiţii normale, cînd umiditatea nu este excesivă, sînt suficiente 4 stropiri dar la următoarele termene : 1. cînd lăstarii au 6—8 frunze; 2. înainte de înflorit ; 3. imediat după înflorit ; 4. cînd boabele ajung la mărimea unui bob de mazăre. Substanţele folosite de dvs. (Ridomil, Fademorf) sînt cele indicate dar mai puteţi folosi zeamă bordeleză, Turdacupral, Dithane M—45 etc.

PROGRAM TV

SELECŢIUNI

Săptămîna 25.05 — 31.05

LUNI

Programul 1 : 14.00 Actualităţi 14.10 Calendarul zilei 14.20 BBC 15.20 Avanpremiera săptămînii 15.40 Copiii nostri — viitori muzicieni 16.00 Casa şi grădina 16.30 Muzica pentru toţi 17.00 Actualităţi 17.05 Emisiunea în limba maghiară 18.35 Reporter '92 19.05 Studioul economic 19.30 Desene animate 20.00 Actualităţi 20.35.. Această poartă a creştinătăţii 21.10 Tezaur 21.35 Teatru TV. „Bătrîna şi hoţul" de Viorel Savin 23.05 Actualitatea sportivă 23.30 Cronica Parlamentului. Actualităţi 24.00 Revista presei 0.15 Confluenţe.

Programul 2 : 15.45 Actualităţi 15.55 Desene animate. Stan şi Bran 16.20 Tradiţii 16.50 Film artistic. Pînă cînd ne vom revedea (Anglia, 1989) 18.30 Repriza a treia 19.00 Festivalul „Săptămîna Internaţională a Muzicii Noi" 20.45 Programul Televiziunii Naţionale din Republica Moldova 21.30 TVE Internacional 22.00 TV 5 Europe 22.35 BBC World Service

MARŢI

Programul 1 : 7.00 Programul Televiziunii Naţionale din Republica Moldova. Telematinal 10.00 Actualităţi 10.20 Calendarul zilei 10.30 TVE Internacional 12.10 Ora de muzică 13.00 Interferenţe 13.30 Muzica pentru părinţi 14.00 Actualităţi 14.20 Tradiţii 14.50 Avanpremieră TV 14.55 Preuniversitaria. Admiterea în liceu — 1992. Matematică 15.30 Telescoală 16.00 Muzica pentru toţi 16.30 Convieţuiri 17.00 Actualităţi 17.05 Repere transilvane 17.35 Jazz-Fan 18.00 Salut, prieteni ! 19.00 Studioul economic 19.30 Desene animate 20.00 Actualităţi 20.35 Sport 20.45 Telecinemateca. Exilul lui Gardel (Argentina-Franţa, 1985) 22.50 Cultura în lume 23.20 Cronica Parlamentului. Actualităţi 23.50 Revista presei.

Programul 2 : 16.00 Actualităţi 16.10 Desene animate. Stan şi Bran 16.35 Studioul de literatură 17.35 Film serial. Marc şi Sophie 18.35 De-ale pieţei în economia Capitalei 18.55 Euro-gol 19.25 Tribuna non-conformiştilor 19.45 Expo '92 — Sevilla 20.45 Programul Televiziunii Naţionale din Republica Moldova 21.30 TVE Internacional 22.00 TV 5 Europe 22.35 BBC World Service

MIERCURI

Programul 1 : 7.00 Programul Televiziunii Naţionale din Republica Moldova. Telematinal 10.00 Actualităţi 10.20 Calendarul zilei 10.30 Film serial. Familia Polaniecki 11.15 BBC 12.05 Ora de muzică 12.55 Vîrsta a treia 13.25 Audio-vizual studio 13.55 Actualităţi 14.15 Civilizaţia montană. 14.45 Preuniversitaria 15.20 Telescoală 15.50 Tarafuri tradiţionale româneşti 16.10 Arte vizuale 16.40 Tragerea Pronoexpres 16.50 Actualităţi 16.55 : 15, 16, 17, 18 17.25 În obiectiv : Adrian Severin 17.55 Studioul muzicii uşoare 18.20 SIDA 18.30 Studioul economic 19.00 Desene animate. Casa zburătoare 19.30 Actualităţi 20.00 Fotbal : Steaua — Universitatea Craiova 21.50 Film serial. Doamnele de la malul mării 22.35 În faţa naţiunii 23.00 Pro Muzica 23.20 Cronica Parlamentului. Actualităţi 23.50 Revista presei.

Programul 2 : 16.00 Actualităţi 16.15 Desene animate. Alice în Ţara Minunilor 16.40 Emisiunea în limba maghiară 18.10 Dialog cu edilii Capitalei 18.30 Magazin auto-moto 19.00 Festivalul „Săptămîna Internaţională a Muzicii Noi" 20.45 Programul Televiziunii Naţionale din Republica Moldova 21.30 TVE Internacional 22.00 TV 5 Europe 22.35 BBC World Service

JOI

Programul 1 : 7.00 Programul Televiziunii Naţionale din Republica Moldova. Telematinal 10.00 Actualităţi 10.20 Calendarul zilei 10.30 BBC 12.10 Ora de muzică 13.00 Oameni de lîngă noi 13.30 Jazz-Magazin 14.00 Actualităţi 14.20 Convieţuiri 14.50 Preuniversitaria 15.30 Telescoală 16.00 Agenda muzicală 16.30 Forum 17.00 Actualităţi 17.05 Repere moldave. Emisiune realizată de Studioul de Radioteleviziune Iaşi 17.35 Drumuri în memorie 18.05 Tele-discul muzicii populare 18.20 Vîrstele peliculei 19.00 Studioul economic 19.30 Desene animate 20.00 Actualităţi 20.35 Sport 20.45 Film serial. Dallas 21.40 Reflecţii rutiere 21.55 În faţa naţiunii 22.20 Vedete în recital 22.40 Documentar TV 23.10 Cronica Parlamentului. Actualităţi 23.40 Revista presei 23.55 Stadion. Tenis.

Programul 2 : 16.00 Actualităţi 16.10 Desene animate. Alice în Ţara Minunilor 16.35 Motor ! 17.05 Emisiunea în limba germană 18.05 Caleidoscop muzical-coregrafic 18.30 O viaţă pentru o idee 19.00 Festivalul „Săptămîna Internaţională a Muzicii Noi" 20.45 Programul Televiziunii Naţionale din Republica Moldova 21.30 TVE Internacional 22.00 TV 5 Europe 22.35 BBC World Service

VINERI

Programul 1 : 7.00 Programul Televiziunii Naţionale din Republica Moldova. Telematinal 10.00 Actualităţi 10.20 Calendarul zilei 10.30 Film artistic. Lucia 12.00 Super Channel 13.00 Ora de muzică 14.00 Actualităţi 14.20 Mondo-muzica 14.40 Medicina pentru toţi 15.10 Mari interpreţi lirici 15.25 Preuniversitaria 16.00 Limba noastră 16.30 Muzica pentru toţi 16.45 Tragerea Loto 16.55 Actualităţi 17.00 Emisiunea în limba germană 18.00 Pro Patria 18.45 Video-Ghid 19.05 Viaţa parlamentară 19.30 Desene animate. Casa zburătoare 20.00 Actualităţi 20.35 Sport 20.45 Film serial. Familia Chisholm 21.45 Studioul şlagărelor 22.15 Simpozion 23.00 Top '10 23.30 Actualităţi 23.45 Revista presei 24.00 Gong ! 0.30 Magazinul de la miezul nopţii. De vineri pînă vineri.

Programul 2 : 16.00 Actualităţi 16.10 Recomandări din program 16.15 Desene animate. Alice în Ţara Minunilor 16.40 Ritmuri tradiţionale 17.10 Pagini coregrafice 18.10 Sport-Magazin 19.00 Festivalul „Săptămîna Internaţională a Muzicii Noi" 20.45 Programul Televiziunii Naţionale din Republica Moldova 21.30 TVE Internacional 22.00 TV 5 Europe 22.35 BBC World Service

SIMBĂTA

Programul 1 : 9.00 Bună dimineaţa la Buftea... dar nu numai ! 9.50 Şahul de la A la Z 10.00 Actualităţi. Meteo 10.10 Universal-şotron 11.10 Descoperirea planetei 11.30 Viaţa spirituală 12.30 Ora de muzică 13.30 : 7 X 7 14.00 Actualităţi 14.10 Magazin TV 18.00 Itinerarii 18.30 Mapamond 19.00 Drag mi-e cîntecul şi jocul ! 19.15 Teleenciclopedia 20.00 Actualităţi 20.45 Film serial. Twin Peaks (SUA) 21.35 Săptămîna sportivă 21.55 Film artistic. Prinţul deşertului (Italia) 23.40 Actualităţi 23.55 Trei din zece pentru un show 1.05 Tenis. Turneul Roland Garros '92

Programul 2 : 16.00 Actualităţi 16.10 Desene animate. Alice în Ţara Minunilor 16.35 Convieţuiri 17.05 Film artistic. Aşteptîndu-l pe tata (Spania) 18.45 Video-clipuri 19.00 Festivalul „Săptămîna Internaţională a Muzicii Noi" 20.45 Programul Televiziunii Naţionale din Republica Moldova 21.30 TVE Internacional 22.00 TV 5 Europe 22.35 BBC World Service.

DUMINICĂ

Programul 1 : 8.30 Bună dimineaţa... copii ! 9.30 Abracadabra ! 10.20 Film serial pentru copii. Operaţiunea „Mozart" 10.50 Actualităţi 11.00 Viaţa spirituală 12.00 Viaţa satului 13.30 Hora satului la... Răşinari 14.00 Actualităţi. Meteo 14.10 Atlas 14.30 Video-Magazin 18.35 Convorbiri de duminică 19.10 Film serial. Dallas 20.00 Actualităţi 20.45 Film artistic. Doctorul Teyran (Franţa, 1980) 22.15 Duminica sportivă 22.40 Actualităţi 22.55 Un suris în amintire 23.40 Tenis. Turneul Roland Garros '92

Programul 2 : 15.30 Actualităţi 15.40 Sport 15.50 Convieţuiri 16.20 Automobilism 18.30 Serată muzicală TV 20.45 Programul Televiziunii Naţionale din Republica Moldova 21.30 TVE Internacional 22.00 TV 5 Europe 22.35 BBC World Service.

(După „PANORAMIC TV")

În funcţie de evenimentele la zi, Radioteleviziunea îşi rezervă dreptul de a efectua unele modificări ale programului